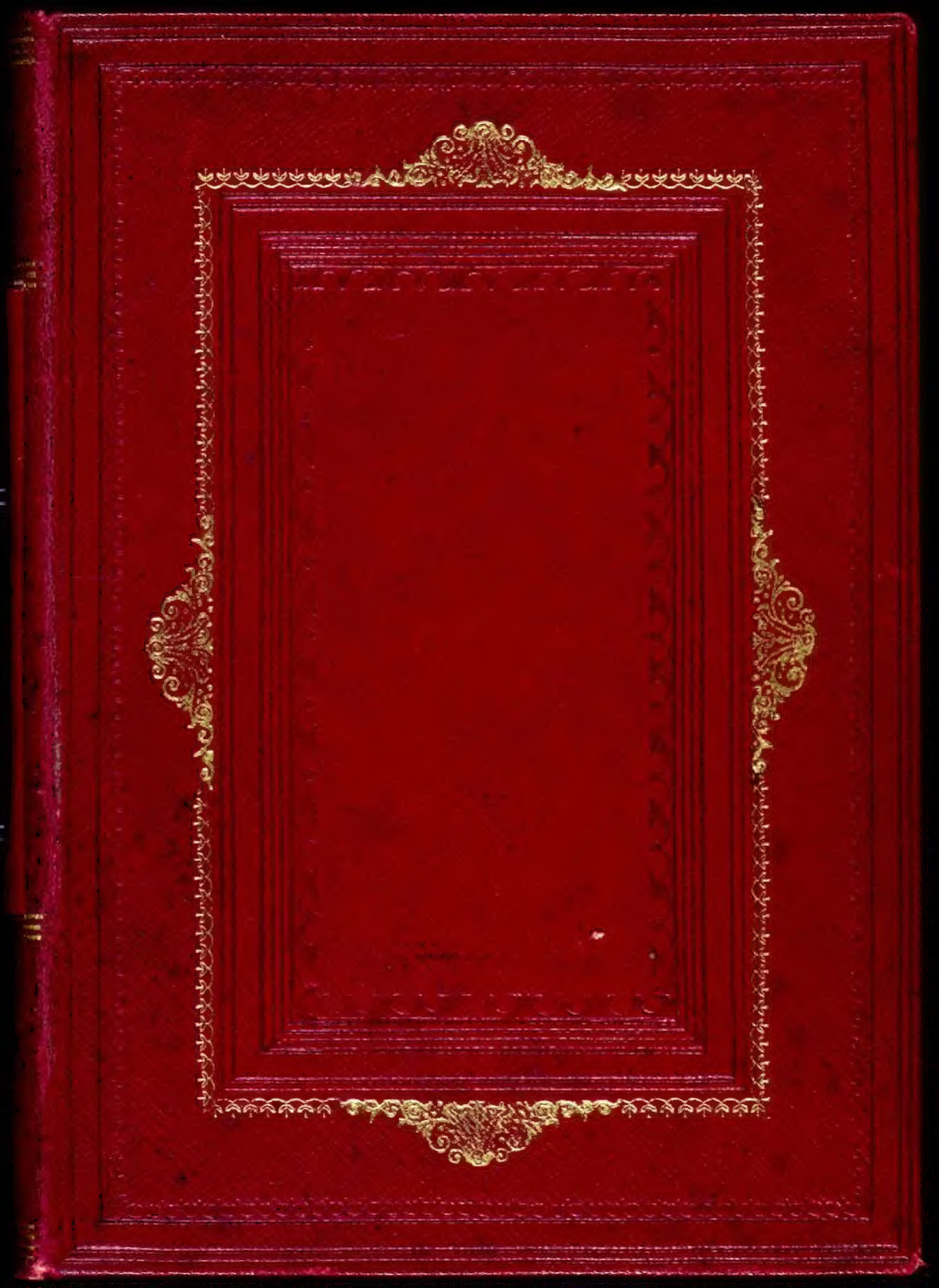
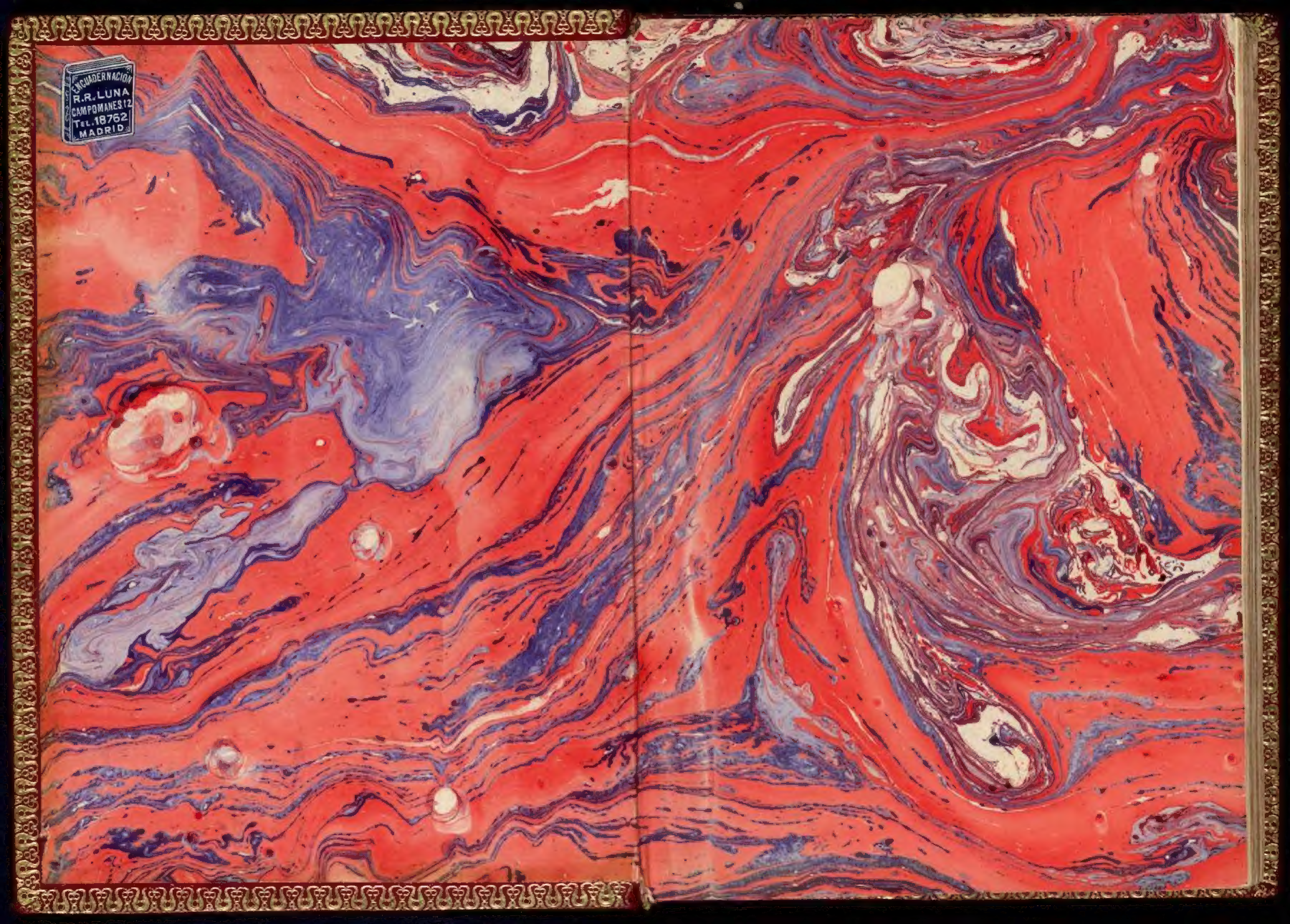

ENCUADERNACIÓN
R.R. LUNA
CAMPOMANES 12
TEL. 18762
MADRID

¶ Alkabitius Astronomie iudiciarie principia tractās

cū Joannis saronij cōmētario ordine textus nuperrime disticto. Additis annotatiōibus et in margine & in textu atq; glossa per magistrum Petrū turrellum Astrophiluz diuioñ. gymnasij rectorem: cum tractatulo de cognoscendis infirmitatibus appme Medicis necessario e multis authorib⁹ per eūdez extracto. sine quo revera sepi⁹ q̄ nauta sine remo medicus hebet omīs: quo habito viā videre nō opus est.

¶ Eiusdem rectoris distichon.

Que pater omnipotens nitidis signauerit astris:
Author in hoc paruo codice noster habet.

¶ Libellus isagogicus abdilazi.idest serui gloriosi dei. Qui dicitur alkabitius ad magisteriuz iudiciorum astrorũ interpretatus a iohãne hispalensi scriptumq̃ in eundẽ a iohanne saxonie editũ vtili serie connexum incipiunt.

Postulata a domino prolixitate vite cephadala.i.gladij regni et durabilitate sui honoris custodia quoq̃ operũ eius siue bonorũ atq̃ extensione sui imperij:exordiamur id quod volumus narrare. ¶ Cum vidissem cõuentum quorundã antiquorũ ex auctoribus magisterij iudiciorũ astrorũ edidisse libros quos vocauerunt introductorios huius magisterij id est iudiciorum astrorũ.sed quosdã ex eis non fuisse scrutatos diligenter vniuersa que necessaria sunt in eodem magisterio de his que conuenmũt introductorio:quosdam vero ea que necessaria sunt protulisse prolixe:ꝛ quia quod necessariũ est in eo perijssẽ cernerem. Quosdam quoq̃ in ordinatione eoruz que protulerũt nõ incessisse itinere discipline conspexissem cepi edere hunc libruꝫ:ꝛ posui eũ introductoriũ atq̃ collegi in eo ex dictis antiquorũ quicquid necessariuz est huic magisterio ſm modum introductorij. ¶ Et nõ introduxi ratiocinationes disputationi siue defensioni eoruz que protulimus necessarias cum sint in libro Ptolomei qui appellatur alathamacalet:idest quattuor tractatuum:ꝛ in libro meo quẽ edidi in cõfirmatione magisterij iudiciorũ astrorum ꝛ in destructione epistole haissebenhali in annullatiõe eius et ratiocinatione que ad hoc possint sufficere. ¶ Et diuisi eũ in quinq̃ differentias. Prima differẽtia est in esse circuli signorũ essentiali ꝛ accidentali. Secunda differẽtia in naturis planetarũ septem:ꝛ quid illis proprium: et quid significent. Tertia differẽtia in his que accidũt planetis septẽ in semetipsis:ꝛ quid accidat eis ad inuicem. Quarta differentia in expositione nominũ astrologorũ. Quinta differentia in vniuersitate partium ꝛ expositione esse earum in gradibus.

Diuisio libri.

¶ Commentum Johannis de saxonia super textu Alkabitij partium ſm ordinem textus.

Vir sapiens dominabitur astris. Dicit Ptolomeus in sapientijs almagesti. Et põt declarari sic. Ille dñabitur astris qui effectus puenientes ex ipsis astris põt impedire vł phibere. sed hoc põt facere vir sapiẽs.quare ꝛc. Maior est manifesta:q2 ille dñatur alteri q̃ potest sibi dicere fac hoc ꝛ facit:ꝛ dimitte hoc ꝛ dimittit. Minor pbatur auctoritate Ptolomei in.5.propositione cẽtiloquij:vbi dicit Optimus astrologus multum malũ prohibere potest qđ ſm stellas venturũ est cũ eius naturã presci

uerit. sic eñ pmuniet eum cui malū venturū est: vt cum venerit possit illud pati. Et affirmat auctoritate eiusdē in ppositiōe .8. eiusdē: vbi dicit. Ala sapiens ita adiuuabit opus stellarum: quemadmodū seminator fortitudines naturales. ¶ Sed aduertendū est de modo per quē sapiēs pōt impedire vel adiuuare opus stellaꝝ. Certū est ꝙ nos nō possumus simpliciter impedire influentiā celestē: sicut nec cōbustionē ignis. ſꝫ possumus disponere passuꝫ ad recipiendū alio: vel alio modo influētiā celestē. Uidemus eñ ꝙ idē calor solis glacies dissoluit ꝛ cōstringit lutū. Ponit haly de hoc familiare exemplū in cōmento pallegate ppōnis. Optim⁹ astrologus ꝛc. Dicens si sciuerimus ꝙ debeat alicui euenire egritudo calida et sicca de natura martis: poterim⁹ ipm ante aduentū illius influētie mutare ad oppositum scilicet ad frigiditatē ꝛ humiditatē. ꝛ sic influētia que deberet sibi facere egritudinē reducet ipsuꝫ ad temperamentū. ¶ Patet etiā cuilibet ꝙ possumus impedire actionē ignis ne cōburat aliqđ cōbustibile determinatū. s. remouēdo ipm ab igne vł proiciēdo aquā super ipm. ¶ Cuꝫ igitur scientie diuidātur ſm diuisionē reruꝫ de quibus sunt: ꝛ quilibet dicaſ sapiēs in sciētia sua accipiēdo large sapiam p sciētia: sicut accipit albumazar in multis locis sui introductorij: vt videamus de quibus sapiētibus sint dicta vba pposita: possum⁹ distinguere inter sapiētes: ꝛ sapiētes mō quodā vniuersali. ¶ De numero igiſ sapientū quidā sunt sapiētes veraciter: quidā apparēter. Hanc distinctionē tāgit Aristoteles in primo elenchorum vbi dicit. Quidā sunt pulchri pꝑter decorē: quidā aūt fingūt cōponentes se. Et isti. s. apparēter sapiētes sunt bipartiti: qm̄ quidā eorum apparēt sapiētes solum ſm estimationē vulgi sicut diuites huius mūdi. ꝛ quidā apð prouectos sicut sophiste. Primi sunt hñtes diuitias hui⁹ mūdi: de quib⁹ dicit Albumazar in introductorio suo magno: vbi loquiſ de sectis ꝯtradicētibus astronomie. Et sunt illi de noua secta. Dicit ibi albumazar. Dignior apð vniuersitatē vulgi est cui fuerit plus substantie. sicq; fit qꝛ dignitas substātie apð ipsos est plus dignitate sciētie. Et dicūt ꝙ cū fuerit hō hñs substantiā nō impedit eū si fuerit imperitus in sciētia astrorum: ꝛ medicine et ceterarū sciētiarū pbantes pbatione falsissima: qꝛ probant scientiā p substantiā. Et hec pbatio erronea est pbatio falsissima: qꝛ res pbanſ p genus suū. i. p cōsimile. i. sapiētia p sapiētiā: substātia p substantiā: ꝛ nō pbanſ p nō cōsimile sibi: ergo nō pbaſ sapiētia p substantiā. Alij apparēt sciētes vel sapiētes apð aliqualiter prouectos sicut sophiste. De quibus dicit Ari. in pmo elēchoꝝ quibusdā magis operepciū est videri: et nō existere ꝙ̄ existere et nō videri: ꝛ magister Alanus de insula loquens de eis dicit. Hui⁹ scholas visitāt pauperes legiste: veras lites agitāt: sūt agoniste. Hic pbat hic iprobat: huic cōcludit iste. Atq; duo centū cōclamāt ore sophiste. Uere sciētes differūt ſm magis ꝛ minus certum: vt dicit Cōmentator scđo methaphysice. Sciētie mathematice sunt in pmo gradu certitudinis. Naturales ꝟo sequunſ eas. Isti min⁹ certi. s. logici ꝛ naturales nō trāsferētes se ad alias scias: nō habent de phīa nisi verba. de istis etiā dicit magister Alanus. Iste semp clamitat ꝛ argumētatur: duꝫ Aristotelicas latebras rimaſ. Sed si q̄ras qualiter aut qđ epulaſ: mens studio viuit: sed venter philosophaſ. Magis certi sunt mathematici. Et illi sunt bipartiti: qm̄ quidā eoꝝ studēt in motib⁹ tm̄ ꝛ nō curāt de iudicijs vel negāt ea. Et illi sunt de quibus dicit Albumazar in quarta ꝛ quīta se-

cta cōtradicētiū iudicijs ſm ꝙ videbiſ postea. Secūdi aūt studēt in motibus ꝛ i iudicijs: de quibus dicit Alanus loquēs de ipo Albumazar. Illic astra polos celum septēq; planetas cōsulit Albumazar terrisq; repoitat eorum. Consiliū armans terras firmansq; caduca. Cōtra celestes iras superumq; furorē. De istis Ptolomeus dicit verba pposita. Uir sapiēs dominabitur astris. In quibus verbis Ptolomeus tangit tres pprietates vel cōditiones quas deberet verus phylosophus habere: ꝛ maxime astronom⁹ ſm quas tria genera hoim ab astronomia repelluntur. Prima conditio est stabilitas intentionis. Scđa est habilitas dispositionis. Tertia est abdicatio terrene possessiōis. Primā tangit cū dicit: vir. Secūdā cū dicit: sapiēs. Tertiā cū dicit: dñabitur astris. ¶ Quantū ad primam conditionē dicit Ptolomeus in pma ppositione cētiloquij. Sciētia stellarū ex te ꝛ ex illis est. Et Haly in cōmento eiusdē dicit. Qui res futuras scire desiderat duabus vijs oportet incedere. Una vt accipiat motū stellarū ꝛ opera que fiūt in rebus ſm motū earū. Et aspiciat libros quos antiqui scripserunt de significatiōe motuū ipsoꝝ: ꝛ adiungat his quecūq; pbauit in tpe suo. Cū ergo magnus sit labor in aspiciēdo motus stellarū nō potest astronomus esse effeminatus nec remissus. Et cū multū tēpus requiraſ ad respiciēdū libros antiquoꝝ nō potest esse vagabūdus. Oportet ergo vt astronomus sit firmus ꝛ stabilis in meditatiōe. Et sic effeminati ꝛ remissi ab astronomia sunt repulsi. ¶ Quantū ad secūdā cōditionē dicit ptolomeus in secūda ppositiōe cētiloquij. Nemo poterit dare certa iudicia ſm stellaruꝫ cōplexionē: nisi hō qui vim anime et cōplexionē naturalē bene cognouerit. vult ergo ꝙ homo naturaliter debet esse dispositus ad istā sciam qui debet pficere i ea. Hoc ſm ꝙ mihi videſ habet ista scia pre oibus sciētijs. Uidi eñ bonos clericos in logica ꝛ in naturali phīa qui nullomodo poterant aliquid capere de astronomia: imo nec algorismū. Patet ergo ꝙ naturaliter indispositi repulsi sunt ab astronomia. de quibus Albumazar facit sectā ſm ꝙ videbiſ statim. ¶ Quantū ad tertiā cōditionē dicit Haly in cōmento pme ppositionis cētiloquij. Quia oportet nos sollicitos esse circa mūdana: auferſ a nobis futuroꝝ cognitio: sed si a mūdanis oibus separaremur possem⁹ futura pcognoscere: sicut videm⁹ heremitarū ꝙ̄ plures qui futura predicūt. Et epilēticoꝝ quidā dum epilētia torquenſ futura pdicunt: qꝛ tunc corporeis sensibus nō vtūtur sed sola vt anime. Patet ergo ꝙ phylosophus nō debet esse diues teste phylosopho septimo politice. Nō oportet phylosophū esse dñm terre ꝛ maris: sed sufficit vt habeat famulū ministranteꝫ sibi olera. Et sic habētes diuitias huius mundi ab astronomia sunt repulsi. Quod aduertēs Socrates aurū proiecit in mari sicut narrat Ualerius. Ista cōditio nō placet multis: nec etiā mihi. Quātum ad istas cōditiones cōsolaſ nos Albumazar in introductorio: ꝛ specialiter quantū ad vltimā: qꝛ mutat eā ad oppositū. Dicit sic. Et fortassis non sufficiūt aliqui ad sapientiā huius magisterij duꝫ aspiciūt in quibusdam rebus puenire ex veritate ꝛ cōprehensiōe earū ad hoc vt possint errorem a se repellere propter breuitatē exercitij eoruꝫ in cognitione oīm rerum quarū cognitio necesse est illis in illa eadē intētione: q̄tū ad primaꝫ cōditionē. Et paucis interpositis dicit. Et hoies subtiles ꝛ pfunde sapiētie forsitan nō sufficiūt multi eoruꝫ qui vtunſ eis cōprehēdere eas: cumq; fuerit scia hui⁹ magisterij ceteroruq; magisterioꝝ que necessaria sunt in

presentia rerũ pre ꝓfunditate quaꝫ diximꝰ a sensibus lõginqua q̃tuꝫ ad secundã cõditioneꝫ. Tunc ꝯsolatur nos ⁊ dicit. Nõ debet annullari quod ex eius scientia põt pertingi propter illud qđ nõ potest pertingi. Et paucis interpositis dicit q: modicũ sapientie multi profectus. Et in hoc mutat tertiaꝫ cõditionẽ ad oppositũ. Et probat ꝙ maior vtilitas sit in astronomia q̃ꝫ in aliqua alia scientia. Et si cõtingat in ea error tolerabilior est et minus nocet q̃ꝫ in ceteris scientijs. Et dicit sic. Uidemꝰ nãqꝫ medicos errare in presentia infirmitatũ et morborũ dum predicũt que accidũt infirmo ex grauitate morbi ⁊ eius leuitate ⁊ ex celeritate sanitatis ⁊ eius tarditate: eius quoqꝫ sanitate vel morte: sꝫ illud modicũ erroris medicorum nõ impedit eos ab appetitu sui magisterij ⁊ ab eius dispositiõe ⁊ exercitio: nec generaꝶ reprehẽsio vel dubiũ hoim erga eos qui viderũt ex modico erroris in suo magisterio querere vtilitatẽ ⁊ profectũ p eorũ curationẽ ⁊ acquiescere eoꝝ medicaminibꝰ. Similiter ⁊ dispositores nauiũ nõ dimittunt magisteriũ suum nec dimittũt hoies cursum maris ꝓpter modicum erroris naturã. Similiter ceterarũ sapientiarũ et magisterioruꝫ auctores vix possunt euadere accidẽtia erroris seu aduentũ alicuius ĩpedimẽti qđ euenit eis. sed ꝓpter hoc nõ annullaꝶ eoꝝ magisteriũ. Et horum oim que diximus error impedimẽti plus est q̃ꝫ error astrologoꝝ: q: medicus cum errauerit in p̃scientia infirmitatuꝫ: aut curatione: aut medicaminibꝰ fortassis erit hoc causa ꝑditionis animarũ. ❡ Et cum errauerint naute fortassis erit hoc perditiõis nauiũ ⁊ carũ naufragiũ ⁊ eorum qui in eis sunt interitus. Et si errauerint pastores et cõceptionis animaliũ auctores erit hoc fortassis ꝓuocatio perditionis eiusdẽ generis animalium. At vero si astrologi errauerit hoc magis ascribiꝶ ignorãtie astrologi in p̃sciẽtia rei: omittit eñ inquisitor p̃cauere horribilia anteq̃ꝫ veniãt et propter hoc fortassis erit illis dimissio cautele ꝓuocatio eorundẽ horribiliũ aduenietiũ et fortassis erit in eis ꝑditio ⁊ fortassis nõ. In ceteris aũt magisterijs nõ est ita: q: maxima pars erroris eorũ auctorũ est perditio ⁊ impedimẽtum absqꝫ dubio. Et in hoc quoqꝫ quod diximꝰ dignitas ⁊ dignitatibꝰ sciẽtie astroꝝ: si ergo est magisteriũ astrorũ dignius ac nobilius ceteris magisterijs: et semita eiꝰ magisterij: in errore in q̃busdã horis est infra semitã ceterorũ magisterioꝝ ⁊ eorũ errore sanior ⁊ minus ĩpedimenti eoꝝ veritas est maioris ꝓficui: quare equũ est quantũ decet oẽs hoies intellectuales et sapiẽtes recipere astrologos ⁊ vti eis ⁊ acquiescere veritati eorũ in his que dicunt. Hec aũt scientia maxime illa pars que est de iudicijs multos habet emulos ⁊ aduersarios. Quod aduertẽs ptolomeus in quadripartito suo ꝯfirmat iudicia astroꝝ. ⁊ Albumazar in magno itroductorio suo et cõueniũt ambo in modo confirmãdi: nisi ꝙ Albumazar plura ponit q̃ꝫ ptolomeus ⁊ pluribꝰ vtitur rationibꝰ. Ambo in cõfirmãdo iudicia icipiũt ab opere solis. Dicit eñ ptolomeus in tredecima ꝓpositione p̃me partis Q̃m sol cũ aere operaꝶ in rebus oibus existentibus in terra. Et Haly in cõmento exponẽs ꝟba ptolomei Dicit: Ptolomeus vult nobis ostẽdere ꝙ sphera ignis et aeris q̃ mutanꝶ per corpora celestia mutãt res oẽs que sunt in terris. Et Haly in cõmento scđe propositiõis eiusdẽ dicit ꝙ radices huiꝰ scie sunt adeo manifeste ꝙ populares nihil sciẽtes sciunt ⁊ intelligunt eas inspiciẽdo ⁊ experiendo ipas. Et Ptolomeus in. 21. in ꝓpositione dicit ꝙ nescij populares sciũt res anteq̃ꝫ accidãt. Et ꝙ magis ẽ dicendum

est ipse ꝙ aialia muta sciũt res anteq̃ꝫ accidãt. Albumazar etiã cõfirmat scientiã iudiciorũ per multas rationes quas nũc oẽs narrare esset valde longuꝫ. Specialiter aũt. Albumazar disputat ꝯtra negãtes iudicia astrorum ⁊ diuidit ipos in. 10. sectas. Et tangã breuiter de qualibet secta duo aut tria verba. ❡ Prima secta dicit ꝙ planetis nõ esset aliqua significatio super res que fiũt in hoc mũdo qui est sub circulo lune. Quibus dicit Albumazar ꝙ oẽs phylosophi cõcordati sunt ꝙ ois substãtia que moueꝶ motu naturali efficit in essentijs rerũ sibi cõiunctarũ p naturã cõuersationes naturales: ⁊ hoc declarat in actione ignis. Sed corpora celestia mouentur motu naturali: ideo efficiũt quattuor elemẽtis sibi cõiunctis p naturam cõuersiones naturales. Hãc rationẽ innuit Albumazar in multis verbis. Posset etiã assumi cõtra illã sectã dictũ Aristotelis p̃mo metheororum. Necesse est mundũ inferiorẽ cõtinguũ esse lationibꝰ superioribus: vt tota eius virtꝰ inde guberneꝶ. ❡ Secũda secta est eoꝝ q̃ dixerũt ꝙ planetis essent significatiões tantũ sup res vniuersales: vt sunt q̃tuor elemẽta: ⁊ sunt gña ⁊ spẽs. Cõtra quos Albumazar ponit iter alia talẽ rõnem. Totũ nõ est totũ: nisi p partes suas: ergo si significãt sup totũ scilicet sup spẽm oportet ꝙ significent sup indiuidua q̃ sunt partes specierũ. ❡ Tertia secta est quorũdã disputãtiũ qui dixerunt q̃ño planetis nõ esset significatio sup possibile: sꝫ solũ sup necessariũ ⁊ ipossibile. Et dicit Albumazar ꝙ dissoluit rõnes istoruꝫ phylosophus: ⁊ affirmauit possibile p multas rõnes. Et inter alias ponit illam quam ponit Aristoteles in primo periarmenias. scilꝫ ꝙ nõ oportet ꝯsiliari vel auxiliari. ❡ Quarta secta est quorundã q̃ aspexerũt in scia totiꝰ q̃ est sciẽtia circuloꝝ ⁊ esse eoꝝ. Isti dixerũt ꝙ planetis nõ esset significatio sup res q̃ sunt ⁊ eueniunt in hoc mũdo ex indiuiduis animaliũ ⁊ seminũ ac metallorũ Et ꝙ eorũ significatio esset sup corruptionẽ vel mutationẽ tẽpoꝝ tantũ. Et dicit Albumazar ꝙ isti nequerũt negare hãc quãtitatẽ. s. mutationẽ tẽporũ esse ex fortitudine opis planetarũ q: hoc ex hoc eorũ ope ĩueniꝶ ⁊ apparet ⁊ eiꝰ repulsio ẽ dedecꝰ. Et postea arguit ꝯtra eos ex cocessis. ❡ Quinta secta ẽ eoꝝ q̃ aspexerũt ĩ scia totiꝰ ⁊ ãnulauerũt sciaꝫ iudicioꝝ ex pte experimẽtoꝝ. Et dixerũt ꝙ iudicia astronomie nõ sunt ꝟa: q: res ꝑtinguntꝶ p experimẽta ⁊ minus q̃ꝫ põt ꝑcipi ꝟitas rei p experimẽta est dũ ĩueniꝶ bis ĩ vno eẽ. ❡ Et hoc ẽ ĩpossibile in planetis: q: planeta cũ fuerit in aliquo loco ex signis ⁊ fuerint ceteri planete aspiciẽte ipm vel cõiuncti ei non reuertunꝶ ad ipm eẽ ex signis nisi post multa milia ãnoꝝ ⁊ nõ ꝑuenit vita vniꝰ hois ad tãtã quãtitatẽ ãnoꝝ q̃ño ergo ẽ possibile hoi vt ĩueniat planetas bis sup vnũ eẽ q̃tenꝰ ꝓbet ex reditiõe eoꝝ ad loca eoꝝ ꝙ significẽt. Quibꝰ dicit Albumazar ꝙ antiq̃ nouerũt planetaꝝ nãs ⁊ eoꝝ significatiões ex multis rebꝰ ⁊ diuersis quaꝝ q̃dã sũt ꝑticulares apparẽtes: q̃dã ꝟo vniuersales. ❡ Particulares apparenter sunt queadmodũ ĩueniꝶ ex opatiõe solis ĩ calefactiõe ⁊ lune: in hũiditate ⁊ putredie ⁊ ex opibꝰ planetaꝝ in corruptiõe ⁊ mutatiõe aeris ĩ oi die ac nocte. Uniuersales ꝟo queadmodũ ĩueniꝶ ex eoꝝ significatiõe ĩ reuolutiõe ãnoꝝ mũdi ⁊ natiuitatũ. Et breuiter ꝟtus ꝟboꝝ ẽ ꝙ hõ ĩ modico tpe põt expiri illa q̃ cõiter occurrũt: sed quãtũ ad alia q̃ raro fiunt sicut sunt cõiunctiões magne debẽt nobis sufficere dicta p̃decessoꝝ. ❡ Sexta secta ẽ quorũdã arithmeticoꝝ q̃ pigritabãt aspicere numerũ stellaꝝ. ⁊ equationẽ ipsaꝝ ex libro in quo ẽ scia totius certissime. i. almagesti quẽ Ptolomeus

edidit. sed quesiuerũt loca planetarum per diuersas tabulas ꝛ inuenerũt tabulas differre quantũ ad loca planetarum. ideo dixerũt ꝙ iudicia non sunt vera ex quo nõ habent vera loca planetarũ. Quibus dicit albumazar ꝙ astronom⁹ cũ de aliqua re voluerit iudicare in hoc debet cõsidere vt aspiciat naturas planetaꝝ ac ꝓprietates eoꝝ ꝛ dñm signi vniuscuiusqꝫ eorũ sue exaltationis atqꝫ dños triplicitatis sue. locũ quoqꝫ ei⁹ ex angulo ꝛ succedẽtib⁹ eius ꝛ casu ei⁹ ab ãgulo ꝛ penitẽtia eius in domo substãtie ꝛ domo fratrũ ꝛ ceteris domibus circuli ꝛ postea iudicet. Gradib⁹ ꝟo signorũ est significatio ꝑticularis qua vtunt astrologi in q̃busdaꝫ reb⁹ ꝓprijs. Si aũt fuerit in loco planete error ex minutis vel gradu vno non ĩpedit hoc magisteriũ iudicioꝝ. Et oportet eũ q̃ exercet magisteriũ iudiciorũ cũ dederit ei calculator loca planetaꝝ ex signis in q̃busdã tꝑibus vt iudicet ꝑ ipsa loca in q̃bus sunt planete si significẽt illud vel illud. Certitudo ꝟo gradus in q̃ loco sint: ex signis suis ſm ꝟitatẽ erit sup calculatores ꝛ ab eis exigit. Et ponit exẽplũ de medicis dicẽs: ꝙ medic⁹ tenet iudicare naturam vniuscuiusqꝫ medicaminis ꝛ cui rei sit vtilis ꝛ quibus infirmitatibus proficiat. Inq̃sitio vero specierum in regionibus ꝛ eaꝝ tritura a medicis nõ est exigẽda: sed ab auctorib⁹ specierum. Ita est dicit ipse de iudicijs astroꝝ. Ad illũ q̃ exercet iudicia ꝑtinet solũ defendere ꝙ planete significãt sup res hui⁹ mũdi: ꝛ q̃d significẽt: ꝛ ꝑtinet ad ipm scire ꝓprietates ꝛ naturas ipsoꝝ. Ad calculatorẽ vero pertinet verificare gradus eorũ. ¶ Septima secta est eorum q̃ repulerunt hanc scientiam eo ꝙ asperasent in ea ꝛ impossibile fuit eos peruenire ad id quod voluerunt. Suntqꝫ inuidentes huius magisterij sectatores super scientia eorum in ipsa ꝛ repellunt scientiam magisterij iudiciorum ꝓpter inuidiã. Istis non est contradicendũ vt dicit Albumazar cũ sit eorum negatio ad hoc magisteriũ. Nam negator non debet constringi nisi per quod vincatur et cogatur venire ad veritatem cõstantẽ. ¶ Octaua secta est quorũdã qui se iactãt medicinali scientia: vt acquirãt per eã nõ ante medici ꝓbi ꝛ sapiẽtes in magisterio medicine qui iã legerunt libros antiquorũ in sciẽtia medicine ac sciuerunt radices magisterij eorũ diuersitatẽ elementoꝝ seu tempoꝝ ac naturarũ: corruptionem q̃ꝫ eorũ ꝛ cetera que sunt eis necessaria in magisterio eoꝝ ex rebus singularibus ꝛ rebus cõpositis. Isti nouerunt dignitates scientie iudiciorum astroꝝ. Et sciunt ꝙ scientia astroꝝ sit principiũ scientie medicie. Et vtunt magisterio iudiciorũ in magisterio medicine vsu frequenti in cognitione morborũ ꝛ augmentatione eorum ꝛ diminutione ꝛ in tẽporib⁹ curationis. Multiplicaturqꝫ eoꝝ recta intentio in magisterio eorum: ꝛ liberãtur infirmi ꝑ manus eoꝝ. ac multiplicant ꝓfectus hominũ per eos. Quidã vero ex medicis ex his videlicet quoꝝ imperitia abundat: ratio aũt abbreuiatur in scientia quorũdã que necessaria sunt illis ad hoc contendunt in magisterio suo vt ꝓponãt acquisitionẽ ꝛ postponant scientiam: deniqꝫ contradixerũt scientie iudiciorum: ꝛ dixerunt ꝙ non sit motibus planetarũ in hoc mũdo fortitudo Contra quos Albumazar allegat dictum Hipocratis dicens. Et iam dixit Hipocras in libro aeris dum mentionẽ faceret de diuersitate aeris ꝛ elementoꝝ seu naturarum ꝙ res quas diximus de diuersitate aeris sunt in scientia astroꝝ. Et ꝙ scientia astrorũ non est modica pars scientie medicine. ¶ Nona secta est vniuersitatis vulgi. Et isti diuidũtur in duas sectas. quaꝝ vna est eoꝝ

qui nesciunt dignitatem iudiciorum ceterarũqꝫ scientiarũ que neqꝫ dignitatem presciẽtie rerum digniorqꝫ hominibus apud eos est cui fuerit plus substãtie. De istis fuit prius dictũ. Contra quos dicit Albumazar ꝙ substantia ꝛ fortuna aptant sapienti ꝛ insipiẽti: forti quoqꝫ ꝛ debili: homo nõ est laudabilis sup hoc q̃d aptat ei ex hoc q: hoc nõ est aptatuꝫ ꝛ ꝑ sciam suam neqꝫ ꝑ insipientiã: neqꝫ ꝑ fortitudinẽ seu debilitatẽ suã: sed laudat sup sapiẽtia ꝛ cognitione: q: dignitas homines sup cetera animalia non fit nisi ꝑ sapientiã ꝛ cognitionem ꝛ ꝑ cognitionẽ rerũ que fuerunt ꝛ q̃ future sunt. Et quibusdã interpositis dicit ꝙ dignius reruꝫ in homine est futurorũ scientia. ¶ Decima secta est etiã vniuersalis vulgi. Et isti repulerunt scientiã hui⁹ magisterij ꝓpter hoc ꝙ viderũt de multitudine erroris eorũ qui se iactant de ea: eo ꝙ vulgus recipit res ꝑ cognitionẽ apparẽtie. Cũqꝫ vidissent multitudinẽ erroris eoꝝ q̃ se iactant de hac sciẽtia in his que interrogant ex sciẽtia iudiciorũ astrorum mẽdacẽ eã putantes repulerunt: ꝛ referũt magistros huius scientie ad insipientiã ꝛ dixerũt ꝙ est sancta cassa. Dicit Albumazar ꝙ isti nõ sunt culpandi in cõtradictione magistrorũ huius scientie: q: plurimi eorũ qui se iactant de ea sunt homines insipientes ꝛ imperiti atqꝫ caduci. Et q̃busdaꝫ interpositis dicit ꝙ isti exercent sub noie hui⁹ magisterij varias seductiões quib⁹ seducunt hoies debiles: vult dicere ꝙ quidã operant geomãticam: vel ꝑ sortilegia sub nomine huius sciẽtie. Isti nõ querũt nisi lucrũ. Et dicit cum isti interrogantur de aliqua retendũt in responsionẽ ad rem qua gratulatur querens: ꝛ sibi cõgruit volẽtes cum letificare causa cupiditatis sue. Hec sufficiãt de decẽ sectis quas ponit Albumazar. ¶ Et posset addi vndecima secta. Et sunt illi q̃ dicunt ꝙ ista scientia sit cõtra fidem. Quib⁹ dico ꝙ ipsi non legerunt libros sapientiũ antiquoꝝ: quos si legissent scirent ꝙ h̃ scientia nõ est contra fidẽ: immo pro fide. Ponunt enim doctores huius scientie mundum creatum quod est primum fundamentũ fidei. Dicit eñ Haly Albẽragel in prima ꝑte sui libri in capitulo de natura Iouis: ꝙ tẽpore quo deus incipit creare mundũ posuit Iouem in ascendente. Et Albumazar in introductorio suo dicit. Et dicamus primũ ꝙ motus circuli sit a virtute prime cause. Et quibusdã interpositis dici: Ecce qualiter pertraximus creatorẽ ꝛ rebus apparẽtibus et notis que ꝑtingunt sensib⁹ ꝙ sit sempiternus habens virtutem absqꝫ essentia finis immobilis ꝛ incorruptibilis altissimus sit nomen eius benedictũ ꝛ exaltatũ exaltatione maxima. ¶ De visione astronomie expedio me breuiter ꝛ pono diuisionẽ quã ponit Albumazar in introductorio suo magno. Due sunt species astronomie: quaruꝫ vna est sciẽtia totius. s. de circulis ꝛ motibus eorũ. Scđa est ars iudicioꝝ astronomie. Hanc diuisionem ponit etiã Ptolomeus in principio quadripartiti sui. Et Haly in commento idem. Prima species est tradita ꝑfecte ꝛ complete quantũ ad principia ꝛ conclusiones a Ptolomeo in almagesti. Uel posset prima species subdiuidi. Scientia de motib⁹ est duplex: quedam est instrumentalis: quedaꝫ tabularis. Illa instrumẽtalis est duplex: quoniã quedam sunt instrumenta ad obseruandum siue inuestigandum motus: sicut sunt regule Ptolomei armille ꝛ cõsimilia. Alia sunt instrumẽta ꝑ operationibus quotidianis exercendis sicut astrolabiuꝫ sphera solida ꝛ cõsimilia. Secũda species. s. ars iudiciorũ astrologie hꝫ q̃tuor partes pricipales. Quarũ ꝓma est de interrogatiõib⁹. Scđa de natiuitatib⁹.

Nota quattuor ꝑtes astrologie.

Tertia de reuolutiõib⁹ annoꝝ: ꝛ hec est duplex. s. de reuolutiõib⁹ annoꝝ mũdi: ꝛ de reuolutionib⁹ annoꝝ natiuitatũ. Quarta de electionib⁹. De istis q̃tuor partib⁹ Haly Abẽragel fecit vnũ libꝝ ↄpletũ. Ptolome⁹ aũt in quadripartito omisit duas ptes. s. de interrogationib⁹ ꝛ horaꝝ electiõibus. s͡ Haly ↄmentauit ipsũ: excusat ipsũ dicẽs: q͛ satis possunt habere iste due ptes ex his q̃. Ptolome⁹ dicit ibidẽ: pter istas sunt q̃dã alie ptes iudicioꝝ. s. de ↄiunctionib⁹ magnis: de imaginib⁹: de sigillis de qb⁹ parũ vel nihil habem⁹. Aduertẽtes aũt plurimi antiquoꝝ ꝛ etiã modernoꝝ q͛ iste ptes essent difficiles ad intelligẽdũ debẽtib⁹ pio adiscere illã fectã fecerũt libros introductorios in qb⁹ posuerũt pricipia et exposuerũt terminos qb⁹ vtunť magistri iudicioꝝ. Inter aũt alios introductorios liber Alkabicij ẽ magis approbat⁹ apud modernos. Jõ dimissis alijs de ipso ad presens intendimus. His visis ad litteram descendamus.

¶ Glossa proemij.

Postulata a domino. In principio istius libri. septẽ posfunt queri: Primo q̃ sit intẽtio libri. Secũdo q̃ sit vtilitas. Tertio quis sit titulus libri. Quarto cui parti phylosophie supponatur. Quinto q̃n debet legi. Sexto de subiecto libri. Septimo de diuisiõe libri. ¶ Intentio libri est patefacere scientiam vniuiusq͡ rei cuius scientia necessaria est incipienti adiscere scientiam iudiciorum astrorum. Utilitas eius patet: quoniam omnis qui vult scientiam iudiciorum incipere doctrina huius libri sufficiens erit et quam si bene intellexerit poterit omnes libros iudiciorum per se intelligere. Titulus huius libri talis est. Incipiunt ysagoge Alkabicij ad scientiam iudiciorum astroꝝ. Et debet legi ante omnem librum iudiciorum astrorum. De qua parte sit patet ex precedentibus. Est enim de parte scientie iudiciorum astrorum. Subiectum eius est illud quod est subiectum in tota astronomia iudiciali scilicet corpus celeste inquantum per motum ꝛ lumen causat generationẽ et corruptionem in rebus existẽtibus sub orbe lune. Diuisio libri patebit in processu. Diuiditur aũt iste liber prima sui diuisione in duas partes scilicet in partẽ pemialem: ꝛ executiuam. Pars executiua incipit ibi. In nomine domini zodiacus ꝛ cetera. Pars executiua diuidiť in quinq͡ partes secundũ q͛ diuidit auctor in littera quas vocat quinq͡ differentias secundũ q͛ patebit statim. Pars proemialis potest diuidi in quattuor partes quoniã in prima inuocat diuinũ auxiliũ pro completione operis sui: ꝛ cum hoc captat beniuolẽtiam regis sui ad cuius instantiã forte hũc librũ cõposuit. In secũda parte ostẽdit causaꝝ sui libri siue mot⁹ q̃ mouit eũ ad faciẽdũ hũc libꝝ. In tertia parte excusat se de rõnib⁹. In q̃ta pte ponit diuisionẽ sui libri. Scd̃a pars incipit ibi: cũ vidissem. Tertia ps incipit ibi: ꝛ nõ introduxit. Quarta pars incipit ibi. Et diuisi eũ in quinq͡ dfias: Primo breuiter sicut hõ fidelis petit a deo plixitatẽ vite: vt possit op⁹ suũ complere. Et petit durabilitatẽ honoris gladij regis ꝛ custodiã operum suorum ꝛ ampliationem sui imperij.

¶ In ista parte ponit causam q̃ mouit ipsum ad faciẽdũ hũc librũ.

Cum vidissem. Et dicit q͛ cum vidisset multos annorum fecisse libros introductorios ad sciẽtiã iudicioꝝ astrorum ꝛ quosdã ex eis non po

suisse oĩa necessaria ad introductionem ꝛ quosdã nimis prolixe tradidisse ea que tradiderunt: ꝛ inter cõfusa dicta eorum perijsse idest obscurata esse illa q̃ necessaria sunt ad introductionẽ. Et etiam quosdaꝝ non processisse in dictis eoꝝ ordine disciplinę ꝑponẽdo illa q̃ debẽt ꝑponi: ꝛ postponẽdo illa q̃ debẽt postponi: s͡ fecisse ↄtrariũ. Incepit edere hũc librũ et collegit in eo ex dictis antiquoꝝ ea q̃ erãt necessaria ad introductiõeꝫ: ꝛ inutilia omisit.

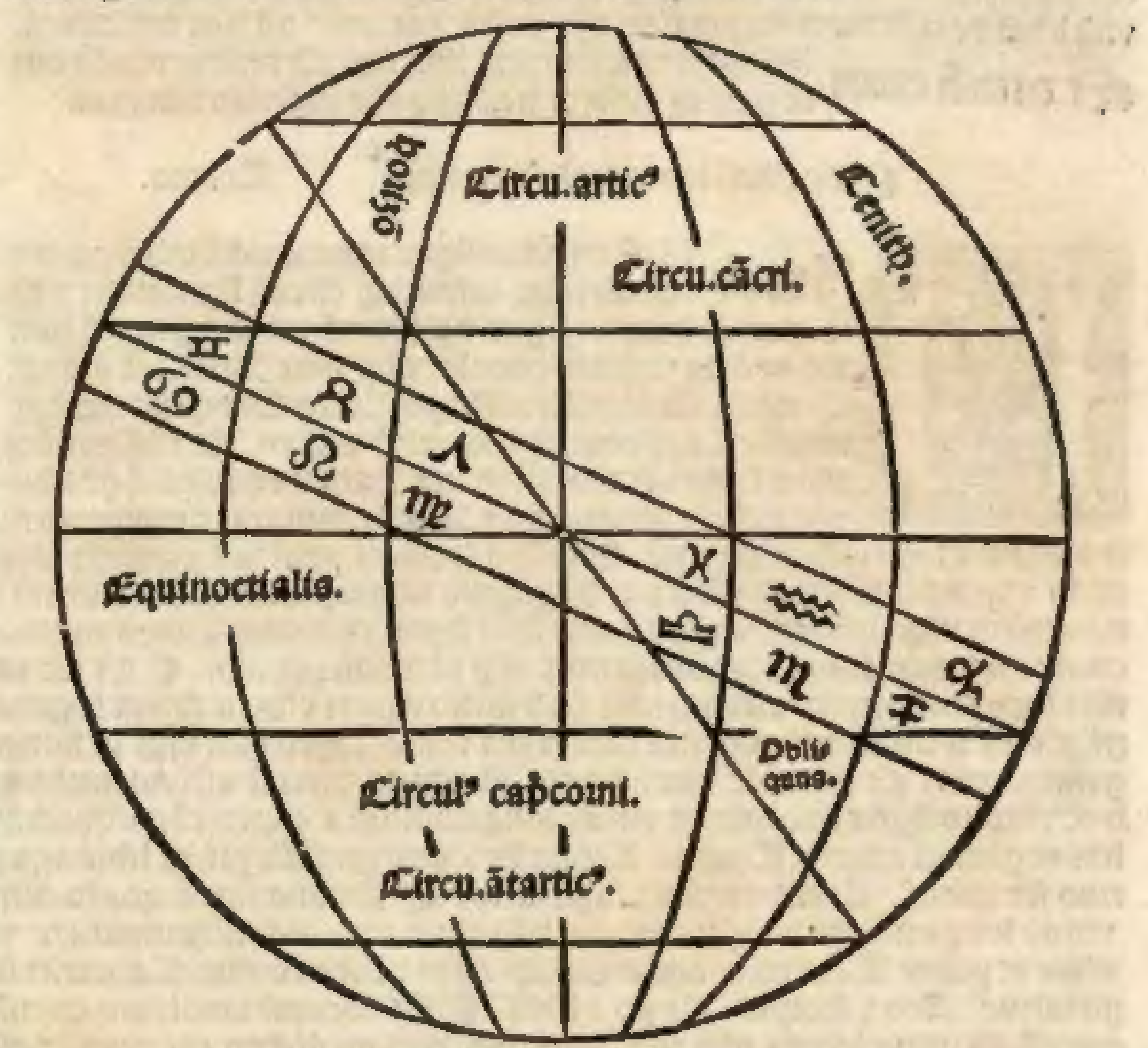
Et non introduxi. Hic excusat se de rõnibus ꝛ dicit q͛ non posuit in hoc libro rõnes q̃ essent necessarie ad defendendum que dixit: quia iste posite sunt in libro Ptolomei scilicet in quadripartito. Ibi enĩ Ptolomeus ↄfirmat iudicia ꝑ multas rationes. Et dicit etiã se fecisse vnũ librũ de cõfirmatiõe iudicioꝝ vbi posuit rationes ad hoc sufficientes.

Et diuisi eum. Hic ponit diuisionem libri sui. Et dicit q͛ diuisit eum in quinq͡ differentias vt patet legendo litteram.

¶ De diuisione circuli signorum. Textus.

Zodiacus id est circulus signorum: diuidiť in. 12. partes. Additio. equales fm̃ diuisionẽ circuli signorum: ꝛ he 12. partes dicuntur signa ꝛ referunť ad imagines q̃ sunt suo septẽ sub eodem zodiaco circulo: que sunt Aries: Taurus: nari⁹ in oi Gemini: Cancer: Leo: Uirgo: Libra: Scorpius: Sagittarius: Capricornus: Aquari⁹: Pisces. Et vnũ quodq͡ ceꝝ est ex istoꝝ signorum diuidiť in. xxx. partes equales. q̃ gradus partibus vocant. Et gradus diuidiť in. lx. minuta: ꝛ minutum in eius cõsecũda: ꝛ secundũ in. lx. tertia. Simili q̃ sequunť quarta. s. ꝛ quinta aliẽ cẽ⁹ est nudẽdo vsq͡ ad infinita. ¶ Et sex ex his signis sunt septẽtrionalia. i. ab initio arietis vsq͡ in finem virginis que sunt septentrionalia a linea equinoctiali: ꝛ sex meridiana. i. ab initio libre vsq͡ in finem piscium. ¶ Et sex ex istis dicuntur directe ascendentia. i. ab initio cancri vsq͡ in finem sagittarij. Et sex tortuose ascendentia dicuntur. i. initio capricorni vsq͡ in finem geminorum. Et tortuose ascendentia obediunt directe ascendentibus: duodecim hoc est: duo signa que fuerint vnius longitudinis a capite cãcri obediũt faciũt: qui sibi vt gemini cancro. Taurus Leoni: Aries virgini. Et pisces libre aqua nius est scorpioni. Et capricornus sagittario. ¶ Et duo signa que fuerint duodecim vnius longitudinis a capite arietis dicuntur concordantia in itinere vt signoꝝ zo aries et pisces. Taurus et aquarius. Gemini ꝛ capricornus. Cancer et sagittarius. Leo ꝛ scorpio. Uirgo ꝛ libra. ¶ Et vocatur medietas circuli oium vique est ab initio leonis vsq͡ in finem capricorni medietas maxima: ꝛ est medietas solis: quia sol in omni hac medietate habet principium sicut se et vita habent planete in suis terminis. Et alia medietas que est ab initio aqua in hec init vsq͡ in finem cãcri vocatur minima: ꝛ est medietas lune: quia luna similiter habet in omni hac medietate principium sicut sol in maxima ꝛ vo- fluunt vt catur illa medietas que est ab initio arietis vsq͡ in finem virginis me fcribi phi dietas calida: et alia que est ab initio libre vsq͡ in finem piscium vocatur medietas frigida. ¶ Et vocatur illa quarta pars circuli que est ab initio Arietis vsq͡ in finem geminorum quarta calida humida vernalis pue mo de genis sanguinea. Et illa que est ab initio cancri vsq͡ in finem virginis dicit nerationem quarta calida sicca estiualis iuuenilis colerica. Et illa que est initio libre ꝛ corrup.

vsq; in finem sagittarij dicitur quarta frigida sicca: autunnalis melancolica: et significat initium diminutionis mediocris etatis. Et illa que est ab initio capricorni vsq; in finem piscium dicitur quarta frigida humida defectiua senilis hyemalis flãtica. ¶ Omnibus autem planetis que ferũtur in his signis nõ q sint in eis. sed q ferũtur sub eis hoc est indirecto eorum. Altior et ppior circulo signorum et cursu tardior est Saturnus: deinde Jupiter: deinde Mars: deinde Sol: deinde Ven⁹: deinde Mercurius: deinde Luna que est terre propior et cursu omnibus velocior. Significant autem etiam per caput draconis et caudam cum planetis quedam significationes sicut exponemus in sequentibus.

¶ Glossa prime differentie.

In nomine domini zodiacus. Finito proemio incipit tractatus. Et potest diuidi in quinq; partes que sunt quinq; differentie sm q auctor diuidit in littera. Prima differẽtia est de esse circuli signorum essentiali et accidentali. Secunda est de naturis septem planetarum. Tertia quid accidit septem planetis. Quarta de expositione terminorum siue nominum quibus vtuntur magistri iudiciorũ. Quinta de proiectione partium. Secunda differentia incipit ibi: et q auxiliante deo. Tertia ibi: Nam esse planetarum. Quarta ibi. Initium

bonum. Quinta ibi: et cum notauerimus. Prima pars diuiditur in duas qm in pma parte expedit se de esse circuli signorũ essentiali. Secundo de esse accidẽtali. Scda ibi. Nã circulus figurat in omni hora. Prima pars potest diuidi in qttuor partes. In prima determinat de diuisiõe circuli signorum et his que ꝯsequunt ipsam diuisionẽ. In secũda parte determinat de dignitatibus planetarum in signis. In tertia de figuris signorũ. In qrta quid habẽt signa ex mẽbris hominis: et qd habent ex regionibus et planetis. Scda pars incipit ibi. hũt quoq; planete. Tertia ibi. sequunt has figure signorũ. Quarta ibi: et vnũ quoq;. Prima pars põt diuidi in quinq;. In pma parte ponit diuisionẽ circuli signorũ. In scda parte cõparat ista adinuicẽ. In tertia cõparat ea ad quattuor tpa anni: et ad qttuor etates: et ad qttuor humores. In quarta ponit ordinẽ planetarum et exponit qño accipit in. cũ dicit planeta est in signo. In quĩta addit quoddã de capite et cauda draconis. Scda incipit ibi: et sex ex his signis sunt septentrionalia. Tertia ibi: et vocat illa quarta. Quarta ibi: oibus aũt planetis. Quinta ibi: significat ẽt per caput et caudã. Primo dicit q circulus signorũ diuiditur in duodecim ptes equales que vocãtur signa et nominant noibus duodecim imaginũ que sunt in ipso circulo signorum: que sunt aries taurus gemini. &c. Et qdlibet signũ diuidit in triginta ptes equales que vocant gradus. Et qlibet gradus diuidit in sexagita et vocant minuta. Et quodlibet minutũ in sexagita et vocãtur scda. et qdlibet secundũ in sexaginta et vocant tertia. et quodlibet tertiũ in sexagita et vocant quarta: et sic vsq; in infinitũ. ¶ Circa istã ptem pñt moueri duo dubia. Primũ est de numero signorũ. Scdm de ordine. De numero signorum disputat Albumazar dicẽs. Quidam ex his qui diuersa a nobis sensere ꝯtradixerũt dictis antiquorum in nũero signorum. Et dixerũt: cur putatis q signa sũt duodecim nec plus nec minus: Quibus rñdet Albumazar dicẽs: q Aracis philosophus patefecit. 48. imagines q sunt in circulo. i. in octaua sphera et earũ noia et auctorizauerũt eius sniam oẽs sapiẽtes antiqui et cõcordauerũt cũ eo sup hoc. Et duodecim ex his imaginibus sunt in circulo signorum. Hac de cã dixerũt q sunt duodecim. Alij az cãm assignat Albumazar dicens: q philosophi inuenerunt q oẽs res que fiũt et destruunt in hoc mundo sunt cõposite ex elemẽtis et omni idiuiduo qd efficit ex qttuor elemẽtis sunt tria esse. s. initium mediũ et finis. Quattuor igit elemẽta multiplicata p tria faciũt duodecim: igit signa sunt duodecim. Tertia cã est q per motũ solis fit generatio et corruptio in rebus inferiorib⁹ et eius opus plus appet in hoc mũdo q opus aliorum planetarũ. Et ipse rotat in his duodecim imaginibus et sunt ei locus. Et sm decursum eius in his duodecim imaginibus variãtur tẽpora anni. Ideo philosophi posuerũt duodecim imagines digniores significatione. Et attribuerũt eis significationẽ vniuersalem. Ceteris vero triginta sex imaginibus attribuerunt significationẽ propriam. ¶ Secunda dubitatio est de ordine et de pricipio. Aliquis enim posset dicere quare inceperunt ab ariete cum circulus non habeat principium neq; finem. Ad hoc dicit Ptolomeus in. 156. propositiõe prime partis quadripartiti q ideo est principium ab ariete: quia est signum masculinum: et agens est dignius passo et equinoctialis trãsit per ipsum: et ab inde. id est ab equinoctiali icipit maior mutatio totius firmamẽti. ¶ Sed aliquis diceret p istam rationem videtur q initium debeat esse a libra: q est signum masculinum

Diuisio.

Subdiuisio.

linum et equinoctialis transit per ipsuz ꝛ maior motus firmamenti est ibi: quare ergo inceperũt ab ariete potius q̃ a libra. Potest solui per dictum Ptolomei in.140. ꝓpositione prime partis vbi dicit ꝙ principiũ in firmamento est ille locus in quo cõplexio tẽporis est humidior: sicut prima etas animaliũ est i qua cõplexio est humidior. Posset aliter dici q: ab ariete incipit generatio: a libra vero corruptio. ¶ De ordine diceret aliquis quare posuerũt taurũ post arietẽ: ꝛ deinde gemini postea cancrũ. Dicit Albumazar ꝙ q̃ttuor sunt q̃litates simplices elemẽtorũ .s. caliditas siccitas humiditas et frigiditas. Et due sunt ex istis sic̃ agentia .s. caliditas ꝛ frigiditas. ꝛ alie due sunt sicut patiẽtia .s. siccitas et humiditas. Agẽtia aũt sunt digniora patientib⁹: ideo inceperũt ab agẽtibus. Et agẽtiũ vnũ est ꝑncipium generationis scilicet caliditas. et aliud principiũ corruptionis scilz frigiditas. Res aũt prius generatur q̃ corrumpitur: ideo posuerũt arietẽ in pricipio qḋ est signũ calidũ ꝛ siccũ de natura ignis q̃ est primo calidus. Et posuerũt cancrũ in fine qḋ est signũ frigidũ ꝛ humidũ de nã aque q̃ est primo frigida. Et posuerũt taurũ post arietem: qḋ est signũ frigidũ ꝛ siccũ de natura terre que ẽ ꝑmo sicca: q: siccitas terre cõueniẽs est calori ignis Et posuerũt signũ geminoꝝ ante cancrũ. q: est signũ calidũ ꝛ humidũ de natura aeris q̃ est ꝑmo humidus: ꝛ humiditas aeris est cõueniẽs humiditati aque. ¶ Ad euidentiã ꝑdictorũ itelligendũ ꝙ i octaua sphera sunt quadraginta octo imagines: in q̃bus est cõcordia apud oẽs antiquos sicut dicebaꝛ. et sunt in eis.1022. stelle que dicunꝛ stelle fixe et mouenꝛ oẽs vno motu .s. ad motũ octaue sphere in centuz annis fere vno gradu. Et antiqui posuerunt eas in sex ordinibus ita ꝙ illas que sunt maiores posuerũt in primo ordine et sunt quidecim. Et q̃ sunt infra has posuerũt in secũdo ordine: ꝛ sunt.45. Et que sunt ĩfra has posuerũt i tertio ordine: et sunt.208. Et q̃ sunt infra has posuerũt in q̃rto ordine: ꝛ sunt.474. Et q̃ sunt infra has posuerũt in quinto ordine: ꝛ sunt.217. Et q̃ sunt infra has posuerũt in sexto ordine: et sunt sexaginta tria. Et his.48. imaginib⁹.12. sunt in via solis sicut dictũ est: ꝛ sunt in eis et stellis.346. Noĩa earũ imaginum sunt aries taurus ꝛc. Et remanẽt.36. imagines quaꝝ.21. declinãt a via solis ad septẽtrionẽ et.15. ad meridiẽ. Que declinãt ad septẽtrionẽ habẽt ex stellis supradictis.360. Et noĩa imaginũ sunt hec. Prima est vrsa minor. Scḋa est vrsa maior. Tertia draco. Quarta dñs flãme vel succẽsus. Quita canis latrãs vel vlulãs. Sexta corona septẽtrionalis. Septima incuruat⁹ vel genuflexus. Octaua vultur cadẽs. Nona gallina. Decima sedẽs sup sedem. Undecima deferẽs caput algol .i. diaboli. Duodecima tenẽs habenas.13. serpẽtarius.14. serpẽs.15. amisator.16. aquila volans. Alius liber hz vultur volans.17. delphius.18. equus prim⁹. Alius liber habet caput equi.19. equus scḋus. Alius liber hz equus alatus.20. mulier que nõ nouit virũ.21. ẽ triangulus. Que vero declinãt ad meridiẽ hñt ex stellis supradictis.16. quarũ imaginũ noĩa sunt hec. Prima earuz est marin⁹ leo quemdã virtuz appellãt.2. algebar .i. canis valid⁹.3. flumẽ 4. lepus.5. canis maior.6. canis minor.7. archa noue.8. serpẽs.9. vas.10 coru⁹.11. deferẽs leonẽ ꝛ ipsi⁹ medietas est humane figure et altera equi.12. leopard⁹.13. thuribulũ.14. corona meridionalis.15. piscis merdianus.

Et sex ex his signis. In ista parte cõparat auctor signa adinuicem. Et põt diuidi in tres ptes. Primo cõparat ea quantuz ad partes mundi: vel quantũ ad declinationes. Secundo quantũ ad ascẽsiones. Tertio quãtũ ad qualitates. Prima in principio. Scḋa ibi: ꝛ sex ex illis dicunꝛ directe ascendẽtia. Tertia ibi: ꝛ vocatur medietas. Primo dicit ꝙ sex ex ꝑdictis.12. signis sunt septentrionalia: q: declinãt aliena equinoctiali versus polũ septẽtrionalẽ .s. a principio arietis vsq3 ad finẽ ꝟginis. Et alia sex .s. a principio libre vsq3 ad finẽ piscũ. sunt meridionalia: q: declinãt ab equinoctiali linea ꝟsus polũ meridionalem. Iuxta quã partẽ est itelligẽdũ ꝙ equinoctialis est circulus quẽ describit sol raptu firmamẽti .s. ꝑ motũ diurnũ qñ est in ꝑmo puncto arietis et eũdẽ describit in ꝑmo pũcto libre. Ideo vocaꝛ a Ptolomeo equator diei et noctis: q: tunc tpis dies ꝛ nox sunt eiusdẽ lõgitudinis ꝑ vniuersum mundũ vbi sol oriꝛ et occidit. Hoc ideo dico q: duo sunt loca in mũdo sup que sol nõ oritur nec occidit qñ est in pricipio arietis vel libre quoꝝ vnus est sub polo arctico et alter sub polo antarctico. ¶ Hic posset moueri illa q̃stio. Utrũ sub eq̃noctiali sit habitatio. Videꝛ ꝙ non. R̃. vbi est ꝑpetua caliditas ibi non est habitatio: sed sub equinoctiali est ꝑpetua caliditas. sol eñ semꝑ decurrit super illã partẽ ꝛ modicũ declinat ab illa. Itẽ auctor sphere dicit ꝙ quinq3 sunt zone in celo. quaꝝ vna est torrida zona: ꝛ illa secũdu eum est sub eq̃noctiali ꝛ ex vtraq3 parte vsq3 ad tropicos et due sub polis ꝛ due medie. Ibi vult qḋ tres eaꝝ sunt inhabitabiles .s. torrida zona propter nimiũ calorẽ: ꝛ due existẽtes sub polis ꝑpter nimiũ frigus ꝛ alie due fm eum sunt habitabiles q: tẽperate. Breuiter ego credo cuz Auicenna ꝙ sub eq̃noctiali sit habitatio ꝛ optima habitatio. Et breuiter pono vnã rõnem que mouit me. Ibi est optima habitatio vbi est maxima tẽperies: sed sub eq̃noctiali est maxima tẽperies: ergo ꝛc̃. Maior est nota. Minorẽ declaro: sub equinoctiali eñ dies non sunt eq̃les sicut dictũ est: et tantum põt infrigidari aer in nocte sicut calefit in die. Item declinatio solis maxime variaꝛ ibi. Mutatur eñ declinatio in vno die per.24. minuta. ideo forte vix põt accipere qḋ sol trãseat directe supra capita eorũ. q: hoc non accidit nisi sol intraret ꝑncipiũ arietis vel libre recte in meridie. Item sol nũq3 manet in eadẽ altitudine sup ipsos: sed statim i instãti si esset motus in instãti variaꝛ altitudo. Ita eñ velociꝛ sicut ꝑmum mobile moueꝛ accidit ad meridiez et recedit a meridie. Et vbi debet fieri magna calefactio oportet qḋ radij infiganꝛ per aliqḋ tẽpus. sicut videm⁹ in speculo ardenti si moueretꝛ speculũ nõ incẽderet festucas vł aliã rem q̃ opponeretꝛ. Itẽ planete frigidi refrenãt ibi caliditatẽ calidorũ: q: oẽs semꝑ sunt ibi ꝓpinqui q̃uis quidã dicãt ꝙ planete nõ causant frigiditatẽ sed eorũ frigiditas ẽ calor minor. In veritate hoc nõ credo salua gr̃a illoꝝ. Vidi eñ qḋ eadez causa frigoris nõ facit tantũ frigus in ptibus multũ septẽtrionalib⁹ quãtum facit in minus septẽtrionalibus. Posset etiaz ꝓbari rõne. Si esset ita ꝙ null⁹ planeta influeret frigiditatẽ sz causaret caliditatẽ sequereꝛ ꝙ presentia saturni in estate estas fieret calidior: q: tale additum tali: facit ipm magis tale: sed hoc non videmus quare ꝛc̃. Et si diceret aliquis ꝙ minor caliditas sua temperat maiorem caliditatem solis sicut aqua tepida calida. Hoc non valet: quia ibi fit mixtio materialis. in influentijs autem celestibus fit mixtio virtualis. Et est imaginanduz in influentijs de maiori calore et minori: sic de duobus ignibus calefaciẽtibus vnam ollam quorum vnus esset fortior alio. Certum est quod minor ignis non infrigidabit

ollã nec impediet fortiorẽ ignẽ in calefactione sua. Rationes in oppositũ sunt solute: quia prima dicit ꝙ est ibi ꝑpetua caliditas. Dico ꝙ nõ est ibi perpetua caliditas que impediat habitationẽ. Auctorem sphere nego in ꝓposito quãtum ad hoc. ¶ Additio. Aries: taurus: gemini: cãcer: leo: ꝟgo pisces: aquarius: capricornus: sagittarius: scorpius: libra: inferiora ↄcordant superiorib⁹. Sagittarius: scorpi⁹: libra: ꝟgo: leo: cancer: Capricorn⁹: aquarius: pisces: aries: taurus: gemini. inferiora obediunt superioribus.

Additio.

Et sex ex illis dicũtur directe ascendẽtia. Hec pars posset diuidi sed nõ ẽ vis. Dicit breuiter ꝙ .6. signa ex signis predictis ascendunt recte: et .6. oblique. Recte ascendunt a pricipio cancri vsqꝫ ad finem sagittarij. Alia .6. ascendũt oblique. Ista habent ex tractatu de sphera ideo nõ est hic standũ. Postea dicit ꝙ tortuose seu oblique ascendẽtia obediũt recte ascendẽtibus. Iuxta qꝺ notandũ ꝙ si duo nascãtur in q̃busdã tẽporibus in q̃bus oẽs alie significationes sunt pars quãtũ ad radicẽ superiorẽ ⁊ esse iferiorẽ: sed vnus eorum nascat sub signo directe ascendente ⁊ alter sub signo oblique vel tortuose ascendẽte. ille q̃ natus fuerit sub obliquo obediet alteri qui natus fuerit sub signo directo dũ illa signa sunt eiusdẽ longitudinis a ꝑncipio cancri. Verbi gratia: ille q̃ natus fuerit sub geminis obediet ei qui natus fuerit sub cãcro: ⁊ ille q̃ sub tauro et qui sub leone. et ille qui sub ariete ei qui sub virgine ⁊ sic de aliis. Postea dicit qꝺ quelibet duo signa que sunt eiusdem longitudinis a pricipio arietis dicunt cõcordãtia. sicut pisces ⁊ aries aquarius et taurus capricorn⁹ et gemini: ⁊ sic de aliis. Et potest applicari sicut prius. Et hoc est ideo q: ascensiones illorum signorũ sunt equales. Et hoc ẽ quod dicit auctor tractatus de sphera. quelibet duo signa equaliter distãtia ab alterutro punctorum equinoctialium adequãtur in suis ascẽsionibus. Postea dicit qꝺ medietas circuli que est a principio leonis vsqꝫ in finem capricorni vocat medietas maxima ꝓpter ascensiones. Et est medietas solis: q: leo est dom⁹ solis ⁊ ascensiones incipiũt ibi notabiliter augmẽtari. Et sol habet in tota illa medietate dignitatẽ sicut planete in terminis suis. Et alia medietas est lune scilicet a ꝑncipio aquarij: vsqꝫ ad finẽ cancri: et illa vocat medietas minima eo ꝙ ascensiones notabilr incipiũt ibi nominari. Et luna habet ibi dignitatem quam sol habet in maxima.

Et vocatur medietas. Hic comparat signa adinuicem quantũ ad qualitates in gñali. Et breuiter dicit ꝙ medietas q̃ est a pricipio arietis vsqꝫ ad finẽ ꝟginis ẽ medietas calida: q: facit nobis estatẽ. Et alia medietas ẽ frigida: q: facit nobis hyemem.

Et vocatur illa quarta pars. Hic comparat ista .12. signa ad .4. tempora anni: ⁊ ad .4. etates et ad .4. humores siue cõplexiones. Et dicit ꝙ quarta pars q̃ est a principio arietis vsqꝫ ad principiũ cancri est calida et humida sicut ver ⁊ sicut etas puerilis ⁊ sicut cõplexio sanguinea. Et alia quarta pars q̃ est a pricipio cancri vsqꝫ ad principiũ libre est calida ⁊ sicca sicut estas: et sicut scꝺa etas et sicut cõplexio colerica. Et alia quarta ps q̃ est a pricipio libre vsqꝫ ad pricipiũ capricorni est frigida et sicca sicut autũnus: ⁊ sicut tertia etas que est principium diminutiõis: ⁊ sicut cõplexio melãcolica. Et quarta ps que est a pricipio capricorni vsqꝫ ad finẽ piscũ est frigida et humida sicut hyems et sicut etas vltima: et complexio flegmatica.

Omnibus autem planetis. Hic ponit ordinem .7. planetarum et quõ accipitur in. qñ dicit planeta est in signo ⁊ patet in littera. Sed nota hic triplicem acceptionem signi sicut ponit auctor sphere ⁊ quia ibi inuenies non pono hic.

¶ De domibus planetarum. Textus.

Habent quoqꝫ planete in his signis ptãtes: quasdã ꝑ naturã: quasdã ꝑ accñs. ¶ Que sunt ꝑ naturã sunt hec dom⁹. Exaltatio. Terminus. Triplicitas. Facies. De illis autẽ que per accidens sunt loco cõuenienti tractabimus. ¶ Domus sunt hec: Aries ⁊ Scorpi⁹. dom⁹ Martis taur⁹ ⁊ libra. dom⁹ Veneris Gemini ⁊ Virgo. dom⁹ Mercurij cãcer. dom⁹ Lune Leo. dom⁹ Solis. Sagittari⁹ ⁊ Pisces. dom⁹ Iouis Capcorn⁹ Aqri⁹. domus Saturni. Septimũ aũt signũ a domo vniuscuiusqꝫ planete dr̃ eiusdẽ fore detrimẽtũ. Et si duo signa fuerint dom⁹ vni⁹ planete: dicunt ↄcordantia in almãtica: hoc est in circulo q̃ lat⁹ est in medio ⁊ in ligatura strict⁹: ⁊ hꝫ significare circulũ zodiacũ. ¶ Signa aũt in q̃ planete dũ intrãt dicunt gratulari i eis ⁊ dñi eorum ꝺm Dorothiũ sunt hec. Saturn⁹ dũ itrat aquariũ gaudere dicitur Iupiter in sagittario. Mars in scorpiõe. Venus in Tauro: ⁊ Mercurius in Virgine.

¶ Glossa super textu de domibus planetarum.

Habent autem planete. Prius determinauit auctor de diuisione circuli signorum: ⁊ de quibusdã que consequuntur ipsam diuisionẽ. Hic vult determinare de dignitatibus planetarum in signis. Et diuidit in duas. Quoniã primo determinat de dignitatibus essentialibus. Secundo de accidentalibus: secũda pars est ibi: ex ptãtibus q̃ꝫ planetarum accidẽtalibus in fine huius differentie. ¶ Prima pars diuidit in duas. qm̃ in prima facit quod dictum est. s. determinat de dignitatibus planetarũ in signis. In secũda parte determinat de fortitudinibus quas habent in ipsis dignitatibus. secunda ibi: ⁊ q: iam auxiliante deo. ¶ Prima pars diuiditur in quinqꝫ partes ꝺm quinqꝫ dignitates: qm̃ primo determinat de dignitate planetarum que vocat domus. ¶ Secundo de dignitate que vocatur exaltatio. ¶ Tertio de dignitate que vocat triplicitas. ¶ Quarto de dignitate que vocat terminus. ¶ Quinto de dignitate q̃ vocat facies scꝺa ibi. he sunt exaltatiões. tertia ibi. triplicitates sic distinguim⁹. q̃rta ibi. hñt quoqꝫ in vnoquoqꝫ signo. q̃nta ibi. facies aũt signorum. ¶ Prima pars põt diuidi in duas ptes: qm̃ in prima parte ostẽdit q̃ sint domus planetarum. ¶ In scꝺa pte q: q̃libet eorum ꝑter solẽ ⁊ lunã hꝫ duas dom⁹. quarũ vna est et magis principalis: ⁊ illa vocat gaudiũ. ideo ostẽdit q̃ sint ille dom⁹ in q̃b⁹ gaudẽt scꝺa ibi. signa aũt in quib⁹. Prima diuidit in duas. Primo ponit determinãdũ de dignitatib⁹ planetarũ ⁊ ponit diuisionẽ in littera. Scꝺo ꝓsequit ibi. domus he sunt. Dicit ꝙ planete hñt in signis ꝑdictis quasdã dignitates seu ptãtes ꝑ naturã ⁊ q̃sdã ꝑ accidẽs

Diuisio.

Que sunt p naturaz sunt domus exaltatio triplicitas terminus ꝛ facies. De q̄s autē dignitatibus quas habent per accidens vult postea dicere.

Domus he sunt. Dicit ꝙ aries ꝛ scorpius sunt dom⁹ martis thaurus ꝛ libra dom⁹ veneris: gemini ꝛ virgo domus mercurii:cācer domus lune:leo domus solis:sagittarius ꝛ pisces domus iouis:capricornus ꝛ aquarius dom⁹ saturni. Postea dicit ꝙ.7. signum a domo cuiuslibet dicit̄ eius detrimentū:vbi gr̄a. sicut leo est domus solis sic aquari⁹ q̄ est signū oppositū leoni est detrimentū solis: ꝛ eodē mō intelligas de aliis. Deinde duo ꝙ duo signa q̄ sunt dom⁹ vni⁹ planete dn̄r cōcordātia in circulo.i.in circulo signoꝝ siue zodiaco qui est latus in medio ꝛ in ligatura strict⁹:iuxta polos. Ad ꝙ intelligendū opꝫ imaginari circulos trāseuntes p principia signoꝝ ꝛ p polos zodiaci:ꝛ totū spaciuꝫ cōprehēsum inter quoslibet duos circulos est vnū signū sicut exēplificatum fuit in lectiōe precedēte. Ista cōcordātia videt̄ mihi parū facere ad hoc ꝙ duo signa debeāt esse domus vni⁹ planete q2 q̄libet duo signa illo mō concordant. Vō pōt aliter exponi siue glosari vbi auctoris ꝙ quelibet duo signa que sunt domus vnius planete dn̄r concordantia in zodiaco q̄tū ad distantiā a domib⁹ luminariū:ꝛ illo modo est verū:vbi gr̄a:gemini ꝛ virgo sunt dom⁹ mercurij ꝛ eq̄liter distāt a leone ꝛ a cancro q̄ sunt dom⁹ luminariū:ꝛ thaurus ꝛ libra q̄ sunt dom⁹ veneris eq̄liter distant a leone ꝛ cācro. Et hāc cōcordantiā inuenies in oib⁹. Ptolome⁹ assignat cāꝫ q̄re leo est domus solis ꝛ cācer dom⁹ lune ꝛ siLr de aliis in.173. ppōne ꝛ.6. ppōnibus sequētib⁹ p̄me ptis de domib⁹ luminariū solis ꝛ lune dicit duo signa septētrionalia q̄ sunt ppinquiora zenith capitū nr̄oꝝ q̄ alia ꝛ hac rōne faciūt calorē q̄ sunt cācer ꝛ leo posuerūt ambo p domib⁹ duoꝝ luminarium magnis de nobilib⁹.leonē q2 masculus domū solis ꝛ cācrū q2 femia domū lune. Haly dicit in cōmēto exponēs vba p̄dicta ꝙ duo signa maxie septētriōalia sunt cācer ꝛ gemini sꝫ gemini est signū calidū ꝛ hūidū.iō nō cōcordat cū aliq̄ coꝝ. In hoc ꝙ humectat nō ꝯcordat cū sole q̄ calefacit ꝛ desiccat:nec cū lūa q2 feminea est ꝛ nocturna. signū aūt geminoꝝ est masculinū ꝛ diurnū. Sed leo cōcordat cū sole.q2 est signū calidū ꝛ siccū.iō cōuenit vt leo sit dom⁹ solis ꝛ q2 luna sequit̄ solē: iō cōuenit vt dom⁹ lune sit circa domū solis. Tunc diceret aliq̄s q̄re ergo virgo nō est dom⁹ lune cū sit circa leonē qui est dom⁹ solis. Dicit haly ꝙ signū virginis nō cōuenit lune:q2 virgo est signū siccū luna vero humida. Et pꝑter hoc posuerūt cancrū q̄ est humidus domū lune. De domib⁹ alioꝝ planetarū assignat duas cās:q̄rū vna accipit̄ ab ordine planetarū ꝛ signoꝝ. Alia ab aspectib⁹. Breuiter vt concludā intētionē suā paucis verbis vult dicere ꝙ capricornus et aq̄ri⁹ sunt domus saturni q2 hec duo signa maxime distāt a domib⁹ luminariū ꝛ saturnus est superior oium planetarū. Et sagittarius ꝛ pisces sunt domus Iouis q2 hec duo signa sunt iuxta domus saturni:sicut Iupiter est sub saturno. Scorpio ꝛ aries sunt domus martis:q2 sunt iuxta domus Iouis sicut mars sub Ioue. Libra ꝛ thaurus sunt dom⁹ veneris pꝑter candē cāꝫ. Et virgo ꝛ gemini domus mercurij. Et si inceperit ordine ab inferiori inueniet idē:verbi gr̄a:virgo ꝛ gemini sunt iuxta domos luminariū ꝛ sunt domus mercurij:q2 mercuri⁹ sequit̄ post lunā in ordine:ꝛ sic de aliis. Alia cā quā assignat accipit̄ ab aspectibus ꝛ vult dicere ꝙ saturnus est maior

in fortuna:ideo dom⁹ sua debet distare a domib⁹ luminariū aspectu opposito q̄ est aspectus pfecte inimicitie. Isto aūt mō distāt capricornus ꝛ aquari⁹. Capricornus eñ est in opposito dom⁹ lune.s.cācri. ꝛ aquari⁹ in opposito dom⁹ solis.s.leonis. Et Iupiter est fortuna maior.iō domus sue debent distare a domib⁹ luminariū aspectu trino.i.aspectu pfecte amicitie. hoc mō distat sagittarius ꝛ pisces:sagittari⁹ eñ aspicit leonē aspectu trino ꝛ pisces cācrū. Et mars est in fortuna minor.iō dom⁹ sue debet distare a domib⁹ luminariū aspectu q̄rto q̄ est aspectus medie inimicitie Hoc mō distāt scorpius ꝛ aries:scorpius eñ aspicit leonē aspectu q̄rto ꝛ aries cācrū. Ven⁹ est fortuna minor.iō dom⁹ sue debēt distare a domib⁹ luminariū aspectu sextili:q̄ est aspect⁹ amicitie medie. Hoc mō distāt libra ꝛ taur⁹ Libra eñ aspicit leonē aspectu sextili:ꝛ taur⁹ cancrū. Et relinquunt̄ mercurio duo signa remanētia s. virgo ꝛ gemini q̄ sunt iuxta domos luminariū:q2 mercurius nunq̄ pōt elongari a sole vltra vnū signū:imo nō pōt elōgari a sole scđm equationes tabularū alfoncij vltra.28 gradus ꝛ.7. minuta.

Signa autem in quibus. Cum q̄libet quinq̄ planetarum habeat duas domos ostēdit que sit domus p̄ncipalis cuiuslibet eoꝝ. Dicit ꝙ saturn⁹ gaudet i aq̄rio. Iupiter in sagittario. Mars in scorpiōe. ven⁹ i tauro:mercuri⁹ i virgine. ¶ Additio. Scito ꝙ caput ꝛ cauda draconis nō habēt aspectū nisi p solā cōiunctiōeꝫ corporalē q̄ nullo gradu distare debet.

¶ De exaltationibus planetarum. Textus.

He sunt exaltationes planetarum. Sol exaltatur in ariete. hoc est in.xix.gradu eius. Luna in.iij gra.in Tauri. Saturn⁹ in.xxj libre. Iupiter in.xv.gradu cancri. Mars in xxviij. gradu Capricorni. Venus in xxvij.gradu Piscium. Mercurius in.xv.Virginis. Caput draconis in.iij gradu geminoꝝ. Et cauda in.iij. gradu Sagittarij. In septimo autēꝫ signo ab exaltatiōe vniuscuiusq̄ planete: in simili gradu erit eius descensio: verbi gratia: sicut sol exaltatur in.xix.gradu arietis.ita in xix. gradu libre cadit: ꝛ sic de ceteris. Ptolomeus aūt ponit arietem totū exaltationē solis. Et taurū totū exaltationē Lune ꝛ cetera similiter.

¶ Glossa sup textu de exaltatiōibus planetarū.

He sunt exaltatiōes. Dicit ꝙ sol exaltat̄ in.19 gradu arietis.ꝛc. Lr̄a plana est. Ptolome⁹ assignat cāꝫ exaltationū planetaꝝ i.199. ppositiōe p̄me ptis q̄dripartiti ꝛ i.6.sequētib⁹. Vult dicere ꝙ iō aries ē exaltatio solis:q2 dū sol itrat arietē dies icipiūt augmētari supra noctes ꝛ calor ei⁹ icipit ibi apparere magis. Et libra ē casus ei⁹.q2 ibi icipiūt noctes augmētari supra dies ꝛ calor icipit ibi diminui. Et q2 saturn⁹ ē opposit⁹ soli:q2 vbi crescit calor minuit̄ frig⁹ ꝛ eꝯtro.iō libra ē exaltatio saturni.aries vo casus. Et cū lūa ꝯiūg̃ı̄ soli i ariete icipit lumē ei⁹ pmo apparere i thauro:iō thaur⁹ ē exaltatio lūe ꝛ scorpio casus su⁹:q2 ē signū oppositū. Et q2 Iup.ter facit vētos septētrionales ꝛ cancer est signū septentrio-

nale. Ideo cācer est exaltatio Iouis et signū oppositū .s. capricornꝰ est eiꝰ ca
sus. Et qr mars est radēs ꝑ naturā et ꝓpterea cū fuerit in capricorno multo
magis cōburit: qr iclinat ad partē meridiei. Iō capricornꝰ est exaltatio sua
et est signū oppositū exaltatiōi Iouis. et cācer est eiꝰ casus. Et qr venꝰ natu
raliter humectat et maxie cū est in piscibꝰ. iō piscis est exaltatio veneris et si
gnū oppositū scilꝫ ꝟgo casus eiꝰ. Et qr mercuriꝰ desiccat ꝑ se et i hoc ē ꝯtra
rius veneri. iō ꝟgo ē exaltatio sua qꝺ est signū oppositū exaltatiōi veneris
et piscis ē casus eiꝰ. Albumazar assignat fere easdē cās lꝫ alijs vtat̄ ꝟbis. et
accipit eas a Ptolomeo. iō sufficiāt ista de casus domoꝝ et exaltationū.

De triplicitatibus. Textus.

Triplicitates vero sic distinguimus. Omnia em̄ tria signa q̄ in vna natura vident̄ cōcordari faciūt triplicitatē et eodē noie vocant̄: hoc est triplicitas. Aries ergo Leo et Sagittariꝰ faciūt triplicitatē primā: qr vnūquodq̄ istoꝝ signoꝝ ē igneū masculinū diurnū calidū scilꝫ et siccū colericū sapore amaꝝ est quoq̄ et hec triplicitas orientalis. Cuius dn̄i sunt in die sol et in nocte Jupiter et coꝝ particeps in die ac nocte ē saturnꝰ. Triplicitas secūda est ex Tauro ꝟgine et capricorno: qr hec sunt signa feminina nocturna terrea frigida .s. et sicca melācolica sapore acria meridiana. Huiꝰ quoq̄ triplicitatis dn̄i sunt in die Venꝰ et nocte luna quaꝝ particeps in die ac nocte est Mars. Tertia triplicitas est ex geminis libra et aq̄rio: qr hec signa sunt masculina diurna sanguinea. scilꝫ calida humida aerea sapore dulcia occidentalia. Cuiꝰ triplicitatis dn̄i sunt in die saturnꝰ et in nocte Mercurius: eorū quoq̄ particeps in die ac nocte est Jupiter. Quartam vero triplicitatē faciunt Cancer Scorpius et pisces: qr hec sunt feminina nocturna septentrionalia aquatica flatica frigida humida sapore salsa. Cuiꝰ triplicitatis domini sunt in die Venus: et in nocte Mars: quorum particeps in die ac nocte est Luna.

Tabula domoꝝ exaltationū Gaudioꝝ casuūm Triplicitatū planetaꝝ.

dignitates

	5		4					3			
♈	♂	die	☉	19. di.		♄	21	☉ d.	♃ n.	♄	a
♉	♀	no.	☽	3	♀			♀	☽	♂	b
♊	☿	di.	☊	3		☊	3	♄	☿	♃	c
♋	☽	d. n.	♃	15		♂	28	♀	♂	☽	d
♌	☉	d. n.						☉	♃	♄	a
♍	☿	n.	☿	15	☿	♀	17	♀	☽	♂	b
♎	♀	d.	♄	12		☉	19	♄	☿	♃	c
♏	♂	n			♂	☽	3	♃	♂	☽	d
♐	♃	d.	☊	3	♃	☊	3	☉	♃	♄	a
♑	♄	n.	♂	28		♃	15	♀	☽	♂	b
♒	♄	d.			♄			♄	☿	♃	c
♓	♃	n.	♀	27		☿	5	♀	♂	☽	d

Glossa super textu de triplicitatibus.

Triplicitates vero. Prius determinauit auctor de domibus et exaltationibus planetarū. Hic determinat de triplicitatibꝰ. Et qr aspectꝰ cōcomitant̄ triplicitates. iō determinat ex cōsequēti de aspectibꝰ signoꝝ. Et scꝺꝫ hoc hec pars pōt diuidi in duas ptes. In pma determinat de triplicitatibꝰ. In scꝺa de aspectibꝰ ibi. scꝺa: dn̄r et signa se aspicere. Prima pars potest diuidi in duas. In prima facit qꝺ dictū est. In scꝺa ostendit q̄ sunt signa mobilia q̄ fixa q̄ cōia: scꝺa ibi. quattuor q̄ꝫ ex his signis. Prima pars diuidit̄ in. 4. partes secundū. 4. triplicitates. scꝺa ibi. triplicitas. tertia ibi: triplicitas: quarta ibi. quartā ꝟo triplicitatē. Prima in duas. In prima terminat de ipsis triplicitatibꝰ in generali. In scꝺa in speciali. Prima in principio. scꝺa ibi: aries leo et sagittariꝰ. Dicit primo q̄ oīa tria signa q̄ sunt eiusdē nature faciūt vnā triplicitatē. Postea dicit q̄ aries leo et sagittarius faciūt pmā triplicitatē. qr illa tria signa sunt eiusdē nature scilꝫ ignea: masculina: diurna: colerica: calida et sicca sapore amara. et hec tria signa sunt orientalia. Et ista triplicitas sicut quelibet aliaꝝ hꝫ tres dominos q̄ vocātur dn̄i triplicitatis. Primꝰ dn̄s huiꝰ triplicitatis in natiuitatibꝰ vel q̄stionibus vel quibuscūq̄ alijs rebus que fiunt in die est sol. Secūdus est Jupiter. Tertiꝰ est saturnꝰ. In rebꝰ q̄ fiūt in nocte primꝰ dn̄s huiꝰ triplicitatis est Jupiter: secūdus sol: tertiꝰ saturnus. Notādū est hic qꝺ dicit Albumazar in introductorio suo q̄ primū signū istius triplicitatis scilicet aries facit calorē temperatū. secundū .s. leo facit calorē letentē. tertiū .s. sagittarius facit calorē corrūpentē. Quādo aliquod istoꝝ signoꝝ ceciderit in ascendente cōiunctionis vel oppositionis solis et lune in tempore hyemali temperatur frigus. In tpe estiuali fit calor excessiuus maxime si dominus illius signi fuerit presens in illo signo vel in aliquo angulorum aspiciens ipsum ascēdens. Postea dicit q̄ taurus virgo et capricornus faciunt secundā triplicitatē qr sunt eiusdem nature: qr oīa tria sunt feminina nocturna terrea frigida et sicca melancolica sapore acria meridiana. Huius triplicitatis dn̄i sunt in die: primꝰ venus: deinde luna: deinde mars. Et in nocte luna primꝰ deinde venus: deinde mars. Dicit Albumazar q̄ primū signū huius triplicitatis facit frigiditatē temperatā confortantē animalia et segetes. Secūdū facit frigiditatē ledētē. Tertiū corrūpentē. Quando aliquod istoꝝ signorum cadit in ascendēte coniunctionis vel oppositionis solis et lune in hyeme et maxime capricornus fit frigus maximū: maxime si Saturnus fuerit in ipsa triplicitate. Deinde dicit q̄ tertiā triplicitatem faciunt gemini libra et aquariꝰ: qr sunt eiusdē nature. sunt em̄ masculina diurna sanguinea calida et humida aerea occidētalia sapore dulcia. Eius dn̄s in die pmus est Saturnus. secūdus Mercuriꝰ. tertius Jupiter. In nocte primꝰ est Mercurius. scꝺs Saturnus. tertius Jupiter. Et Albumazar dicit q̄ pmū signū huius triplicitatis facit vētos teperatos cōfortātes et dulces. Scꝺm facit vētos nociuos. Tertiū facit vētos dissipātes aīalia et segetes. Qn̄ aliquod istoꝝ est ascendens in hora coniunctionis solis et lune mouent̄ venti in illa lunatiōe et similiter intelligas de oppositione. Postea dicit q̄ quartam triplicitatem faciunt

cancer scorpio ꝛ piscis: qꝛ oĩa tria sunt feminina nocturna septẽtrionalia aq̃tica frigida ꝛ hũida sapore salsa. Cui⁹ dñi sunt in die: p̃m⁹ ven⁹. Scđs mars. Tertius luna. In nocte p̃mus est mars. Scđs venus. Terti⁹ luna. Dicit Albumazar q̃ p̃mũ signũ huius triplicitatis facit humiditatẽ tẽperatã. Scđm abũdantẽ. Tertiũ destruentẽ. Qñ aliqđ signoꝝ istoꝝ fuerit i ascẽdẽte cõiũctiõis vel oppositiõis solis ꝛ lune p̃sumẽdũ ẽ de pluuia illo mẽse. Ab ista eñ triplicitate ꝛ a venere ꝛ a luna marie icipiũt pluuie. Dicit Abrahaz auenezre q̃ si in cõiunctiõe vel oppositiõe q̃ p̃cedit introitũ solis in arietẽ: siue fuerit cõiũctio siue oppositio fuerit aliqđ istoꝝ signorũ ascẽdẽs: ꝛ cũ hoc luminaria fuerit in ãgulis. i. i ascẽdẽte vel medio celi: vł i occidẽte: aut i ãgulo medie noctis erit nimia pluuia i illo ãno. Sꝫ si luminaria fuerit in casu ab ãgulis nõ descẽdet pluuia i illo mẽse ꝛ i maiori p̃te illi⁹ ãni. Et ego exp̃tus suꝫ pluries q̃ qñ ascẽdẽs cõiũctionis est signũ aquaticũ: ꝛ luna añ oppositionẽ itrat illđ signũ i eodẽ die qñ lũa itrat gradũ q̃ fuit in ascẽdẽte incipit pluuia ꝛ durat ad min⁹ tñ quãtũ luna moraẗ in illo signo. Et suo mõ intelligas de vẽtosis signis ꝛ frigidis. Hoc iueni p̃ exp̃ientiã: sꝫ postea hoc inueni i libro Abrahã auenezre. ꝛ multũ gauisus fui: qꝛ magis fui cert⁹ de ꝟitate: sꝫ Abrahã dicit q̃ hoc maxie est verũ si signũ ascendẽs fuerit aliq̃s ãguloꝝ figure illi⁹ terre ħ itelligo de figura reuolutiõis illi⁹ ãni i terra illa. Illa eñ diuersificaẗ fm diuersas regiões. Et nõ fuerit aliq̃s ãguloꝝ figura illi⁹ terre erũt nubes sine pluuia. Cause triplicitatũ fere sunt eedẽ cũ causis domoꝝ: tõ p̃trãseo.

De signis mobilibus fixis ꝛ cõmunibus. Textus.

Quattuor q̃ꝫ ex his signis dicũtur eẽ mobilia. s. Aries Cancer Libra ꝛ cap̃corn⁹. Et q̃ttuor fixa. s. Taurus Leo Scorpius ꝛ aq̃ri⁹. Reliq̃ ꝟo q̃ttuor fixa. s. Gemini Uirgo Sagittari⁹ ꝛ pisces sunt cõia. Dicunẗ aũt mobilia fixa vł cõia qꝛ qñ Sol igrediẗ aliqđ istoꝝ moueẗ. i. mutaẗ tp̃s vł figiẗ. i. in eodẽ statu p̃seuerat: aut fit cõe. i. medietas illi⁹ vni⁹ tp̃is erit ꝛ medietas alteri⁹: ꝟbi grã: qñ sol igrediẗ signũ Arietis tp̃s mutaẗ. i. ꝟtiẗ hyems in ver. Et qñ itrat Taurũ figiẗ id ẽ tp̃s ꝟnale. qñ ꝟo sol igrediẗ geminos fit tp̃s cõe. i. dimidiũ veris ꝛ dimidiũ estatis ꝛ sic de ceteris.

Glossa sup textu de signis mobilibus.

Quattuor quoq̃ꝫ ex his signis. Hic ondit q̃ sunt signa mobilia ꝛ q̃ fixa ꝛ q̃ media siue cõia. Et assignat cãs ꝛ põit exẽpla. lr̃a ẽ plana. Notãdũ ẽ hic q̃ Ptolome⁹ dicit in. 22. p̃positiõe cẽtiloquij. Noua vestimẽta facere vel exercere lũa i leõe exñte timẽdũ ẽ. Et dicit Haly in cõmẽto eiusdẽ p̃põis q̃ oĩa signa fixa i hoc sunt p̃hibita: ꝛ maxie leo: qꝛ cũ hoc q̃ ẽ fixũ est signũ magne victorie: ꝛ sigt victoriã oĩm reꝝ q̃ exerceñt ꝛ malũ dñm in eis. Et dicit q̃ p̃ facere itẽdit Ptolomeus scindere ꝛ suere. Per exercere intẽdit induere ꝛ vti ex hoc possum⁹ accipe regulã q̃ oẽs res q̃s volum⁹ hẽre fixas debem⁹ icipere lũa existẽte i signo fixo: sicut edificare domos ꝛ cetera. Et res q̃s volum⁹ cito mutare debemus icipe luna exñte i signo mobili sicut iter ꝛ cetera.

De aspectibus planetarũ. Textus.

Dicuntur etiã signa se aspicere: hoc est oẽ signũ aspicit tertiũ añ se ꝛ tertiũ post se qđ est vndecimũ ꝛ hic aspect⁹ dr̃ sextilis ꝛ ẽ aspect⁹ dilectiõis ꝛ medie amicitie: ꝛ dr̃ ẽt sextilis eo q̃ teneat sextã p̃tẽ circuli. i. 60 gradus: ꝟbi grã: planeta q̃ fuerit i initio Arietis aspicit eũ q̃ fuerit i gemini añ se: ꝛ eũ q̃ fuerit in aq̃rio post se q̃ est aspect⁹ amicitie. Et aspicit q̃rtũ añ se ꝛ quartũ post se. i. decimũ. ꝛ hic aspect⁹ vocaẗ tetragon⁹ eo q̃ tenet q̃rtã p̃tẽ celi. i. 90 grad⁹: ꝛ ẽ aspect⁹ discordie atq̃ꝫ medie inimicitie ꝛ aspicit q̃ꝫ q̃ntũ signũ añ se ꝛ q̃ntũ post se qđ est nonũ: ꝛ hic aspect⁹ dr̃ trigon⁹ vel trigõa radiatio eo q̃ ternã p̃tẽ celi. i. 120. grad⁹ teneat: ꝛ ẽ aspect⁹ ꝯcordie ꝛ dilectiõis p̃fecte. Aspicit aũt septimũ p̃ oppositionẽ: ꝛ ẽ aspect⁹ inimicitie p̃fecte. Et si i his signis: ita se aspiciẽtib⁹ fuerit plãete dicũtur se aspicere ħ est aspect⁹: ꝛ si duo planete fuerit i vno signo dñr ꝯiũcti. Cũ ꝟo fuerit planeta in aliq̃ signo erũt radij illi⁹ i signis illis q̃ aspiciũt ipsuꝫ signũ i simili gradu atq̃ꝫ minuto: ꝟbi grã: si fuerit mars i p̃io gradu arietis ꝛ i p̃io minuto eiusdẽ grad⁹ erũt radij ei⁹ i p̃io g̃du signi libre ꝛ i p̃io minuto eiusdẽ grad⁹: ꝛ sic itellige de ceteris aspectib⁹ vt i hac figura p̃ꝫ euidẽtissime.

Figura aspectuum.

¶ Glossa super textu de aspectib⁹ planetarū.

Dicuntur aūt signa se aspicere. Prius auctor determinauit de dignitate planetarū que vocatur triplicitas. Et q: triplicitas accipitur a trino aspectu: ideo in hac parte incidentaliter determinat de aspectibus: ꝛ potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte determinat de aspectibus. In secunda parte de proiectionibus radioꝝ. Secunda ibi: cum vero fuerit planeta in aliquo signo. Prima pars pōt diuidi in quattuor partes ꝫm quattuor aspectus. In prima determinat de aspectu sextili. In scđa parte de aspectu quarto. In tertia de trino. In q̄rta de opposito. Scđa ibi: ꝛ aspicit q̄rtū añ se. Tertia ibi: ꝛ aspicit etiā quītū añ se. Quarta ibi: aspicit etiā septimū. Dicit pmo signa dat se aspicere hoc mō. Omne signū aspicit tertiū post se ꝛ tertiū ante se sicut aries aspicit signū geminoꝝ qđ est tertiū ante se: ꝛ signū aquarij qđ est tertiū post se. Et hic aspectus dr̄ sextilis eo q̄ tenet sextā ptē circuli. s. 60. gradus q̄ est quātitas duoꝝ signoꝝ: ꝛ vocaꝉ hic aspect⁹: aspect⁹ amicitie medie ꝛ pōt esse rō: q: q̄libet duo signa isto mō distātia cōueniūt in vna qualitate ꝛ cū hoc in sexu: verbi gratia: aries ꝛ gemini conueniūt in caliditate ꝛ in masculinitate: ꝛ simil̄r aries ꝛ aq̄rius: taurus ꝛ cancer conueniunt in frigiditate ꝛ femineitate: ꝛ simil̄r taurus ꝛ pisces ꝛ sic intelligas de oīb⁹. Postea dicit q̄ quodlibet signū aspicit quartū ante se ꝛ quartū post se: ꝛ iste aspectus dicitur tetragonus siue quart⁹: q: tenet quartā ptē circuli. s. 90. gradus q̄ est quātitas trium signoꝝ. Et vocaꝉ hic aspectus. aspectus inimicitie medie: q: q̄libet duo signa hoc mō distātia repugnāt aliq̄n in vna qualitate: aliq̄n in ambabus: discordant etiā in sexu: q: si vnū eoꝝ est masculinū: alterū erit femininū. Et hec est cā quare in morbis acutis: vt plurimū fit crisis cū luna venerit ad quartū aspectū loci in quo fuit in pncipio morbi: maxime si fuerit repugnātia in ambabus qualitatib⁹: ꝛ cōiter tunc fit crisis salubris: vbi grā: si luna fuerit in principio egritudinis in aliquo signoꝝ triplicitatis ignee maxime in ariete cū venerit ad quartū signū qđ repugnat in ambab⁹ q̄litatibus ꝛ in sexu cōiter fit crisis ad salutē sicut si fuerit in ariete quartus aspect⁹ erit in cancro: si in leone quartus aspect⁹: erit in scorpione si fuerit in sagittario quartus aspect⁹: erit in piscibus. In alijs aūt signis nō est repugnātia nisi in vna q̄litate ꝛ in sexu. vbi gratia: taurus ꝛ leo: taurus est signū frigidum ꝛ siccū femininū: leo calidum ꝛ siccū masculinū. Et hanc repugnātiā inuenies in alijs suo mō. Et pꝑter hoc crises in istis signis aliq̄n fiunt ad salutem: ꝛ aliq̄n ad mortem secundum fortunarum vel infortunarum aspectum ad lunam. Deinde dicit q̄ quodlibet signum aspicit quintum ante se: ꝛ quintū post se: ꝛ hic aspectus dicitur trinus eo q̄ tenet tertiam partē circuli. s. 12. gra. Et vocatur hic aspectus amicitie pfecte: q: q̄libet tria signa hoc mō distantia faciunt vnā triplicitatē ꝛ cōueniunt in naturis sicut fuit dictū in. c. immediate pcedenti: postea dicit: aspicit etiā quodlibet signū septimū a se. i. signum oppositum: ꝛ iste est aspectus perfecte inimicitie rōne oppositionis. Et ois planeta qui fuerit in aliquo gradu alicuius signi aspicit planetā exñtem in alio signo in cōsimili gradu eodē aspectu quo aspiciunt se illa duo signa. Et auctor

loquitur de gradibus zodiaci: sed ꝫm doctrinam Ptolomei accipiuntur aspectus equinoctiali. ideo pōt littera sic glossari. Et hoc intelligendū de gradib⁹ equinoctialis. vbi grā: si fuerit aliq̄s planeta in ariete: ꝛ alter in geminis ꝛ subtracte fuerint ascēsiones circuli directi illius q̄ est in ariete ab ascēsionib⁹ circuli directi illi⁹ q̄ fuerit in geminis si remāserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu sextili. Hoc modo intellige de alijs aspectibus.

Cum vero fuerit planeta. In hac parte auctor tāgit proiectiones radioꝝ ꝛ expedit se breuiter dicens. Si fuerit aliquis planeta in aliquo signo proijcit radios suos in consimili gradu signi: quod aspicit ipsum aliquo aspectu. verbi gratia: si aliquis planeta in primo gradu arietis ꝛ in secundo minuto proijcit radios suos sextiles ad primū gradum geminoꝝ in secundo minuto eiusdē. Auctor nimis breuiloquus fuit in hoc capitulo. ideo oportet aliquantulū immorari circa explanationem aspectuū ꝛ proiectionē radiorum. Intelligendum est primo q̄ aspectus considerātur tribus modis. Uno modo ꝫm gradus equales: ꝛ secundum hunc modū auctor in littera locutus est de aspectibus ꝛ proiectionibus radioꝝ. Et vocanꝉ gradus equales gradus zodiaci non cōsiderando ascensiones. Secundo modo cōsiderantur aspect⁹ scđm gradus equinoctialis in circulo directo: ꝛ hoc modo Ptolome⁹ iubet accipere aspectus in. 60. propositione cētiloquij: vbi loq̄tur de causis dierū creticoꝝ ꝛ hoc modo accipiꝉ cōiter aspectus in iterrogationib⁹ ꝛ reuolutiōibus annoꝝ mūdi: ꝛ in multis alijs. Tertio mō cōsideranꝉ aspect⁹ ꝛ pꝛiectiones radioꝝ ꝫm modū directionū: ꝛ hoc modo accipiunꝉ in natiuitatibus. ¶ Intelligendū est iuxta capitulū de aspectib⁹ q̄ aspect⁹ accipiunꝉ tribus modis: ꝛ tot modis etiam accipiūtur proiectiones radioꝝ. Uno mō accipiūtur aspectus ꝛ pꝛiectiōes radioꝝ secundū gradus circuli signoꝝ: ita q̄ cōputanꝉ gradus zodiaci q̄ sunt inter vnū planetā ꝛ aliū: et iste est modus quē ponit auctor in lr̄a. Et hūc modū tenet Abrahā auenezre. Et dicit q̄ quasi infinities est expertus q̄ aspectus debēt accipi in zodiaco ꝛ nō in equinoctiali: ꝛ hic modus est facilis valde. Et exēplificatū fuit sufficiēter de hoc in sniando litterā. Scđo mō accipiunꝉ aspectus in eq̄noctiali ꝫm ascēsiones circuli directi ꝫm quēadmodū iubet Ptolome⁹ accipere sicut dictū fuit sup lr̄aꝫ. Cū igiꝉ ꝫm hūc modū volueris eq̄re aspectus quere ascēsiones planete in circulo directo q̄ incipiūt a capricorno: ꝛ serua eas. Deinde eodē mō quere ascēsioneꝫ gradus alterius planete seođ circulo directo: ꝛ serua eas. Deinde subtrahe ascēsiones illius q̄ pꝛopinquior fuerit capricorno ꝫm ordinem signoꝝ ab ascensionibus illius qui lōgius fuerit: ꝛ si remanserint. 60. gradus aspiciunt se aspectu sextili. Si remanserint. 90 gradus aspiciunt se aspectu quarto. Et si. 120. gradus remāserint aspiciunt se aspectu trino. Pro aspectu autē opposito nō oportet querere ascensiones. q: q̄n duo planete opponunꝉ in zodiaco: opponūtur ꝛ in equinoctiali. Iste modus facilis est ideo ēn oportet hic multū stare. Terti⁹ aūt modus aspectuū ꝛ proiectionis radioꝝ est multū difficilis maxime nō exercitatis in calculationibus. Intelligenduꝫ est primo circa hūc modū q̄ pꝛiectio radioꝝ accipiꝉ ꝫm ascensiones circuli directi q̄n planeta cuius radios volumus proijcere est in medio celi vel in angulo terre. Et quando est in gradu orientis: vel in gradu occidentis accipitur ꝫm

ascensiones regionis siue orizontis obliqui scdm tabulas factas ad illam regionē. Si aūt non fuerit planeta in aliquo quatuor horū locorū. sed in locis intermedijs tūc accipiunt mixtim. Cum igit volueris proijcere radios alicuius planete cōsidera si planeta ille cuius radios vis proijcere sit in medio celi. vel in angulo terre: et tūc quere ascensiões illius gradus in circulo directo sup quas addas. 60. gradus si volueris radiationē sextilē sinistrā. s. illam q̄ procedit scdm ordinē signoꝝ a loco planete. Et gradus post additionē prouenientes reduc ad gradus eq̄les in circulo directo scdm doctrinā canonū primi mobilis: et gradus zodiaci qui prouenerit i illo sunt radij sextiles: et sicut dixi de. 60. gradibus pro radiatiōe sextili: ita itelligas de. 90. pro radiatiōe q̄rta: et de. 120. pro radiatiōe trina. Si aūt volueris radiatione dextram. s. illā que procedit a loco planete versus occidentē subtrahe ab ascēsionibus gradus planete. 60. gra. pro radiatiōe sextili vel. 90. pro radiatiōe quarta: vel 120 pro radiatiōe trina Et nūerū q̄ remanet reduc ad gradus eq̄les sicut prius et gradus zodiaci q̄ exiuerit in illo sunt radij. Exemplum in radiatiōe sinistra: pono q̄ saturnus sit in angulo medij celi in fine sexti gradus virginis ascēsiões illius gradus in circulo recto sunt. 247. gradus. 48. minuta. volo habere radiationē sextilē addā ergo 90 gradus. et prouenient. 307. gradus. 48 minuta q̄s reducā ad gradus eq̄les i circulo directo: et exeūt. 10 gradus. 14 minuta. 14 scda scorpionis. ibi sunt radij sextiles saturni sinistri in hoc casu. Exēplū in radiatiōe sextili dextra: subtrahā ab ascēsiōibus predictis. 60 gradus: et remanēt. 187 gradus: et. 48. minuta. reducā ad gradus eq̄les in circulo directo. et exeūt. 7. gradus. 9 minuta et. 15. scda cancri. ibi ergo i opposito sui radij sextiles dextri Saturni. Si vero planeta cuius radios vis proijcere sit in gradu oriētis q̄re ascensiões gradus planete per tabulā ascēsionū circuli oblīq̄ deseruiētē tue regiōi. Et si volueris radiationē sinistrā adde sup ascēsiones gradus planete. 60. gradus pro radiatiōe sextili. vel. 90. pro q̄rta radiatiōe: vel. 120. pro trina radiatiōe. Exēplū in radiatiōe sextili sinistra: pono q̄ Jupiter sit in gradu oriētis i fine. 10 gradus sagittarij ascēsiones illius gradus in orizonte oblīq̄ sunt. 275 gradus: et. 27. minuta: et volo habere radiationē sextilē sinistrā addā sup ipos. 60. gradus et prouenient. 335 gradus et minuta. 27. q̄s reducā ad gradus eq̄les in circulo oblīq̄ et exeūt. 12. gradus. 44 minuta. 12. scda aquarij ibi ergo sunt radij sextiles Jouis. Exēplū in radiatiōe sextili dextra subtrahā ab ascensiōibus gradus Jouis. 60. gradus et manēt. 215. gradus. 27. minuta. reducam ad gradus eq̄les et exeūt. 25. gradus. 54. minuta. 50. scda libre. ibi sunt radij sextiles Jouis. Si vero planeta fuerit in gradu occidentis operaberis cū gradu opposito. s. accipies ascēsiões nadir gradus planete in orizōte oblīq̄: et facies penitus eodē modo quo dictū est. Sed postq̄ reduxeris ad gradus eq̄les locus radioꝝ est locus oppositus illius loci quē inueneris. Et vt clarius pateat ponā in hoc exēplū. Pono q̄ Jupiter sit in gradu occidētis in fine. 10. gra. sagittarij: queram ascensiones. 10. gra. geminoꝝ et inuenio 41. gradus. 9. minuta. addā. 60. gradus pro radiatiōe sextili: et prouenient. 101. gra. 9 minuta. reducam ad gradus equales in orizonte obliquo: et exeunt. 2 gradus. 30. minuta. 45. secunda leonis. sunt ergo radij in opposito illius. s. 2. gradu. 30. minuta. 45. secunda aquarij. Si aūt planeta cuius

radios vis proijcere nō fuerit in aliquo locorum dictorū. tūc opz accipere radiatiōes mixto mō scdm proportionē distātie gradus planete inter vnū angulū et aliū. Modus aūt est iste si planeta cuius radios vis proijcere fuerit inter mediū celi et gradū ascendentē: accipe primo ascensiones gradus medij celi quas subtrahe ab ascēsiōibus gradus planete in circulo directo: et q̄d remanet est distantia a medio celi quā serua. Deinde sup ascēsiones gradus planete in circulo directo. 90. gradus adde pro radiatiōe sextili vel. 90. pro radiatione. 4. vel. 120. pro trina: et q̄d prouenerit reduc ad gradus equales in circulo directo: et q̄d prouenerit serua. et vocet radiatio circuli directi. Deinde quere ascensiones gradus planete in orizonte obliquo per tabulam regionis tue sup q̄s adde sīr. 60. gradus pro radiatione sextili vel. 90. pro 4. vel. 120. pro trina: et q̄d prouenerit reduc ad gradus equales per tabulas tue regionis: et q̄d exiuerit serua: et vocet radiatio regionis. Deinde vide differētiam inter radiationē circuli directi et radiationē regionis: quā differentiā multiplica per distāntiā gradus planete a medio celi et productū diuide per medietatē arcus diurni gradus planete. et proueniet pars proportionalis quā adde super radiationes circuli directi. si radiatio circuli directi fuerit minor radiatiōe regionis et subtrahe ab ipsa si fuerit maior. et q̄d prouenerit erit locus radioꝝ. Medietatē aūt arcus diurni gradus planete inuenies subtrahēdo ascēsiōes gradus planete in circulo obliquo ab ascensionibus eius nadir et mediādo illud. Posset etiā alio mō inueniri pars proportionalis dr̄ie duaꝝ rōnū. s. q̄ acciperet sexta pars dr̄ie et multiplicaret per horas distātie planete a medio celi. Sed hic modus ē magis tediosus q̄ primus: q̄r oportet scdm hūc modū diuidere distantiā gradus planete a meridie per partes horarū gradus planete ad hoc q̄ inueniant hore distātie a meridie. Cōsulo primū modū. Exēplū in hoc pono q̄ gradus medij celi sit 20. gradus leonis cōpletus et saturnus sit in sexto gradu virginis cōpleto. Queram distantiā saturni a medio celi per ascensiones circuli directi. Et inuenio in distātia. 15. gradus. 22. minuta. seruabo itaq̄ eam. Deinde subtrahā ascensiones gradus Saturni in circulo obliquo ab ascensionibus gradus oppositi. Et remanent. 201. gradus. 20. minuta q̄ est totus arcus diurnus Saturni quē diuidā per mediū. et veniūt. 100. gradus. 40. minuta qui est medietas arcus diurni Saturni: seruabo itaq̄ eū. Deinde queras ascēsiones gradus saturni in circulo directo et inuenio. 247. gradus. 48. minuta q̄bus addā. 60. gradus: q̄r volo radiationē sextilē sinistrā. et prouenient. 307. gradus. 48. minuta quos reducā ad gradus eq̄les i circulo directo: et inuenio 10. gradus. 14. minuta. 14. scda scorpiōis. et hec ē radiatio circuli directi. Deinde q̄rā ascēsiones gradus saturni in circulo oblīq̄ i regione cuius latitudo est. 48. gradus: Et inuenio 47. gradus 11. minuta q̄bus addā. 60. gradus: et prouenīūt. 207. gradus. 11. minuta. q̄s reducā ad gradus eq̄les in circulo oblīq̄ et inuenio. 19. gradus 52 minuta 14. scda libre.

¶ Uideo q̄ radiatio circuli directi est maior q̄ radiatio regiōis subtrahā minorē de maiori: inuenio in dr̄ia. 20 gradus. 22. minuta quā reducā ad idē genus: et proueniunt. 1222. reducā etiā distāntiā saturni a medio celi ad idē genus distātia fuit. 15. gradus. 22. minuta reducā ad idē genus. s. 920. minuta multiplicabo dr̄iam per distantiam et proueniunt. 1126684. secunda. Deinde reducam medietatem arcus diurni saturni ad idem genus.

Medietas arcus diurni fuit.130.gradus.40.minuta reducta ad idem genus.6040.puenerūt minuta p que diuidā numerū qui puenit ex multiplicatiōe. Et exeunt tres gradus.6.minuta.32.scda quos subtrahā a radiatione circuli directi:q: illa fuit maior ⁊ remanēt septē gradus.7 minuta.42.scda scorpionis.ibi sunt radij saturni sextiles sinistri in casu pposito. ¶ Si aūt volueris radiatonē dextrā vbi precepi addere.60.gradus subtrahe.60.⁊ opaberis sicut prius. Si vero gradus planete cuiꝰ radios vis piicere fuerit inter gradū ascēdētē ⁊ angulū terre vide longitudine eius a gradu ascēdente quā scies hoc mō. Subtrahe ascēsiones gradus ascēdētis in circulo obliquo ab ascēsiōibꝰ gradus planete in eodē circulo obliquo. Et hoc si volueris radiationē sinistrā ⁊ qd̄ remanserit erit distantia planete a gradu ascēdēte serua eā. Deinde q̄re medietatē arcus nocturni gradus planete que scies hoc mō:subtrahe ascēsiōes nadir gradus planete ab ascēsionibꝰ gradus planete:⁊ remanebit totꝰ arcꝰ nocturnꝰ que media ⁊ hūa medietatē. His itaq̄ hūatis q̄re ascēsiones gradus planete i circulo obliq̄ p tabula factā ad latitudinē tue regiōis q̄bꝰ adde.60. p radiatiōe sextili ⁊c.⁊ qd̄ puenit reduc ad gradus eq̄les i circulo obliq̄ ⁊ vocet radiatio circuli obliq̄. Deinde q̄re ascēsiōes gradus planete in circulo directo:q̄bus adde.60.gradus p radiatione sextili ⁊ cetera:⁊ q̄ puenerit reduc ad gradus eq̄les in circulo directo.⁊ qd̄ puenerit serua ⁊ vocet radiatio circuli directi. Deide vide diffam iter radiationē regiōis ⁊ circuli directi subtrahēdo minorē a maiori quā diffam multiplica p distātiā planete a gradu ascēdēte. Et pductū diuide p medietatē arcus nocturni gradꝰ planete ⁊ exibit ps pportionalis quā adde cū radiatiōe regionis si fuerit minor radiatiōe circuli directi:vel subtrahe a radiatiōe regiōis si illa fuerit maior radiatiōe circuli directi. Et qd̄ post additiōez vel subtractionē puenerit locꝰ erit radiorū. Exēplū in hoc pono q̄ gradus ascēdēs sit i.18.scorpiōis.⁊ Jupiter sit i.10.sagittarij q̄rā ascēsiōes gradus ascēdētis in orizōte.48.graduū.⁊ iuenio.245.gradus.55.minuta. Deinde q̄rā ascēsiones gradꝰ Jouis i eodē orizōte obliq̄.⁊ inuenio.275.gradꝰ.27.minuta. subtrahā ascēsiones gradus ascēdētis ab ascēsionibꝰ gradus Jouis:⁊ remanēt 29.gradus.32 minuta q̄ est distātia Jouis ab ascēdēte. Deinde subtraxi ascēsiones gradus oppositi Joui ab ascēsionibꝰ gradus iouis:⁊ residuū mediaui.⁊ inueni.117.gra.9.minuta q̄ est medietas arcus nocturni gradus iouis. Deinde addidi ascēsionibꝰ iouis.60.gradus ⁊ puenerūt.335.gradus.27.minuta quos reduxi ad gradus eq̄les in circulo obliq̄:⁊ inueni.12.gradus.45.minuta aq̄rij. Et hec est radiatio regionis:seruaui itaq̄ eā. Deinde q̄siui ascēsiones gradus iouis in circulo directo:⁊ inueni.338.gradus.21.minuta quibꝰ addidi.60.gradus:⁊ puenerūt.398.gradus.21.minuta. subtraxi vnā reuolutionē:scilicet.360.gradus ⁊ remanserūt.38.gradus.21.minuta quos reduxi ad gradus equales in circuli directo ⁊ inueni.50.gradus.57 minuta aquarij:⁊ hec est radiatio circuli directi. Deinde subtraxi minorē radiationem de maiori ⁊ inueni in differētia.6.gradus.48.minuta quam differentiam multiplicaui per distantiā iouis ab ascēdente:⁊ diuisi per medietatē arcus nocturni ⁊ inueni in parte proportionali.1.gradum.42.minuta.47.secunda quam subtraxi a radiatione regionis: quia illa fuit maior. Et remanserunt post subtractionem.11.

gradus.2.minuta.13.scda aquarij:⁊ ibi est locus radiorū iouis. Si aūt velles proiicere radios versus dextrū.tūc deberes videre distātiā gradus planete ab angulo terre p ascensiones circuli directi quā inuenies subtrahēdo ascēsiones gradus planete in circulo directo ab ascēsionibꝰ anguli terre in circulo directo. Et tunc partē proportionalē duarū radiationū deberes addere radiationi circuli directi si illa esset minor radiatiōe regionis: vel subtrahere si esset maior. In nullo alio differt opus nisi q̄ vbi p̄cepi addere ascēsiōibꝰ.60.gradus.⁊c.debes subtrahere.60 ⁊c. ¶ Si aūt gradus planete cuiꝰ radios vis proiicere:fuerit inter gradū occidētis ⁊ gradum.10.domus opaberis cū gradu opposito planete recte p eādē viā: sicut iam dixi inter ascendēs ⁊ angulum terre. q̄n enim gradus planete est inter gradū occidētis ⁊ mediū celi eius oppositꝰ gradus est inter ascendētes ⁊ angulum terre. Et tm̄ distat gradus oppositus planete ab ascēdēte quantū gradus planete a gradu occidentis.ideo eadē est operatio: nec plus nec minus. Sed postq̄ cōpleueris operationē locus radiorū est locꝰ oppositus illius loci quem inuenisti sicut tibi exēplificaui: q̄n planeta est in gradu occidētis. Si aūt contingat sicut sepe contingit q̄ gradus planete sit ante angulū:⁊ locus vbi cadunt radij sui sit vltra angulū: verbi gratia sicut locus planete sit inter mediū celi ⁊ ascendens.⁊ radij cadūt vltra ascendens.s.inter ascēdens ⁊ angulū terre. Iste casus quasi frequēter cōtingit in radiatiōe trina:⁊ multotiēs in quarta:⁊ aliq̄n in sextili. Modus est iste si locus planete cuiꝰ radios vis proiicere sit inter mediū celi ⁊ ascēdens ⁊ radij sui debeant cadere vltra ascēdēs:vide distātiā planete a medio celi p modū prius dictū:⁊ vide medietatē arcus diurni gradus planete per modū prius dictū:⁊ serua vtrunq̄.s.distantiā ⁊ medietatē arcꝰ diurni. Deinde queras ascensiones gradus planete in circulo directo.Quere etiā ascēsiones gradus ascendētis in eodē circulo directo. Deinde subtrahe ascēsiones gradus planete ab ascēsionibꝰ gradus ascēdētis. Et qd̄ remanserit serua:⁊ vocet pars radiationis circuli directi. Deinde q̄re ascēsiōes gradus planete in circulo obliq̄. ⁊ q̄re ascensiōes gradus ascēdētis in circulo obliq̄:⁊ subtrahe ascēsiones planete ab ascēsionibꝰ gradus ascēdens:⁊ quod remanserit serua ⁊ vocetur pars radiationis regionis. Deinde subtrahe partē radiatiōis minorē a maiori ⁊ remanet differētia quā multiplica per distantiā planete a medio celi ⁊ productū diuide per medietatē arcꝰ diurni gradus planete ⁊ puenient ps pportionalis quā adde pti radiatiōis circuli directi si fuerit minor pte radiatiōis regiōis vel subtrahe si fuerit maior: ⁊ q̄ puenerit erit pars radiatiōis equata: q̄ pars si fuerit minor.60.gradibus radij sextiles cadunt vltra angulū ascēdentis si fuerit maior cadunt ante angulū. Et si hec ps fuerit minor.90.gradibꝰ radij quarti cadūt vltra angulū.si maior cadūt ante angulū. Et si hec ps fuerit minor.120.gradi.sicut est quasi frequēter cadūt radij trini vltra angulū si fuerit maior.120.cadūt ante angulū. Si igit cadant radij vltra angulū subtrahe ptem radiationis equatā a.60.gra. pro radiatione sextili vel a.90.pro radiatiōe quarta.vel a.110.pro radiatiōe trina: ⁊ qd̄ remanserit adde super ascensiones gradus ascēdētis in circulo obliquo ⁊ qd̄ puenerit reduc ad gradus equales in circulo obliquo ⁊ gradus signi qui exierit erit locus radiorum. Si scieris istam operationem scies dirigere

planeta existentē in vna quadra ad locū existētē in illa q̄dra. Hūc modū nō vidi expositū nec positū aliquo libro. ¶ Ut plani⁹ pateat qd̄ dixi ponā in h̄ exemplū. Pono q̄ gradus medij celi sit in.20.gra.cancri ꝛ saturn⁹ sit in quarto gradu virginis: ꝛ gradus ascēdēs in orizonte obliq̄ in regiōe cuius latitudo e.40.gradus sit.7 gradus.59 minuta libre. Quesiui ascēsiões gradus medij celi in circulo directo ꝛ inueni.190.gra 53.minuta. Deinde quesiui ascēsiones gradus saturni in circulo recto ꝛ inueni.245. gradus. 55.minuta. Subtraxi ascēsiones medij celi ab ascēsiōib⁹ gra.saturni ꝛ remāserūt 55 gradus.2.minuta: q̄ est distantia saturni a medio celi. Deinde subtraxi ascēsiones gradus saturni in circulo obliq̄ ab ascēsiōib⁹ gradus oppositi in eodē circulo obliquo ꝛ remāserūt.203.gra.3.minuta. ꝛ hic fuit arcus diurn⁹ gradus saturni quē mediaui ꝛ inueni 101 gradus.13.minuta.30.scd̄a q̄ est medietas arc⁹ diurni gradus saturni. Subtraxi ascēsiōes gradus saturni in circulo directo q̄ fuerūt.245.gra.55.minuta ab ascēsiōibus gradus ascendētis in eodē circulo directo q̄ fuerunt.277.gra.19.minuta ꝛ remāserūt.31 gra.24 minuta. q̄ fuit pars radiatiōis circuli directi. Deinde subtraxi ascēsiones gradus saturni in circulo obliquo q̄ fuerūt. 144.gra.277.minuta.ab ascēsiōib⁹.gra ascendētis in eodē circulo obliquo que fuerūt 190.gra.53 minuta: ꝛ remanserunt.46.gra 26.minuta q̄ fuerut pars radiatiōis regiōis siue circuli obliq̄. vidi qd̄ ps radiationis circuli obliq̄ fuit maior pte radiatiōis circuli directi. Subtraxi ergo minorē de maiori ꝛ remāserūt 15.grad⁹.2.minuta q̄ fuit differentia duarū partiū quā multiplicaui p distantiā saturni a medio celi ꝛ diuisi p medietatē arcus diurni.gra.saturni ꝛ exiuerūt.8.gra.8.minuta.59.scd̄a ꝛ hec fuit pars pportionalis differentie quā addidi supra partē radiationis circuli directi ꝛ prouenerunt.39.gra.32.minuta.59.secūda. Isti sunt gradus ascēsionum qui fuerunt in figura a saturno vsq̄ ad gradū ascendentē: ꝛ q: fuerūt pauciores q̄̄.60.sciui q̄ radij sextiles saturni in hac figura ceciderūt vltra gradū ascendente. Subtraxi ergo hos gra.a.60.p radiatione sextili.ꝛ remanserūt.20.gradus.27.minuta.i.ſm quos addidi super ascēsiōes gra. ascēdentis in circulo obliq̄ q̄ fuerūt.190.gra.53.minuta: ꝛ prouenerūt .211. gradus.20.minuta quos reduxi ad gradus equales in circulo obliq̄ ꝛ inueni.22.gra.54.minuta.52.secūda libre ibi fuerūt radij sextiles saturni in proposito exemplo ſm hunc modum debet fieri in alijs angulis. Et hec de radiationibus sufficiant.

¶ De terminis planetarum. Textus.

Sunt quoq̄ planetarū in signis termini vel fines: q: in vno q̄q̄ signo h̄z.5. planete terminos p diuersos gra. dispositos: nā ab initio arietis vsq̄ ad sextū gradū eiusdē arietis ē termin⁹ Iouis: ꝛ a sexto vsq̄ ad.12.termin⁹ veneris: ꝛ a.12. vsq̄ ad 20 termin⁹ Mercurij. et a.20.in.25.termin⁹ martis Saturni: ꝛ pp̄ter diuersitatē eoꝝ gradū: ꝛ grauitatē eorū memorie descripsim⁹ eos in tabula vt leuius esset opus. Termini egyptiorum ꝛ dr̄ esse hermetis.

¶ Glossa sup textu de terminis planetarū.

Sunt quoq̄ planetarū in signis termini vel fines. Prius auctor determinauit de tribus dignitatib⁹ essentialibus planetaꝝ. In ista parte auctor determinat de q̄rta dignitate essētiali quā h̄nt planete in signis. Et diuidit in duas ptes: q̄̄ in p̄ma pte ponit terminos planetaꝝ. In scd̄a parte soluit quādā ɔtrouersiā q̄ est inter aliq̄s de triplicitatibus ꝛ termis. Scd̄a pars incipit ibi. Quidaꝫ pponuntur. Prima pars diuidit pōt in duas partes: ita q̄ p̄mo icipit tractare de terminis planetarū ĩr aliter. Scd̄o ponit tabulā de ip̄is terminis. Scd̄a incipit ibi: ꝛ pp̄ter diuersitatē eorūdē. Dicit primo q̄ q̄nq̄ planete .s. Saturnus: Jupiter: Mars: Ven⁹: ꝛ Mercuri⁹ h̄nt terminos dispositos p diuersos gra. Et p̄m⁹ termin⁹ est Iouis a p̄ncipio arietis vsq̄ ad finē sexti gra. eiusdē. Et a principio septimi gra. eiusdē arietis vsq̄ ad finē.12. est terminus Veneris. Et a p̄ncipio.13.gra. vsq̄ ad finē.20 est termin⁹ Mercurij. Et a p̄ncipio.21. vsq̄ ad finē.25. est terminus Martis. Et a p̄ncipio.26. vsq̄ ad finē Arietis ē termin⁹ Saturni. Postea dicit. ꝛ q: isti grad⁹ sunt diuersi: ita q̄ nō vadūt eq̄liter nec ſm ordinē planetaꝝ graue eēt eos tenere i memoria: iō posuit eos in tabula ſm q̄ videtur in littera. z/ dignitates

Signum										
♈	♃	6	♀	6	☿	8	♂	5	♄	5
♉	♀	8	☿	6	♃	8	♄	5	♂	3
♊	☿	6	♃	6	♀	5	♂	7	♄	6
♋	♂	7	♀	6	☿	6	♃	7	♄	4
♌	♃	6	♀	5	♄	7	☿	6	♂	6
♍	☿	7	♀	10	♃	4	♂	7	♄	2
♎	♄	6	☿	8	♃	7	♀	7	♂	2
♏	♂	7	♀	4	☿	8	♃	5	♄	6
♐	♃	12	♀	4	☿	8	♄	5	♂	6
♑	☿	7	♃	7	♀	8	♄	4	♂	4
♒	☿	7	♀	6	♃	7	♂	5	♄	5
♓	♀	12	♃	4	☿	3	♂	9	♄	2

¶ Ubi preponuntur triplicitates terminis. Textus.

Quidam autē preponunt triplicitates terminis eo q̄ dn̄i triplicitatū sunt fortiores in nutritione: ꝛ q: significant nutritionē: ꝛ q: nulla discordia est i triplicitate: sicut est in terminis cum preponunt: ꝛ quidam preponunt terminos triplicitatib⁹: eo q̄ dn̄i terminoꝝ sūt fortiores in directione.

¶ Glossa super textu vbi preponūtur triplicitates terminis.

Quidā aūt pponūtur triplicitates terminis. Hic soluit quandā cōtrouersiā que est inter sapientes de triplicitatibus ꝛ terminis. Et dicit quidam preferunt triplicitates terminis. Et quidā preferunt terminos triplicitatib⁹. Soluit istā cōtrouersiā ꝛ dicit q̄ dn̄i triplicitatū sunt fortiores q̄̄tum

ad nutritionē puerorū: q: in natiuitatib⁹ significāt nutritionē ⁊ ab eis accipit significatio: vtrū puer sit vitalis aut nō. Dñi aūt terminoꝝ sunt fortiores in directiōe: q: dū dirigit gradus ascēdens alicui⁹ natiuitatis dirigit ad terminos fortunaꝝ ⁊ infortunarū. ⁊ dñs termini illi⁹ vocat diuisor vel dispositor ꝗdiu durat directio in illo termino: ⁊ si fuerit ibi aliqs planeta vel radij ei⁹ erit particeps. De hoc diffusi⁹ dicet in seqntib⁹ dño ꝯcedēte.
¶ Notādū est hic de terminis ꝙ discordia fuit inter sapiētes āntiquos de terminis. Et fuerūt tres opiniones famose de terminis. quaꝝ vna fuit indoꝝ. alia egyptioꝝ. tertia caldeoꝝ. Ptolome⁹ l. 2. 18. ꝓpositione ꝑme ptis ꝗdripartiti magis approbat terminos egyptioꝝ ⁊ dicit se inuenisse vnū librū de terminis antiquū q̄ pre vetustate erat ꝓ maiori pte fact⁹. Et ille cōcordabat cū terminis egyptioꝝ. ⁊ i illo libro summa graduū terminoꝝ cuiuslibet planete erat tant⁹ quāt⁹ nūerus annoꝝ suoꝝ maioꝝ quos dāt in natiuitatib⁹. Uerbi gr̄a: āni maiores saturni sūt. 57. āni. Jouis. 79. Martis. 66. Ueneris. 82. Mercurij. 76. ⁊ oēs isti collecti faciūt. 360. Si volueris hoc expiri cōputa gradus oīum terminoꝝ alicuius planete: ꝑbi gr̄a: Jouis ⁊ inuenies numerū annoꝝ suoꝝ scilꝫ. 79. ⁊ sic de alijs. Haly in cōmēto. 206. ꝓpositiōis ꝑme ptis ꝗdripartiti dicit. Jlli de egypto fuerūt sapiētes magici q̄ fuerūt ab antiquo tpe. nā isti fuerūt studij ⁊ exercij magni in sciētijs ⁊ sapientijs oibus de qbus hō se iuuare pōt. Et scimus hoc ꝑ chronicas sapiētū antiquoꝝ ſm ꝙ loq̄bant de ipsis ⁊ ꝑ ea q̄ de suis operib⁹ remāserūt a multis multib⁹ annoꝝ vsqꝫ ad hodiernā diē. Tū ego dico illud ꝙ ego vidi de vna experiētia quā inueni in loco q̄ dictus est oculus solis: q: in modico tpe miracula magna vidi. hec sunt ꝑba Haly. de experientia aūt tacet. Jn centiloquio in cōmento illius ꝓpositionis vult⁹ hui⁹ seculi. dicit vnā experientiam de sigillo scorpionis facto in lapide q̄ ſm pōt ibi videri: ⁊ q̄ voluerit videre ibideꝫ videat.

Oculus solis.

¶ De faciebus signorum ⁊ cui planetarum attribuuntur. Textuo.

Diuisio signorum.

Facies aūt signorū sunt he. vnūquodqꝫ signū diuidit in tres pars eq̄les: q̄libet pars cōstat ex. 10. gradib⁹ ⁊ vocatur facies quarū initium est a ꝑmo gradu arietis. Prima ergo facies a primo gradu arietis vsqꝫ in. 10. ⁊ datur Marti. Scḋa vsqꝫ ad. 20. gradū. ⁊ dat Soli q̄ succedit ei i ordine circulorū. Tertia vsqꝫ ad finē ꝑdicti signi. ⁊ est Ueneris. simili̾ prima facies. Tauri est Mercurij q̄ Ueneri succedit: ⁊ ita vsqꝫ in finē signoꝝ. ¶ Cū ig̃ habueris gradū in aliquo signo ⁊ volueris scire ex cuius planetarū facie sit: sume ab initio arietis signa integra vsqꝫ ad signū de quo volueris scire ⁊ triplica ea ⁊ qḋ supfuerit adde super hoc qḋ pteriit ex faciebus illius signi de quo faciē scire volueris cum eadē facie cuius dñm scire volueris ⁊ proijce a planeta qui est dominus faciei signi arietis qui est Mars secūdū successionē circulorū. 7. 7. 7. ⁊ qḋ remāserit infra septē numera a Marte ꝑ successionem planetarū: ⁊ quo finitus fuerit numerus erit prima facies illius signi vnde fuerit gradus vsqꝫ in. 10. eiusdē signi illius planete apud quē numer⁹ erit finitus. et a. 10. vsqꝫ in. 20. alteri⁹ planete q̄ illum succedit: ⁊ a. 20. vsqꝫ in finē alterius signi q̄ ei succedit: ⁊ in cuius decimo

fuerit gradus ex signo erit facies illius planete. vocantur etiam domini facierum istarum a quibusdam decani cuius sequitur tabula.

dignitates

Jn	♈	♂	10	☉	10	♀	10
Jn	♉	☿	10	☽	10	♄	10
Jn	♊	♃	10	♂	10	☉	10
Jn	♋	♀	10	☿	10	☽	10
Jn	♌	♄	10	♃	10	♂	10
Jn	♍	☉	10	♀	10	☿	10
Jn	♎	☽	10	♄	10	♃	10
Jn	♏	♂	10	☉	10	♀	10
Jn	♐	☿	10	☽	10	♄	10
Jn	♑	♃	10	♂	10	☉	10
Jn	♒	♀	10	☿	10	☽	10
Jn	♓	♄	10	♃	10	♂	10

¶ Glossa super textū de faciebus signorum.

Facies autem signorū. Hic determinat de quinta dignitate ⁊ vltima eēntiali quā hñt planete i signis q̄ vocaꝫ facies. Et pōt diuidi in tres ptes: qm̄ in ꝑma pte ponit diuisionē ⁊ ordinatiōem facierū. Jn scḋa pte docet iuenire facies ꝑ nūeros. Jn tertia pte ponit de eis tabulā. Scḋa pars icipit Cū habueris grad⁹ in aliq̄ signo. Tertia ē in fine vbi ponit tabulā. Dicit ꝙ q̄libet signū diuidit in tres ptes eq̄les q̄ vocant tres facies: ⁊ q̄libet facies est ex. 10. gradib⁹. Et icipiūt iste facies a pricipio arietis ⁊ pcedūt ſm ordinē signorū et planetaꝝ. ita ꝙ ꝑma facies est martis. i. ꝑmi. 10. grad⁹. scḋa facies arietis. s. 10. grad⁹ seq̄ntes sunt solis q̄ succedit marti i ordie sphe raꝝ. tertia ē veneris q̄ succedit soli. Et ꝑma facies tauri est mercurij q̄ succedit veneri. Scḋa lune q̄ succedit mercurio. Tertia saturni. Et prima geminoꝝ Jouis. ⁊ sic ſm hūc ordinem vsqꝫ ad finē signoꝝ. Postea docet inuenire ꝑ numeros cui⁹ planete sit aliq̄ facies. Et dicit cū habueris gradū alicui⁹ signi ⁊ volueris scire cui⁹ planete facies sit in illo gradu cōputa numerū signoꝝ a principio arietis vsqꝫ ad ꝑncipiū signi ꝓpositi: ⁊ multiplica illū numerū ꝑ tres: ⁊ cū nūero ꝓducto adde facies copletas signi ꝓpositi: ꝑbi gr̄a: si trāsiuerint. 10. gradus cōpleti adde vnitatē. Si. 20. ꝯpleti adde duo. Deinde a toto nūero subtrahe. 7. q̄ties poteris: ⁊ qḋ remāserit ꝯputa a marte scḋꝫ ordinē planetarū. ⁊ vbi numer⁹ finit⁹ fuerit seq̄ns planeta est dñs faciei q̄site: ꝑbi gr̄a: pono qḋ habeā. 15. gradus leonis volo scire cui⁹ facies sit. 15. grad⁹ leōis: scio ꝙ a ꝑncipio arietis sunt. 4. signa cōpleta. multiplicabo ergo. 4. ꝑ. 3. ⁊ erūt. 12. Et scio ꝙ de leōe trāsiuit vna facies ꝯpleta. ideo addā vnū ⁊ erunt. 13. facies cōplete a ꝑncipio arietis. subtrahā inde septē ⁊ remanēt. 6. dabo ꝑmā vnitatē marti. secūdā soli. tertiā veneri. quartā mercurio. quītā lune. sextā saturno. Erit ğ facies seq̄ns q̄ nō fuit cōpleta Jouis. Postea ponit tabulā cui⁹ op⁹ facile est. Queres eīn nomē illi⁹ signi cui⁹ dñꝫ faciei q̄rts ⁊ iuenies i directo qs sit dñs ꝑme faciei et quis secunde et quis tertie.

¶ De virtutibus planetarum. Textus.

Et quia iam annuente deo tractauim⁹ de potestatib⁹ planetarū in signis q̄ sūt dom⁹: exaltatio: triplicitas: terminus ꝛ facies. Nunc igitur tractemus de virtutib⁹ seu fortitudinibus eorū in ipsis. nā dn̄s dom⁹ hꝫ 5. fortitudines: ꝛ dn̄s exal. 4. ꝛ dn̄s tripli. 3. dn̄s termini duas: ꝛ dn̄s faciei vnā. Intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetarū. qui eni͂ magis abūdat in numero magis abundat in fortitudine. ꝛ quidā ꝑponūt terminū triplicitati. s. volunt vt dominus termini sit fortior dn̄o triplicitatis: sed iam exposuimus superius in quo valet vnusquisq̧. Quidā etiā de hac re talē dederunt cōparationē dicentes qḋ planeta cū fuerit in domo sua est similis viro in domo atq̧ in dominatione sua: ꝛ cū fuerit in exaltatione sua est similis viro in regno suo ꝛ gloria: ꝛ cū fuerit in termino suo est sicut vir inter parentes ꝛ cognatos suos atq̧ gentes: ꝛ cū fuerit in triplicitate sua erit sicut vir in honore suo. et inter auxiliatores atq̧ ministros suos. ꝛ cū fuerit in facie sua erit sicut vir in magisterio suo. Hee sunt vniuerse ptātes planetarum essentiales in signis ꝛ sequuntur has figure signorum.

¶ Glossa super textu de virtutibus planetarum.

Et quia auxiliante deo. Postq̄ auctor determinauit de dignitatibus planetarū in signis. In ista parte determinat de fortitudinib⁹ quas hn̄t in istis dignitatibus. Et pōt diuidi in duas partes: qm̄ in prima parte oñdit quot fortitudines habeat planeta in qualibet dignitate. In scđa parte cōparat istas dignitates ad res sensibiles: secūda est ibi. vn̄ quidā de hac re. Prima pars pōt diuidi in duas. qm̄ ꝑmo cōtinuat se ad dicenda. scđo ꝓsequit̄ ibi: nā dn̄s domus. Dicit q̄ adiuuante deo cōpleuit de dignitatibus planetarū in signis: modo vult oñdere quot fortitudines habeat q̄libet in ipsis dignitatib⁹. Postea dicit q̄ dn̄s dom⁹ hꝫ quinq̧ fortitudines: dn̄s exaltationis hꝫ q̄tuor: dn̄s triplicitatis hꝫ tres: dn̄s termini duas: dn̄s faciei vnā. Postea replicat illā cōtrouersiā de terminis. Et ponit cōparationē in dignitatib⁹ planetarū dicens q̄ quidā de dignitatibus planetarū fecerūt talē cōparationē q̄ planeta existēs in sua domo est silis viro existenti in domo atq̧ dn̄atione sua. Et planeta in exaltatiōe sua est silis viro in regno atq̧ gloria sua ꝛ patet in lr̄a. ¶ Ex ista lr̄a pōt notari si aliq̄s planeta patiat̄ magnū infortuniū i domo vl̄ exaltatiōe sua hoc est multū detestabile: sicut multū eēt detestabile si rex vinceret̄ in ꝓprio regno suo ꝛ i fortiori loco regni sui. Ideo qn̄ luminaria eclypsantur in proprijs domibus vel exaltationibus suis hoc est malum signum.

¶ De essentijs signorum ꝛ quid significent in semetipsis. Text⁹.

Quia in signis sunt qdā signa q̄ dicunt̄ rationalia. s. Virgo: Gemini: Libra ꝛ Aquarius ꝛ prima medietas Sagittarij q̄ eorū imagines in circulo ad imagines hoim̄ figurātur. hec quoq̧ dicunt̄ signa pulchras voces habētia: hec quoq̧ vigent cū fuerint in oriente. Et quedā dicunt̄ alas habētia

scilicet Gemini: Virgo: et Pisces. Et quedam quadrupedia: vt Leo ꝛ Sagittarius. Quedam eorū sunt domestica: vt Aries: Taurus: Capricornus ꝛ hec vigent cum fuerint in meridie. Virgo autem et Capricornus et Aquarius vigent cum fuerint in Septētrione. Et ex signis quedam sunt tortuosa ꝛ vitiosa. s. Aries: Taurus: Cancer: Scorpio ꝛ Capricorn⁹. Et quedā ex eis dn̄r plures proles habētia. s. Cancer: Scorpio ꝛ Pisces. Et hec vigent cū fuerint in occidente. Et quedā ex eis sunt sterilia: vt Gemini: Leo ꝛ Virgo. Et quedā sunt paucos filios habentia: vt Aries: Taurus: Libra: Sagittarius: Capricornus ꝛ Aquarius. Et quedā dicunt̄ multum luxuriosa. s. Aries: Taurus: Leo ꝛ Capricornus. Et ex signis quedā dicuntur mediam vocem habentia que formantur ad imagines animaliū balantiū: et mugientiū ꝛ rugientiū: vt Aries: Taurus: Leo ꝛ Capricornus. ꝛ vltima pars Sagittarij. Et q̄dā sunt voce carentia. s. illa q̄ formantur ad imagines animaliū voce carentium. s. Cancer: Scorpius ꝛ Pisces.

¶ Glossa sup textu de essentijs signorū ꝛ q̄d significent in semetipsis.

Quia in signis. Prius auctor determinauit de dignitatibus planetarū in signis ꝛ de fortitudinib⁹ quas habent in istis dignitatibus. In ista parte determinat de figuris siue formis ipsorum signorum hoc est ostendit nobis que signa habent formas humanas. et q̄ habent formas aliorum animalium ꝛ manet indiuisa. Dicit quod quedam signa dicūtur rationalia scilicet illa quorum imagines sunt figurate ad imagines hominum. Et illa sunt gemini virgo aquarius libra et medietas prima sagittarij. et ista dicuntur habentia pulchras voces. Et virtus eorum est maior cum fuerint in oriente. Et quedam ex signis dicuntur habentia alas scilicet Gemini: Virgo et Piscis. Quedam ex eis dicuntur quadrupedia scilicet Sagittarius: Leo: Aries: Taurus et Capricornus. Et eorum quedam sunt domestica scilicet illa que sunt figurata secundum figuras animalium domesticorum. Et hec sunt Aries: Taurus et Capricornus. Et eorum virtus magis apparet cum fuerint in meridie. Virtus autem Virginis: Capricorni et Aquarij magis apparet cum fuerint in septētrione. Et quedam ex signis videntur vitiosa et turpia ꝛ tortuosa scilicet Aries Taurus: Cancer: Scorpius ꝛ Piscis. et virtus eorum magis apparet in occidēte. Quedā vero sunt sterilia scilicet Gemini: Leo: et Virgo. Et quedam dicuntur habentia paucos filios scilicet Aries: Taurus. Libra Sagittarius: Capricornus et Aquarius. Et quedam ex his signis sunt multum luxuriosa scilicet Aries ꝛ Taurus: Leo et Capricornus. Et quedam dicuntur multum filiorum scilicet Cancer: Scorpius ꝛ Piscis. Et quedam ex signis dicuntur habentia dimidiam vocem: illa scilicet que habent vocem animalium balantium: rugientium et mugientium. vt Aries: Taurus: Leo: Capricornus et vltima pars Sagittarij. Quedam ex signis dicuntur carentia omnino voce scilicet illa que figurantur secundum imagines animalium carentium voce: vt Cancer: Scorpio: et Piscis. Haly albenragel breuiter expedit se de formis signorū dicens. Signorum alia sunt in forma hominum. Alia in forma bestiarum. Alia

in forma bestinglorum. Alia in forma reptibilium. Que sunt in forma humana sunt gemini: libra: aquarius: virgo. In forma bestiarum: aries: taurus: capricornus ꝛ sagittarius. In forma bestinglorū .i. animalium rapacium leo. In forma reptiliū: cancer: scorpius ꝛ piscis.

De significationibus signorum. Textus.

Et vnū quodq signum habet propriam significationē in his q̄ significant ex creatiōe membrorum ꝛ morbus omnium ꝛ regionum ꝛ seminum ꝛ arborū ꝛ cetera. Aries habet ex corpore hominis caput ꝛ faciē ꝛ ex regionibus bebil ꝛ ferim: idest babiloniā ꝛ persidā ꝛ arabiā ꝛ falastim ꝛ palestinā. Taurus hꝫ arbores q̄ plantant: ꝛ ex corpore hoīs hꝫ collū ꝛ gutturis nodū. ꝛ ex regiōib⁹ eztimet ꝛ almechim ꝛ sandē ꝛ araterad. Gemini ē signū largū bōi animi ꝛ hꝫ ex corpe hoīs humeros ꝛ brachia ꝛ man⁹: ꝛ ex regiōibus vigeti ꝛ armeniā nuthrabigē etelenimstet. i. egyptū ꝛ bartha. Cācer hꝫ ex arborib⁹ eas q̄ fuerint eq̄les lōgitudic. ꝛ ex corpe hoīs pectus cor stomachum costas splenē et pulmonē: ꝛ ex regionibus armeniā minorē ꝛ oriētalē plagā buthabē ꝛ massez ꝛ acin: ꝛ hꝫ participationē i barach ꝛ attrabicē. Leo hꝫ arbores pceras idest lōgas calid⁹ ꝛ ꝓsutus: ꝛ multe angustie atq tristitie: ꝛ ex corpe hoīs stomachū cor dorsum lat⁹: ꝛ ex regionib⁹ artitri vsq in finē regiōis habitabilis. Uirgo hꝫ q̄cquid seminatur ex seminibus ꝛ est larga boni animi: ꝛ habet ex corpe hominis ventrem ꝛ interiorem .s. telam .i. dyafragma ꝛ intestina: ꝛ ex regionibus argumenta ꝛ assem idest quedam regio circa hierusalem ꝛ alforas idest eufraten ꝛ insulam que hispania ꝛ festir vel afeum. Libra habet arbores proceras ꝛ est larga boni animi: ꝛ habet ex corpore hominis lumbos ꝛ interiora ventris vmbilicum ꝛ pectinē ꝛ verenda anchas ꝛ ilia et nates: et ex regionibus terram romanorum vel grecorum ꝛ que succedunt eis affines vsq ad Africam: habet etiam araffe vel azim vsq in finem ethiopie ꝛ bartham: habet ꝛ carmen ꝛ segestem et thebis vel thebil ꝛ tabiastem barah ꝛ ambarath. Scorpius habet arbores longitudine equales largus boni animi ꝛ habet ex hominis corpore verenda testiculos vesicam anum et femora ꝛ ex regionibus helchiget ꝛ rura Arabum ꝛ fines eius vsq in allegem: ꝛ habet in alchach participationem. Sagittarius ingeniosus et calidus habet ex corpore hominis femora: ꝛ ex regionibus ethiopiam et maharahen et achiut vel acenit vel achichit que est india. Capricornus bone vite iracundus cautus et calidus: multe tristitie habens ex corpore hominis genua et ex regionibus ethiopiam annaban alcon et acuith et mahamē vsq ad duo maria etahant et achuit que est india. Aquarius habet ex corpore hominis crura vsq ad inferiora cauillarum idest tallorum et ex regionibus azenes idest nigredinem et alnupha et partes eius et terram elfice et partem terre egypti et occidentalem plagam et terre achiut. Pisces calidus et cautus commixtus multi coloris habens ex corpore hominus pedes: et regionibus carabrarem et septentrionalem plagam terre turgem et participationem in romanis vsq ad essen habet insulam et egyptū et alexandriam et mare lictū.

Glossa super textu de significationib⁹ signorū.

Et vnum quodq signorum habet propriam significationē. Prius auctor determinauit de figuris signorum. In ista parte ostendit nobis quid habent signa ex membris hominum: ꝛ ex regionibus ꝛ ex planetis. Et potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte facit quod dictum est. In secunda determinat de doloribus planetarum in signis. Secunda incipit ibi. Et siquidē planete significauerit dolorem. Prima potest diuidi in .12. partes secundum q̄ .12. sunt signa. Clarum est quod dicit in littera excepto q̄ nomina regionum non sunt nobis nota. Notandum est hic q̄ Ptolomeus diuidit totam terram habitabilem in quattuor partes. Et secundum diuisionem. Ptolomei imaginari potest vna linea transiens ab oriente in occidente per medium habitationis ita q̄ ista linea diuidat partem meridionalem a septentrionali. Et dicit Haly ꝛ ista linea distat ab equinoctiali per .36. gradus. et secundum hanc diuisionem distat ab vltima habitatione in septentrione per .30. gradus vel circa: ita q̄ tota latitudo contineat .66. gradus. Et tanta est distantia equinoctialis vsq ad circulum arcticum: immo est .66. gradus .26. minuta: ꝛ .30. secunda. Ideo dicit Haly vel circa. Et dicit quod in fine istius linee versus occidentem est passagiū herculis. Et hoc est vnde transitur in hispaniam: ꝛ est mare ibi strictum quod existens in vno littore potest videre existentem in alio. Et sunt ibi tres insule quarum vnam vident transeuntes in hispaniam per terraȝ occidentis. Et stat in ea idolum tenens in manu claues ad demonstrandū q̄ vltra locum illum non sit habitatio. Et in qualibet duarum aliaruȝ insularum stat idolum s̄m eundem modum. Et in parte orientali in fine linee predicte stāt idola eodem mō tenentia claues ꝛ demonstrantia q̄ non sit vltra illum locum habitatio versus orientem. Dicit Haly q̄ Hercules posuit ista idola in signum q̄ ipse acquisiuerat totum mundum. Longitudo linee predicte secundum q̄ dicit Haly est .180. graduū. His visis secūdū sententiam Ptolomei imaginetur ista linea diuidi per medium ita q̄ remaneant .90. gradus versus orientē: ꝛ alij .90. versus occidentem. Et imaginetur transire vna per polos mundi per mediū diuisionis linee supradicte. ita videlicet q̄ transeat per medium terre habitabilis secundum latitudinem. Prima autē linea dicebat transire per medium terre habitabilis secundū longitudinem. Patet itaq q̄ due linee supradicte que diuidunt totam terram habitabilem in quattuor partes coniunguntur in loco intersectionis linearum qui est punctus in medio terre habitabilis.

Sequitur figure.

Hac diuisione intellecta facile est videre sententiã Ptolomei in partitione signoꝛuꝫ ꝛ terrarum. Dicit itaqꝫ Ptolomeus ꝙ hec tria signa aries leo ꝛ sagittarius que faciunt primã triplicitatẽ ptinẽt ad quartaꝫ partẽ terre habitabilis que est inter septẽtrionẽ ꝛ occidentẽ. ꝛ illã quartaꝫ gubernat Jupiter eo ꝙ est septẽtrionalis: ꝛ mars hꝫ participationẽ cũ eo: qꝛ ptinet ad partẽ occidentalem. Et tria signa triplicitatis secunde. s. taurus virgo capricornus pertinent ad partẽ q̃ est inter meridiẽ ꝛ orientẽ ꝛ gubernat ipsam venꝰ: qꝛ est meridionalis ꝛ hꝫ participationẽ cũ ea saturnꝰ: qm̃ ad ptẽ orientalẽ pertinet. Et tria signa triplicitatis tertie. s. gemini libra ꝛ aq̃rius ptinent ad partẽ q̃ est iter oriẽtẽ ꝛ septẽtrionẽ: ꝛ gubernat ipsaꝫ saturnus eo ꝙ ptinet ad oriẽtẽ ꝛ hꝫ participationẽ cũ eo Jupiter eo ꝙ ptinet ad septẽtrionẽ. Et tria signa triplicitatis quarte. s. cãcer scorpio ꝛ piscis ptinẽt ad partẽ q̃ est inter meridiẽ ꝛ occidẽtem. ꝛ gubernat ipsaꝫ mars: qꝛ ptinet ad occidẽtẽ. ꝛ habet participationẽ cũ eo venꝰ. Ex p̄dictis poterit q̃libet cõiecturare ad qđ signũ ptineat quelibet terra. Sciet enim p longitudinẽ ꝛ latitudinẽ regionis de qua q̃rta sit. Uerbi grã: omnis terra cuiꝰ latitudo est maioꝛ. 36.

gradibus. ꝛ longitudo eius ab occidente minus. 90. gradibꝰ fuerit est de quarta septẽtrionali occidẽtali ꝛ sic de alijs suo modo. Cognita igit̃ quarta in qua est terra tua scis qđ vnũ signũ ex tribus signis triplicitatis illius quarte respicit illã terram ꝛ poteris scire ꝙ ex illis tribus respiciat eam per mores ꝛ consuetudines hominum habitantiũ in ea. Uerbi grã: scis ꝙ terra xp̄ianoꝝ est in pte septẽtrionali occidẽtali scio qđ aries leo ꝛ sagittarius dñantur sup ipsaꝫ. Et si veliꝫ scire supra quã ptẽ eiꝰ dñatur quodlibet istoꝝ signoꝝ respicio ad mores ꝛ cõditiones hominũ cũ q̇bus signis magis concordant. Cõstat autẽ ꝙ romani sunt famosiores ꝛ nobiliores istiꝰ quarte: ꝛ ideo cõuenit vt attribuatur eis signuꝫ nobilius inter hec tria. ꝛ hoc est leo domus solis. Constat etiã ꝙ almani sunt homines iracũdi ꝛ furiosi de natura martis: ꝛ ideo conuenit vt attribuatur eis aries domꝰ martis. Cõstat etiã ꝙ hispani sunt boni milites exercicij magni in armis: iõ cõuenit vt attribuat̃ eis sagittarius qđ est signũ militiarũ ꝛ belloꝛuꝫ. Et hãc partitionẽ ponit Ptolomeus in littera in scđa parte quadripartiti. Dicit enim sic ꝛ prouincie cũ ariete concordãtes sunt terra britannie ꝛ terra de salacia. Credo ꝙ deberet dici de scalauia ꝛ germania. Et q̃ concordãt cũ leone sunt: italia: gallia: apulia: ꝛ cecilia. Et Haly dicit ibi: ꝙ hi sunt termini rome. Et q̃ cõcordant cũ sagittario sunt terre de turcia calciata ꝛ hispania. De partitiõe alioꝝ signoꝛuꝫ cum alijs terris parũ curo. Quia nec nõia earũ nec cõditiones holum sunt mihi nota nec faceret mihi aliquaꝫ vtilitatẽ hoc scire. ¶ Si q̃s aũt cognoscat eas ꝛ voluerit in eis morari applicet fm̃ modũ dictũ in tribꝰ signis p̄dictis. Dicit abrahã auenezre ꝙ primũ clyma est capricorni ꝛ aq̃rij: ꝛ gubernatoꝛ eiꝰ est saturnꝰ. Scđm clyma est sagittarij ꝛ piscis ꝛ gubernatoꝛ eiꝰ est Jupiter. Tertiũ clyma est scorpij ꝛ arietis ꝛ gubernatoꝛ eius est Mars. Quartũ est leonis ꝛ gubernatoꝛ eiꝰ est sol. Quintum clyma est tauri ꝛ libre ꝛ eiꝰ gubernatoꝛ est venus. Sextum est geminoꝝ ꝛ v̓ginis ꝛ eius gubernatoꝛ mercurius. Septimum est cãcri ꝛ gubernat illud luna. ¶ Abrahã auenezre ponit conditiões nascentiũ sub quolibꝫ signo ꝛ est s̄nia sua ista. Qui natus fuerit sub p̄ma faciе arietis erit rufus ꝛ simꝰ: vẽter eiꝰ erit puus ꝛ strictꝰ carne extenuatus: hẽbitqꝫ supra pedẽ sinistrũ signũ ꝛ in cubito manꝰ sinistre: ꝛ amici eiꝰ erũt plures ꝛ ipse odiet malũ. Qui p̄o natꝰ fuerit sub scđa facie lenit ei nigredo pulchritudini faciei cõiuncta: corpꝰ eiꝰ tẽperatũ p̄ceps in irã aio occultãs volũtatẽ malã: eritqꝫ alti cordis: inimici eiꝰ plures erũt. Qui natꝰ fuerit sub tertia facie eiꝰ erit rufus: coloꝛ eiꝰ croceus est ꝛ erit solitarꝰ. Qui natꝰ fuerit sub p̄ma facie tauri erit breuis stature: sui oculi magni: labia spissa: ꝛ habebit signũ i collo: ꝛ est corde festinꝰ: amici eiꝰ plures: ꝛ mãeriebꝰ de litteꝝ delectabit̃ ipse. Natꝰ aũt sub facie eiꝰ scđa: hẽbit faciẽ rotũdã: vẽtrẽ latũ: oculos pulchros: ꝛ eiꝰ aia voluntaria resqꝫ cito p̄pẽdet: ꝛ circa spatulas pilosus existet. ꝛ hẽbit signũ in lũbis. Et q̇ natꝰ fuerit sub tertia facie pulchri coloris existet pulchreqꝫ faciei: ꝛ habebit signũ in oculo sinistro: virqꝫ laboriosus erit. nec i mulierībꝰ fortunatꝰ existet. Qui aũt natꝰ fuerit sub fine huiꝰ signi erit carẽs testiculis nãliter ꝛ sine vl' hermofroditꝰ. Qui natꝰ fuerit sub p̄ma facie geminoꝝ erit pulchri corpis ꝛ decẽtis: ꝛ oculoꝝ ꝛ piloꝝ: hẽbit signũ in capite vel i oculis. Uisus eiꝰ acutꝰ minime iracũdꝰ eritqꝫ laboratoꝛ ꝛ cũ mulieribus minime fortunatus existet. Et qui natus

Aries. Taurus Gemini.

fuerit sub scda facie erit breuis stature ꝛ niger ꝛ sup eius cubitũ signum nigredinis: eiusqꝫ ꝟba pulchra ꝛ dulcia. Nat⁹ sub tertia facie nimiũ habebit oculos paruos: eritqꝫ vir suspicator ꝛ leuis: ꝛ loquet ꝟba irrationabilia: eritqꝫ mendax.

Cancer. Qui natus fuerit sub prima facie cancri erit corpore ꝛ pilis decẽs: supcilia eius erũt stricta naresqꝫ lõge ꝛ spatule late: ꝛ hẽbit signũ in cubito dextro: aut ei⁹ brachio: ꝛ aĩa ei⁹ bõa: amici ei⁹ plures: eritqꝫ sciẽs ꝛ ingeniosus. Qui natus fuerit sub secũda facie: erit color eius rube⁹ breuisqꝫ stature: carens barba: ꝛ habebit signũ in oculis. Qui sub tertia facie natus fuerit erit crassus breuisqꝫ stature: ꝛ habebit multitudinẽ pilorũ in supercilijs.

Leo. Qui natus fuerit sub prima facie leonis erit pulcher corpore: ꝛ facie: ꝛ color vultus eius erit rubeus albo commixtus: oculi eius commixti: pectus rectum: ꝛ crura sua patientur morbum in parte superiori. ꝛ erit cognitus inter gẽtes: ꝛ simplex immixtusqꝫ consortio regum. Qui natus fuerit sub secũda facie erit pulcher: pectus eius erit latum: testiculi ꝛ crura gracilia: eritqꝫ honoratus inter familiam eius ac alti cordis. Natus autẽ sub tertia facie erit aliquantulũ breuis statuere eritqꝫ color eius albus rosco permixtus: eius vox vehemens amans mulieres: ꝛ habebit plenitudinez amicorũ ꝛ morbos plures sustinebit.

Virgo. Qui natus fuerit sub prima facie virginis erit decentis stature: erit corpus eius erectum ꝛ pulchrum: et erit sciens ꝛ aptus: eius capilli scripti: ꝛ erit diligens iustitiam: eius vox vehemens: sterilis existet: anima eius bona: facies pulchra: eritqꝫ scriba ꝛ bene doctus. Qui autem natus fuerit sub secunda facie erit pulchre apparente: oculi eius parui: nasus eius pulcher: eritqꝫ disciplinabilis ꝛ simplex preuoluntarius. corde: diliget laudari. Natus sub tertia facie erit pulcher aspectu pceptibilis discipline: veri sensus ac simplex ꝛ sapiens.

Libra. Qui natus fuerit sub prima facie Libre: erit pulcher facie: ꝛ et in eius capite vulnera leuũt: erit laborator ꝛ simplex ac disciplinabilis. Natus sub secunda facie erit pulchri vultus ꝛ inerit ei impedimentũ in oculis: eritqꝫ cor de ꝑuoluntarius. Natus tertia facie erit pulcher ꝛ erit cognitus ꝛ honorat⁹ inter gentes ipsi⁹. Et qui fuerit natus sub fine signi hui⁹ erit nullius seruus aut vtriusqꝫ.

Scorpio. Qui fuerit nat⁹ sub ꝑma facie scorpionis parũ pulcher existet: ꝛ habebit signũ in capite: ꝛ pectus ei⁹ erit latũ. Et habebit signum in pede sinistro vel in manu dextera: eritqꝫ hõ castigationis bonaqꝫ discretiõe plen⁹ ac in loquela festinus. Natus sub secũda facie caput eius erit magnũ: eritqꝫ modice pulchre figure: ꝛ habebit signũ in genu ꝛ dorso: ꝛ erit homo disciplĩne ꝟba sua multiplicans. Qui natus fuerit sub tertia facie erit breuis stature oculi ei⁹ cõtorti appetens comedere amãs mulieres. Qui aũt nat⁹ fuerit sub fine hui⁹ signi aut erit nulli⁹ aut vtriusqꝫ ser⁹.

Sagittarius. Qui nat⁹ fuerit sub ꝑma facie sagittarij erit pulcher speciei decoris aspẽctu recte stature: diligẽs bonũ: regibus ac magnatibus se cõmiscẽs. Nat⁹ sub secũda facie corp⁹ hẽbit ꝯdecenas facies. tñ ei⁹ crocea supcilia cõpressa ꝛ habebit signũ in pectore. Natus sub tertia facie erit lõgus: pulcher facie: oculi eius vt murilegi: pectus latum: ꝛ habebit signũ in sinistro crure.

Capricornus. Qui sub prima facie capricorni natus fuerit corpus suum condecens: pectus latũ. ꝛ hẽbit signũ nigrũ in cubito: erit astutus disciplinabilis simplex ꝛ preuoluntarius. Natus sub secunda erit pulcher: habebit nares longas: oculi eius pulchri: voluntas eius mala et iracundus: et homo

scientie. Natus sub tertia facie erit pulcher corpore: ei⁹ tñ facies citrina: ꝛ in ei⁹ brachio sinistro erit nota vel in ipsi⁹ genu: festinus in irã. despiciens malũ vel pugnãs ꝑ malo: diligens mulieres: hõ disciplinẽ diligensqꝫ sodales. Qui aũt natus fuerit in fine hui⁹ signi erit filius adulterin⁹ ꝛ oĩno huic idest signo minime in mulierũ natiuitatib⁹ valere.

Aquarius. Qui aũt nat⁹ fuerit sub ꝑma facie aquarij erit corpe ꝛ facie formosus: ꝛ habebit in pectore aut pede sinistro signũ: eritqꝫ hõ disciplinabilis ꝛ sodales diligẽs. Natus sub secũda facie erit lõgus: facies ei⁹ erit rubea: ꝛ signũ habebit in dorso ꝛ sub ei⁹ cubito eritqꝫ q̃ oibus dieb⁹ suis in dolore. Nat⁹ sub tertia facie corpore pulcher statura breuis: facie roseus: ꝛ hẽbit signũ sub cubitis: ꝛ erit mulierũ amator. Et q̃ sub fine hui⁹ signi nat⁹ fuerit diuersificat⁹ erit in ei⁹ figura atqꝫ in oibus suis opibus.

Pisces. Qui aũt sub prima facie piscũ originẽ traxerit: corpus eius erit album: ꝛ facies similiter: pectus eius latum: barba pulchra: frons preclara: oculi ei⁹ magis nigri q̃ albi. Et forte aliquod membrũ sibi deficiet. diliget dormire: eritqꝫ gulosus ꝛ ebriosus. ꝛ habebit signum sub cubito vel in pede. Natus vero sub scda facie erit breuis stature: decorus aspectu: barba nigra: pilosus: ꝛ erit ambulans in duritia cum filijs hominum. Natus sub tertia facie piscium: erit aspectu preclar⁹ oculi eius pulchri: eritqꝫ morbosus.

¶ De significatiõe planetaꝝ in signis scdm mẽbra hois. Tertius.

ET si quidem planete significauerint dolorem habẽt in vno quoqꝫ signo membrum sibi proprium. Tractemus ergo de doloribus planetarum in signis: ꝛ primum incipiamus ab Ariete. Saturnus in ariete habet pectus. Jupiter ventrem. Mars caput. Sol femora. Venus pedes. Mercurius crura. Luna genua. In tauro. Saturnus ventrem. Jupiter dorsum. Mars collũ. Sol genua. Venus caput. Mercurius pedes. Luna crura. In geminis: Saturnus ventrem. Jupiter verenda ꝛ que succedunt. Mars pectus ꝛ que succedunt. Sol crura ꝛ cauillas idest talos. Venus collum. Mercurius caput. Luna femora in cancro. Saturnus virilia et omnia eis succedentia. Jupiter femora. Mars pectus. Sol pedes. Ven⁹ brachia ꝛ humeros. Mercurius oculos et guttur. Luna caput. In leone. Saturnus verẽda ꝛ eis succedentia. Jupiter femora ꝛ genua. Mars ventrem. Sol caput. Venus cor. Mercurius humeros ꝛ guttur. Luna collum. In virgine. Saturnus pedes. Jupiter genua ꝛ eorum succedentia. Mars verenda. Sol collum. Venus ventrem. Mercurius cor. Luna humeros. In libra Saturnus genua ꝛ eorum succedentia Jupiter oculos ꝛ eorum succedentia. idest partes capitis. Mars verenda ꝛ eorum succendentia. Sol humeros Venus caput. Mercurius ventrem. Luna cor. In scorpione. Saturnus cauillas. idest talos ꝛ earum succedentia. Jupiter pedes. Mars caput brachia et femora. Sol cor. Venus verẽda ꝛ eorũ succedẽtia. Mercurius dorsum. Luna ventrem. ¶ In sagittario. Saturnus pedes. Jupiter crura ꝛ caput. Mars pedes ꝛ man⁹. Sol vẽtrẽ. Venus femora ꝛ brachia. Mercurius verenda ꝛ cor. Luna dorsum. ¶ In capricorno. Satur

nus ꝛ caput ꝛ pedes. Jupiter genua ꝛ oculos. Mars crura ꝛ humeros. Sol dorsum. Uenus femora ꝛ cor. Mercurius verenda ꝛ eorum succedentia. Luna femora. ¶ In aquario. Saturnus caput ꝛ collum. Jupiter humeros pectus ꝛ pedes. Mars cauillas ꝛ cor. Sol verenda ꝛ eoꝝ succedētia. Uenus genua ꝛ eoꝝ succedentia. Mercurius femora ꝛ cor. Luna verēda. ¶ In pisce saturnus humer os brachia ꝛ colluꝫ. Jupiter cor ꝛ caput. Mars cauillas ꝛ ventrem. Sol femora ꝛ eoꝝ succedētia. Uenus collum ꝛ dorsum. Mercurius crura ꝛ verenda. Luna femoralia.

¶ Glossa super textu. de significatione planetarū ꝛc.

Et si quidem planete. Prius auctor ostendit qualiter signa respiciunt membra humani corporis. In ista parte ostendit nobis qualiter planete respiciūt mēbra corpis humani in ipsis signis. Et potest hec pars diuidi in .12. partes secūdum .12. signa vbi partes incipiunt patet. Prima pars diuidi potest in duas: quoniam primo proponit. Secundo ꝓsequitur ibi: in ariete. Dicit primo q si aliquis planeta significauerit aliquam infirmitatem siue debilitatem in corpore humano habebit in quolibet signo membrium proprium in quo erit illa infirmitas. Et quia ita est conuenit tractare de doloribus planetarum in signis. Et incipit ab ariete procedēdo secundum successionem signorum ꝛ planetarum. Quod dicit auctor planum est in littera. Ad euidentiam vnius ptis pono vnum exemplū. Pono q in aliqua natiuitate saturnus significauerit nato debilitatem alicuius membri ꝛ sit saturn⁹ in ariete. Dico q illa debilitas vel infirmitas erit in pectore. Et si saturnus sit in tauro erit illa infirmitas i vētre ꝛ sic intelligas de ceteris signis. Pono etiā q mars in natiuitate intelligas de reuolutiōe annoꝝ natiuitatis significauerit vulnerationē ꝛ sit mars in ariete erit vulnus in capite. Si in tauro erit vulnus in collo. ꝛ sic de ceteris signis ꝛ planetis intelligas. Ptolome⁹ vult q mēbra in qb⁹ cadūt morbi ꝛ cetera ipedimēta accipiunt a figura celi i hora natiuitatis vel reuolutiōis. Dicit eīn i .74. ꝓpositiōe cētiloquij cū fuerit mars in ascēdente alicui⁹ natiuitatis erit cicatrix in facie vel capite nati. Dicit enim haly q caput est ascendentis ꝛ ſm hoc collum est scđe domus. brachia tertie domus ꝛ sic ſm ordinem domorum ſm q dictum fuit de signis. De hac materia diffusius loquetur domino concedente in capitulo sexte domus.

¶ De gradibus signorum masculinis ꝛ femininis. Textus.

Sunt quoq in vnoquoq signo gradus qui proprie dicuntur masculini atq feminini. Naz ab initio Arietis vsq in .8. gradum dicuntur esse masculini: ꝛ ab 8. in .9. feminini: ꝛ a .9. in .15. masculini: ꝛ a .15. vsq in .22. feminini: ꝛ a .22. vsq in finem arietis masculini quos decreuimus describere sub descriptimus terminos: et hic modo depingimus tabulam vt leuius reddatur opus deo auxiliante.

♈	maſ.	8	femi.	1	maſ.	6	femi.	7	maſ.	8				
♉	femi.	5	maſ.	6	femi.	6	maſ.	4	femi.	3	maſ.	6		
♊	femi.	5	maſ.	11	femi.	6	maſ.	4	femi.	4				
♋	maſ.	2	femi.	6	maſ.	2	femi.	2	maſ.	11	femi.	4	maſ.	3
♌	maſ.	5	femi.	3	maſ.	7	femi.	8	maſ.	7				
♍	femi.	8	maſ.	4	femi.	8	maſ.	10						
♎	maſ.	5	femi.	10	maſ.	5	femi.	7	maſ.	3				
♏	maſ.	4	femi.	10	maſ.	3	femi.	8	maſ.	5				
♐	maſ.	2	femi.	3	maſ.	7	femi.	12	maſ.	6				
♑	maſ.	11	femi.	8	maſ.	11								
♒	maſ.	5	femi.	10	maſ.	6	femi.	4	maſ.	2	femi.	3		
♓	maſ.	10	femi.	10	maſ.	3	femi.	5	maſ.	2				

¶ Glossa super textu de gradibus signoꝝ ꝛc.

Sunt quoq in vno quoq signo. In ista parte auctor determinat de quibusdā specialibus proprietatib⁹ planetarum que sunt in diuersis gradibus circuli signorum ꝛ sunt sex. sunt enim ibi quidā gradus masculini ꝛ quidam feminini. Et sunt ibi quidam gradus lucidi ꝛ quidam tenebrosi. Etiam sunt ibi quidam gradus qui dicuntur putei. Et sunt ibi quidam gradus qui dicunt azemena. Et sunt ibi quidā gradus qui dicuntur augmentantes fortunam. Et sunt ibi quidam gradus qui dicūtur consortes. Et ſm hoc ista pars potest diuidi in sex partes: quoniam in prima parte enumerat gradus masculinos ꝛ femininos In secunda parte enumerat gradus lucidos ꝛ tenebrosos ꝛ fumosos. In tertia parte enumerat gradus qui dicuntur putei. In quarta parte enūerat grad⁹ qui dicunt azemena. In quinta pte enūerat gradus qui dicuntur augmentantes fortunam ꝛ gradus sublimitatis. In sexta parte enumerat gradus qui dicuntur consortes. ¶ Prima pars incipit in principio. Secunda incipit ibi: ꝛ in vno quoq horum signorum. Tertia incipit ibi: ꝛ in signis sunt gradus. Quarta ibi: ꝛ sunt in signis quidā gradus. Quinta ibi: ꝛ in circulo. Sexta ibi: et omnes duos gradus. Prima pars potest diuidi in duas partes: quoniam in prima parte incipit enumerare gradus masculinos ꝛ femininos litteraliter. In secunda parte ponit tabulam de eis. Quod dicit patet in littera. Postea dicit q sunt quidam gradus in circulo qui dicuntur lucidi et quidam tenebrosi: ꝛ quidam fumosi et quidam qui vocantur vacui. Et incipit primo eos enumerare. Et deinde ponit de eis tabulā vt patet. postea dicit q sunt in circulo quidam gradus qui dicuntur putei. ꝛ enumerat illos omnes in littera. ꝛ quidā tibi habent tabulam de eis factam. Deinde dicit q in signis sunt quidam gradus qui dicuntur azemena. Et dicit q azemena est quedā debilitatio corporis vt est cecitas vel surditas vel aliquid talium vel amissio membri.

Iuxta qđ notandum q dicit Haly Albenragel in pmo capitulo domus sexte libri sui de natiuitatib9. Qñ pars azemena fuerit in partitōe ascen dētis ⁊ luna iūcta cū ea vel dñs ascendētis significat q azemena erit in il lo mēbro nati qđ cadit in partitione illius signi. ¶ Notandū est etiā q si sol in natiuitate alicui9 fuerit in gradu azemena erit debilitatio in oculo dextro: si luna erit in sinistro. Postea dicit q sunt qdā gradus in circulo q dicunt augmētantes fortunā ⁊ enumerat eos in li a. Iuxta quā partē no tandū est qđ Haly dicit in cōmento. 229. propositionis prime partis qua dripartiti scire te cōuenit q gradus augmētantes fortunam sunt gradus exaltationis solis ⁊ planetarū fortunarū sicut. 19. arietis. 3. tauri. 15. cācri. 27. piscium. Similiter sunt illi in quib9 adiungunt termini fortunarū. Et sicut. 13. sagittarij: ⁊ piscū. ⁊ sunt etiam gradus terminoꝝ fortunarum. Et gradus in qbus sunt stelle fixe de natura fortunarū. Et econtrario in qui bus sunt stelle de natura infortunarū. Et postea dicit q omnes duo gra dus qui sunt eiusdē longitudinis a capitibus signorū mobiliū sunt eiusdē fortitudinis. Et dñr consortes sicut. 20. gradus capricorni. ⁊. 10. gradus sagittarij. Isti eñ duo gradus equaliter distāt a capite capricorni. ⁊. 20. libre. ⁊. 10. virginis equaliter distāt a capite libre. Et. 20. cācri. ⁊. 10. gemi norū eqliter distāt a principio cancri. ⁊. 20. gradus arietis. ⁊. 10 piscū eq liter distāt a principio arietis. Ptolome9 dicit. 229. ppositione pme ptis. Astrologi ceteri multū locuti fuerunt de gradibus ⁊ diuiserūt eos in gra dus lucentes lubricos ⁊ fumosos. Et sunt ex eis azemena ⁊ sunt ex eis pu tei. Et locuti fuerūt de alijs multis sicut inuenies p multos libros astrono mie. Et si hoc iuenerūt expientia bonū est q operis p hoc. Et forsitā si eis accidit q aliqs planeta vel stella fuit in gradu vel ei9 radi9 ⁊ fecit fortunā ceciderūt q gradus hoc fecerit. Et siqdē ita est ꝯuenit vt te mutes de vno gradu in aliū. Et hic finē imponamus nostre rationi. Videt p istā litteraꝫ q Ptolomeus non multū approbat gradus augmētantes fortunā ⁊c. Di cit enim si ita est cōuenit vt te mutes de vno gradu in aliū. grad9 eñ dicū tur lucidi vel tenebrosi pp̄ter stellas fixas ibi exñtes. Et vult Haly ſm q precallegatū fuit q gradus dicitur agmētātes fortunā in quib9 sunt stelle de natura fortunarū. ¶ Cōstat aūt q stelle fixe mutāt loca sua respectu zo diaci none sphere. Ex illa littera Ptolomei pōt trahi q iudicia debēt fie ri ſm nonā spherā ⁊ non ſm octauam. Ex quo enim vult q istos gradus oportet mutare: cōsequens est q gradus scđm quos debēt fieri iudicia nō mutant. Albumazar in introductorio suo ponit istos gradus. s. mascu li nos ⁊ femininos lucidos ⁊ tenebrosos ⁊c. Et dicit ibi si planeta in natiui tate vł iterrogatiōe masculini fuerit in gradu masculino vel in natiuitate feminine vel interrogatiōe in gradu feminino erit eius significatio fortior. De gradib9 lucidis tenebrosis ⁊ fumosis dicit si ceciderit planeta i gradu lucido: erit eius significatio fortior in significatiōe honoꝝ ⁊ significat pul chritudinē. Et si ceciderit in gradu tenebroso significat duritiē ⁊ tardita tē ⁊ horribilem rē ⁊ tenebrosam ⁊ malā. Et cū ceciderit in gradu fusco: vel vmbroso vel fumoso: vel in gradu vacuo significat modicū horribile. Et si ceciderit planeta in gradu putei abibit ei9 pulchritudo et aspectus et de bilitatur in significatione sua. Fortune namqꝫ cum ceciderint in eos de bilitantur in significatione earum. Mali vero cum ceciderint in eos de

bilitatur significatio eoꝝ. Et fortassis significabit fortunā accidētalē pro pter debilitatē eoꝝ super malū. De gradibus augmētantibus fortunā di cit. antiq putauerunt q in circulo erūt gradus augētes fortunā. Et dixe runt q planete cū nō fuerint in locis significātib9 fortunā nati ⁊ fuerit lu na vel pars fortune in his gradib9 aut fuerint ipsi grad9 ascēdētis augēt fortunā nati. Et si planete significauerint sibi casuꝫ. Isti gradus mouent eū in sublimationē p aliquā quantitateꝫ quodā motu. De gradibus subli mitatis dicit. Quidā dixerunt: q cū ascendens fuerit aliqs istoꝝ graduū: aut fuerit sol in natiuitate diurna: aut luna in nocturna in quibusdā eorū ⁊ fuerit in loco optimo in figura. Et cū hoc significauerit planete radicis natiuitatis fortunā perducet natum ad sublimitatē ⁊ sedeꝫ nobilitatis et dominabit terris ⁊ ciuitatibus: ⁊ possidebit diuitias multas.

¶ De gradibus lucidis: tenebrosis ⁊ fumosis ⁊ vacuis. Textus.

ET in vnoquoqꝫ istoꝝ signoꝝ sunt grad9 q dñr lucidi: ⁊ gradus q dñr tenebrosi ⁊ gradus q dñr fumosi: ⁊ grad9 q vocant vacui. Dicūt eñ qdā qđ ab initio arietis vsqꝫ in tertiū gradū sunt tenebrosi: ⁊. a. iij. i. 8. lucidi: ⁊ ab. 8. i. 16. tenebrosi: ⁊ a. 16. in. 20. lucidi: ⁊. a. 20. vsqꝫ ad. 24. vacui. ⁊. a. 24. vsqꝫ i. 29. lucidi: ⁊. a. 29. in finē arietis vacui. de qb9 faciem9 tabulā si de9 voluerit.

♈	te.	3	lu.	5	te.	8	lu.	4	va	4	lu.	5	va	1
♉	te.	3	lu.	4	va	5	lu.	3	va	5	lu.	8	te.	2
♊	lu.	4	te.	3	lu.	5	va	4	lu.	6	te.	5	va	3
♋	lu.	12	te.	2	va	4	fu.	2	lu.	8	va	2		
♌	te.	10	fu.	10	va	5	lu.	5						
♍	te.	5	lu.	3	va	2	lu.	6	fu.	6	va	5	te.	3
♎	lu.	5	te.	5	lu.	8	te.	3	lu.	6	va	3		
♏	te.	3	lu.	5	va	6	lu.	6	fu.	2	va	5	te.	3
♐	lu.	9	te.	3	fu.	7	lu.	4	lu.	7				
♑	te.	7	lu.	3	lu.	5	lu.	4	te.	3	va	3	te.	5
♒	fu.	4	lu.	5	te.	4	lu.	8	va	4	lu.	5		
♓	te.	6	lu.	6	te.	6	lu.	4	va	3	lu.	3	te.	2

¶ De gradibus putealibus. Textus.

ET in signis sunt quedam gradus qui vocantur putei: cuꝫ fuerit pla neta in aliquo eorum dicitur esse in puteo: vt est sex gradus arietis et cetera. vt in hac tabula sequenti ostendetur.

♈	6	11	16	23	29		♎	1	7	20	30	
♉	5	12		24	25		♏	9	10	22	23	27
♊	2	12	17	26	30		♐	7	12	15	24	17	30
♋	12	17	23	26	30		♑	2	7	17	22	24	28
♌	6	13	15	22	23	28	♒	1	12	17	22	24	29
♍	8	13	19	21	25		♓	4	9	24	27	28	

¶ De gradibus azemena id est debilitatis corporis. Textus.

Et sunt in si nis quidã gradus qui dicunt gradus azemena.i. gradus debilitatis corporis. Est em̃ azemena q̃dã debilitatio corpis temporalis: vt surditas: cecitas: mẽbri amissio: et c̃. talia que q̃diu vixerit hõ semp habebit: nisi miraculose sanet. Cu3 ergo fuerit luna in his gradib⁹ in natiuitate alicui⁹ pueri: accidet ei predicta azemena s̃m significationẽ loci et aspect⁹ seu loca planetaru3. Significatur quoq3 azemena per astra diuersis modis: sicut in libris natiuitatum inuenies. gradus aũt azemene sunt hi qui describuntur hic in tabula.

In	♉	16	17	8	9	10		In	♏	19	29		
								In	♐	11	17	18	18 19
In	♋	9	10	11	12	13	14 15	In	♑	26	27	28	9
In	♌	18	27	28				In	♒	18	19		

¶ De gradibus augmẽtantibus fortunam. Textus.

Et in hoc circulo sunt quidam gradus qui dicuntur agentes fortunam: qui in ista tabula descripti sunt.

♈	19					♎	13	15	21	
♉	13	15	27			♏	17	18	20	
♊	11					♐	13	20		
♋	11	12	13	14	15	♑	12	13	14	20
♌	12	15	17	19		♒	17	16	17	20
♍	13	14	20			♓	13	20		

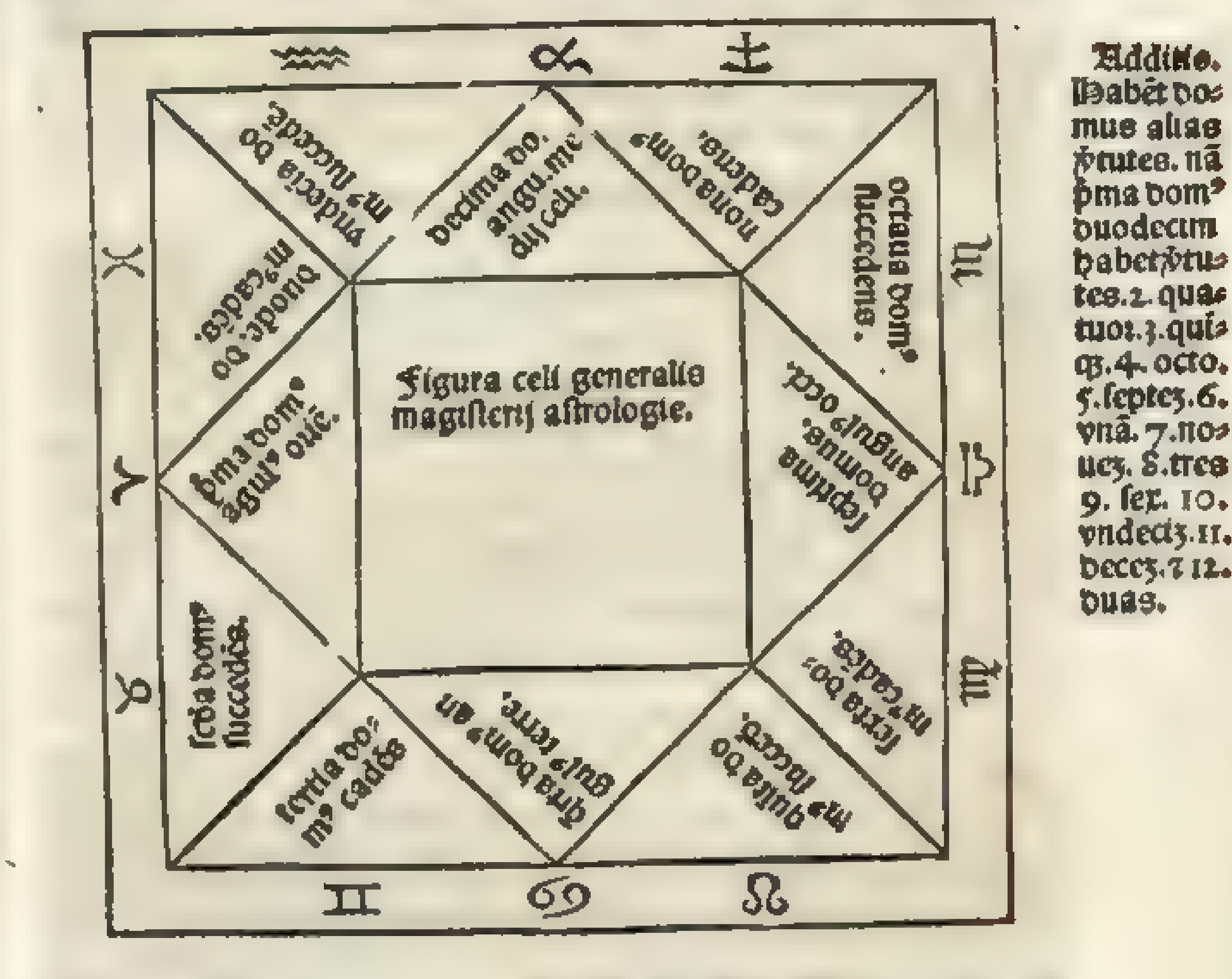
¶ De gradibus compotentibus. Textus.

Et duo gradus qui fuerit vnius longitudinis a capite signorum mobilium dicũtur cõpotentes.i. vnius fortitudinis z ꝑiores seu participes in ꝟtute: vt.20.gra. capricorni vel cancri cum.10.grad. sagitta. vel gemino.et.20.gradu. arietis vel libre cum.10.gradu piscium vel virginis.

¶ De esse circuli accidentali. Textus.

Sed quia auxiliante deo iam ꝓtulimus esse circuli signorum essentiale: nunc ꝓferamus accidentale. Nã circulus figuratur in omni hora tali figura: que diuiditur in quatuor partes: quas diuidit circulus hemisperij: et circulus meridie i. circulus medij celi: qui facit mediũ diem: z vna queq3 pars istaru3 partiũ diuiditur in tres partes inequales s̃m ascensiones signi ascendentis atq3 hoc modo diuiditur circulus in.12. partes que vocantur domus nominantur quoq3 et cuspides z turres: cuius opus expositum est in libro. Exibi idest in libro cursus syderum. Principiũ quoq3 diuisionis est horoscopus: hoc est ascendens cuius initium est super circulũ hemisperij orientalis deinde secũda domus sequitur z tertia: ceterecq3 domus vsq3 ad.12. Quarta autẽ pars que est ab ascendente vsq3 ad mediũ

celi: que est domus.12.11.et.10. dicitur quarta pars orientalis masculina: et adueniens significat initium vite: z vocatur puerilis sanguinea vernalis. Et pars alia que est a medio celi vsq3 ad gradũ occidẽtalis signi idest septime qui est super circulu3 hemisperij occidentalis que est domus no-

Additio. Habẽt domus alias ꝟtutes. nã pma dom⁹ duodecim habet ꝟtutes. 2. quatuor. 3. quinq3. 4. octo. 5. septe3. 6. vnã. 7. noue3. 8. tres 9. sex. 10. vndeci3. 11. dece3. z 12. duas.

na: octaua et septima: z est meridiana feminia recedens significat mediã etatem: et vocatur profecto iuuẽtutis estiualis colerica. ¶ Tertia quoq3 pars que est ab occidente vsq3 ad gradu3 quarte domus que est super circulum meridiei sub terra que est domus sexta.5.et.4. est occidẽtalis masculina adueniens significat finem vite: z vocatur autumnalis melancolica et est senilis z est mediocris etatis. ¶ Quarta pars q̃ est a quarta domo vsq3 ad ascendẽs que dom⁹ est tertia secũda atq3 ascendẽs est septentrionalis feminia recedẽs significat qd accidit homini post mortẽ ei⁹ z ad q̃d deueniet corp⁹ eius vel ei⁹ dispositio de dimissa substãtia: aut q̃d dicet de eo.s. vtrũ laudetur vl' vituperet: z vocat hec ps senilis flegmatica deficiens hyemalis. Et ille due ptes q̃ sunt a medio celi vsq3 ad ascẽdẽs. z ab ascendẽte vsq3 ad q̃rtã domu3: ista medietas vocat medietas ascẽdẽs: et

reliqũe partes q̃ sunt a quarta domo vsq̃ ad septimã: ⁊ inde ad mediũ celi vocaẽ medietas descẽdens. Et quicquid fuerit sup terrã ex circulo idest illa pars circuli superior dicit dextra. ⁊ q̃ sub terra idest illa pars inferior dicit sinistra. Et ascẽdens ⁊ q̃rta ⁊ septima ⁊ decima dr̃ alamed idest q̃s nos angulos vocamus vt pulchrius sonet. Et scd̃a domus octaua ⁊ q̃nta ⁊ vndecima succedentes anguli vocanẽ. Tertia aũt ⁊ .vj.ix.ac.xij.cadentes ab angulis dr̃. Cũ ergo planeta in angulis vel eiꝰ succedẽtibus fuerit dicitur pficere: ⁊ si fuerit in cadentibꝰ ab angulis dicit deficere: ⁊ vnaquequ istarum domorum significat aliquid de esse hominum.

¶ Glossa super textu de esse circuli accidentali.

Ed quia auxiliante deo. Primo auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali. Hic determinat de esse accidẽtali ipsius. Et diuiditur in duas partes: q̃m primo continuat dicta dicẽdis. Scd̃o prosequitur ibi: nam circulus signorum. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo determinat de diuisione accidentali circuli signorum. Secundo determinat de proprietatibus ⁊ significationibus cõsequentibus ipsam diuisionem: ⁊ incipit ibi: quarta autẽ pars que est ab ascendente. Et illa diuiditur in duas partes: quoniam primo ponit proprietates ⁊ significationes quartarum. Secundo ponit significationes singularum domorum: ⁊ illa incipit ibi: ⁊ vna queq̃ domorum. Primo dicit postq̃ compleuit esse essentiale circuli signorũ. nũc vult tractare de esse accidentali ipsius. Postea dicit q̃ circulus figuratur qualibet hora tali figura que diuiditur in quattuor partes quas diuidit circulus orizõtis ⁊ circulus meridianus. Et quelibet istarũ quartarũ diuiditur in tres ptes equales sm̃ diuisionẽ signi ascendẽtis in circulo directo. Et hoc mõ diuidit totus circulus in .12. ptes que vocãtur turres vel domus: cuius expositio est in canonibus tabularum. Intelligendi sunt duo circuli magni trãseuntes per polos mundi: quorum vnus est circulus meridianus: ⁊ alter circulus transiens per punctum zodiaci q̃ est in contactu orizontis orientalis: ⁊ p punctum oppositum scilicet qui est in contactu orizontis occidentalis intersecans circulum meridianum super polos mundi. Isti duo circuli diuidunt totũ celũ in quattuor partes q̃ q̃nq̃ inter se sunt eq̃les q̃nq̃ inequales: vt plurimũ tamen sunt inequales. Si eñ principiũ Arietis vel principiũ libre fuerit in ascẽdente. Iste partes sunt equales. In omnibus autem alijs dispositionibus sunt inequales. Postea intelligatur portio circuli equinoctialis intercepta inter circulũ meridianũ ⁊ circulũ transeuntem p initium ascendentis diuidi in tres partes equales. Similiter alia portio circuli equinoctialis que est ab ascẽdente vsq̃ ad inferiorẽ ptẽ circuli meridiani. scilicet ad angulum terre intelligatur diuidi in tres partes eq̃les. Deinde imaginenẽ circuli magni transeuntes p diuisiones predictas ⁊ p polos mũdi. tũc portio zodiaci intercepta iter quoslibet duos circulos proximos est vna domꝰ. Hec est positio Ptolomei. ⁊ ista teneẽ cõiter. Est etiã alia imaginatio de domibꝰ quã tenet Abrahã auenezre. Et imaginatur transire circulos p diuisiones equinoctiales: ⁊ per intersectionem circuli

Diuisio.

Subdiuisio.

meridiani ⁊ orizontis in parte septẽtrionis. Ista via cõmuniter nõ teneẽ: ideo nõ curo eã multũ explanare. Inuenire aũt principia .12. domorũ per astrolabiũ nõ est difficile: immo leue cuius doctrinã hic interponere esset longum ⁊ superfluũ cũ in canonibus astrolabij fuerit posita sufficienter. Qui aũt voluerit domos equare per tabulas in canonibus tabularũ primi mobilis: ⁊ doctrinã cõpleram inueniet. Deinde dicit auctor principiũ huius diuisiõis est ascẽdẽs cuiꝰ initiũ est in pũcto hemisperij ex pte oriẽtis. Deinde sequitur secunda domus: deinde tertia: ⁊ sic vsq̃ ad duodecimã.

Quarta autem pars. ¶ Hic auctor ponit pprietates ⁊ significatiões circuli signorũ cõsequẽtes diuisionẽ eius accidẽtalẽ. Et dicit q̃ quarta pars circuli que est ab ascendente vsq̃ ad mediũ celi. s. 12 domus .11. ⁊ .10. dicit quarta oriẽtalis masculina adueniens. Et significat initiũ vite ⁊ vocaẽ puerilis sanguinea. Et alia quarta est a medio celi vsq̃ ad gradũ occidẽtis. s. 9. 8. ⁊. 7. domꝰ dicit meridiana feminina recedẽs a nobis: ⁊ significat mediã etatẽ que vocaẽ perfectio iuuentutis: ⁊ vocaẽ estiualis ⁊ colerica. Tertia quarta que est a gradu occidentis vsq̃ ad angulũ terre. s. 6 5. ⁊. 4 domus est occidentalis masculina accedens ad nos: ⁊ significat finẽ vite: ⁊ vocaẽ autũnalis melancolica. et est mediocris etatis. Quarta pars que est ab angulo terre vsq̃ ad ascendens. s. tertia secunda ⁊ prima domus est septẽtrionalis feminina recedẽs a nobis: et significat quod accidit homini post mortẽ eius quantũ ad memoriã hominũ. s. vtrũ dicaẽ de ipso bonũ vel malũ. Et hec pars vocaẽ senilis flegmatica defectiua ⁊ hyemalis. Et est recte cõparatio quam auctor ponit hic sicut illa quã posuit in diuisione essentiali circuli: excepto quod addit hic q̃ significat initiũ ⁊ mediũ ⁊ finẽ vite: ⁊ q̃d accidat homini post mortẽ eius. Postea dicit q̃ tota illa medietas que est a medio celi eundo per ascendens vsq̃ ad quartã domũ vocaẽ medietas ascendens. Et alia medietas que est a quarta domo eundo per gradũ occidentis vsq̃ ad mediũ celi vocaẽ ascendens. Et tota medietas que est sup terrã vocaẽ dextra et illa que est sub terra vocaẽ sinistra. Deinde dicit q̃ prima domꝰ. ⁊. 4. ⁊. 7. ⁊. 10. vocanẽ anguli. Et. 2. 5. 8 11. vocanẽ succedentes angulis. ⁊ autẽ. 6. 9. ⁊. 11. vocanẽ cadẽtes ab angulis. Deinde addit quoddã notabile. dicit cũ planeta fuerit in angulo vel in succedente dicitur pficere. et si fuerit in cadentibus dicitur deficere.

¶ De domibus et significationibus earum. Tertius.

Rima domus cuiꝰ initiũ orit in circulo hemisperij orientalis vocaẽ athale. i. ascendens hec signt corpa ⁊ vitã ⁊ initia operũ in interrogationibꝰ ⁊ orõne ⁊ locutione ⁊ rumoribꝰ ⁊ q̃cq̃d cogitat interrogãs in aĩo suo: ⁊ signt initia vite. Et dixit alcẽdez god in natiuitate. q̃ dñs triplicitatis ascendentis pus significat vitã ⁊ naturã nati seu interrogãtis ⁊ eius delectationẽ atq̃ voluntatẽ: ⁊ q̃d diligat. ⁊ q̃d odio habeat: ⁊ q̃d boni seu mali ei adueniat in initio vite eius: ⁊ dñs triplicitatis secundus significat vitã ⁊ corpus ⁊ virtutem seu fortitudinẽ ⁊ medietatem vite: ⁊ dominus triplicitatis tertius significat id quod socij eius significauerũt: ⁊ significat finẽ vite in morte.

Prima domus.

¶ Additio. Habet domus quelibet alias ꝟtutes. nā prima. 12. habet virtutes. secūda. 4. tertia. 5. quarta. 8. quinta. 7. sexta. 1. septima. 9. octaua. 3. nona. 6. decima. 11. vndecima. 10 et duodecima. 2.

¶ Glossa super textu prime domus.

Et vna queqꝫ istaruz domorum. ¶ Hic auctor ponit significationes ꝓprias cuiuslibꝫ. 12. domoꝝ. Et tota ista ꝑs pōt diuidi in quatuor: qm̄ in prima pte ponit significationes 12. domorū quātū ad esse hoim. In secūda parte ponit significatiōes domorum quantum ad colores. In tertia parte ponit quasdam regulas que possunt dici amphorismi. In quarta parte docet eligere significatores. Prima incipit in principio Secunda incipit ibi: significant: ⁊. 12. domus colores. Tertia ibi: et dicitur in significatione domorum. Quarta ibi: et cum volueris scire planetam dominatorē rei. Prima pars potest diuidi in duodecim partes secundum ꝙ ponit significationes. 12. domorum et vbi incipiunt patebit. Primo dicit ꝙ vna queqꝫ domus significat aliqd de esse hominum. Nam prima domus que incipit ab orizonte orientali q̄ vocatur ascendens significat corpora hominum ⁊ vitam initia omnium operum in interrogationibus ⁊ locutionibus ⁊ rumoribus et ceteris talibus. Et significat cogitationem querentis scilicet quod querens habet in animo ⁊ significat principium vite. Et dominus triplicitatis ꝑme domus primis significat vitam ⁊ naturam nati seu interrogantis: ⁊ eius delectationes atqꝫ voluntates: quid diligat vel quid odio habeat: ⁊ quid boni vel mali accidat ei in initio vite. Et secundus dñs triplicitatis huius domus significat vitā ⁊ corpus ⁊ virtutē siue fortitudinē nati ⁊ medium vite. Tertius dominus triplicitatis significat idem ꝙ socij ⁊ significat ꝑ se finē vite. Ex ista littera potest colligi ꝙ si primus dominus triplicitatis huius domus fuerit fortior alijs duobus erit prima pars vite melior: et sic de alijs duobus intelligas. ¶ Circa istam domū quedam sunt notāda. Notandū est primo de intentione querentis quod dicit Ptolomeus in. 94. propositione centiloquij. Locus fortioris significatoris in ascendente est id qd̄ est in aīo interrogantis. Ideoqꝫ cū volueris scire intentionē q̄rētis: vide qs planetarū habeat plures fortitudines in ascendēte i illa hora qñ venit ad te aīo interrogādi: ⁊ vide in q̄ domo ex. 12. domibꝰ sit ille planeta: ⁊ dicas f̄m significationes illiꝰ domꝰ in qua fuerit. Verbi grā. Pono ꝙ ascēdēs sit leo ⁊ sol hēat plures fortitudines in gradu ascēdēte: ⁊ pono ꝙ sol sit i. 2. domo dico ꝙ itētio sua ē petere de substātia sua vel de lucro: vel de aliquo ꝯsimili. Et si sol fuisset in tertia domo dixissem ꝙ vellet petere aliqd de esse fr̄is vl' fratrū ⁊ sic de alijs domibꝰ suo mō. Et si veniēs ad te tenuerit aliquā rē in manu sua vl' alio mō eā occultauerit: ⁊ si volueris scire substātiā ⁊ naturā illiꝰ rei aspice planetā fortiorē in ascendente si aspexerit ascendens erit illa res de substātia signi ascendentis. Si nō aspexerit ascēdēs erit de substantia signi in quo est planeta. Si fuerit signū terreū: erit de natura terre vel aliq̄ res q̄ nascit̄ de terra. Si fuerit signū aq̄ticū: erit aliq̄ res de nā aq̄ vel q̄ nascit̄ in aq̄. Si fuerit aereū: erit aliq̄ res de nā aeris. Si fuerit signū

igneū erit aliqua res q̄ operat̄ ꝑ ignē. Et si volueris scire colorē rei aspice dñm hore ⁊ f̄m colorē illiꝰ iudica. De coloribꝰ planetarū dicet̄ postea, vbi loquet̄ de naturis planetarū dño ꝯcedente. Et si volueris scire vtrū res sit noua vel antiqua aspice lunā: si fuerit sup terrā erit noua: si fuerit sub terra erit ātiqua. Et si volueris scire vtrū sit longa vel breuis aspice dñm termini gradus anguli terre q̄ si fuerit in auge sui circuli erit res longa. Si fuerit in opposito augis erit breuis. Si in longitudinibus medijs mediocris inter longū ⁊ breue. Hec est sñia Ptolomei in. 90. propositiōe cētiloquij. Cū aspexerit significator ascendēs ⁊c. Dicit Haly Abēragel si aliqs q̄sierit a te de vita sua vtrū sit longa vel breuis: aspice dñm ascendētis ⁊ lunā. Si fuerit salui ab infortunis significāt longā vitā. Et si fuerint cōbusti vel infortunati significāt paruā. ¶ Notādū est circa nutritionē. s. vtrū puer sit vitalis vel nō. Dicit Haly Abēragel qñ dñi triplicitatis luminaris tpis vult dicere dñi triplicitatis signi i quo est sol si fuerit natiuitas diurna vel signi lune i natiuitate nocturna fuerint i ascēdēte: vel in. 10. domo. vel. 11. vel. 5. est significatio bone ac leuis nutritiōis. Et si fuerint i septima. significāt malā nutritionē: ⁊ anxiā atqꝫ laboriosam. Qñ gradꝰ ascēdēs ⁊ luminare tpis dānati fuerint: significat ꝙ nō nutriet̄ nisi dñi triplicitatis fuerit salui ⁊ firmi in angul'. Qñ luna fuerit infortunata in ascendēte nutritionē nō significat. Qñ luna fuerit in. 4. domo iūcta corporaliter cū infortuna aut de q̄rta vel oppositione aspicit infortunā significat ꝙ non nutriet̄ ⁊ mater eiꝰ est in ꝑiculo: aut forsitā moriet̄. Dicit Abrahā Auenezre. Si dñs ascēdētis fuerit cōbustus natus nō viuet spaciū. 8. dierū. Portata fuit mihi natiuitas vnius pueri cuiꝰ ascendēs erat virgo: ⁊ Mercurius fuit in piscibꝰ in detrimēto suo retrogradus ⁊ cōbustꝰ. ⁊ ego credidi huic dicto ⁊ dixi ꝙ puer nō viueret ꝑ octo dies ⁊ mortuus fuit in sexta die. Dicit Haly Abēragel. cōiunctio planetarū humanitatē nō significat. Vult dicere cōiūctio plurīū planetarū in ascēdēte nō significat nutritionē. Et ponit ibi vnū exēplū notabile. Dicit vocauit me rex nr̄e ciuitatis: ⁊ vna ex mulieribꝰ pepererat filiū ⁊ fuit ascēdēs libra. 8. gradus terminꝰ Mercurij: ⁊ fuerūt in eo Jupiter: Venꝰ: Mars ⁊ Mercuriꝰ ⁊ cōuenit ibi vna societas astrologorū ⁊ quilibet eorū suā opinionē dixit: ⁊ ego tacui. Rex dixit mihi q̄d habes ꝙ non loqueris. Cui r̄ndi date mihi terminū triū dierū: q2 si filiꝰ vester trāsierit tertiū diē erit de ipso miraculū magnū. Et qñ natus cōpletas habuit 24. horas posuit se ad loquendū: ⁊ locutus fuit ⁊ fecit signū cū manu ⁊ rex multū expauescebat inde. Et dixit possibile esse ꝙ diceret aliquā ꝓphetiā vel aliquod miraculū. Et rex iuit ad natū. ⁊ nos cū eo ad audiendū quid diceret. Et infans dixit: ego sum natus infortunatus ⁊ natus sum ad iudicandū amissionē regni ⁊ destructionē gentis almane. Hinc statim cecidit natus ⁊ mortuus est. ¶ De his qui moriunt̄ anteqꝫ recipiant cibum dicit Ptolomeus in quadripartito generaliter dico ꝙ qñ aliquid luminare fuerit in aliquo angulorū ⁊ fuerit similiter aliqua infortuna ꝑticipationē hēbēs cū eo in longitudine q̄ fit cū eo gradu ꝑ gradū: vel ipsum aspiciens in figura duorū alterū equaliū. Nec habuerit cū eo fortuna participationem de figura. Et dispositor luminarū loci inuentus fuerit in locis planetarū infortunarū natꝰ ille nō recipiet cibū ⁊ moriet̄ hora q̄ nascet̄. Dicit abrahā cum fuerit cauda draconis in ascendente natiuitatis natus ille erit cecus

et s̄m distantiã eius a gradu ascendẽtis erunt anni. Uerbi gr̃a: si fuerit in 10. gradu ab ascendẽte cecabit in. 10. anno. Electiones huius dom⁹ sunt inceptionẽ rerũ. sicut incipere edificare vel aliq̃d cõsimile. Dicit hyspalensis in electiõibus p̃me domus. Si sciueris natiuitatẽ alicuius caueas in electione sua ne ponas signũ in ascendẽte in quo fuit infortuna in sua natiuitate. Si autẽ ignoraueris natiuitatẽ elige scd̃am naturã rei ꝑ qua fit electio. verbi gr̃a: si fit electio ꝑ incipiendo scribere aliquẽ librũ fornicetur mercurius. Si ꝑ eũdo ad bellũ fornicet̃ mars. Si ꝑ edificãdo ponat̃ signũ fixum in ascendente. Dicit idẽ hyspalẽsis volens horã sanguinis minuẽdi eligere fac vt sit luna in trino vel sextili aspectu martis: ⁊ caue ne sit cõiuncta cũ eo corporaliter vel in quarto vel in opposito eius. Et fac vt sit luna in signo humoris minuendi. ¶ Additio. Qñ planeta fuerit a cuspide vel angulo vltra quinq̧ gradus elongatus d̃r cadens ab angulo vt si nonus arietis gradus ascẽderet ⁊ aliq̃s planeta esset in eius. 3. vel 4. gradu diceret̃ cadẽs. Et dixit Haly. q̧ significator in ꝓposito nõ est luna neq̧ ille q̃ p̃fuerit ascendenti tm̃ s; planeta cui iungent̃ fortitudines dignitatũ in ascẽdente ⁊ in locis luminariorũ ⁊ fuerit vacuus cursu. i. nulli iunct⁹ ⁊ nõ cõmiserit dispositionẽ suam alteri ⁊ si forte illa qui p̃fuerit ascendenti iungatur alteri ⁊ ille iterũ alteri ⁊ ille ad quẽ ꝑuenerit cõiũctio vltima nulli iungat̃ talis erit significator. ¶ Planeta d̃r ẽẽ sub radijs solis qñ inter ipm̃ ⁊ solẽ sũt duodecim grad⁹ tm̃ vel minus ⁊ plus sexdecim minutis qñ cũ fuerint inter planetã ⁊ solẽ sexdecim minuta tm̃ vel minus d̃r esse fortis q: tũc est in corde solis. Hoc dicit Guido bonatus consideratione. 53.

Sãguinis electio notabilis.

Additio.

¶ De secunda domo. Textus.

Scd̃a domus.

SEcunda domus est domus substãtia ac victus ⁊ ministrorũ ⁊ auxiliatorũ: ⁊ significat finẽ annorũ vite. i. finẽ iuuentutis. Et dixit alendezgod de dominis triplicitatis domus substantie: de primo. s. secundo ac de tertio vide quis eorũ sit fortior esse ⁊ loco hũc facies merito auctorẽ substantie ⁊ significatorẽ acq̃sitionis: q̧ si fuerit in medio celi inueniet hãc a rege: ⁊ si fuerit i domo fidei alias fiducie est meli⁹. Similiter dñs triplicitatis p̃m⁹ dat substantiã in initio vite: ⁊ secũdus in medio vite: ⁊ tertius i fine eius.

¶ Glossa super textu de scd̃a domo.

SEcunda domus. ¶ Hic auctor ponit significationes secũde dom⁹. Et dicit q̧ secunda domus significat substantiã ⁊ victũ ⁊ auxiliatores ⁊ ministros ⁊ significat finẽ iuuentutis. Et Anduzgã dixit vide q̃s ex trib⁹ dominis triplicitatis domus substantie sit fortior in se. i. in loco in quo est in figura ⁊ hũc facies significatorẽ substãtie. Qui si fuerit in decima domo habebit substantiã a rege. Et si fuerit in domo fiducie. i. in vndecima erit melius. Alia l̃ra h; si fuerit i domo fidei erit magis. Credo q̃ p̃ma l̃ra sit vera. Domus eñ fiducie est domus substantie regis. Et primus dñs triplicitatis dat substantiã in p̃ncipio vite: qui si fuerit fortunat⁹

erit natus diues in principio vite. secundus dat substantiã in medio vite: qui si fuerit fortunatus erit natus diues in medio vite. tertius dat substãtiã in fine vite. qui si fuerit fortunatus natus erit diues in fine vite. Et similiter intellige de infortunijs eorũ. i. si aliq̃s eorũ fuerit infortunat⁹ amittet natus substantiã in illa parte vite q̃ ei attribuit̃. Dicit hyspalensis in canonibus huius domus cõsidera vtrum dñs scd̃e domus sit in ascendẽte vel dat vim suã dño ascendẽtis ⁊ nõ sit in domo lapsa si sic habebit lucrũ sine labore. Et si econtra fuerit fit ecõuerso. Et si Iupiter fuerit in natali angularis vel sit in suo honore vel habeat vim in ascendente vel consideret ptẽ fortune: vel sit dñs domus solis in natali diei: vel dñs dom⁹ lune in natali noctis: vel sit dñs hore nõ deerit nato census in vita sua: q: hic id est Iupiter est dñs substãtie. Si v̾o dñs ascendẽtis aspiciat dñm substãtie vel suã domũ vl̾ ptẽ fortune aspectu inimicitie destruet substãtiã manu sua ꝓpria. Si dñs ascendẽtis fuerit in secũda domo infortunatus dabit ꝓprio velle substantiã suã. Si v̾o sit ibi planeta infortunatus q̃ nõ sit dñs ascendẽtis capiet̃ ab ipso vi siue furto. Si capricornus sit ascendẽs natus erit cupid⁹ ⁊ auarus: q: dñs ascendẽtis ⁊ dñs secũde sunt idẽ. s. saturnus. Dicit Ptolomeus in canonib⁹ hui⁹ domus res ptinentes ad lucra substantie quõ erũt cõuenit nobis perquirere a parte fortune solũmõ quã scimus semꝑ per id q̃d est inter solẽ ⁊ lunã ⁊ proijcit̃ ab ascendente in nascentibus de die ⁊ in nascentibus de nocte. Iuxta quod notandũ est q̃d pars fortune secundũ Ptolomeũ proijcit̃ hoc modo. subtrahat̃ verus locus solis a vero loco lune ⁊ q̃d remanserit cõputat̃ a gradu ascendentis et vbi numerus finit̃ ibi sunt ptes fortune. hoc mõ iubet Ptolomeus semꝑ facere siue fuerit in die siue in nocte. De hoc plurius dicet̃ deo concedente in expositione quinte differentie. ibi eñ h; locũ. Postea dicit Ptolomeus iudiciũ hui⁹ est istius maneriei. Uolo dicere accipe planetas gubernatores signi. Dicit ibi Haly q̃d regula ꝑ quã scim⁹ nati diuitias est accipere planetas gubernãtes locũ partis fortune ⁊ p̃pones illũ q̃ habuerit ibi plures dignitates. Deinde dicit Ptolomeus ⁊ qñ gubernatores partis fortune fortes ⁊ potentes fuerint. erit natus magna℞ diuitiarũ: maxime si duo luminaria testificabunt̃ ibi testimonio concordato. i. aspectu trino vel sextili. Ptolomeus scias q̃d Saturnus significat q̃d diuitie nati erunt ex parte mulierũ: aut ꝑ labore terre: aut ꝑ maria. Et Iupiter significat q̃d diuitie erunt ꝑ senescalia vel ꝑ donis bonorũ ⁊ religiosorũ. Et Mars significat q̃d diuitie erũt ꝑducẽdo milites: aut gubernãdo hoies armorũ. Et Uenus significat q̃d diuitie erũt ꝑ donis amicorũ ⁊ mulierũ. Et Mercurius significat q̃d diuitie erũt ꝑ scientijs ⁊ mercimonijs. Dicit Haly abenragel debemus in hoc primit⁹ inspicere ad stellas fixas q̃ sunt prime et secunde magnitudinis. Et si aliquã earũ inuenerim⁹ in gradu ascendentis: vel in gradu decime domus. aut in gradu septime: aut in gradu quarte: aut in gradu solis si natiuitas fuerit diurna. vel in gradu lune si natiuitas fuerit nocturna. Et melior horũ locorũ oĩm est gra. ascendens. deinde gra. 10. dom⁹: deinde grad⁹ septime: deinde quarte. Et si de predictis stellis fuerit in duob⁹ locis vel in tribus: aut pluribus si natus fuerit cũ hoc de ꝓgenie regis erit rex altus. Et si de ꝓgenie regali nõ fuerit: habebit potentiã ⁊ mãdatũ simile potentie ⁊ mãdato regis. et perueniet ad magnã nobilitatẽ ⁊ altũ dominiũ ⁊ p̃ꝑpter

ciuitatibus villis et genti. Et scias quod stelle fixe. s. primi honoris eleuant hoiem ad altū gradū: et magnā dignitatē et pmutāt de infimo ad supremū. Hoc idē dicit Ptolomeus in .29. ppositione centiloquij stelle fixe dant dona modū excedētia: sed multotiens finiunt in malū. Dicit Haly in cōmento eiusdē propositionis cū he stelle sole pfuerint .i. sine testimonio fortunarū planetarū erit mors illorū mors pessima. Dicit Haly Abenragel qñ pars fortune fuerit cadens. et in malo loco vel fuerit sub radijs solis: aut in radijs infortune et dñs eius in loco peregrino .i. in loco in quo nullā hz dignitatē et dñs secunde domus nō aspexerit ascendēs: nat⁹ erit laboriosus et pauper et angustia et miseria vita viuet. Non est bon⁹ sol neqȝ mars neqȝ saturnus in secunda domo in aliqua natiuitate nec inde natus bonū habebit qñ sol destruet planetas: et aufert eis lumen: et mars est significator impedimentorū laborū et defectus substātie. Saturnus significat paupertatē et indigentiā et peius hoc toto est si dñs dom⁹ substātie fuerit cōbust⁹ cū dānatiōe pris fortune. Dicit abrahā auenezre: si volueris scire de nascētū fuerit paup vel diues aspice dñm secūde domus q̄ si fuerit fortunatus erit diues: si cōbustus vel retrogradus vel in casu suo erit paup: sicut dictū est in natiuitatib⁹: ita intellige de questionib⁹. De electionib⁹ q̄ fiūt in hac domo dicit hyspalēsis si volueris emere aliquā rē cā lucrandi aspice vt sit luna in aspectu trino vel sextili: et caueas ne sit sub luce solis: et meli⁹ est vt dñs ascendētis det vim planete existēti in decima vl' vndecima domo: ita quod recipiens nō sit retrograd⁹. Si Jupiter sit in ascendēte q̄rtadecima vel vndecima vel secunda domo bonum est. Aspice etiā vt sit pars fortune in bono loco et meli⁹ est vt dñs partis eā aspiciat vel Luna vel sol.

¶ De tertia domo. Textus.

Tertia domus.

Tertia domus est fratrū et sororū et ppinquorū ac dilectorū fidei atqȝ religionis mādatorū ac legatorū mutationum atqȝ itinerū minorū: et significat esse vite ante mortē. dixit alendezgod dñs triplicitatis domus fratrū. prim⁹ signat fratres maiores: et secundus medios. tertius minores: eritqȝ eorū dignitas et eorum esse secundum loca eorum.

¶ Glossa super textu tertie domus.

Tertia domus. ¶ Hic ponit significatiōes tertie dom⁹; et dicit quot tertia domus significat fratres et sorores ppinquos et cognatos et dilectos: et significat fidē ac religionē mādata et legationes mutatiōes: et itinera breuia. Et significat esse vite añ mortē. Et dicit Anduzgam dñs triplicitatis huius tertie domus primus significat fratres maiores. Secūd⁹ mediocres. Terti⁹ minores. et eorū stat⁹ et dignitas iudicat secūdū stat⁹ istorū dñorū. Dicit Haly Abēragel qñ sol fuerit dñs tertie dom⁹ ab ascēdēte et cōbusserit dñm secūde domus aut partem substantie significat quod natus perdet substantiam occasione fratrum: et soluet pro eis impositiones amissiones et dāna multa. Quādo dominus tertie dom⁹ et pars fratrū vel Jupiter fuerint in signis cōmunibus vel signis multorū filiorū et fortune

aspexerint eos aspectu amicitie: et cū receptione: signat quod natus ille pmogenitus est a fratrib⁹ suis: et quod habebit fratres potētes et bonos. Si domin⁹ domus fratrū fuerit cōbustus aut pars fratrū fuerit cōbusta vel si sol fuerit in domo fratrū. aut in opposito Jouis: he sunt significationes paucorum fratrū et quod destruent et expurgent. Quando dominus domus fratrum infortunatus fuerit super terrā: significat quod dānum et occasio pueniet in fratribus qui fuerint ante eū. Et si habuerit illud infortuniū eo existente sub terra malū: et dānū illud perueniet ad fratres qui erunt post eū. Et hoc modo dices in bono et fortuna qñ fortunatus fuerit in locis bonis et fortibus. si dñs domus fratrū fuerit in ascendente: significat natum esse primogenitū: vel erit solus sine hoc qd vnqȝ fratres habebit vel sorores vel qñ inter ascendens et mediū celi nō fuerit aliquis planeta significat similiter quod natus est primogenitus. Et si aliqui fratres nascent post eum perdent. Et si forte aliquis ex eis remanserit semp tñ erit maior et melior. Quādo in aliqua reuolutione annorū nati fuerit dñs tertie domus in decima ab ascendente natiuitatis aliquis fratrū eius mouetur in illo anno. Similiter si dñs tertie radicis natiuitatis fuerit in decima domo reuolutionis: hoc est ideo qr decima dom⁹ ab ascēdēte est octaua a domo tertia. Si aliquis q̄sierit a te de statu fratris sui aspice signū tertiū ab ascēdēte q̄ est domus fratrū et dñm sue triplicitatis et dñm illius domus et que ex fortunis vel infortunis aspicit ipsum et in quo loco est: quia si inueneris dominum tertie domus in sexta domo vel applicantē dño sexte domus: aut dñm sexte in tertia. dicas quod frater eius est infirmus. Et si ipsum inueneris in quinta vel .11. dicas quod frater ei⁹ nō est in loco suo: qr iuit extra locū suū. Et si inueneris dñm tertie domus infortunatum: aut in .12. dicas quod frater eius est in anxietate aut in infirmitate. Et si inueneris dñm tertie cū Marte ambos coniunctos et cōbustionē intrantes sub radijs solis. dicas quod non euadet ab infirmitate. Et si ambo cōbusti fuerint iudica modis oībus mortē. Et hoc modo inspicias si interrogatus fueris in reb⁹ ptinentib⁹ ad alias domos vt de patre vel filio vel vxore etc. Dicit hyspalensis volēs incipere pmū iter fac vt planeta fortuna aspiciat domū tertiam vel eius dñm: ita qd non sit ibi malus vel eius quart⁹ aspectus vl' oppositus. Si est luna in tertia domo bonū est. Cācer Leo et capricorn⁹ mali sunt p breui itinere. Luna in ascēdēte vel in q̄rta domo in omni electione malū. Cauendū est ne Luna sit in via ꝯbusta que est a .19. gradu libre vsqȝ ad tertiū Scorpionis. Cauendū est etiam ne sit luna p caput vel cauda draconis infra .12. gradus.

¶ De quarta domo. Textus.

Quarta domus.

Quarta dom⁹ est patrū hereditatū finis rerū et thesaurorū et oīū absconditorū atqȝ ocultorū: signat de esse vite hoīs finē dixit alēdezgod quod dñs triplicitatis dom⁹ patrū prim⁹ signat ptes: secūd⁹ ciuitates et terras. tertius fines rerū et carceres.

¶ Glossa super textu quarte domus.

Quarta domus. ¶ Hic ponit significationes quarte dom⁹. Et dicit quod quarta domus significat partes et hereditates et fines rerum et significat thesauros et omnes res occultas et abscōditas: et significat finē vite. Et dicit ādūzgā dñs triplicitatis

quarte domus primus significat patres. scd's significat ciuitates ⁊ terras. tertiꝰ significat finē rerū ⁊ carceres. Dicit Haly Abenragel. Aspice statuȝ patris a dominis triplicitatis q̄rte domꝰ. Si dn̄s triplicitatis q̄rte domus primus fuerit in domo vel in exaltatiōe sua: aut in suo haim receptꝰ a sole vel Joue ⁊ fuerit in alto loco mediȝ celi vel in q̄nta domo siḡt bonū statū patris nobilitatē altitudinē ⁊ diuitias posse ⁊ longam vitā ⁊ bonā fortunā. ⁊ hoc si signū in quo fuit hic planeta fuerit masculinū: tamen si signuȝ ipsiuȝ fuerit femininū significat matri ea que diximus: et maxime si planeta fuerit femininꝰ. Quid sit haim exponet̄ postea deo cōcedēte. Et si scd's dn̄s triplicitatis quarte domus fuerit fortunatus pater habebit terras et populabit eas et laborabit in eis: et habebit ex hac parte bonā vtilitateȝ aut lucrū. Et si fuerint hi planete in esse diuerso seu contrario contrarium iudica. Et si dn̄s triplicitatis q̄rte domus tertiꝰ fuerit fortis ⁊ fortunatꝰ: vt p̄diximꝰ: pater erit hō q̄ extrahet thesauros ⁊ vineas incidet: ⁊ aptabit lapides p̄ciosos. Et si fuerit in diuerso statu ab eo q̄d diximus erit incisor lapidū vel laborabit in materijs malis ⁊ fetētibus. Si sol in natiuitatibus diurnis vel saturnꝰ in nocturnis. Et pars p̄ris similiter aspexerint ascendēs vel eiꝰ dn̄m de quarto vel oppositiōe siḡt q̄ pater nati filiū abhorrebit ⁊ odiet eū ⁊ procurabit vt interficiat̄. Et si luna ⁊ pars matris aspexerint ascendens vel eiꝰ dn̄m abhominabilitas illa ⁊ maliuolentia in filium erit a matre. Dixit hermes quarta domus est fouea planetarū q̄m est in fundo circuli celi ⁊ infirmitate: ⁊ est in trino aspectu. 12. domꝰ. q̄ est domꝰ tenebrarū laborū anxietatuȝ ⁊ carcerū: ⁊ est gaudiū infortune maioris: ⁊ est in sextili aspectu sexte domus. q̄ est domus tenebrosa infirmitatis ⁊ dāni ⁊ gaudiū infortune minoris. Qn̄ aliquis planeta fuerit in quarta domo et i suo casu est sicut homo in solitudine suffocatus donec exeat inde. Dicit Haly abenragel q̄n pars fortune fuerit infortunata. in signo masculino iudica quod pater prius morieť q̄ȝ mater. Si in signo feminino mater prius morieť q̄ȝ pater. Pars patris accipitur de die a sole in saturnum ⁊ de nocte econtra ⁊ proijcitur ab ascēdēte. Pars matris accipitur in die a venere in lunā ⁊ de nocte ecōtrario ⁊ p̄ijcitur ab ascendēte. Si dn̄s partis patris fuerit sup terrā ⁊ dn̄s partis matris sub terra iudica q̄ mater prius morietur q̄ȝ pater. Et si contrarium fuerit contrariuȝ iudica. Dicit Haly Abenragel dixit alhezen. filius alhezib. Quadam die cum esset cum abolaben et fuit cū eo meracso venit ad me quidā senex ⁊ dedit mihi chartam vnā in qua scripta erat vnius natiuitatis figura. ⁊ dixit mihi q̄ aspicerem in eadē figura. ⁊ ego quesiui ab eo cuius erat illa figura seu natiuitas. q̄ respōdit q̄ erat cuiusdā filij sui ⁊ dū inspicerem ⁊ cogitarē in ea abolaben accepit eam de manu mea ⁊ aliquantulū aspexit in ea ⁊ dixit. Primū q̄ in hac natiuitate videmus est q̄ natus iste ortus est de adulterio quia non est filius illius q̄ dicit q̄ filius eius est. Ego dixi vnde habes hoc ⁊ respondit senex iste dicit quod hec natiuitas est filij sui ⁊ pater nati cuius est hec natiuitas iam sunt quattuor anni q̄ decessit ⁊ obijt eodem anno quo natus ortus fuit. Et ego q̄siui vnde habebat hoc: ⁊ ipse dixit: ego aspexi ad graduȝ patris ⁊ inueni eum in opposito matris ⁊ non erat inter eos plus vno gradu. Et inueni partem patris in vndecima domo ab ascendente que est octaua ⁊ quarta ⁊ erat inter partem ⁊ saturnuȝ vnus gradus propter

quod iudicaui q̄ pater huius nati anno quo natus fuit ortus decessit. et hic senex dicit q̄d est filꝰ eius: vnde natus adulterinꝰ est: ⁊ tūc senex dixit: ego nō sum pater huius nati. sed est filꝰ filij mei: ⁊ filꝰ meus pater eiꝰ decessit eodē anno natiuitatis istius: sicut hic homo bonus dixit.

De quinta domo. Textus.

Quinta domus filiorū ⁊ dilectionū legatoruȝ atq̄ donationum: ⁊ significat q̄d futurū sit post morteȝ ex laude scilicet ⁊ vituperio. dixit alendezgod q̄ dn̄s triplicitatis domus filiorum. primus significat filios ⁊ vitam. secundus dilectionem. tertius vero legatos.

Glossa super textu de quinta domo.

Quinta domus. Hic ponit auctor significatiōes q̄nte domus. Dicit q̄d hec domꝰ siḡt filios tā masculos q̄ȝ feminas. Et siḡt dilectiones ⁊ legatos siue nuncios ⁊ dona Et q̄ futurꝫ sit post mortē ex laude vl' vituperatione. Et dixit Andurgā q̄d dn̄s triplicitatis domꝰ filiorꝫ p̄mus significat filios ⁊ vitā eorꝫ. Scd's designat dilectiōes. Tertiꝰ siḡt legatos siue nūcios. Dicit ptolomeus in rōnibus huiꝰ domꝰ ꝯuenit vt inspiciamꝰ ad planetas existētes in loco zenith capitum nostrorꝫ: ⁊ ad locū q̄ sequit̄ illū: ⁊ est locus fortune: ⁊ ad locū participē cū illis in figura. Dicit Haly in cōmento: locus q̄ est zenith capitū nostrorꝫ est. 10. domus ⁊ locꝰ q̄ sequit̄ est. 11. domꝰ q̄ est domus fortune. Et regula qua sciemꝰ esse filiorꝫ est accepta a plāetis existētibꝰ in his locis: aut existētibꝰ in locis participātibꝰ cū eisdē sicut est ascēdens: ⁊. 7. domus q̄ vtraq̄ earꝫ participat cū. 10. ⁊. 11. Et si nō inuenerimus in his locis planetā inspiciemꝰ: si quos inuenerimꝰ in 4. domo. vel in. 5. ⁊ accipiemꝰ inde significationē. Dicit Ptolomeꝰ ⁊ lunā venerē: ⁊ Jouē iudicabimꝰ in dādo filios. Solē martē ⁊ saturnū in auferēdo ⁊ dabimus mercuriū participatorē cū quocūq̄ eorꝫ q̄ secū participet figura. Dicit Haly in cōmēto. Si fuerit in locis predictis aliq̄s ex planetis fortunis siḡt q̄ habebit filios. Si aliq̄s ex infortunis nullū habebit filiū: ⁊ si habuerit erunt debiles ⁊ pauci. Et si mercuriꝰ participationē habuerit cū fortunis erit fortuna: si cū infortunis erit īfortuna. Dicit Ptolomeꝰ ⁊ est ꝓposito. 144. q̄rte partis res p̄ticulares filiorꝫ poteris scire p̄ ꝯsideratione q̄n bene inspexeris in quolibet eorꝫ ad planetā dantē filios: ita q̄d cum ponas loco ascēdētis: ⁊ scies cetera particularia filiorꝫ generaliter sicut p̄ natiuitatē. Dicit Haly in cōmēto. Quod aūt vult Ptolomeus in hoc loco narrare est id q̄d accidit in natiuitate mea. Inspexi ⁊ inueni Jouē in decima domo ⁊ in. 28. gradu capricorni aspicientē se cū luna saturno ⁊ significabat hoc q̄ haberē filios: ⁊ q̄d morerent̄: q̄ saturnꝰ erat cū Joue in 10. domo. ⁊ q̄ Jupiter erat in signo feminino: ⁊ luna sil'r significāt q̄d essent plures vno: ⁊ q̄ essent plures femine. Et q̄ Jupiter erat orietalis: significabat q̄ haberē masculū: ⁊ sic habui tres filios. vnū masculū ⁊ duas feminas: ⁊ oēs obierunt: erat aūt gradus ascendens natiuitatis masculi circa

gradū saturni in mea natiuitate: ꝛ ꝑpter hoc mortu⁹ est cito. Et erat gradus ascēdēs vni⁹ femine in piscib⁹ in sextili. Jouis in mea natiuitate ꝛ in trino lune mee natiuitatis: ꝛ erat sol hylech in signo capcorni. Et erat gradus ascēdēs alteri⁹ femie in capcorno: et h̄ est mirabile. ꝓpter qḋ sciri pōt ꝙ natiuitates sp̄ iter se ꝯcordant vna cū illa. Dicit hyspalēsis volēs horā generādi filiū eligere masculū: sit Jupiter in ꝗuis āgulo vł sit soli orientalis sitq̄ dñs hora mascul⁹: et meli⁹ est vt signū ascēdēs sit masculinū: et etiā dñs eius: ꝛ si luna sit fortunata a ioue erit meli⁹. Pro femina accipe signa feminia ꝛ plāetas feminios ꝛ sit Jupiť occidētalis. Dicit Haly abēragel qñ in q̄nta domo fuerit aliq̄ fortuna et dñs quīte dom⁹ liber ab īfortunijs et aspexerit mediū celi nat⁹ multos hēbit filios ꝛ viuēt ac ibunt ad bonū. Et si fuerit ꝯtrariū: ꝯtrium sigt. Aspice in oībus natiuitatib⁹ si inuenerꝭ luminaria ifortunata nō habētia vllū aspectū fortune: nat⁹ hēbit paucos filios. ¶ Jn sciendo temp⁹ in q̄ habenť filij aspice ad planeta q̄ habuerit plures dignitates in domo filioꝝ si eū inuenerꝭ in pte ouētali hēbit filios a iuuentute sua si eum inueneris in medio celi habebit eos in medio etatis sue. Et si in septima habebit eos in principio senectutis. Si in quarta hēbit eos circa finē vite sue. Silr qñ ānu⁹ puenerit ad signū in q̄ fuerit Jupiter vel ven⁹ in radice natiuitatꝭ hēbit filiuz in illo anno. Dicit Haly abēragel si iterrogat⁹ fueris p muliere si est pgnans aut nō aspice si dñm ascēdētis ꝛ lunā ābos inuenerꝭ in domo filioꝝ: aut si iueneris dñm dom⁹ filioꝝ in ascēdēte liberū ab infortunijs: dicas qḋ mulier illa sit pgnās. ꝛ si dñs ascēdētꝭ aut dñs dom⁹ filioꝝ dederit vi suā planeta existēti i āgulo. et silr si dñs ascēdētꝭ recept⁹ fuerit ꝛ recipiēs ipꝫ recept⁹. dicas qḋ ē pgnās. ꝛ si dñs ascēdētꝭ dederit vi suā planete cadēti ab āgulo: sigt qḋ nō ē pgnās.

¶ De sexta domo. Textus.

Sexta domus.

Sexta domus est infirmitatū ꝛ seruoꝝ: et sigt finē vite: ꝛ qḋ futuꝝ sit añ senectutē. Dicit alēdezgod dñs triplicitatis dom⁹ ifirmitatū pm⁹ sigt infirmitates ꝛ valitudines ab ifirmitatib⁹ ꝛ a malis ꝛ deteriorationes. scḋus sigt ꝓnaculos ꝛ seruos. terti⁹ sigt quid eueniet ex eis ꝛ eoꝝ vtilitatē atq̄ opa. ꝛ sigtoꝛ eit bestiaꝝ ac pecoꝝ: ꝛ oim quadrupedū: ꝛ fortitudinis eoruz multitudinis q̄q̄ eoꝝ ac paucitatis moꝛs eoꝝ in manu ei⁹ vel egressionis eoꝝ ab ea. s. manu: carceris q̄q̄ atq̄ retētionis. ¶ Additio. Locus corrūpēs cuz planeta corrūpēte: morbi nām patefacit ꝑ bi loco. Si planeta corrūpens. s. dñs sexte dom⁹ sit in ascēdēte morb⁹ est in capite. Jn. 2. domo ē in collo: in. 3. in humeris ꝛ brachijs: in. 4. in pectore ꝛ stomacho: in. 5. i epate vel lūbis suptoib⁹: in. 6. in corde vel ppe cor vt in pellicul dyaphragmate in itestinis ꝛ in pte inferiori vētris. Et qm̄ ista dom⁹ est ifirmitatis sept⁹ egritudies totū corp⁹ inficiūt. Si in. 7. in inguinib⁹ vbi sepe accidit bonū ex expulsione epatis: si in 8. erit in mēbris pudibūdis: si in. 9. in coxis siue femorib⁹: si in. 10. in genib⁹: si in. 11. in suris: si in. 12. in pedib⁹. vł sic cognoscitur locus morbi si dñs sexte dom⁹ sit ifortunat⁹ in ariete morb⁹ erit in capite: si in tauro in collo: si in geminis in humeris ꝛ brachijs ꝛ sic de alijs ꝫ ordinē supradictū.

¶ Glossa super textu sexte domus.

Sexta domus. Hic ponit sigtiones. 6. dom⁹. Dicit sexta domus sigt ifirmitates ꝛ seruos: ꝛ sigt finē vite ꝛ qḋ futurū sit añ senectutē. Dicit anduzgā ꝙ prim⁹ dñs triplicitatꝭ

huius domus sigt infirmitates ꝛ cōualescētias siue deteriorationes infirmitatū. Scḋs sigt ꝓnaculos ꝛ seruos. ¶ Nota drīaz iter ꝓnaculū ꝛ seruū ꝓnaculus em̄ idē est ꝙ famul⁹ ꝛ vocat͛ huius ꝯducticı⁹. seru⁹ ē q̄ est ꝯditionis huius. Un̄ dicit qdā ꝟsificator. Est prob⁹ hic ꝓna cui nō est cara taberna. terti⁹ dñs triplicitatis sexte dom⁹ sigt qḋ bōi vł mali eueniat sibi ex seruis ꝛ eoꝝ vtilitatez atq̄ opa. Et cū hoc ē significator bestiaꝝ ꝛ pecoꝝ ꝛ oiuz q̄drupedū q̄ nō eq̄tant͛ ꝛ sigt multitudinē vel paucitatē ꝛ fortitudinē eoꝝ ꝛ quātū mācbūt i manu ei⁹ ꝛ qñ recedēt a suis maib⁹. sigt ꝫ carceres ꝛ retētiōes. Dicit Ptolome⁹ i. 60. ꝓpōe cētiloquij. Alboharā sane ꝛ certe sunt hore in q̄b⁹ declarant͛ mutatiōes morboꝝ ad bonū vel ad malū velociter ꝫ loca lūe in āgulis q̄drati ꝯclusi a circulo directo. Alteratiōes ꝓ q̄ ꝑcedūt has ꝛ idicāt sunt ꝓa loca lūe in āgulis almutemō. Que āt ꝑcedūt has sūt loca lūe i āgulis hñtib⁹. 16. latera. Et h̄ postq̄ ꝑcesserit eē egritudis ꝫ eq̄litatē ꝛ nō acciderit aliq̄d extrīsec⁹ qḋ ꝯturbet ifirmū. cū igiť iuenerim⁹ hic fortunā taz de fixis q̄ȝ de erraticis significabit alteratiōnē ꝓsperā. Si ꝓ ifortunaz alteratiōnē aduersaz nisi fuerit egritudini ipa ifortuna ꝯuaꝛ in suo haim. Luna ꝓ in his āgulis sigt morbos auctos ꝛ sol ꝑlixos. Et silr oīs planeta ꝫm ꝓprias ꝯsuetudines. ¶ Haly in ꝯmēto eiusdez dicit ꝙ Ptolome⁹ docuit nos cām dierū determinabiliū ꝛ q̄ sint ꝛq̄ȝ determinēt de bono vel de malo ꝛ alterationes ꝫm ordinem. Utilitas ꝓ i hoc maioꝛ est medicis q̄ȝ astrologis. ꝛ hoc iō q̄ multi philosophi ꝯuenīūt sup determinatiōes dicētes ꝙ sunt alteratiōes ꝛ ꝑita iter nām egri ꝛ morbi acuti in q̄rta die ꝛ septia die ꝛ. 14. die ꝛ. 21. ꝛ q̄ augēt ꝫ hoc accepta solo auditu et doctrina sine sciētia: ꝛ nō rōnant͛ in hoc nisi p illud ꝙ ꝑterijt de expimētis suis. Sꝫ Ptolome⁹ dixit cām ei⁹ ꝛ patefecit vñ fiat. ꝛ cā ꝫm Ptolomeū est q̄ nā deuicta est a morbo in initio ei⁹ ꝛ ꝓhibet eā ne ꝑcedāt ei⁹ opa ꝫ eq̄litatē nec repugnat illa morbo in hora q̄ vincit͛: ꝫ expectat vt sit luna in contrario loco illi in quo fuit in ꝑncipio morbi q̄ tūc nō erit vis humoꝝ q̄ mouent͛ in eo sicut fuit in ꝑncipio morbi tunc em̄ incitat͛ vt repugnet illi sicut nō agit prudēs actoꝛ cū accusato insipiēte cū voluerit illi repugnare nisi cū ei⁹ virt⁹ debilitata fuerit ꝛ i illo loco in q̄ careat auxiliatorib⁹. Et excitat illā. s. nām in q̄rto signo a signo in q̄ incepit egritudo ꝛ lūa existēte in illo q̄ ab omni signo q̄rtū ꝯtrariū est nature eius: ꝛ silr septimū: q̄ hec loca: scilꝫ quart⁹ aspect⁹ ꝛ oppositus significāt inimicitias ꝛ cōtrarietates. Et tempus qḋ est inter initiū morbi ꝛ introitū lune in gradu q̄drati in quo fuit in initio morbi p ascēsiones signoꝝ in circulo directo ꝛ ꝓiectiones radioꝝ sunt septē dies ꝛ eodē mō qḋ est inter lunā in initio morbi ꝛ ipsaz in oppositione sunt. 14. dies: ꝛ qḋ est inter initiū morbi ꝛ quartū aspectū scḋm qui est cōtrarius initio morbi sunt viginti vnus dies: ꝛ secundū hunc modum procedit modus alioꝝ dierum. Et erunt hec puncta anguli quadrati quē includit linea circuli directi: ꝛ illis pūctis alia pūcta sunt indicatiua: est vt ꝑueniat luna ad pūctū q̄ abscindit vnūquoq̄ arcū cui subtendit͛ latus de laterib⁹ quadrati p mediū. Et in his arcubus sunt latera figure habentis octo āgulos. Et oīa hec puncta cōtraria sunt punctis in q̄bus incepit morbus p naturā. Jgitur obseruet astrologus q̄d fuerit in his punctis taz de stellis fixis q̄ȝ de erraticis siue fuerit fortune siue infortune. Et si fortune fuerint iudicet qḋ significāt victoriam nature super colera. infortune vero

significant qđ colere separabūt naturā nisi fuerit infortunata. Zria morbo ⁊ fortis i suo haim. nō eñ fortunabit lunā cū fuerit in suo haim. sȝ remouebit morbū per hoc quod est illi cōtraria: ⁊ per hoc qđ infortuna est contraria morbo vt si fuerit frigida ⁊ morbus calidus: ⁊ si fuerit calida ⁊ morbus frigidus ⁊ cū his similibꝰ in specie diuersitatū. Et dicit qđ esse solis in morbis ꝓlixis sit sicut esse lune i morbis acutis quorū malus tēpus erit orbis lune ⁊ in ꝓlixis orbis solis. Innuit etiā nobis Ptolomeus subtile qđ: cū diceret oīs stella secundū quod est illi de morbꝰ. Deci sit q̄ppe nos quod quicq̄d immoderatū est in nobis ⁊ fuerit in morbus quos in cōsuetudine nō habemus dicit̄ pro morbo. Et dixit iustum est hoc nisi accidat aliquid extrinsecus quod disturbet ordinē determinationis: ⁊ locuti sunt de re q̄ destruit determinationē hi qui exposuerūt librū amphorismorū ypocratis et ideo nō necesse est nobis recitare in hoc libro. Tota intentio Ptolomei et Haly stat in hoc qđ causa quare septē dies. et. 14. ⁊. 21 sunt dies cretici est quia luna in septima die vt frequenter venit ad quartū aspectū loci in quo fuerit in principio morbi: ⁊ vt frequēter luna decimoquarto die venit ad locū oppositū ⁊ in. 21. die vt frequenter venit ad secundū quartū aspectū. Ideo dicit Haly cū voluerit astrologus iudicare de die cretica debet obseruare tp̄s quo luna veniet ad quartū aspectū loci in quo fuit in principio morbi: ⁊ si tūc cōiungat̄ cū planetis beniuolis vel aspiciat ipsos aspectu laudabili: vel si cōiungatur vel aspiciat stellas fixas que sunt de natura fortunarū significat ꝙ crisis erit ad bonū. Et si cōiungat̄ vel aspiciat infortunas significat ꝯ͛uū nisi infortune fuerint cōtrarie materie morbi: ⁊ cū hoc fuerit infortuna in suo haim: q͛ tunc pōt significare bonū: sed h̄ est p accidēs. Uerbi grā: si egritudo sit flegmatica ⁊ luna asociat martem sigt bonū. Et qñ luna ꝑuenerit ad bonū locū cui subtendit̄ latus octogoni in equatore erit dies idicatiua. Latus octogoni sunt. 45. gradꝰ et est medietas aspectꝰ quarti. ⁊ licet nō sit aspectus habet tñ maiorē cōuenientiā cum aspectu q̄ȝ alia loca: ⁊ ideo qñ luna in quarto aspectu debet ꝯiungi fortunis cū in medietate illiꝰ loci ꝑuenerit iā natura sentit iuuamētū et incipit insurgere ꝯtra materiā morbi digerēdo ipaȝ: ⁊ iō tūc apparēt signa digestionis in vrina. ⁊ aliqñ fit crisis in quarta die s. qñ luna iuenit ibi planetā fortunā: ⁊ tūc signa digestiōis debēt p̄cedere in tēpore quo luna ꝑuenerit ad locū cuiꝰ subtendit̄ latus. 16. anguloꝝ ⁊ hec ē medietas octogoni. Sufficiāt hec de causis dierum creticorū. Dicit Ptolomeus in. 70. ꝓpositiōe centiloquij cum fuerit luna in oppositiōe solis mixta stellis nebulosis sigt morbos inseparabiles in oculis. Et simil̄r si fuerit occidentalis luna ⁊ in angulo ⁊ fuerit vtriq̄ȝ mali occidētales ascēdētes post lunā et sol in āgulo et vtriq̄ȝ mali ascendētes ante soleȝ ⁊ illi oppositi. s. vnꝰ alteri ꝑdet natus vtrūq̄ȝ oculū. ¶ Dicit Haly in ꝯmēto eiusdē matus ipedimentū in duobꝰ luminaribus est cū fuerint duo mali. i. saturnus ⁊ mars ascendentes ante solem ⁊ post lunam: ⁊ vnus eorum in oppositione alterius: ⁊ sol significat oculū dextrū luna ꝟo sinistrū. Et ineuitabile est quin natꝰ amitret vtrūq̄ȝ oculū cum fuerit significator in eiꝰ natiuitate hoc modo. Stelle ꝟo nebulose sunt he achorayx: caput geminoꝝ: ⁊ locus in q̄ cadit aqua quā fūdit aquariꝰ gutte leonis ⁊ alie q̄ non lucēt. Dicit Haly Abenragel in rationibus huiꝰ domus ꝑmitus loqui volumus in hoc capitulo in occasionibꝰ ⁊

accidentibus que accidunt in spiritu ⁊ sunt infirmitates spūs. Postmodū loquemur in his q̄ accidūt in corpore ⁊ sunt infirmitates corporis. Postea dicat̄ dico ꝙ demoniaci sunt illi q̄ nō habēt in natiuitatibus suis Mercuriū cū luna in aliquo aspectu: nullo coꝝ aspiciēte ascēdens: ⁊ fortior in natiuitate sua si diurna fuerit ꝙ sit saturnꝰ: ⁊ si nocturna Mars: ⁊ q̄s coꝝ fuerit fit in āgulo ⁊ hec est natiuitas demonū. Qñ sol damnatus fuerit ab infortunis vel a dño domꝰ infirmitatis ⁊ fuerit sup terrā in natiuitate diurna vel luna in tali dānatione sub terra in natiuitate nocturna accidet nata cecatio in oculo dextro. Et si hoc īfortuniū solis fuerit sub terra i natiuitate nocturna vel super terrā lune in natiuitate diurna istud dānū ⁊ cecatio erit in oculo sinistro. Qñ sol ⁊ luna fuerint ambo in sexta domo infortunati natus sine aliq̄ dubitatiōe cecabit̄. Qñ Mercuriꝰ fuerit iunctꝰ cuȝ saturno vel in eiꝰ aspectu q̄rto vel opposito: aut fuerit cadēs ab angulo in loco vili ⁊ infortunato: aut cōbustus fuerit vel retrogradus: aut peregrinꝰ in signo muto natꝰ ex quacunq̄ȝ haꝝ significationū erit lingua dānatus vel mutus. Qñ Mercurius fuerit dñs sexte domus: vel in oppositione saturni natus surdus erit. Maior ⁊ fortior significatio mutitatis est qñ dñs ascēdentis ⁊ dñs exaltationis sue: ⁊ dñs triplicitatis eius: ⁊ mercurius ⁊ luna sint oēs in signis mutis. Qñ sol fuerit īfortunatus vel dānatus sub terra significat dānationē stomachi. Et qñ luna fuerit dānata sub terra significat dānationē pulmonis. Et si Mars fuerit hoc mō: significat dānationē epatis. Et si Saturnus hoc modo fuerit: significat damnationē splenis. Et si Mercurius hoc mō fuerit: fellis damnationem significat. Dicit Ptolomeus in. 89 propositione centiloquij detestabilius in significatiōe egrotātis ē vt sit significator interrogationis ingrediens sub radijs vel sit pars fortune infortunata. Dicit Haly Abenragel in questionibus huius domus si queretur a te pro aliquo infirmo vtrum sanabitur aut non: aspice lunam ⁊ solem ⁊ almutem ascendentis: ⁊ si fuerit liberi ab infortunis ⁊ non habuerint aspectum cum domino domus mortis, dic ꝙ euadet ab illa infirmitate. Et si duo eorum fuerint sicut diximus similiter euadet. Et si luna ⁊ almutem ascendentis: ⁊ maxime si ipsa fuerit domina temporis. idest si questio fuerit nocturna habebunt aspectum cum domino domus mortis non poterit liberari a morte. Et qualibet vice aliquis significatorum applicuerit infortune fortificabitur infirmitas quousq̄ȝ separetur ab eo. Tempus mortis erit quando almutem ascendentis: aut luna se coniunxerint cum domino domus mortis: aut cum infortuna que ipsam infortunauit: aut ꝙ applicet ad quartum vel oppositum aspectum eius.

Demoniaci.

Natiuitas demonū.

Cecus.

Surdus.

Mutus.

Luna quādo domina tp̄is sit.

¶ De septima domo. Textus.

Septima domus est mulierū: nuptiarū: cōtentionū quoq̄ȝ atq̄ȝ participationū ⁊ oppositorū: ⁊ significat medietatē finis vite erga senectutē. Dixit alēd: ȝgod ꝙ dñs triplicitatis domus. vij. ꝑmus significat mulieres. secundus contentiones. tertius cōmixtiones ⁊ participationes. ¶ Additio. Tu debes differre iudiciū tuum in dominus septime fuerit impeditus siue infortunatus.

Septima domus.

Additio.

¶ Glossa super textu septime domus.

Septima domus. ¶ Hic ponit significatiões septie domus. Et dicit q̄ septima dom⁹ significat mulieres ꝛ nuptias ꝛ cõditiões ꝛ oppositiões. Andruzgar dixit q̄ p̄m⁹ dñs triplicitatis septime dom⁹ significat mulieres scðs significat cõtētiones. terti⁹ participationes ꝛ cõmixtiões. Dixit Ptolomeus in rõnib⁹ huius domus ꝯuenit vt aspiciamus in cõiugio viroꝝ statū lune hora natiuitatis viri ita q̄ p̄mo aspiciam⁹ ad lunā si fuerit in duab⁹ q̄rtis oriētalib⁹ erit cõiugiū viri in sua pueritia aut copulabit cū puella postq̄ dies intrauerit. Et si fuerit in duab⁹ quartis occidētalib⁹ cõiugiū erit tardū aut copulabit cū vetula. Et si luna fuerit sub radijs ꝛ participata fuerit cū saturno nunq̄ copulabit. Et si applicuerit saturno copulabit cū muliere laboriosa ꝛ praua. Et si applicuerit Joui erit mlier abstinentie bone ꝛ boni ornamenti. Et applicuerit marti erit audax ꝛ superba. Et si applicuerit veneri erit pulchra leta ꝛ bone receptionis. Et si applicuerit mercurio: erit bona intelligēs ꝛ bonorum verboꝝ. Et conuenit vt aspiciamus coniugium mulierū a statu solis hora sue natiuitatis ita q̄ si fuerit sol in duab⁹ q̄rtis orientalib⁹ cõiugiū mulieris hūtis talē natiuitatē: erit in sua pueritia vel copulabit puero postq̄ in dies processerit. Et si fuerit in duabus quartis occidentalibus: copulabitur tarde aut vetulo postq̄ in dies processerit. Et si sol fuerit participatus cū saturno erit maritus bõe legis amator laboris. Et si habuerit participationē cū Joue erit abstinētie bone nobilis cordis. Si cū marte erit fortis cordis sineullo amore. Si cū venere erit limpidus. Si cū mercurio erit ꝑfectuosus in suis factis ꝛ factor multarū rerū. Dixit Haly abēragel in q̄stionib⁹ hui⁹ domus. Si q̄s a te quesierit pro coniugio si erit vel nõ aspice ascēdens ꝛ eius dominū ꝛ lunā ꝛ planetā a quo separat̄ ꝛ da hos pro significatoribus q̄rentis ꝛ septimā domū ꝛ eius dñm ꝛ planetā cui applicuerit luna pro significatorib⁹ illius pro quo querit̄ ꝛ si querens fuerit masculus coniūge solē cū significatoribus suis ꝛ fac eū participem in significatione. ꝛ si querens fuerit mulier da s. ibi venerē: ꝛ fac eā participem in significatiõe. postmodum aspicias cuiusmodi applicationē habeat dñs ascēdētis vel luna cū dño septime dom⁹ ꝛ cuiusmodi applicationē habeat planeta a quo separat̄ lūa cū planeta cui applicat. vel venus cū sole. Unde si dñs ascēdētis vel luna applicuerit dño septime domus vel planeta a quo separatur luna planete cui applicat. vel fuerit dñs ascendentis vel luna in septima domo significat ob q̄rens habebit rē quesitā tñ cū petitiõibus ꝛ ꝑcib⁹ multis. Et si applicatio fuerit de q̄rto vel oppositiõe significat q̄ res ista erit tñ cū tarditate ꝛ labore ꝛ pena. Sꝫ si dñs septime dom⁹ applicuerit dño ascēdētis vel planeta cui applicat̄ luna planete a q̄ ipsa separat̄ vel fuerit dñs septime in ascēdēte res illa leuiter fiet ꝛ cū magna volūtate mulieris ꝛ sue ptis: maxime si applicatio illa fuerit de tertio sextili. Et si nõ inueneris aliquā applicationē iter significatores sigt̄ q̄ res nõ erit. Si aliq̄s q̄rat a te si nocte illa cõplebit volūtatē suā cū muliere vel nõ aspice si iueneris in q̄one venerē aspiciētē ascendēs. dic q̄ q̄sito sua ꝯplebit̄ illa nocte. Et si q̄sito fuerit si habuerit rē cū muliere illa nocte ꝑterita vel nõ iudica hoc eodem mõ nec

Quãdo nupserunt sint

Quãdo nuptie mulieris.

plus nec min⁹. Si q̄rat̄ a te pro aliqua muliere si est v̄go vel nõ aspice ascēdens ꝛ dñm eius ꝛ lunam ꝛ si eos inueneris in signis fixis. dic q̄ est virgo salua ab omni labe lipida. Et si fuerit in signis ꝯmunibus vel mobilibus. dic q̄ est mulier ꝛ hꝫ vel habuit maritū. Et si q̄sito fuerit ꝑ puella q̄ dicit se virginem: ꝛ dic q̄ est corrupta. ꝛ q̄ habuit aliquis rē cū ea. Si querat̄ a te pro aliqua muliere quot maritos habebit aspice a dño decime vsq̄ ad gradū martis. ꝛ quot planetas inueneris iter eos tot maritos hēbit. Et si mars fuerit in septima domo aspicias a marte vsq̄ ad Jouem hoc eodeꝫ modo ꝛ iudica secundum id ꝛ certificabis cum deo.

Si spõsa sit corrupta vł non.

Quot maritos sit habitura.

¶ De octaua domo. Textus.

Octaua dom⁹ est mortis: significat timorē ꝛ mortē atq̄ almauerith. i. substātias vel hereditates mortuoꝝ q̄s debēt heredes post mortē ipsorū possidere ꝛ sigt̄ annoꝝ vite finē post senectutē dixit alendezgod q̄ dñs triplicitatis domus mortis. p̄mus sigt̄ mortē. scðs precepta seu res antiquas tertius almauerith idest que hereditanda sunt ex mortuis.

Octaua domus.

¶ Glossa super textu octaue domus.

Octaua domus. ¶ Hic ponit significatiões octaue dom⁹. Et dicit q̄ octaua dom⁹ est domus mortis timoris ꝛ sigt̄ hereditates mortuoꝝ q̄s heredes debēt possidere post mortē. ꝛ sigt̄ finē ānoꝝ vite post senectutē. Dixit Andruzgam p̄mus dñs triplicitatis hui⁹ domus sigt̄ timoreꝫ. Scðs sigt̄ precepta ꝛ res āniq̄s. Tertius significat hereditates mortuoꝝ: dicit Ptolomeus ꝯuenit vt inspicias ad statū gradus interficiētis q̄s planetaꝝ sit ibi vel aspiciat ipsum: ꝛ scðm naturā illius erit iudiciū de morte: ita q̄ si saturn⁹ fuerit dñs mortis accidet ꝑpter infirmitates lõgas ꝑpter ptisiꝫ. s. ꝛ reumata ꝛ ꝑpter defectū nature ꝛ cetera talia. Et si Jupiter fuerit dñs mortis erit mors ꝑpter apostemata gule ꝛ pulmõis ꝛ cetera hmõi. Et si fuerit mars erit mors ꝑpter febres ꝯtinuas ꝛ acutas. Et si fuerit ven⁹ accidet mors ꝑpter ifirmitatē stomachi ꝛ epatis ꝛ cordis ꝛ ꝑ fluxū sanguinis ꝛ apostemata cūcta ꝑ corpus ꝛ fistulas ꝛ si fuerit mercuri⁹ erit mors ꝑpter epilēsiā ꝛ ꝑpter stultitiā ꝛ amissionē sensus. ¶ Haly dicit i ꝯmēto decimo octauo ꝑpositiõis q̄rte ptis. Ptolome⁹ diuisit nobis mortē i duas maneries. vna est ꝑueniēs ex ifirmitatib⁹. Alia est ꝑueniēs a re in q̄ nõ hꝫ physicus q̄d videre: sicut qui morit̄ gladio: lancea: casu: igne ꝛ morsu bestie fere vel aq̄ submersiõe ꝛ alijs multis occasionib⁹. Et q̄n planete gubernatores salut fuerint ab infortunijs ꝛ in suis met dignitatibus ꝛ potentijs ꝛ q̄n sup eos nullus planeta cõtrarius eleuatur: tunc accidit mors ꝑpter infirmitates. Alia aūt mors accidit q̄n planete fuerint infortunati vel debiles vel in dignitatib⁹ alienis eis cõtrarijs aut planete cõtrarij eleuati fuerint sup eos. ¶ Narrare aūt oēs maneries quibus contingit mors esset hic nimis longū ꝛ qui voluerit hoc inueniet in quarta parte quadripartiti Ptolomei. Dicit Ptolomeus in. 74. ꝑpositione centiloquij. Cū fuerit mars corporaliter iunctus capiti algol ꝛ nõ aspexerit luna ascēdentē nec fuerit for

luna in.8.domo ⁊ dñs anauba luminarium oppositus fuerit marti vel in
eiꝰ aspectu quarto nati caput trūcabiť. Quod si luminare fuerit in medio
celi suspēdeť. Et si fuerint mali aspiciētes a geminis ⁊ pisce abscindenť ei
manus ⁊ pedes. Dicit Haly in cōmēto qñ fortuna fuerit in domo octaua
prohibet malam mortē. Audiui siquidē a quodā qui erat cum filio Haly
valde animoso in mari q̄ cū vellet ingredi mare nimis tumultuosum ven
tis vndas agitantibꝰ ipsum increpasset dixit. nō timeo mihi mortē in ma-
ri. Jupiter em̄ fuit in natiuitate mea in domo mortis ⁊ orientalis qui ꝓhi
bet mihi malā mortē. ⁊ vidi inquit in lecto illū mori. Accidit etiam mihi vt
quidam seruiens ostenderet mihi natiuitatē filii domini sui inueni solem
in medio celi: ⁊ ipse erat dominꝰ anauba ⁊ ylech ⁊ martē in quarto aspe-
ctu eius ⁊ saturnū in angulo terre eius ascēdēs piscis: vñ exterritus distu-
li dare iudiciū dicens oportet vt anteq̄ iudicē cōpleantur dies nutritio-
nis. Cū aūt de puero valde solicitarer circa inuestigationē motuū vel mo-
rum suorum nihil intellexi vnde sibi timerē truncationē manuū ⁊ pedum
et infurcationē cū esset mansuetus ⁊ verecūdus. Cūq̄ peruenisset ad. 30.
annū. ingressi sunt quidā domū eius fugientes eo q̄ accusati erant de do
lo super eū qui preerat vrbi ⁊ deprehensi fuerant in domo illa ⁊ ipse cum
eis amisit manus ⁊ pedes ⁊ infurcatus est. ⁊ ego vidi eū absq̄ manibus ⁊
pedibus infurcatū. Dicit Ptolomeus in.59. propositione centiloquij cum
interrogatus fueris de abente nō iudices de eo mortē donec remoueas
ebrietatē ab eo nec vulneratū donec tollas sanguis minutionē. nec substā
tiā acquisitā donec pecuniā sibi ꝯmissam remoueas. est em̄ in his hoībus
idē iudiciū. Dicit Haly in cōmēto ibidē. qui tractat de iudicijs iudicat p
formas que sunt ꝓpe veritatē. iō nō inuenit in fortitudine iudiciorū primo
inter sopitū ⁊ mortuū: ⁊ inter vulneratū ⁊ minutū: nec inter illū cui ꝯmissa
est pecunia: ⁊ illū qui acquisiuit illā. Audiui siquidē a patre meo cui deus
parcat q̄ cū ipse fuisset cū his qui se absconderunt a facie imperatoris. cū
abrahām filio almothedi q̄ quotidie visitabat eū occulte albasten filius
abrahe astrologus: qui precepit vt afferret concam eneam magnam aqua
plenā in qua ponēs scabellū cōsuluit ei vt desuper sederet in maiori parte
diei. ⁊ hoc iō ꝑcepit vt faceret errare astrologos impatoris in esse abscon
ditorū: ⁊ cū imꝑator q̄reret ab astrologis suis vbi ille esset dixerit q̄ esset in
medio maris. Dicit Haly abenragel qñ mars fuerit in octaua domo dā-
nificans dñm octaue domꝰ mors nati erit ex ferro. Et si saturnus fuerit in
octaua domo dānificans dñm octaue domꝰ mors nati erit ꝓpter carcerē
⁊ penas. Qñ luna fuerit in octaua domo cū cauda draconis significat q̄
mors nati est ꝓpter secessum vel medicinā laxatiuā. Qñ mercurius fuerit
in octaua domo cū cauda significat q̄ mors nati erit ꝓpter mala opa aut
ꝓpter toxicū aut facta nigromantie. Qñ gradus occidentis ⁊ eiꝰ dñs ābo
dānati fuerit nato significāt malā mortē. Qñ sol fuerit dānatꝰ in natiuita
te diurna vel luna in nocturna significāt illud idē. Qñ significatores dā-
nati fuerint sup terrā manifestā mortē significāt ⁊ patentē. Et qñ dānati
fuerint sub terra mors erit abscondita ⁊ occulta. Qñ aliqua infortunarū
fuerint in octaua domo vel iuncta dño octaue domꝰ significat fortē ⁊ ma-
lam mortem. Et si aliqua fortunarum fuerit in octaua domo vel iuncta
domino octaue domus significat bonam ⁊ pulchram mortē. Et si iupiter

vel venus fuerit in hac domo fortis ⁊ liber a radijs infortunarum natus
erit fortunatus ⁊ laudatus ⁊ viuet annis.73. ⁊ forte plus.

¶ De nona domo. Textus.

Nona domus est peregrinationū itinerū fidei atq̄ religiōis
sapiētie phie ⁊ librorū epistolarū quoq̄ ac legatorum
narrationū seu rumorū atq̄ somniorū: ⁊ initium dimidie vite
significat. dixit alendezgod q̄ dñs triplicitatis domus pere-
grinationis. primus significat peregrinationē ⁊ omne qđ ac-
cidit ei. scđs significat fidem atq̄ religionē ⁊ valitudinē harū atq̄ moduꝫ
earum. tertius significator est sapientie somniorū ⁊ stellarum ⁊ auguriorū
⁊ veritatis exercentium in eis atq̄ mendacij.

Nona domus.

¶ Glossa sup textu none domus.

Nona domus. ¶ Hic ponit significatiōes none domus.
Dicit q̄ nona domꝰ sigt̄ pegrinatiōes ⁊ lō
ga itinera ⁊ sigt̄ epl'as ⁊ legatos ⁊ rumores atq̄ somnia. Dixit
Anduzgaz q̄ primꝰ dñs triplicitatis huiꝰ domꝰ sigt̄ pegrina
tiōes ⁊ oē qđ ei accidit in pegrinatiōibꝰ. scđs sigt̄ fidē ac reli-
gionē. tertiꝰ sapientiā ⁊ somnia. Dixit Haly abēragel i rōnibꝰ huiꝰ domꝰ
aspice in itineribꝰ nati ꝑmiꝰ a dño triplicitatis domꝰ itineris: qm̄ qñ dñs
triplicitatis domꝰ itineris ꝑmus fuerit in bono statu ⁊ fortis fortunatꝰ ⁊ re
ceptꝰ sigt̄ q̄ natꝰ ibi p itinera ⁊ mouebit se de vno loco ad aliū ⁊ erit fortu-
natꝰ in itineribꝰ suis. Et si fuerit in diuerso statu ab eo qđ diximꝰ habebit
īpedimēta ⁊ grauamia i itineribꝰ ⁊ motibꝰ suis ⁊ erit vilipēsus i eis ⁊ extra
heť ⁊ expelleť de terra ⁊ loco suo: nec i suis itineribꝰ aliquā vtilitatē vł lucrū
hēbit. Et si dñs triplicitatis domꝰ itineris scđs fuerit i bono statu fortuna
tus ⁊ receptꝰ natꝰ erit bone legis religios ⁊ custos legisꝰ ⁊ si fuerit in diuer
so statu erit male legis noiabiť malus. ⁊ de malis opibꝰ ⁊ incredulꝰ. Et si
dñs triplicitatis tertiꝰ fuerit i bono statu natꝰ erit ꝓdicorū somniorū: ⁊ q̄c
q̄d videbit in somniis ꝓdicū erit: nec mētieť. Dicit idē haly scias q̄ mercu
riꝰ hꝫ posse ac significationē ꝓpriā in cā legis ⁊ legalitatis separatim ab
alijs planetis. Et scias q̄ qñ fuerit in domo saturni vel i aspectu eiꝰ natꝰ
erit ꝓfundarū cogitationū firmꝰ i credulitate: laudat res alteriꝰ mūdi ma
gis q̄ istiꝰ: ⁊ credit eas ac multū cogitat in illis ⁊ amat eas: ⁊ hꝫ q̄ res illiꝰ
mūdi sint meliores q̄ istiꝰ abhorret ludos ioculatiōes ⁊ solatia: hūilis et
patiēs laboris ac idigētia maxie si fortune cadētes fuerit non aspicientes
ascēdēs. Et si Mercuriꝰ fuerit i domo Jouis vel i eiꝰ aspectu natꝰ erit bōi
nois bone legis ⁊ legalitatis ⁊ legis i q̄ fuerit obseruator. Et si fuerit i do
mo martis: vel i eiꝰ aspectu: ⁊ fuerit idē aspectꝰ de q̄rto vel oppositiōe natꝰ
erit homicida irascibilis male factor male legis ⁊ vilipēdet legē suam.

¶ De decima domo. Textus.

Decima domus est regina ⁊ operū sublimatiōis: vel exalta
tiōis regni q̄ꝫ atq̄ memorie ⁊ vocis salꝫ imperij ⁊
magisteriorū atq̄ matrū: ⁊ sigt̄ dimidiū annorū vite. Dixit alē
dezgod q̄ dñs triplicitatis domus regie: primus sigt̄ opus ⁊

Decima domus.

exaltationē. scilz sedis sublimationē et altissimā māsionē. scđs igit vocē īperij et audaciā in eodē. terti⁹ significat stabilitatē eius atq durabilitatem.

¶ Glossa super textu decime domus.

Decima domus. ¶ Hic ponit significatiōes decime domus. Dicit decima domus est dom⁹ regni et sublimationis et exaltationis memorie et vocis in iperādo et magisteriorum atq matrum. Et significat dimidium annorū vite. Dicit anduzgam dn̄s triplicitatis decime. Primus significat opus nati et exaltationē suā et sedis sublimationem. Secūdus significat vocē imperij et audaciā in imperādo. tertius significat stabilitatē atq durabilitatē eius. i. quantū durabit in dominatione sua. Dicit Ptolomeus in. 15. ꝑpositione centiloquij. Ascēdētia inimicoꝝ regni ab eiusdem ascendēte cadētia sunt et ascendētia dn̄ationū in illo angulo eius. Ascēdētia vero ministrantiū succedētia angulis. Ciuitatū aūt ascēdētia in earū edificatiōib⁹ iudicāt oīa q̄ in eis occident. Que ꝟo ascendētia sunt in regū ordinatiōibus quarūdā ciuitatū ꝓnunciāt oīa que sub coꝝ regno fiēt: et ascendēs appantiōis alicuius secte in illis scilz ciuitatib⁹ demōstrat qc q̄d sub illa secta futurū est in ipsis ciuitatibus. Dicit ibi Haly in cōmēto q signa cadētia sunt quoꝝ nullus est angul⁹ vel post angulū: et sunt q̄tuor: scilz duodecimū tertiū sextū et nonū ab ascendente. Et dicit q notū est oī astrologo q cū fuerit ascēdens natiuitatis: aut aliq̄s angul⁹ ei⁹ ascēdēs aut aliq̄s anguloꝝ inceptiōis regni fueritꝙ natiuitatis alicui⁹ cui regnū congruat pficietur ei regnū in illo regno: eritq ei in illo honor et nō ī alio. Quippe reges antiq̄ olim nascentiū in regnis suis natiuitates obseruabāt: et cuiuscūq ascendēs depꝛehēdebāt domū inimicoꝝ regni vel sextum vel tertiū vel nonū interficiebant ipsuz pueꝝ qꝛ regnū ipsi⁹ esset cōtra regnū eoꝝ. Et paucis interpositis dicit q ascēdēs alicui⁹ ciuitatis est signū cuius ascēsione incipit q̄s collocare pꝛimū lapidē in illa. Ascēdēs secte est ascendens signū in tpe quo illa secta incipit preualere sup aliā sectā et susceperunt eam immorātes. et illud significat quātū durabit: et q̄cq̄d accidet in illa quādiu durauerit. Dicit Haly abenragel qn̄ signū medij celi fuerit ex signis igneis maxime si fuerit leo vel aries: et sol in eo: et pars regis fuerit ibi in aspectu fortunarum natus sine vlla dubitatione rex erit.

¶ De vndecima domo. Textus.

Vndecima domus.

Vndecima dom⁹ est fiducie et laudis atq fortūe: amicoꝝ q̄z et ministroꝝ ac auxiliatoꝝ: et sigt finē ānoꝝ medietatis vite. Dixit alēdezgod q dn̄s triplicitat' dom⁹ fiducie pm⁹ sigt fiduciā. scđs amicos. terti⁹ vtilitatē seu ꝓfect⁹ eoꝝ.

¶ Glossa sup textu vndecime domus.

Vndecima domus. ¶ Hic ponit significationes vndecime domus. Dicit q vndecima domus est domus fortune et fiducie atq laudis: et amicoruz et ministrorum et auxiliatorum. et significat postremaz medietatem medie vite. Dixit Anduzgam q dominus triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam. Secundus significat amicos. Tertius significat vtilitates seu profectus eorum. Dicit Ptolemeus in. 39. propositione centiloquij: esse malum vndecime domus et eius dn̄i in intronisatione regum significat quid accidet in consiliatoribus suis et eius substantia de malo. et eodem modo erit malū esse secunde significans: q modicum adipiscet. populus cum illo rege. Dicit Haly in commento Astrologi cōuenerūt super hoc q domus decima in omni ordinatione regū est locus ei⁹: et vndecima auxiliatoꝝ eius et ei⁹ substantie et ascēdens est populi. et scđa substantie populi et nō impedit vndecima cōsiliatores: et scđa substātiam populi. Dicit Haly abenragel in rōnib⁹ huius dom⁹. Aspice ad dn̄m triplicitatis hui⁹ domus pꝛimū: si inueneris eū receptum fortunatū et fortē iudica q natus habebit amicos multos lucra vtilitatē et bonū pro eis. Et si fuerit infortunatus et dānatus nat⁹ erit solitarius ab hominib⁹ non habēs amicitiā cū aliquo et retrahet et elongabit se ab illis q̄ procurant amorez et societatem ipsius. Et si dn̄s triplicitatis ipsius domus secūdus fuerit fortis fortunat⁹ et receptus erit fortunatus honorat⁹ et diues abūdās in bono statu et bone vite. Et si fuerit ab hoc statu diuersus erit laboriosus: et indigens ac paupertatis et miserie manifeste. Et si dominus triplicitatis ipsius domus tertius fuerit fortunatus fortis ac in bono statu nat⁹ habebit filios remansuros post eum in bono statu et diuitijs et fortuna sua. Et si fuerit infortunatus debilis et cadens ac in malo statu natus nō habebit filium qui post eū remaneat nec heredem sue generationis esse possit amicorum causa: vt dominus ascendentis sit receptus a domino: vndecime domus eodem domino. vndecime domus existente fortuna et in bono statu: quoniaz quādo sic fuerit habebit amorem et conuenientiam cum socijs et amicis.

¶ De duodecima domo. Textus.

Duodecima dom⁹.

Duodecima domus est inimicorum et laboris atq tristitie inuidie et susurrationis calliditatis ingenioꝝ atq bestiarum: et significat finem vite et quod contingit matribus in conceptione sua ex bono vel malo. Dixit alendezgod dominus triplicitatis domus inimicorum primus significat inimico secundus labores: tertius vero bestias et pecora. Hec sunt que significant. xij. domus.

¶ Glossa super textu duodecime domus.

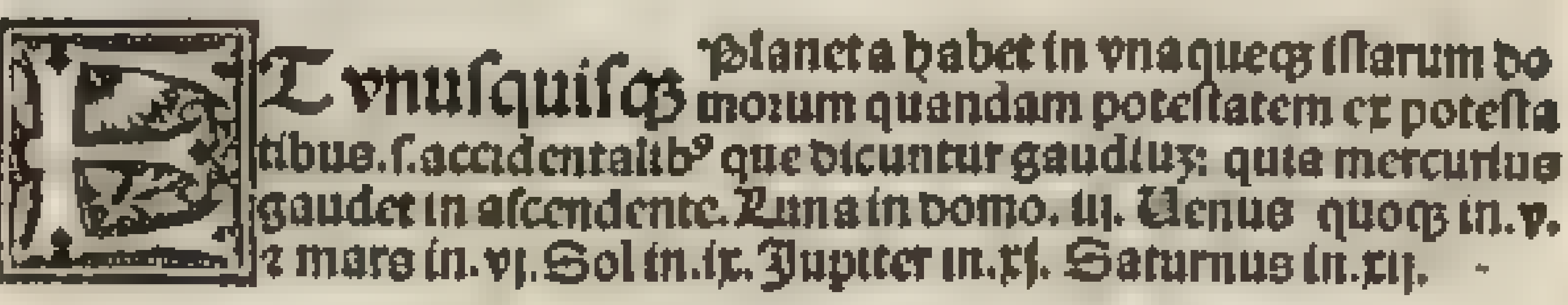
Duodecima domus. ¶ Hic ponit significationes. 12. domus. Et dicit q. 12. domus significat inimicos et labores tristitiam atq inuidias et susurrationes et ingenia atq bestias que equitantur significat finem vite: et quid continget mulieribus in impregnatione. Dicit Anduzgam q primus dominus triplicitatis huius domus significat inimicos. scđs sigt labores. tertius bestias magnas: et iponit finē dictis dicēs hoc est q sigt. 12. domus. Dicit Haly Abēragel in iudicijs huius domus.

Aspice primitus ad dominum triplicitatis huius domus primum: et si inveneris eum fortunatum forte et altum iudica quod inimici nati appodiabunt eum super eo et de se faciet quicquid voluerit. Et si fuerit cadens damnatus et combustus et peregrinus natus appodiabit se super inimicos suos: et ipsi impedient et accidet eis malum quod credebant facere nato. Et dominus triplicitatis secundus huius domus fuerit fortunatus natus habebit modicas tristitias et anxietates. Et si fuerit in diverso statu erit multarum impietatum et tristitiarum et accidet ei labores et impedimenta et damna magna in eo quod habet et in corpore suo. Et si dominus triplicitatis huius domus tertius fuerit fortunatus natus erit dyalecticus et eloquentie bone et felix in rationibus et causis suis: et contra quemlibet adversantem sibi prosperabitur. Et si fuerit in diverso statu erit debilis rationis ac loquele impedite non habebit ius de adversarijs et suis malefactoribus.

¶ De coloribus duodecim domorum. Textus.

Significant etiam .xij. domus colores: et hi sunt: nam domus ascendens vel prima et .xij. sunt albe. ij. et .xij. virides. iij. et .xj. crocee. iiij. et .x. rubee. v. et .ix. mellite .i. habent mellis colorem. vj. vero et .viij. nigre sunt.

¶ De gaudijs planetarum in domibus. Textus.

Et unusquisque planeta habet in unaquaque istarum domorum quandam potestatem ex potestatibus .s. accidentalibus que dicuntur gaudium: quia mercurius gaudet in ascendente. Luna in domo. iij. Venus quoque in .v. et mars in .vj. Sol in .ix. Jupiter in .xj. Saturnus in .xij.

¶ De fortitudine angulorum. Textus.

Et dicitur in significatione domorum et anguli significant fortitudinem et perfectionem. Cadentes vero ab angulis debilitatem et detrimentum nisi quod .ix. et .iij. significant rem apertam et detectam cum fama. .xij. et .vj. significant occultationem et retentionem et vilitatem rerum. Anguli autem et domini angulorum significant magnitudinem honorum precij atque fortune fortitudinem et exercitationem et elongationem a casu: et presentia eorum in cadentibus est contraria fortune .i. dedecus et casus. De succedentibus vero angulorum. domus que succedit decem .i. undecima significat fortitudinem et fortunam mediam amicorum. et ex ea parte in qua erat fiducia. et illa que sequitur quartam .i. v. significat fortunam mediam per donationes et venerationes et causa filiorum cum veneratione leticia et gaudio. que autem succedit ascendenti que est secunda significat similiter fortunam mediam ex causa substantie et ministrorum: que vero succedit septime .i. octava significat similiter fortunam mediam ex almauarith idest ex substantia que hereditatur a mortuis et rebus occultis.

¶ De significationibus dominorum angulorum. Textus.

Et quoque Sunt significationes domorum angulorum dum fuerint presentes in angulis. Presentia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunam per semetipsum: et per eius acquisitionem: et significat presentia eius .i. x. per regem et magisteria altiora. et cum fuerit .i. vij. per conventiones et factores atque uxores per presentiam quoque eius in quarta significat fortunam per hereditates et causas patrum et per productiones aquarum et populationes vel plantationes .i. edificationes et ex rebus antiquis et radicalibus. ¶ Significat quoque dominus .x. per presentiam suam in eadem decima fortunam vel per regem vel per regnum magnum et magisteria altiora: et significat per presentiam suam in septima regnum per victoriam contentionum et ex causis uxorum et per presentiam eius in quarta significat regnum per amicitiam nobilium et regis eius per causas tribunorum et per dispensatores regum et cultus terrarum et edificationes civitatum et per divisiones fluminum et custodias civitatum et ex rebus antiquis: et per presentiam suam in ascendente significat regnum per ingenia et per propinquitatem regis rebus vulgi. ¶ Presentia autem domini septime in septima significat fortunam per negociationes et per conventiones et per nutritiones quoque et mulieres: et per fatores: et significat per presentiam eius in quarta per conventiones mulierum: et per negociationes: et per causas patrum et hereditatum et cultus terre et presentia sua in ascendente per conventiones et negociationes per causas medicine atque astronomie: et per opera spiritualia atque ingenia et consimilia: et significat per presentiam suam in decima fortunam per conventiones et negociationes et per uxores et per causas regis. Presentia vero domini quarte in quarta significat fortunam ex cultu terre: et fructu per causas patrum atque res antiquas et per presentiam eius in ascendente significat fortunam ex cultu terre et fructu per ingenium et consilij plenditatem: et presentia sua in .x. significat profectum ex cultu terre et fructu per causas regis et magisteriorum. Et presentia sua in septima significat fortunam ex cultu terre et fructum per causas uxorum et fatorum: et per negociationes. Hec significant domini angulorum per presentiam suam in angulis suis. Similiter quoque facies de presentia dominorum ceterarum domorum: et ideo introduximus tantum dominos angulorum ut essent exemplar in ceteris. ¶ Additio. Cum planeta fuerit in primo gradu anguli habet totam suam potentiam que est ut octo: cum autem distat ab angulo quinque gradibus perdit unam potentiam: si per decem perdit duas: si per quindecim perdit tres: si per viginti perdit quattuor: si per vigintiquinque perdit quinque. Jam reliqui quinque gradus sapiunt virtutem domus sequentis. Nota tamen quod nona pars alicuius domus remanet alicuius virtutis expers. Additio.

¶ Glossa super textu de significationibus domorum angulorum.

Significant et duodecim domus colores.

¶ Hic ponit significationes .12. domorum: quantum ad colores. Et dicit quod prima domus et .7. sunt albe .2. et .12. virides: et .3. et .11. sunt crocee. et .4. et .10. sunt rubee .5. et .9. sunt habentes colorem mellis .6. et .8. sunt nigre. Postea dicit quod quilibet planetarum habet in aliqua istarum domorum quandam potestatem accidentalem que vocatur gaudium. Mercurius enim gaudet in ascendente. luna gaudet in .3. domo Venus in .5. Mars in .6. Sol in .9. Jupiter in .11. Saturnus in .12. Deinde dicit quod anguli si

gnificant fortitudinem et perfectionem. Cadentes vero ab angulis significant debilitatem ꝛ detrimentum excepto q᷑. 9. domus et. 3. significāt rem apertam: et detectam cum fama: et hoc ideo quia sunt gauda luminarium sicut iam dicebatur quod sol gaudet in. 9. et luna in. 3. Et. 12. domus et. 6. significant occultationē et vilitatē rerū. postea dicit q᷑ anguli. s. prima domus. et. 10. et. 7. et. 4. et domini ipsorum angulorum significant magnitudinem honoris et fortune: et elongationem a casu et infortunio. Et presentia dominorum angulorum in cadentibus ab angulis significat infortunium ꝛ dedecus et casum. Et 11. domus que succedit decime: ꝛ eius dominus significant fortunam mediam. i. significant fortunam: sed non tantam quantam. 10. Et. 5. domus que succedit quarte significat fortunam mediā per donationes et causas filiorum. Et secunda domus et eius dominus significant fortunam mediam ex causa substantie ministrorum et auxiliatorum. Et. 8. domus et eius dominus significant fortunam mediam ex substantia que hereditatur a mortuis et a rebus occultis. Postea ponit significationes dominorum angulorum cum fuerint p̄sentes in ipsis angulis. Et dicit q᷑ presentia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunam per semetipsum et per propriam acquisitionem. Et si fuerit in. 7. significat acquisitionem per cōuentiones ꝛ vxores. Et si fuerit in. 10. significat acquisitionem per magisteria. Et si fuerit in quarta significat acquisitionem per hereditates: ꝛ ex causa patrum: et per productionem aquarū et populationem terrarum et ex rebus antiquis et radicalibus: alia littera habet eradicalibus: Presentia vero domini decime in. 10. domo significat fortunam per regem et regnum magnum et per magisteria alta. Et si fuerit in. 7. significat regnum per victoriam contentionum ꝛ per causas vxorum Et si fuerit in. 4. significat regnū per causas ministrorū regis ꝛ p̱ cultus terrarū ꝛ per edificatiōes ciuitatū ꝛ diuisiones fluminū ꝛ per custodias ciuitatū ꝛ ex rebus antiquis. Et si fuerit in ascendēte significat regnū per ingenia ꝛ propinquitatē regis ex rebus vulgi. Presentia dn̄i. 7. dom⁹ in. 7. domo significat fortunā p̱ negociationes ꝛ p̱ cōuentiones ꝛ cōmendationes. i. depositiones ꝛ p̱ mulieres ꝛ p̱ satores. Et si fuerit in. 4. significat fortunā p̱ cōuentiones ꝛ negociatiōes ꝛ p̱ causas patrū ꝛ hereditatū ꝛ cultus terre. Et si fuerit in ascendēte significat fortunā p̱ cōuentiones ꝛ negociationes ꝛ p̱ causas medicine ꝛ astronomie ꝛ p̱ opa spūalia atq̧ ingenia ꝛ cetera silia Et si fuerit p̄ns in. 10. significat fortunā p̱ cōuētiones et negociationes ꝛ vxores ꝛ p̱ causas regni. P̄ntia ꝓo dn̄i. 4. dom⁹ in. 4. domo sigt̄ fortunā ex fructu ꝛ p̱ causas patrū atq̧ p̱ res antiq̄s. Et si fuerit p̄sens in ascēdēte sigt̄ fortunā ex cultu terre et fructu p̱ ꝓfunditatē cōsilij et ingeniū: ꝛ si fuerit p̄ns in. 10. domo sigt̄ ꝓfectū ex cultu terre et fructu per causas regū ꝛ magisteriorū. Et si fuerit p̄ns in. 7. domo sigt̄ fortunā ex cultu terre ꝛ fructu ꝛ ex p̱te mulierū ꝛ p̱ causas vxorū ꝛ satorū ꝛ p̱ negociationes. Deinde dicit hec q̄ diximus significant domini angulorum quando fuerint presentes in ipsis angulis. Et sicut dictum est de angulis: ita intelligas de alijs domibus suo modo s̄m naturam. s. cuiuslibet domus: ꝛ dicit q᷑ ideo introduxit dominos angulorum: vt sint exemplar in alijs domibus.

¶ Qualiter sciatur quis planeta sit dominator. Textus.

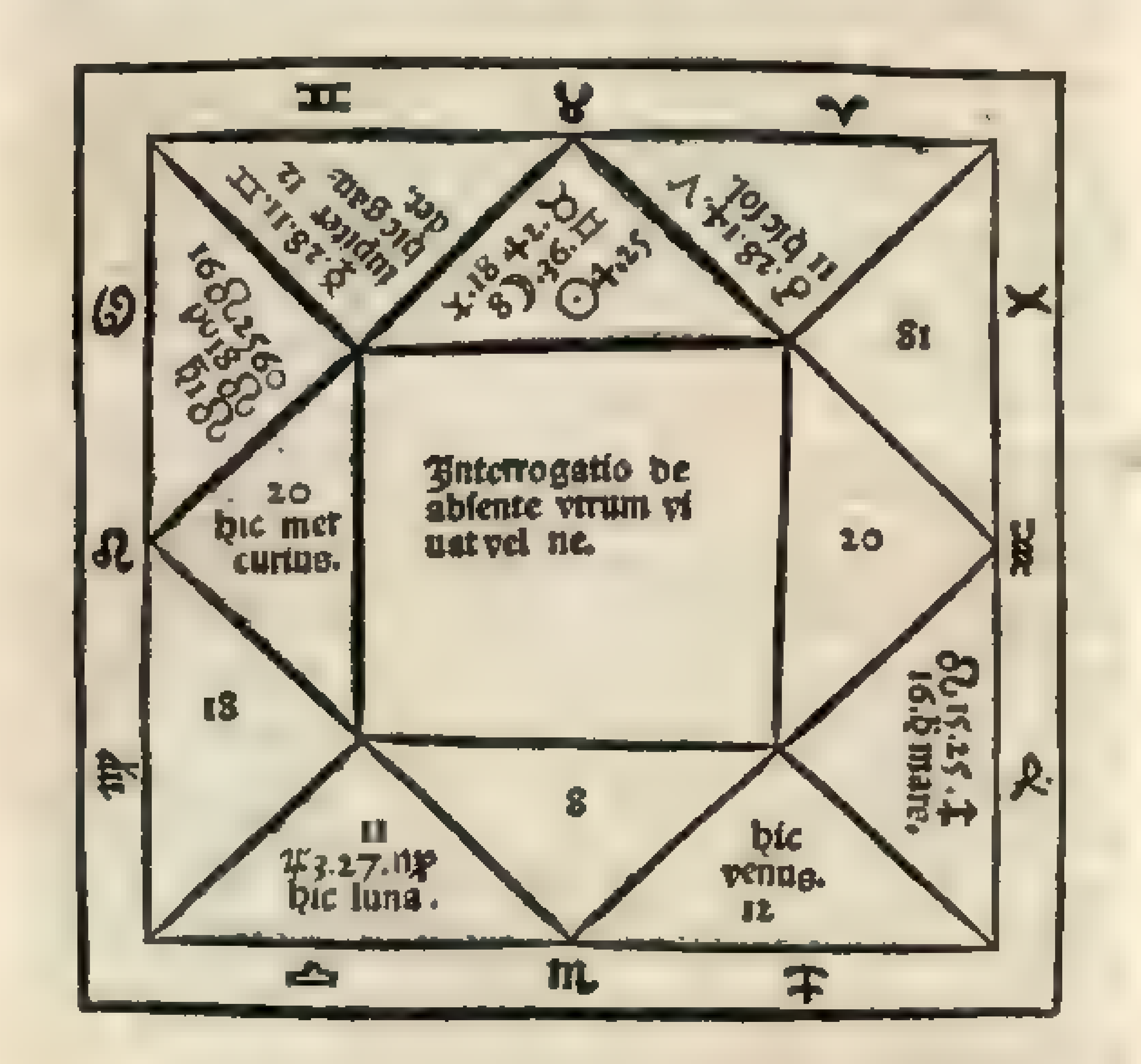
Et cum voluerís scire planetā dn̄atorem rei aspicias quis planetarū sit pluris auctoritatis in domo rei: ꝛ planetā q̄ significat naturā illius rei: sicut dicemus in naturis planetarū vide ergo q̄s planetarum sit fortior in domo rei: ꝛ in parte eius ex fortitudinib⁹ quas p̄diximus idest ex nūero quē prediximus dū de fortitudine planetarum ꝛ p̄sētē tractauimus ꝛ q̄ fortior oīb⁹ fuerit in loco rei: ipse erit dn̄ator eius: Verbi gr̄a: si interrogatio fuerit de substātia ꝛ volueris scire q̄s sit dn̄ator ei⁹ ꝛ fuerit scd̄a domus q̄ significat substātiā scʒ q̄ntus gradus signi arietis: q̄ dom⁹ est martis: hʒ in h̄ loco mars quinq̧ fortitudines: exaltatio q̄ʒ est solis. ꝛ hʒ i eo q̄ttuor fortitudīes. ē etiā ipsi⁹ solis triplicitas: ꝛ hʒ in eo tres fortitudines. hʒ ḡ sol ibi septē fortitudines. ꝛ est termin⁹ Iouis ꝛ hʒ ibi duas fortitudines: ꝛ est etiā facies martis: ꝛ hʒ ibi vnā fortitudinē ḡ mars hʒ ibi sex fortitudines: q̄nq̧ ex domo ꝛ vnā ex facie: ꝛ sol septē: ꝛ talis planeta vocat̄ almuta. i. vincēs. Sol ergo accipit ibi p̄ncipatū: q̄ hʒ ibi septē fortitudines ꝛ ipse dn̄at̄ ibi i domo substātie. Sil'r accipies in loco partis substātie ꝛ p̄tis fortune ꝛ p̄ncipem illorum facies Iouē q̄ est significator substātie nūeraliter ꝛ cōmiscebis p̄tiū ꝛ plāetarū testimōia: ꝛ facies hoc idē de omnib⁹ domibus ꝛ scies dn̄atorē earū.

¶ Glossa super textu et cum volueris.

Et cum volueris scire planetā dn̄atorem. Hic auctor docet eligere sigt̄orē: ꝛ pōt diuidi in duas p̄tes q̄m i p̄ma p̄te facit q᷑ dictū est. In scd̄a p̄te ponit exēplū ibi Verbi gr̄a. Sn̄ia auctoris ē ista q᷑ i cognoscēdo significatorē rei debem⁹ aspicere ad duo. p̄mo debem⁹ aspicere ad domū i q̄ ē n̄a illius rei cui⁹ q̄rim⁹ significatorē. Scd̄a debem⁹ aspicere ad planetā q̄ de sui n̄a sigt̄ illā rē Verbi gr̄a. Si q̄ō fiat p̱ substātia debem⁹ aspicere ad scd̄am domū q̄ est dom⁹ substātie: ꝛ cū hoc debem⁹ aspicere ad Iouē q̄ sigt̄ de ꝓpria n̄a substātiā. Et si q̄ō fiat de muliere debem⁹ aspicere ad. 7. domū q̄ ē dom⁹ mulierum ꝛ cū hoc debem⁹ aspicere ad venerē q̄ de ꝓpria n̄a ē sigt̄rix mulierum: et sic de alijs s̄m ꝓprias n̄as domorum ꝛ planetarum. Et tn̄ itelligēdū q᷑ planetā quē eligim⁹ ex p̄te dom⁹ debem⁹ tenere p̱ sigt̄ore p̄ncipali. Et planetam q̄ sigt̄ n̄am rei debem⁹ facere p̄ticipē i sigt̄ōe. Est ergo sn̄ia l'r̄e: cū volueris scire planetā dn̄atorē siue sigt̄orē rei aspice q̄s plāetarum h̄ēat plures fortitudīes i domo rei q̄site ex fortitudinib⁹ dictis i. e. de fortitudinib⁹ ꝛ dignitatibus ipsorum. Et ille q̄ abūdat i nūero fortitudinū ille ē dn̄ator siue sigt̄or. Et est itelligēdū q᷑ in iterrogationib⁹ ascēdēs siue p̄ma dom⁹ semp̱ attribuit̄ q̄rēti ꝛ planeta abūdās in nūero fortitudinū in domo illi⁹ rei de q̄ fit q̄stio est significator rei q̄site. Auctor ponit exēplū in l'r̄a. Et dicit si interrogat⁹ fueris de substantia. ꝛ volueris scire q̄s planetarū sit dn̄ator siue significator ei⁹ ꝛ fuerit scd̄a dom⁹ q̄ ē dom⁹ substātie. 5. grad⁹ arietis. q̄ aries est domus martis hʒ ibi mars q̄nq̧ fortitudīes. Et est exaltatio solis ꝛ iō sol hʒ q̄ttuor fortitudines rōne illi⁹. Et ē ēt solis triplicitas ꝛ rōne illi⁹ hʒ ibi tres fortitudīes: ꝛ est termin⁹ iouis: ꝛ rōne illi⁹ h̄ēt ibi duas fortitudīes: ꝛ facies martis. ꝛ rōne illi⁹ hʒ ibi vnā fortitudinē. Sol igit̄ hʒ ibi. 7. fortitudines. ꝛ mars sex ꝛ Iupiter duas: patet ergo q᷑ sol hʒ ibi plures fortitudines. Et talis planeta. scʒ habēs plures fortitudines vocat̄ almutē idest vincēs ergo sol in tali figura esset significator substātie ꝛ eodē mō faciēdū est de alijs.

¶ Glossa super textu ex potestatibus.

Ex potestatibus q͞z planetarū accidētalibus. ¶ Ista pars continuatur sic. Prius autor determinauit de dignitatibus planetarum essentialibus. Hic determinat de dignitatibus ipsorum accidentalibus: ⁊ expedit se breuissime dicens q͞p est vna dignitas accidentalis planetarum que vocatur haim. ⁊ est hec vt planeta diurnus sit in die super terram ⁊ in nocte sub terra. Et planeta nocturnus sit in nocte super terram et in die sub terra. Et etiam si sit planeta masculinus q͞p sit in signo masculino. ⁊ femininus in signo feminino: tunc dicit planeta esse in suo haim in sua similitudine: ⁊ erit tunc fortitudo sua sicut fortitudo viri in loco sui profectus ⁊ lucri atq͞z fortune. Et si cōpleta est expositio prime differētie alkabitij in troductorij ad magisterium iudiciorum astrorum. ¶ Quidam homo interrogauit de quodam absente vtrum esset mortuus vel viuus et fuit ascendens questionis .20. gradus leonis et incidit talis figura.

Asperi in hac questiōe ⁊ vedi ascendēs ⁊ eius dn͞m ⁊ lunā absenti p quo facta fuit q̄stio. Asperi ⁊ inueni dn͞m ascēdētis in medio celi: pp̄ter q͞d vi debā prima facie q͞p viueret in p̄speritate: sed q͞r inueni saturnū in āgulo occi͞dētis pp̄e angulū īfra duos gradus dubitaui de vita illi⁹ specialiter: q͞r ibidē infortunauit partē fortune. Deinde asperi ad domuz mortis: ⁊ inueni venerē fortiorē ibidē idest in domo mortis plura habere testimonia q͞r exaltationē ⁊ triplicatatē asperi ad locū eius in figura qualiter se haberet ad ascēdens ⁊ ad dn͞m ascēdentis ⁊ ad lunā ⁊ inueni eaz aspicientem ascēdens aspectu quarto ⁊ saturnū ibidē existentē eodem aspectu propter q͞d magis dubitaui de vita. Deinde asperi ad lunā ⁊ inueni eā oppressaz sub radijs solis hoc fuit vnū signū mortis. Inueni etiam lunā separataz a venere euntē ad coniunctionē dn͞i ascendentis ⁊ trāstulit naturā dn͞i domus mortis ad dn͞m ascēdentis. Hoc fuit certius signū mortis. Ex his collegi q͞d homo ille pro quo facta fuit questio esset mortuus: inuentumq͞z est ita. Et quia Saturnus existens in ascēdēte fuit dn͞s septime domus significator vroris illius p quo facta fuit questio: ⁊ venus significatrix mortis asperit euz significabat hoc quod forte interfector commiserat fornicationem cum vrore illius pro quo questio facta fuit.

¶ Differentia secunda in naturis planetarum septem ⁊ quid sit illis proprium ⁊ quid significent de esse rerum. ¶ Nota q͞p saturnus hebet regnuz. Iupiter iusticiā. Mars miliciā. Venus questū. Mercurius scribantiā. Et scire debes vnū scitu dignissimū q͞d marcili⁹ ficin⁹ libro de triplici vita diligenter notauit. Hoc illud est. In ordine saturnino inferior quietē querit a superiore. In ordine iouiali inferior venerat superiorem. In marciali ordine inferior timet maiorē. In solari adurat. In venereo amoris dulcedine trahitur. In mercuriali discere querit ⁊ in Lunari moueri desiderat.

¶ De differentia secunda. Textus.

Et quia auxiliante deo iam peregimus q͞d proposuimus tractare de circulo signorum ⁊ eius accidentibus prosequamur nunc intentionem septez planetarū ⁊ naturas eoz esse quoq͞z eoz ⁊ quid significēt. ¶ Additio. q͞libet plāeta pp̄rias h͞z īfirmitates q̄ scōz signa ⁊ grad⁹ azemena lucidos vel tenebrosos: āgulos vl' cadētes crescūt durant vel minuūtur. ¶ Saturni egritudines sunt priscis catarrus febris ethica splenetica ydropisis ventris solutio. Grauiores morbi vt lepra elephāna alopetia podagra cancer ⁊ fissa que proueniunt ex frigiditate saturnina. Cetera text⁹ habet.

Additio. Aux saturni est circiter princi piū sagittarij. Medi⁹ cursus saturni ē vno die duoruz minutoruz et triginta quinq͞z minutorum.

¶ De saturno. Textus.

Saturnus est masculin⁹ malus diurnus ⁊ est significator patrum si fuerit pueri natiuitas in nocte: ⁊ significat senectutem vltimā si fuerit occidentalis: ⁊ initiū senectutis si fuerit oriētalis: ⁊ significat grauitatē frigoris ⁊ siccitatis

et ex complexione corporum melancolicam: et augmentum eius atq; distillationem. Et fortassis erit quandoq; complexio frigida humida ponderosa z fetidi est odoris: et multe comestionis et vere dilectionis z significat profunditatem consilij: et multitudinem silentij: et ex magisterijs res antiquas et preciosas: et significat cultus agrorum et populationem terrarum et fluminum si fuerit fortunatus: et res viles et laboriosas si fuerit malus: vt confricationes in balneis: z fullones et nautas. Et si fuerit fortunatus erit vere dilectionis spaciosus et patiens Et si fuerit malus erit indiscretus istabilis tristis et merens male suspitionis multum suspitiens et mouens homines in susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de substantia res antiquas et durabiles et hereditates terre cultas: et si fuerit malus significat aquas sordidas z mali saporis veteres atq; conuertibiles. Et ex infirmitatibus morbos flegmaticos et melancolicos et viscosos et congelatos acutos: vt lepram morpheam podagram et cancros et cetera huiusmodi: et significat peregrinationes longinquas carceres et vincula laborem quoq; ac tarditatem et afflictionem et almaueriti idest substantias mortuorum: patres etiam et auos et fratres maiores eunuchos seruos et viles homines: et significat ex operibus opera coriorum si fuerit solus significator absq; complexione alicuius planetarum: q si complectitur ei Jupiter significat opus pergameni in quo scribuntur diuini libri. Et si complectitur sibi mars significat soleas sotularium et preparationes earum. Et si complectitur sibi sol significat opus consuetorum coriorum. Et si complectitur ei venus significat opus coriorum ex quibus fiunt timpana et alia instrumenta quibus vtimur in ludis. Et si complectitur ei mercurius significat opus coriorum in quibus scribuntur testamenta et numeri stipendiorum. Et si complectitur ei luna significat preparationem coriorum ferarum et montanorum animalium et huiusmodi similia: et significat de sectis eam que vnitatem confitetur: si fuerit fortunatus: et si fuerit malus significat credentiam vnitatis cum multa tamen hesitatione idest dubitatione. Et dixit messehala idest quem voluit deus exaltari: qui fuit vnus astrologus in scientia perspicuus iudicijs: quare sic dictus est q significat fidem iudeorum ideo quia antiquioribus: et omnes confitentur eam et ipsa nullam aliam: sicut Saturnus cui omnes iunguntur et ipse nulli: significat quoq; indumenta nigra. Et dixerunt quidam alij q Saturnus significat interiora auris et splenem: ac stomachum: et habet ex coloribus nigredinem: et de saporibus stipticos et acetosos. Et ex diebus sabbatum. et ex noctibus eam que precedit quartam feriam. Et quantitas orbis eius est nouem graduum. Et anni fridarie eius sunt. xi. maximi vero. 465. z maiores. 57. z medij. 43. z dimidium minores. 30. Fortitudo eius in plagis circuli est in dextra septentrionis. Et dixit messehala q significat de figuris hominum hominem inter nigrum croceum: qui cum ambulauerit mergit oculos suos in terram ponderosus incessu adiungens pedes: z macer recuruus habens paruos oculos: z siccam cutem venosus rara habens barbam in maxillis labia spissa callidus ingeniosus seductor interfector. Et dixit Dorothius hic significat hominem corpore valde pilosum iunctis supercilijs: z habet ex regionibus Alcine z indiam z quandam terram nigrorum. Et ex partibus habens partem fortitudinis z stabi

Additio. Item saturnus significat vesicam melancolicam cum participatione flegmatis acrie.

litatis. significat terras vel res terrarum z hereditatum: z eos qui presunt operibus z audaciam z laborem ingenia z causas mortis. z habet ex partibus mundi achiud z alchitut z eorum confinia z terras nigrorum z montes eorum.

¶ Additio. Saturnus habet torporem ignauie. Jupiter (qui est dator substantie) dat ardorem auaricie. Mars dat feruorem iracundie. Sol ambitionem dignitatis. Venus dat incendium luxurie. Mercurius dat desiderium curiositatis. Luna dat dispendium inconstantie.

Additio.

¶ Glossa super textu secunde differentie.

Differentia secunda in naturis septem planetarum.

¶ Ista est secunda differentia huius libri in qua auctor determinat de naturis septem planetarum. Et potest diuidi in quatuor partes: quoniam primo determinat de naturis et proprietatibus septem planetarum. Secundo determinat de ordine seu principatu planetarum in conceptionibus. Tertio de natura capitis z caude draconis. Quarto determinat de ordine planetarum in dominio dierum z horarum. Secunda pars incipit ibi: de ordine vero planetarum. Tertia ibi: caput draconis. Quarta ibi si autem fuerit aliqua dies. Prima pars diuiditur in septem partes: quia primo ponit naturam saturni. Secundo iouis. Tertio martis. Quarto solis. Quinto veneris. Sexto mercurij. Septimo lune. vbi partes incipiant patet in littera. Primo ponit naturam saturni z quid significat ex rebus z moribus hominum z ex sectis z cetera. que omnia plane apparent in littera vsq; ad illam partem de annis fridarie. ¶ Circa quam partem est intelligendum q quando dicit anni fridarie saturni sunt. xi. intelligendum est annus gubernationis in vita nati. Ad cuius euidentiam est sciendum q in natiuitate diurna incipit fridaria a sole et gubernat ipsum. 10. annis postea gubernat ipsum venus secundum quantitatem annorum suorum. Deinde mercurius: z sic secundum ordinem planetarum eundo vsq; ad finem vite. Si autem natiuitas fuerit nocturna incipit gubernatio a luna z gubernat ipsum secundum quantitatem annorum suorum. Post lunam gubernat ipsum saturnus secundum quantitatem annorum suorum: z sic secundum ordinem planetarum. De hac materia est capitulum proprium in quarta differentia z ibi diffusius loquetur de hac domino concedente. Quando autem dicit in littera: maximi vero: intelligendum est de annis quos dant planete in duratione rerum scilicet in sectis z in alijs magnis rebus. Quando autem dicit maiores et medij z minores intelligendum est de annis quos dant planete in natiuitatibus hominum ad viuendum: et sicut dico de saturno ita de alijs planetis intelligas. Dicit Ptolomeus in. 82. propositione prime partis maius ac fortius opus saturni est infrigidare et desiccare modicum propter fortitudinem frigoris: et videtur hoc esse pro eo quod est elongatus multum a calore solis et humidis fumositatibus terre. Hic Albumazar redarguit Ptolomeum et ponam deo dante rationes suas in fine

huius partis de naturis planetarum. Dicit haly in commento propositionis preallegate ꝙ Ptolomeus vult dicere ꝙ saturnus facit hoc opus eo ꝙ opus suum est multum elongatum ab opere solis quod est opus caloris: ⁊ a luna cuius opus est attrahere humores: quia quando inspexit comparationem saturni cum sole ⁊ luna inueniet quod ambobus erat cōtrarius. ⁊ propter hoc dixit conuenit vt frigidus sit et siccus. Et Ptolomeus met glosauit hanc comparationem in eo quod sequitur. Dicit Ptolomeus scire quidem virtutem huius planete ⁊ aliorum erit propter rectificationem figurarum in respectu solis ⁊ lune: quoniā earum aliquas videmus mutantes aerem vna manerie mutationis et earum aliquas alia manerie in diuersis ordinationibus mutationis augendi ⁊ minuendi. Dicit haly in commento. Si memoriam habes de eo ꝙ tibi diximus quo modo probare possumus stellarū erit virtutes: glosa non indiges in hoc. Et si huius oblitus es ausculta. dico tibi quod sol ⁊ luna eo quod eorum opera magis apparent ꝙ̄ opera aliarum stellarum. ⁊ sunt nobis magis manifesta: ⁊ opera reliquarum stellarum abscondita videntur: conuenit vt inspicias ad stellas habentes communitatem cum duobus luminaribus per figuras. id est per aspectus si augent in suis operibus vel ab eis minuunt: ⁊ sic ibis inspiciendo ad omnes: donec certitudinem scias omniū nō semel sed pluries. Et si inueneris ꝙ semper sequantur vnā maneriem operandi scies pro certo cuiusmodi virtutē habent. Dicit haly abenragel de natura saturni. Saturnus est planeta senex magnus fessus vilipensus anxietatū tristiciarum longarum infirmitatum. natura eius est frigida et sicca ⁊ assimilatur melancolie que gubernatur de omnibus humoribus. ⁊ nullus de ea. Quando fuerit almutem alicuius natiuitatis: et ipse in cancro natus erit turpissimi vultus et mirabilis creatura in forma ⁊ visione sua. ita qđ expauescent ⁊ mirabuntur quotquot videbunt eum ⁊ audient loqui de ipso. Dicit alfraganus ꝙ corpus saturni est. 91. vicibus tantum quantum terra.

De ioue. Textus.

Iupiter fortuna masculinus diurnus: ⁊ est significator substantie ⁊ operatur calorem ⁊ humiditatem temperatā aeream sanguineam ⁊ de etatibus significat iuuentutem vsqꝫ ad perfectionē etatis: ⁊ ex magisteriis q̄ pertinēt ad legē. vt iusta iudicia iudicare: ⁊ pacē inter homines mittere ⁊ in bonis studere ⁊ substantie significat abundātiā: ⁊ ex negociis illa q̄ fiūt absqꝫ seductiōe ⁊ sigt aiam ⁊ vitā ⁊ letitiā ⁊ veritatē ⁊ religionē ⁊ patientiā ⁊ oē preceptū pulchrū ⁊ preciosum ⁊ abundātiā veneris: et ex infirmitatibus q̄ fiunt ex sanguine p augmentū quātitatis q̄ nō fuerit superflua extra naturam nec ex sanguine vsto ⁊ couertibili: ⁊ est planeta sapientie et intellectus et visus. Cui si cōplectitur saturnus significat nigromantiā ⁊ incantationes et exorcismos ⁊c. Et si cōplectitur ei Mars significat scientiam medicine. Et si cōplectitur ei sol significat scientiam sectarū ⁊ prudentiam in cōtentionibus ⁊ disputationibus. Et si complectitur ei venus significat compositionem sonorum et aliarum scientiarum delectabilium. Et si complectitur

ei Mercurius significat scientiam arithmetice et scribendi astronomiam quoqꝫ et phylosophiam et geometriam. Et si complectitur ei Luna significat scientiam dispositionis aquarum et mensure earum necnon terrarū et ex qualitate animi significat largitatem et verecundiam atqꝫ iusticiam et ex sectis pluralitatem atqꝫ simulationem. Quidam autem dixerunt ꝙ significat epar et stomacum et aurem sinistram et brachia atqꝫ ventrem inferiora quoqꝫ pectinis: et intestina et ex coloribus colorem cineritium et viridem et horum similes: et ex saporibus habet dulcē. et quantitas orbis eius est graduū nouem. et ex diebus habet diem Iouis. et ex noctibus noctem diei lune: et anni fridarie eius id est dominationis eius sunt duodecim. et anni maximi sunt. 428. maiores septuaginta nouē medii. 45. et dimidium: minores vero duodecim. ⁊ fortitudo eius ex plagis circuli est in occidēte. Et dicit messehala ꝙ ex hominibus significat hominem album habentem ruborem in facie: habentem oculos non prorsus nigros: nares non equales et breues caluum: in aliquo dentium habentem nigredinem pulchre stature boni animi bonis moribus pulchri corporis. Et dixit Dorothius ꝙ significat hominem habentem magnos oculos: ⁊ pupillam latam. barbam crispam: ⁊ habet ex regionibus alchirath ⁊ babyloniam et asen ⁊ persidem et alaormes ⁊ archadiam et ex partibus habens partem habitudinis profectus ⁊ significat fidem et appetitum in bonis: et ex operibus salubritatem securitatem et participationem. Additio. Iupiter significat squinantiam peripoplexiā: pleuresim: appoplexiam: spasmum: cephaleam: litargiam: cardiacā ⁊ omnes egritudines que ex abundātia sanguinis vel corruptionis eius proueniunt. Aux iouis est circiter quindecimum gradum virginis. Medius motus iouis est quatuor minutorum et quinquaginta nouem secundorum.

Glossa super textu Iouis.

Iupiter fortuna masculus. Hic ponit naturam Iouis ⁊ planum est qđ dicit in littera. Iouis aūt virtutis opus est cōplexionis tēperate ⁊ locus sui motus est medianus inter frigiditatē saturni ⁊ calorē martis ⁊ ꝑpter hoc cōuenit vt calefaciat et hūectat. Dicit Haly in cōmento. multi crediderūt cū audierunt hoc verbū Ptolomei qđ opera stellarū secundū eius opinionē sequerent loca spherarū secūdū ꝙ vna existit supra aliā sicut credidit hyza auenquinton ⁊ alhindus et alii qui cū talibus rationibus nos impedierunt. Ego vero dico ꝙ si opera stellarū sunt sm naturā quō possunt sciri ꝑpositiones quadruuiales: qm radices harū ambarū scientiarū diuerse sunt vna a. l. ab alia. Amplius si oia corpora celestia nō sunt alicuius cōplexionis: calide: humide: frigide: neqꝫ sicce sicut ꝑbauit Aristoteles quō pōt Iouis cōplexio tēperari eo quod sphera sua existat inter illam martis et saturni. Nam si bene ad dictum inspexeris Ptolomei inuenies non esse prout ipsi crediderunt. Et postqꝫ docuit nos viam qua scirent virtutes stellarum. ponit hocvice alia in hoc loco dicens qđ quando probauerimus modum operis quod operatur in aere nos circundante inueniemus ꝙ est medianus inter magnam frigidi

Aux martis est circiter scdz gradū leonis et medius cius motus est in gīnta vnius minuti et sexdecim secundorum.

tatem quā facit saturnus. et magnum calorem quem facit mars. et hoc affirmat id qd dixit quod calefacit et humectat. Dicit Haly abenragel Jupiter est planeta equalitatis: cōmunitatis: bonitatis: melioramenti: intellectus: sensus: et pietatis: quia temperatus est qualis et fortuna per aspectū et corporalem iunctionem significat bonitatem meliorationem legem simplicitatem et castitatem dirigit et non damnat: populat et non destruit. abhorret saturnum et eius naturas. Quando deus incepit creare mundum erat in domo ascendēte: lucet in ariete thauro et gemini: et minuitur lux sua in cancro leone et virgine: obscuratur in libra scorpione et sagittario: et minuitur eius obscuratio in capricorno aquario et piscibus. Dicit alfraganus q corpus iouis est. 95. tantum quantum terra.

De marte. Textus.

Mars masculinus nocturnus malus: operatur calorem et siccitatē et ē significator fratrū et peregrinationum: et habet ex etatibus iuuentutem vsq in finem iuuentutis: et natura eius colerica amari saporis et ex magisterijs omne magisterium igneum et quod fit p ferrū et ignem: sicut est percussio gladiorum cum martellis. Cūq̄ ei cōplectitur Saturnus significat percussionem ferri. Si Jupiter significat percussionē eris. Si sol significat percussionem nummorum aureorum. Si venus significat magisterium ornamētorum. Si mercurius percussionem acuum. Si luna significat percussionem lancearum et librorum. significat etiam cum solus suscipit significationem opus medicine. Si nullus planeta ei cōplectitur significat minutionē et vulnerationem et operationem et horum similia. Et si complectitur ei Saturnus significat opus medicine et vulnerum. Et si iupiter significat opus naturarum. Et si sol significat curā oculorum. Si venus significat opus ornamenti: vt tonsuram crinium et barbarum et et abscisionem vngularum: et si mercurius significat abscisionem venarū. Si luna significat eradicationem dentium et purgationem aurium. Et p se significat iniurias miserorum et effusionem sanguinis et oppressiones p vim et abscisiones viarū et iracundiā et ducatū exercitus et festinationē et inuerecundiā et peregrinationē extra patriā. et feditatē coitus. et casus puerorū. i. abortiuorū: et fratres medios atq sorores: scientiā ac discretionem cure bestiarū. Et ex infirmitatibus febres calidas et sanguineas et pustulas sanguineas alabraba q est rubedo corporis cū asperitate et feditate et cōmestiōe carniū cū putredine: et dimidij capitis dolorē: et ignē sacrū et pauorē et cogitationes horribiles que inquietant hoies et cōmouent et impediunt atq inanes reddunt: et quicqd fuerit cū inflāmatione caloris. Et ex qualitate anim cōmotionē. s. animi et cōturbationē. Si aspexerit eū Saturnus significat odiū et maximā inuidiā: et ex sectis eā in qua bellū fuerit et vnitatē et celeritatē mutationis a fide: et multitudinem hesitationis et mutationē de testamento in testamentū: erunt tñ hec oia sub vnitate. Dixerunt quidā q hz ex mēbris fel renes et venas et decursum spermatis et dorsum: et hz ex coloribus rubedinē: et ex saporibus amarū: et quantitas orbis eius est. 8. gra. et ex diebus hz diē martis et ex noctibus noctē sabbati: et anni fridarie eius sunt septē et anni eius maximi sunt. 264. maiores sunt. 66. me

dij aūt. 40. et dimidiū: et minores. 15. et fortitudo eius in plagis circuli in meridie. Et dixit mescala q significet de imaginibus hoim hoiem rubeū habentē capillos ruffos et faciē rotundā leuiter hoies de honestāte habentē oculos croceos horribilis aspectus audacē alis citū habētē in pede signū vel maculā. Et dixit Dorothius q significat habentē acutū aspectū: et ex partibus partē audacie et significat perseuerantiam calliditatem et superbiam et leuitatem et mobilitatem et audaciam et negociationem acuitatem et festinationem in omnibus rebus: et habet ex partibus mundi Asie et terras romanorum vsq in occidentem: et terras turcorum. Additio. Mars significat egritudines epatis: febres terrianas: continuas: epidimiā: emicraneā: herisipillā et illas q pueniunt ex colera maxime rubia.

Glossa super textu Martis.

Mars masculinus. Hic ponit naturā martis et patet in littera. Dicit Ptolomeus mars p prie desiccat et peruim nature sue cōburit eo qd igneū hz colorē et qz circa solē est. et qm sphera i qua sol cōstitut posita est sub eo. Dicit Haly in cōmento. Ptolomeus vult dicere q opus virtutis martis. i. q experimur inuenimus siccitatis magne. Ad id qd dixit q ptus martis cōburit eo qd igneū hz colorē. dico qd stelle sūt substātie simplicis et nō cōposite ex naturis diuersorū elementorū: apparitio sui coloris est recta eo qd ibi nō est aliqd qd mutet colorē cōuenientē eidē substantie. Ptolomeus aūt docet nos p hoc dictū: regulā qua scimus virtutē stellarū quā per nos intelligere nō possumus et possumus eam intelligere per colorem. Jn hoc eñ dicto adest dubiū qd nos soluere oportet. Nam multi credūt q color nō ondat ptutē rei et hoc est ptas i terrenis pter cōmixtionē elemētorū q in eis est tñ in celestibus nō est ita: qz eorz substātia nō ē villo mō cōposita ex aliquo elemēto. Et pter hoc redijt Ptolomeus ad pbādū hāc ptutē alio mō dicēs. et qz existit circa solē: et qz sphera i qua est sol posita est sub eo vult dicere qd accidit: vt sit ptas rei ista qz ptus martis cōburit eo q existit circa solē: et qz sol est sub eo et cōmiscet ptus sua cū illa solis fit calidus multū et siccus: ita q sine tēperamēto cōburit. Dicit Haly abenragel mars est planeta calidus et siccus igneus: destructor: iratus: victoriosus: diliges occidere et interfectiōes rixas litigia cito trascit ira fortitotū cor suū exponit in rebus suis agēdis: plia facit et destruit populatiōes. Exaltatio sua est in domo saturni. s. in capricorno q sigt clamores impedimēta et gētē stultā et guerrationes. Cōuenit saturnus marti in infortunio: et resistit ei in frigiditate et tenebrositate et iclinat soli amore sui et defendit auxilio eius: qm sol exaltabit i domo sua et gubernat eū de calore et siccitate qua recipit ab eodē: pprietas et natura sua cōuenit et appropinquat pprietati et nature solis nescius est et obliuiosus modici intellectus et diminuit sensu nec cōsiderat rerū fines p eū et p ascēsum et p discēsum eius in circulo suo crescit et decrescit estatis calor et hyemis frigiditas omni anno. Dicit alfraganus qd mars cōtinet quātitatē terre semel et dimidiū et octauā partē eius.

Nota de marte scitu dignissimū mars i suo detrimēto remouet bella sed in sua exaltatione generat prelia.

De sole. Textus.

Sol per aspectū fortunatus est: et malus p coniunctionē in vno signo et est masculus diurnus operatur caliditatē et siccitatē: et significator patrū si fuerit natiuitas in die sigt regnū maximum:

Aux solis et veneris est circiter vicesimunocta- uum gradum geminorum. Et motus eius est quinquaginta novem minutorum et octo secundorum.

et animam vitalem et lumen et splendorem et intellectum et pulchritudinem et mundiciam atque fidem. Et ex etate finem iuventutis. Et participat universis planetis in dispositione annorum. Et ex magisteriis regimen et principatum: et significat iaculationem iaculorum et venationem purgationem cum omni specie purgandi qua corpora interius et exterius purgantur. Et ex infirmitatibus significat infirmitates calidas et siccas in corporibus apparentes. Et ex substantia aurum plurimum et universas species substantie. Et ex qualitate ipsius animi sublimitatem prudentiam et que sequuntur honestatem scilicet largitatem et gloriam: et pluritatem mentis. Et ex sectis culturam bonam et eis similia. Et significat imperium vocis et fortitudinem celeritatis. Si complectitur ei saturnus significat villicationem et huiusmodi principatum. Si iupiter significat in fide principatum et religionem et etiam iudicem inter homines iudicantem opera oppressorum vel iniuriarum etc. Si mars signat ducatum exercitus et investigationem bellorum. Si venus signat regnum per mulieres et per obsequium potentum. Si mercurius signat consulatores regum et opus librorum et hereditatum et maiorum operum. Si luna signat opus legatorum et detectionem consiliorum et huiusmodi similia. Et dixerunt quidam quod sol signat imaginem vultus hominis: et proprie ex viris oculum dextrum: et ex mulieribus oculum sinistrum: et dixerunt quidam quod habet cor et medullam et femora. Et ex infirmitatibus comestionem carnium in ore: et detrimentum oris proprie et descensionem aque in oculis: potestas eius in capite. Et dixerunt indi quod cum fuerit in ascendente erit comburens. et habebit signum in facie. Et habebit ex coloribus quicquid videtur peregrino colore: et ex saporibus acrem. Et quantitas orbis eius est .15. graduum. Et ex diebus diem habet dominicam: et ex noctibus noctem Iovis anni fridari eius sunt decem. Et anni eius maiores sunt .120. maximi sunt in 1460. medii .39. et dimidium vel secundum quosdam .69. et dimidium: minores vero .19. Fortitudo eius ex plagis circuli est in oriente. Et dixit mescealla quod signat de figuris hominum cum quod habet colorem inter croceum et nigrum. i. fuscum tectum cum rubore brevis stature crispum calvum pulchri corporis: et habet ex saporibus acutum. Et dixit Dorothius quod figura solis et lune est figura planetarum qui fuerint cum eis: et eius quod dignior fuerit in loco eorum. Si ergo velis scire figuram solis scito quod sit crocea habens partem ruboris capillorum oculi eius aliquantulum crocei. Et ex partibus habens partem futurorum. i. partem divinationis et est significator naturarum et spiritus sapientie elevationis et perfectionis fidei quoque scientiarum et laudum. Et ex partibus mundi habet zamarach et cura et ferit et eius terminos et terras romanorum.

Additio. ¶ Additio. Sol habet influentiam super fluxum reumatis descendentis ad oculos et super oris lesionem et super morbos siccos et calidos qui non proveniunt ab influentia martis.

¶ Glossa super textu solis.

Sol per aspectum fortuna. ¶ Hic ponit naturam solis et littera glossa non indiget. Dicit Ptolomeus cognita res est quod opus substantie solis est calefacere et dare aliquantulum siccitatis et hec opera magis proprie sentiuntur et levius scita sunt omnibus aliis propter magnitudinem solis et propter manifestam mutationem quam per tempora anni facit et quanto magis accedit ad nostra capita tanto magis calefacit.

Dicit Haly abenragel scito quod sol est lumen et candela celi gubernator mundi factor temporum: per eum fiunt planete orientales et occidentales: et per eum fiunt apparentes et occulti: et per eum movetur omnis res se movens: et per eum nascitur omnis res nascens: crescit omne folium: et maturatur omnis fructus. Ipse est spiritus celi magnus cum eo vivificantur signa: et quodlibet signum quando est in eo habet maioritatem super alia signa. quoniam ipsum vivificat et illuminat et dat ei fortitudinem et calorem: et applicat calorem et fortitudinem et virtutem illius signi terre: quia natura et facta sua apparent in omnibus rebus et in cunctis animatis et inanimatis existentibus in terra. Et quando exit de signo in quo est remanet illud signum in similitudine corporis defuncti. Est planeta magni dominii: potentie: nobilitatis: altitudinis et magnitudinis. est fortuna per aspectum et infortuna per coniunctionem corporalem. Vides enim quando aliquis planeta coniungitur sibi: comburit et vincit eum et extinguit lumen et lucem suam. Locus suus in celo est quartus. scilicet medius .7. planetarum sicut rex sapiens qui per sensum manu tenet regnum suum: et per considerationem ponit sedem suam in medio regni sui ut per omnia latera attingat. Dedit marti militiam suam et quod esset dux militie sue. quia celum solis est sub celo martis et convenit natura et calor suus cum natura et calore illius. Dedit iovi sua iudicia propter temperiem honestatem salvationem et sue complexionis salutem: et quia non est in eo qualitas mala nec peccandi natura. Dedit regnum saturno quia omnes planete sua lumina mittunt ad eum. et suas considerationes. Dedit veneri collectionem redditum et vendendi redditus et emendi. quia celum eius applicat suo et sunt vicini. Dedit mercurio scribaniam: quia status eius est sicut status scriptoris regis qui vadit quando ille vadit et sedet quando ille sedet. Dicit lune algazilaticum: quia est similis algazilo regis qui facit sua mandata et defert ea quocunque precipit. Dicit alfraganus auctoritate Ptolomei quod corpus solis continet corpus terre centies sexagesies sexies et aliquantulum plus.

¶ De venere. Textus.

Venus fortuna feminina nocturna et est significatrix mulierum et uxorum ac matrum si fuerit nativitas diurna et operatur frigus et humiditatem temperatam: et ex etate habebit iuventutem vel adolescentiam: et ex magisteriis instrumenta ludorum ornamenta quoque et figuras pulchras: et ludos alearum et schacorum et saltationes et ocia et fornicationes ac fornicatores et filios fornicationis et multitudinem coitus: et universa genera luxurie et compositiones coronarum et usus earum: et pulchritudinem ac mundiciam vestimenta etiam et ornamenta. Aurum et argentum et dilectionem ludos risus et gaudium et unguentis diversisque speciebus vini potationes et ebrietates: seque credit omnibus: largitatem quoque significat: et dilectionem diligentiam amorem iustitiam et domos orationis retinet quoque fidem: et significat magisterium omnium signorum veluti musicam etc. quod si complectitur ei Saturnus significat sonum cantationum quibus deflentur aliqui mortui: vel quas cantant edificatores quando edificant edificia. Et si complectitur ei Jupiter significat sonum lectionum vel cantationum quibus utuntur domini sectarum in altaribus et locis orationis eorum in laudem dei omnipotentis. Et si Mars significat sonos quibus utuntur seculares et cantus vulgi in quibus fit mentio blasphemie vel preliorum: vel in quo

fit mētio carceris vel laboris ꝛ horū similia: vt cāt⁹ in quo fit mētio captionis ꝛ alligatiōis ꝛ ꝑcussiōis flagellorū. Si sol signat sonū ligni q̄ cātat corā regib⁹ ꝛ nobilib⁹. Si Mercuri⁹ sonū q̄ exercetur in cōpositiōe versuū. Et si luna sigt cant⁹ naturā in nauib⁹ ꝛ ex infirmitatibus morbos hȝ frigidos ꝛ humidos q̄ accidūt ꝓprie ꝛ multotiēs in mēbris genitalibus. Et ex substātia q̄ acquirit̄ ꝓpter pulchritudinē: vt sunt ornamēta mulierū: ꝛ vestimenta eaꝝ margaritas atq̧ picturas. Et ex q̄litate animi su[illegible] iuratē ꝛ amicitiā ꝛ cōmestiones ꝛ his similia: ꝛ cupiditates potionis ꝛ comestionis ac coit⁹. Et ex sectis culturā idoloꝝ: ꝛ eos in qb⁹ maxie exercētur cōmestiōes atq̧ potatiōes. Et dixerūt q̄dā q̄ sigt anchas ꝛ spinaȝ dorsi ꝛ sperma. Et alij dixerūt q̄ hȝ significare pinguedinē ꝛ carnes ꝛ renes ꝛ vuluā matricē ventrē pectinē ꝛ vmbilicū. Et hȝ ex colorib⁹ albedines: ꝛ ex saporibus vnctuosuꝫ. Et quātitas orbis ei⁹. 7. graduū. Et hȝ ex dieb⁹ dieꝫ veneris: ꝛ ex noctib⁹ noctē martis. Et anni fridarie ei⁹ sunt octo. Et anni ei⁹ maiores 82. maximi. 151. ꝛ medij. 45. minores ꝟo 8. Fortitudo ei⁹ in plagis circuli est in dextra oriētis. Et dicit Mescala q̄ signat de figuris hoim hominē albū trahentē ad nigredinē pulchri corporis ꝛ capilloꝝ: faciē habētē rotūdā: ꝛ paruā habentē maxillam pulchros oculos: ꝛ eius nigredo oculoꝝ est plusq̄ oportet. Et dixit Dorothius signat hominē pulchrā faciē habētem pulchros oculos ꝛ multos capillos ꝛ plus album cōfectū rubore crassum ostendentē beniuolētiaꝫ. Et habet ex partibus partē desiderij ꝛ significat amicitiā ꝛ ludū ꝛ dilectioneꝫ ꝛ patientiā ꝛ cōiunctiones masculoꝝ. Et habet ex partibus mundi albiget ꝛ alcemē ꝛ terras arabū. ¶ Additio. Venus habet influētiā sup morbos frigidos ꝛ humidos vt apostema fistule: humores supfluitates maxime circa genitalia ꝛ mulierū pudibunda.

¶ Glossa super textu veneris.

¶ Hic ponit naturā veneris.

Venus fortuna femina nocturna. ꝛ patet in lr̄a qḋ dicit Ptolome⁹ ven⁹ ipsamet opera Iouis facit ꝓpter temperamentū sue cōplexionis excepto qḋ est Ioui in re vna cōtraria. q̄ calefacit parū: eo qḋ existit circa solē ꝛ humectat scḋm lunā ꝓpter magnā lucē quā habet hic planeta eo qḋ attrahit ad se fumositatē que eleuatur ab humorib⁹ terre. Dicit haly in cōmēto vult dicere q̄ eius calor est multū minor illo iouis: ꝛ ꝓpter humiditatē quā facit dicim⁹ qḋ ē quodāmodo frigida ꝛ plus humida. Quod aūt dicit eo qḋ existit circa solē. dicit eo q̄ virt⁹ sua voluit̄ cū illa solis. Et id qḋ dixit humectat sicut lūa: vult dicere q̄ ven⁹ facit hūiditatē circa eā quā facit luna. Et id qḋ dixit ꝓpter magnā lucē vult dicere q̄ modic⁹ calor facit humores currere. Dixit haly abēragel ven⁹ ē fortūa frigida ꝛ hūida nocturna hylaris gaudiosa apparētie boe limpida formosa: diligit iculatiōes cātatiōes comestiōes potatiōes ꝛ vitia: ē māsueta ꝛ pauci mor⁹ ē mulieꝝ significatrix ꝛ iacēdi cū eis amorꝭ amicitie ꝛ societatꝭ ꝛ. recipit martē p naturam fornicationis ꝛ impedimenti abhorret ipsuꝫ ꝓpter contrarietatē nature sue que est caliditas ꝛ siccitas. Separat se ab eo ꝛ maluꝫ ꝛ infortunā suam repellit a se ipsa propter mansuetudinem bona verba solatium bonum: ꝛ mansuetam loquelam. Concordat cuꝫ saturno in frigiditate ꝛ cō

uenientia quā habet cum eo in libra: quia est domus virius ꝛ exaltatio alterius. Et discordat cum eo in moribus tristicijs ꝛ doloribus suis ꝛ eo qḋ saturnus est versus modici cum mulieribus. Status veneris cum statu solis est similis statui mulieris versus virum. Dicit alfraganus q̄ corpus veneris est vna pars 37. partibus terre.

¶ De Mercurio. Textus.

Mercurius cōmixtus masculinus diurnus inclinatur per naturā suā ad eū qui cōplectit̄ ex planetis ꝛ ex signis: ꝛ est significator fratrū minorū: ꝛ sigt seruos ꝛ dilectionem cōcubinarū: signat etiā deitatē ꝛ oracula ꝓphetaꝝ ꝛ crudelitatē ꝛ opus ꝛ honorē vel orōnē. Qui si in natura sua fuerit ꝛ nullus planeta ei cōplectit̄ significat res terreas ꝛ rerū augmentationē crescendo: ꝛ ex etate iuuentutē: ꝛ ꝓfectū in ea: ꝛ ex operib⁹ opa q̄ generant cognitionē predicationē ꝛ rhetoricā ꝛ negociationes ꝛ extimationē ꝛ geometriā: ꝛ dispositionē rei ꝛ philosophiam ꝛ auguria ꝛ ꝓuerbia ꝛ scripturā: ꝛ versificandi scientiā: ꝛ opus numeri maxime. Cui si cōplectit̄ Saturnus significat ex opere numeri opus mēsure terrarū ꝛ hereditatē ꝛ numerū edificiorū atq̧ telarū. Si iupiter signat numerū psallendi ꝛ numerū librorū diuinorū. Si mars significat numerū qui fit in donatiuis exercituum ꝛ pugnantium ꝛ numerum percussionū flagellorum atq̧ clauarum. Si sol signat precise numero regnum ꝛ substantie domorum. Si venus signat numerum chordarum lignorū seu cytherarum numerum sonorum atq̧ fistularum. Si luna signat numerum ferculorum q̄ fiunt ad comestiones itinerantium extra domum. Et signat de infirmitatibus infirmitates spirituales anime. i. cogitationes horribiles: ꝛ inquietudinē mentis atq̧ dubitationes ꝛ cetera similia. Significat etiā animi q̄litatē ꝛ cetera similia ꝟm cōplexionē suā ꝛ cōiunctionē: cū fuerit fortunatus erunt bonitates ꝟm gen⁹ fortune que facit eū fortunatū: ꝛ ꝟm locū in quo fuerit fortunatus mercurius: ꝛ cū fuerit malus erunt iniquitates ꝟm malū qḋ eum facit malum: ꝛ ꝟm locum in quo factus est malus. Et significat ex sectis culturam vnitatis ꝛ horū similia: ꝛ hoc secreto cū hypocrisi ꝛ simulatione. Et dixerunt quidā q̄ significat femora vmbilicū ꝛ pectinē ꝛ crura neruos atq̧ venas ꝛ ex coloribus habet omnē colorē cōmixtū atq̧ variatū: ꝛ alezmeuiū qui est color floris lilij agrestis: ꝛ ex saporibus acetosum. Et quantitas orbis eius est. 7. graduū: ꝛ habet ex diebus diē mercurij: ꝛ ex noctib⁹ noctē diei dominice. Anni fridarie ei⁹ sunt. 13. ꝛ anni eius maiores. 76. maximi 460. medij. 48. minores vero. 20. fortitudo eius in plagis circuli est in septētrione. Et dixerūt quidā mercurius a medio retrogradationis ei⁹ vsq̧ ad stationē secundā significat pueritiā: ꝛ a statione secunda vsq̧ ad cōiunctionē solis iuuentutē: ꝛ a cōiunctione solis vsq̧ ad stationē primā mediā etatē: ꝛ a statione sua prima vsq̧ ad mediū retrogradationis sigt senectutem ꝛ contrarietatē: ꝛ in cōiunctione sua per directionē vsq̧ ad stationem primam significat dilectionē ꝛ amicitiā ꝛ amoris imitationē: ꝛ ex statione sua secunda ad coniunctionē iens significat inquisitionē dilectionis ꝛ concordiam: ꝛ a statione sua prima iens iterum ad retrogradationē significat

Mercuri⁹ habet locutionē: deliberationē: memoriā. linguā ꝛ scribaniam.

inquisitionē cōtrarietatis ꝛ dissimilationis tarditatē ꝛ verecundiā paruā et occupationē ꝛ stuporē in rebus: ꝛ in medio retrogradationis significat celeritatē temperatā propter ingenij debilitatē. ꝛ apud stationē secundā significat stuporē ꝛ occupationē ingenij ꝛ tarditatē ꝛ egressus ab hac celeritate ꝛ apertione ingeniorū: ꝛ coniunctione sua soli per directionē significat celeritatē et passionē ingeniorū ꝛ latitudinē vel augmētationē eorū. Similiter veneri accidit i his locis ꝛ planetis aliorib⁹. Et dixit mescela mercurius significat ex figuris hoīem nō multū albū neq₃ nigrū habentē colorē: frontē habentē eleuatā ꝛ longā: in facie lōgitudinē ꝛ nasum longū rarā habentē barbā in maxillis ꝛ oculos pulchros nō ex toto nigros: longos quoq₃ habentē digitos. Et ex partibus habet partē negociationis: ꝛ significat timorē ꝛ in festinationē ꝛ bellū ꝛ inimicitias ꝛ seductiones ꝛ cōtrarietates: ꝛ significat quoq₃ perfectū magisteriū ꝛ subtilitatē in opere ꝛ inquisitione: ꝛ in ceteris que fiunt in hominibus ex actis ꝛ contētionibus. Et ex terris habet adelech alcuidē ꝛ maxime in mendic: ꝛ terras indorū. ¶ Additio. Mercurius habet mentis perturbationem: Maniam: Maliam: Epilentiam: Precipitationem: Tussim: et sputi habundātiam. Auctus est in Libra.

Additio.

¶ Glossa super textu Mercurij.

Mercurius commixtus. ¶ Hic ponit naturā mercurij ꝛ patet in lra. Dicit Ptolomeus siccitas vero ꝛ humiditas mercurij est p vnū equale: qm̄ aliqñ desiccat ꝛ effugat humores eo q̄ nunq̄ elongatur multū a calore solis etiā nullo tpe: ꝛ aliqñ humectat eo q̄ positus est sup spheram lune que est circa terram magis q̄ oēs alie sphere et mutaꝛ ad hos duos status: ꝛ facit vētos ꝓpter serotinas mutatiōes ei⁹ circunquaq₃ solē. Dicit haly in cōmēto. Uult dicere q̄ opus mercurij nō est vna res sola: qm̄ aliqñ desiccat ꝛ aliqñ humectat cū aūt desiccat est qñ soli applicat: ꝛ est tūc opus suū in calefaciēdo ꝛ siccādo circa istud solis. Humectare aūt suū est ꝓpter vim suā que cōmiscetur cū illa lune q̄ posita est sub eo ꝛ q̄ est opus suū sicut opus lune. Et Ptolomeus qñ cōparationes facit de opere mercurij cū illo solis inuenit q̄ aliqñ faciebat opus tale q̄le sol. Et qñ p cōparationem facit cum opere lune: inuenit q̄ aliqñ faciebat opus tale quale luna. Et expertus fuit hoc multotiēs ꝛ inuenit q̄ semp alterū duorū operum faciebat. ꝛ sciuit p certo q̄ opus suū est secundū opus aliarū stellarū cū quib⁹ inuoluit: ꝛ opus ꝓpriū in se nō habet. Dicit haly Abenragel. Mercurius est planeta malchiorū violentiarū documētorū scribantie cōputationū scientiarū: calidus est ꝛ siccus forme ꝛ nature ꝓuertibilis: masculus cū masculis: femine⁹ cū femininis: fortuna cum fortunis: infortuna cū infortunis: bñ rōnatus: bene loquēs: ausus in loquendo: pulchre apparētie: cōposite ꝑsone: diligit libros ꝛ cōputatiōes. Placēt ei magisteria: res bñ facte rōnes verificari libri ac sciētie: agilis est in motu ꝛ ꝓpetatis ardētis: alacer ꝛ mobilis in oibus reb⁹ suis: ꝛ est vn⁹ triū planetarū significātiū pluuias ꝛ p eū ꝛ p mutationē suam de signo in signum: ꝛ per eū eius statū ac retrogradationē ꝛ directionē ipsius ꝛ p oppositiōes

ꝛ coniunctiones suas sciēt motus ventorū ꝛ eius fortitudines scilicet si erunt fortes vel debiles in oibus partibus illius anni: qm̄ qñ erit de vno signo ꝛ intrat aliud: vel qñ est stationari⁹ aut retrograd⁹ significat vētos fortes humiditates ꝛ pluuiā ꝛ in aere accidentia de nubibus turbationes ꝛ his similia. Similiter qñ est i oppositiōe lune existēte luna in aliquo signo trū aqueorū vel aereorū significat qđ p̄diximus. In reuolutiōe annorū mūdi hꝫ magnā ꝛ veridicā significationē sup tenētes officia regū. Alfragan⁹ dicit q̄ quātitas corpis mercurij est vna ps de. 321. milib⁹ ptib⁹ corpis terre.

¶ De Luna. Textus.

Luna fortuna feminina nocturna operaꝛ frigiditatē ꝛ humiditatē: ꝛ est significatrix matrum: si fuerit natiuitas nocturna: ꝛ est i ea fallus tēperatū ꝛ significat etatē puerilē ꝛ initiū crescendi. ¶ Et ex operibus hꝫ legationes mādata: ꝛ opa aquarū atq₃ terrarum ꝭm quantitatem fortunij vel infortunij vel mali q̄ si fuerit bona significat bonū ꝛ econuerso. Significat etiā principatū si prefuerit vel fuerit domina aliquibus rebus ad regē pertinentib⁹ si fuerit fortunata a sole in bono aspectu ꝛ in bono loco. ¶ Et de substantia significat argumentū ꝛ terre cultum si habuerit auctoritatē in quarta ꝛ ex fide religionē. Et ex infirmitatibus epilensiam paralisim guttā caducam ꝛ vultus torsionē: enodationē mēbrorū ꝛ cōmotionē: ꝛ quicquid fuerit in similitudine frigoris ꝛ humiditatis. Et qualitatē animi secundū cōiunctionē suam cum planetis. ¶ Cui si complectitur fortunata: ꝛ fuerit fortuna ipsa venus significat curialitatē ꝛ benignitatem: ꝛ animi suauitatē: et morum honestatem: ꝛ motus celeritatem: ꝛ diuinum obsequium. Si fuerit iupiter significat honestatem cautelam ꝛ societatem ꝛ benignitatē ꝛ vite pulchritudinem. Et si cōplexa fuerit malis ꝛ fuerit mars significat studiū susurrationis inter hoīes ꝛ visum in talibus. ¶ Si saturnus odium simulationē ac inuidiā. Si fuerit sol ab aspectu laudabili significat dispositionē regalē. Et si fuerit mercurius significat rhetoricam. i. facundiā ꝛ bonitatē lingue scripturā. Et dixerunt quidā q̄ significat cogitationē ꝛ nouitatem animi ꝛ debilitatē sensus ꝛ grauitatē lingue: ꝛ mulieres honestas: ꝛ nutritiones paruulorum ꝛ matres ꝛ materteras. ꝛ preparationes ciborum. Et dixerunt alij q̄ significat cerebrum proprie ꝛ pulmonē. ¶ Et ex coloribus habet croceum: ꝛ ex saporibus salsum. Et quantitas orbis eius est. 12. graduum. ¶ Et significat ex viris oculū sinistrū: ꝛ ex mulieribus dextrū. Et ex diebus habet diē lune: ꝛ ex noctibus noctē veneris. Anni fridarie eius sunt nouē. maiores aūt. 180. maximi. 520. ꝛ medij. 66. ꝛ dimidiū: ꝛ secūdū quosdā. 39. ꝛ dimidium: minores vero vigesimoquinto. Et fortitudo eius ex plagis circuli in dextra occidentis. Et dixit messeala q̄ significat de figuris hoim hoīem album confectum rubore iunctis superciliis: beniuolū: habentem oculos non ex toto nigros faciem rotundam pulchram staturā ꝛ in facie eius signum. Et ex terris habet arcoch ꝛ timanam ꝛ aldeilam. Et quidam dixerunt q̄ significat pueritiam ab initio mensis vsq₃ ad. 7. dies: ꝛ a. 7. diebus vsq₃ ad. 14. dies iuuentutem: ꝛ significat etatem perfectionis. i. medie etatis vsq₃ ad. 21. dies ꝛ noctis: et senectutem vsq₃ ad cō

Luna vadit vno die trideci gradibus decē minutis et triginta dn̄ q̄ secūdis.

iunctionem.i. vsq̧ in finem mensis quando cōiungitur soli. Et cum fuerit sub radijs solis significat secreta ⁊ res occultas:⁊ similiter omnis planeta et in initio mensis quando crescit significat omne qd̄ faciendū est:et in im pletione sua qd̄ destruendū est:qr decrescit:⁊ in initio mensis ipsa: ⁊ sol si gnificat accusatores:⁊ in fine mensis accusatos:⁊ significat in initio men sis lucrū ⁊ continentiam in fine mensis stipendia ⁊ dispersiones ⁊ signifi cat in oppositione contrarietatē:⁊ in initio mutationis ad oppositionem id est cū fuerint inter eā ⁊ oppositionē.15.gradus significat initiū cōtrarie tatis ⁊ eius causam: ⁊ cū separata fuerit ab oppositione significat causas exceptionis a contrarietate:⁊ in exitu suo de sub radijs solis sihnificat exi tum ab occultatione ⁊ his similia. ⁊ in introitu sub radijs significat apta tionē ad occultandū: et hora diuisionis a sole significat aptationē exitus sui ab occultatione: ⁊ hora exitus sui de sub radijs significat apparitionē ⁊ aduētū ab absentia ⁊ dū fuerit in quarto aspectu solis significat diminu tionē rei seu descensionē ab alto in infimū. Similiter in quarto aspectu se cundo sed in quarto aspectu primo significat apparitionē rerū ⁊ lucrum ⁊ augmentū cōtinentie: ⁊ in quarto aspectu solis secundo significat horum opposita. Et dixerunt quidā ꝙ luna in coniunctione quidē vsq̧ ad dimi dium luminis sui primū erit natura eius humida ⁊ medietate luminis sui vsq̧ ad impletionē erit natura eius calor:⁊ ab impletione vsq̧ ad dimidiū sui luminis secundū erit natura eius siccitas:⁊ a dimidio luminis sui secū di vsq̧ ad cōiunctionē erit natura eius frigus. Reliqui vero planete ab ortu suo vsq̧ ad stationē suā primā in natura humiditatis erūt ⁊ significāt pue ritiā:⁊ a statione sua prima vsq̧ ad oppositionē solis erit natura eorū ca lor:⁊ significat iuuentutē:⁊ ab hoc loco vsq̧ ad stationē secundā erit natu ra eorū siccitas:⁊ significat perfectā etatē:⁊ a statione sua secūda vsq̧ ad occultationē suā primā erit natura eorū frigus:⁊ significat senectutē frigi dam. Et dixerunt quidā ꝙ sol significat spiritū.i.aīam vitalē. Luna cogi tationē ⁊ sensum. Saturnus merorē ⁊ tristiciā vilitatē malū. Jupiter sapiē tiam ⁊ rationem. Mars irā furiā ⁊ celeritatē. Uenus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatē seu dialecticā ⁊ disciplinā. Et quia diximus in hoc capitulo de significatione planetarū dū cōplectunt alteri planete. Si militer etiam est considerandum in ceteris rebus que significant planete.

Additio.

¶ Additio. Luna habet paralisim: vultus obliquitatē: membrorū cōmo tionē ⁊ q̄ ex opilatiōe neruorū ꝓueniūt. Nat⁹ naturā signi obtinebit qd̄ seq̄ tur signū a luna hore nascēte occupatū: vbi loco. Si q̄s nascat luna existē te in virgine talis habebit naturā libre qr libra virginē sequitur.

¶ Glossa super textu Luna fortuna.

LUna fortuna femina nocturna. ¶ Hic ponit na turā lune. senten tia littere patet. Dicit ptolomeus maior virtus lune est hume ctare: pro eo ꝙ est multū circa terrā ⁊ ꝓpter fumositatē frigidā que per eā eleuat. ⁊ ꝓpter hoc ad statū talē mutant corpa ma nifesta mutatione: qr facit mutari ⁊ putrescere corpa vt plurimū: ⁊ hʒ etiā cum sole participationē modicam in calore pro eo ꝙ recipit lumen ab eo.

Albumazar redarguit ptolomeū in causa ⁊ natura planetarū. ⁊ sunt vba sua ista: qm̄ plures reges greci fuerunt sapientes post alexandrum filium Philippi: vocabaturq̧ vnusquisq̧ eorū ptolomeus: fuerūtq̧ numero decē ⁊ vna mulier: erātq̧ regnātes in egypto: ⁊ fuerunt anni regni eorum.275. fuerūt vniuersi sapiētes ex quib⁹ fuit ptolomeus vnus qui edidit librū al magesti sup causā motus circuli ⁊ quicqd in eo est ex planetis. Et quidā eorū edidit librū de iudicijs astrorū referens cū ad Ptolomeū auctorem libri almagesti. Diciturq̧ ꝙ ille qui edidit librū iudiciorum ipse edidit li brū almagesti: nesciturq̧ veritas huius rei: sed ille qui ex eis edidit librū iudiciorū narrauit in libro suo naturas planetarū ⁊ eorū causas. Incipitq̧ dicere ꝙ sol calefacit in suauitate ac mora et ꝙ opus ei⁹ sit in hoc euidēti⁹ ⁊ fortius opere ceterorum planetarum ꝓpter magnitudinē eius et quāto magis eleuat ad zenith capitū nostrorū auget nobis calor. Et putauit ꝙ natura lune sit humida ꝓpter ꝓximitatem circuli eius a terra ⁊ ꝓpter re ceptionē vaporū qui ad eā eleuantur ex ea. Et putauit ꝙ natura saturni sit frigida ⁊ sicca ꝓpter longitudinē circuli eius a calore solis ⁊ longitudi nē eius ab humiditate vaporū terre. Et putauit ꝙ mars natura esset cali da ⁊ sicca eo ꝙ color eius similis est igni: ⁊ qr est ꝓpe solē. ⁊ quia est sub eo erigiturq̧ calor eius ad eū ⁊ calefacit eū. Et putauit ꝙ Jupiter sit equalis cōplexionis: eo ꝙ sit eius circul⁹ inter circulos saturni ⁊ martis. Et ꝓpter hāc causā est natura eius calida humida eq̄lis ⁊ tēperata. Et putauit ꝙ veneris natura sit calida humida equalis. calor aūt eius ex ꝓpinquitate circuli ei⁹ a sole. Humiditas vero ex vapore humido q̄ cōtingit eā ex ter re. Putauitq̧ ꝙ natura mercurij sit in quibusdā horis sicca et in q̄busdā humida. Siccitas eius ꝓpter appropinquitatē eius a sole ⁊ ꝙ nō elōgat ab eo elōgatiōe maxima. Humiditas vero eius ꝓpter ꝓximitatē circuli ei⁹ circulo lune. Hoc est ꝙ putauit . Ptolomeus in naturis planetarū: et hec est ratio qua visus est sup hoc. Sed nos dicemus nunc ꝙ sit in eius dictis pungēdus idest reprehēsione dignus. nā ꝙ putauit ex sole ⁊ calefactione rerū ab eo in suauitate ⁊ mora hoc inuenit ex suo ope: qd̄ aūt dixi. ꝙ natu ra lune sit humida ꝓpter proximitatē circuli eius a terra ⁊ receptione vapo rū q̄ erigūtur ex terra ad eam hoc repellitur a sapientibus eo ꝙ spacium qd̄ est inter faciē terre ⁊ propinquiorē locū in quo est luna sit. 128044 mi liariorū fere ea mensura qua sit vnū miliarū.3000.cubitorū. Et hoc patet in libro i q̄ narrant lōgitudines corporū superiorū ab inuicē. Et nō plus eleuant vapores a superficie terre fm ꝙ narrauit Ptolome⁹ q̄ .16.stadia fm ꝙ stadiū quadringentorū cubitorū est: nam.16.stadia faciunt duo mi liaria ⁊ decimā ac tredecimam vnius miliarij fere. longitudo vero lune q̄n magis ꝓpe est superficiei terre vt diximus.128044.miliariorū fere. vnde er go vel quomō applicat vaporē terre ad lunā quousq̧ corrūpat vel mu'et naturā eius. Per modū cōsimilem reprobat ipsum in naturis aliorū plane tarū: sed pertranseo causa breuitatis. Haly in cōmento propositionis preal legate de natura lune rn̄det ad rationes Albumazaris. Dicit eīm ha p ex ponēs vba ptolomei primo. Postq̧ docuit nos ptolomeus ꝙ virtutes stel larū corporū suorū sequunt magnitudinē ⁊ corpus lune paruū est sicut in almagesti narrauit ⁊ eius opus sequit opus solis parte vna. Dicit hic ꝙ est hoc p eo ꝙ multū est ꝓpe terram ⁊ peruenit ad nos eius virtus anteq̄

Quantū eleuant va pores a su perficie ter re vel ma ris.

mutet ⁊ ꝓpter hoc apparet eius opus magis ꝗ̄ opus aliarū stellarū. Et videmus visibiliter ꝙ attrahit humores terre ⁊ corpoꝝ eā sequētiū ⁊ pro eo ꝙ habet lucē a sole operat̄ in terrenis calorē modicū accidentalē cum quo facit putrescere ⁊ mutari humores existētes in corporibꝰ sicut ostēsum est in physica ⁊ in natura. Et manifestū est ꝙ lux facit calorē: ⁊ pōt hoc probari ꝑ specula q̄ cōburūt ⁊ similia. ⁊ q: luna lucē hȝ a sole conuenit vt habeat modicū calorē quem facit sicut ꝑ accidēs. Et hoc est id quod vult dicere ptolomeus. Et q: hoc nō intellexit Albumazar credidit ꝙ erraret in dicto suo dicēs: qm̄ pōt fumositas hūida ad lunā ascendere cū fumositas ascēdere nequeat vltra .16. stadia ⁊ luna satis lōgius est. Ego ꝓ̄o nisi de dictis talibꝰ qualia sunt hec: ⁊ dixi qualiter nō intellexit hoc: q: ptolomeus noluit dicere ꝙ fumositas humida ascēdat vsq̄ ad lunā: sed dixit ꝙ ascensus fumositatis humide q̄ est ꝑ̄sus lunā docet nos ꝙ attrahit hūores terre ⁊ alioꝝ corpoꝝ eā sequentiū sicut adamas trahit ferrū. Alfraganus dicit auctoritate ptolomei ꝙ magnitudo corpis lune est vna pars de .39. partibus terre: ⁊ dicit ꝙ maius corpus oīm corpoꝝ vniuersi est sol ⁊ post solē 15. maxime sūt stelle: dicit eñ ꝙ vnaqueq̄ earuȝ tenet corpus terre centies septies. Tertius in magnitudine est Jupiter: quartꝰ saturnꝰ. Post saturnū sunt stelle fixe secūdi ordinis quarū quelibet cōtinet terram nonagesies. Post ipsas sunt stelle tertij ordinis quarū vnaqueq̄ cōtinet terrā septuagesies ⁊ bis. post ipsas sunt stelle quarti ordinis quarū q̄libet cōtinet terrā 54. post ipsas sunt stelle quinti ordinis quarū q̄libet cōtinet terrā .37. post ipsas sunt stelle sexti ordinis ⁊ minor illarū. imo minor oīm que videnť: q̄rtū probatio est possibilis continet terraȝ .18. Maius corpus post ipsas est mars. post martem terra: post terrā venus: post venerē luna: ⁊ vltimo mercurius. patet igitur scdm̄ alfraganū ꝙ maius oīum corpoꝝ est sol ⁊ minus mercurius exceptis generabilibus ⁊ corruptibilibus. De lōgitudine istorū corporuȝ a terra dicit alfraganus ꝙ ꝓpior lōgitudo lune a terra est .33. tm̄ quantū dimidiū diametri terre ⁊ .20. pars eiꝰ: eritq̄ hoc .10412. miliaria. Et est longitudo lōgior lune que est ꝓpior lōgitudo mercurij sexagesies: quater tm̄ quātū dimidiū diametri terre. ⁊ .6. pars eiꝰ qđ est .208542. miliarioꝝ. ⁊ longitudo longior mercurij que est propior veneris est centū sexagesies septies tm̄ quantū dimidiuȝ diametri quod est .542750. miliariorū. Et lōgitudo veneris longior que est ꝓpior longitudo solis est millesies ⁊ cēties ⁊ vigesies tm̄ quātū dimidiū diametri terre qđ est .3640000 miliariorum. Et longitudo solis longior que est propior lōgitudo martis est .1220. tantū quātuȝ semidiameter terre quod est .33365000. miliarioꝝ. Et longitudo martis lōgior que est lōgitudo iouis propior est .8876. tm̄ q̄tū semidiameter terre qđ est .28847000. miliarioꝝ. Et lōgitudo iouis longior que est ꝓpior longitudo saturni est .14405. Tantum quantuȝ semidiameter terre qđ est .46816250. miliariorum. Et longitudo saturni lōgior que est equalis lōgitudini stellaruȝ fixarū ⁊ est quantitas dimidij diametri circuli signoꝝ est .20110. tantum quantū semidiameter terre qđ est 65357500. miliario. Et cū duplicatum fuerit hoc proueniet quātitas totius diametri circuli signoꝝ idest octaue sphere que est .130715000. miliarioꝝ. Et cū multiplicatum fuerit hoc per .3. ⁊ septimam vnius ꝓueniet quantitas circūferentie circuli signoꝝ vel cuiusq̄ alterius circuli maioris

descripti in octaua sphera que est .41081850. miliarioꝝ: eritq̄ mensura vniuscuiusq̄ gradus circuli maioris .114160. miliaria.

¶ De ordine planetarū. Textus.

De ordine vero planetaꝝ seu principatu eoꝝ in cōceptiōe pueroꝝ: ⁊ q̄diu fuerint i vētre matris. Sciēduȝ est ꝙ p̄mus mēsis ab hora: scilȝ ꝯceptiōis est Saturni. Scđs Jouis. Tertꝰ Martis. Quartꝰ Solis. Quintꝰ Veneris. Sextus Mercurij. Septimꝰ Lune. Octauus Saturni: ⁊ iō nō viuit q̄ nascit̄ i octauo mēse eo ꝙ sub ptāte Saturni nascit̄: ⁊ nonꝰ Jouis. Principatꝰ q̄ȝ siue ordinatio planetarū in vita humana. i. qualiter disponāt vitam nati ita diuidit̄. Luna incipit ab ingressu nati idest a natiuitate pueri: ⁊ disponit ꝺm quantitatem annorum nutritiuorum qui sunt quattuor anni. Deinde Mercurius post decē. deinde Venus octo. postea Sol. 19. postea Mars quindecim. postea Jupiter duodecim. deinde Saturnꝰ vsq̄ in finem vite.

¶ Glossa super textu de ordine planetarum.

De ordine vero planetarum. ¶ Hic ponit ordinē planetarum in conceptionibus puerorū s. ordinē in gubernādo fetum q̄diu est in vtero matris. Dicit ꝙ saturnus gubernat ipsum ab hora conceptionis vsq̄ ad finē vnius mensis. In secundo mense gubernat ipsum iupiter. In tertio mars. In q̄rto sol. In quinto venus. In sexto mercurius. In septimo luna: ⁊ propter hoc vt dicat̄ puer in septimo mense petit exitum: q: opera omnium planetarū sunt in eo cōpleta: ⁊ qui tunc nascuntur possunt viuere ꝓpter candē causam. Deinde reuertitur gubernatio ad saturnū ⁊ gubernat ipsum in octauo mense. ⁊ tunc qui nascūtur nō viuunt propter maliciā saturni. Deinde gubernat ipsum iupiter in nono mense: ⁊ tunc cōmuniter nascuntur ⁊ viuunt propter bonitatē iouis. Deinde ponit ordinē planetarū in regimine corporis post natiuitatē quantum ad processum in etatibus: ⁊ dicit ꝙ luna incipit natum regere ab ingressu eius in mundum ⁊ regit ipsum quattuor annis qui sunt anni nutritionis. Deinde mercurius regit ip̄m decē annis. Deinde venus octo. Deinde sol nouē. Deide mars .15. post hoc iupiter .12. Deide saturnꝰ vsq̄ ad finē vite.

¶ De natura capitis draconis ⁊ caude. Textus.

Caput draconis est masculinus. Similr̄ etiam est fortuna. et natura eiꝰ est ꝯposita ex natura Jouis ⁊ Veneris: et hoc significat regnū et fortunā atq̄ substantiam. Et dixerunt quidā ꝙ natura eius est augmētatio: q: cum fuerit cū fortuna auget fortunam eorum: et cum fuerint cum malis auget maliciam eorum: ⁊ anni fridarie eius sunt tres. ¶ Cauda vero eius est mala: ⁊ natura eius est composita ex natura Saturni et Martis: et significat deiectionem et casum atq̄ paupertatem. Et dixerunt quidam ꝙ natura

eius significat diminutionē q dum fuerit cū fortunis diminuit fortunas eorum: et cū fuerit cū malis diminuit maliciā eorū: ideoqʒ dictū est caput: est fortuna cum est cum fortunis. et malum cum malis: et cauda mala cū bonis et bona cum malis: et anni eius fridarie sunt duo.

Glossa super textu de natura capitis draconis et caude.

Caput draconis. Hic ponit naturam capitis et caude draconis et patet.

De horis diei et noctis quoꝝ sunt planetaꝝ. Textus.

Si aūt fuerit aliqñ dies vel nox alicui planetaꝝ erit pria hora ipsius planete et scda hora alteri planete q ei succedit: ceteroꝝqʒ sm ordinē circuloꝝ pari ratiōe est successio: verbi gr̄a. die veneris cui est et dies pria hora ē ipsius veneris. scda mercurij. tertia lune. quarta saturni quinta Iouis. sexta marti. septima solis. octaua iterū veneris. nona mercurij. decima lune. vndecima Saturni. duodecima Iouis. ecce habes. 12. horas diei inequales. Itē de horis noctis. Pria hora sequētis noctis ē marti cui est et tota nox. Scda Solis. Tertia veneris. Quarta Mercurij. quinta Lune. sexta saturni. septima Iouis. octaua iterū martis. nona solis decima veneris. vndecima mercurij. duodecima lune. et sic habes etiā. 12. horas noctis inequales. Et incipit dies sabbati postea cuius prima hora est saturni: et ipsi ē tota dies sic per ordinem numerando inuenis horas dierum et noctium et diuisiones earum super planetas singulos si deus voluerit.

Glossa super textu de horis diei et noctis et c.

Si aūt fuerit aliqua dies. Hic ponit ordinē planetaꝝ quātū ad dñm dierū et horarū. Dicit q aliq̄ dies sit alicui planete. pma hora illi diei scʒ q pria hora incipit ab ortu solis ē illiusmet. et scda hora est planete q succedit in ordine celoꝝ descēdēdo. et tertia tertij. planete in ordine et sic per ordinē vsqʒ ad finē. 12. horaꝝ diei artificial. Et ille planeta cui est. 13 hora ille est dñs illi noctis: cui est. 25. hoc. s. pma hora diei sequētis illius ē dies sequens. et auctor ponit exemplū in littera io nō est necesse vt ponā. et sic cōpleta est expositio scde differentie hui libri.

De horis masculinis et femininis.

Dicuntur et hore esse masculine et feminine qr hora pria vniuscuiusqʒ diei et noctis ē masculia. scda feminina. tertia masculina. quarta feminina. sicqʒ succedunt per ordinem. vna scʒ feminina alia masculina. vsqʒ in finem diei et noctis.

Differētia tertia.

Differētia tertia i his q̄ accidūt planetis septē in semet ipsis et qd accidat eis abinuicem.

Et quia iā annuente deo iā peregim esse planetarū in semet ipsis: et quid significent: psequamur narrādo q̄d eis accidat in semetipsis et abinuicem idest a quibusdam erga quosdam.

Glossa super textu et qr annuente deo.

Et quia annuente deo. Ista est tertia dña huius libri in qua auctor determiat de esse planetarū in semetipsis et de esse eoꝝ adinuicē scilicet vnius ad alterū. Et diuidit in duas partes: qm̄ in prima determinat de esse eoꝝ in semetipsis. In secūda parte de esse eorū

adinuicē. scda est ibi. De esse aūt ipsoꝝ adinuicē. Et illa diuidit in duas: qm̄ primo determinat de esse q̄nqʒ planetaꝝ respectu luminariū. Scda de esse eoꝝ inter se. scda ibi: esse aūt. Primo determiat de esse eorū in se ipsis. Et, est snia lr̄e talis planete aliqñ dñr ascendentes et aliqñ descēdentes. et aliqñ dñr aucti lumine et magnitudine: et aliqñ diminuti lumine et magnitudine. Et q̄nqʒ dicūtur aucti nūero et q̄nqʒ diminuti numero. Et q̄nqʒ dñr aucti motu et quādoqʒ diminuti in motu. Et oēs planete preter solē dicuntur q̄nqʒ septentrionales et quādoqʒ meridionales: Et dñr ascēdentes et descēdentes in septentrione et meridie. Ista sunt que accidūt planetis in semetipsis. Et ista exponit auctor p ordinē in littera dicens q planeta q̄nqʒ ascēdit in circulo suo eccētrico: ita q sit in supiori parte eccētrici sui nō distās ab auge p. 90. grad a fi vel retro. et tūc lumē ei apparet minus et etiā apparet minor in quātitate et ei cursus est tūc tardus quantū ad motū cētri epicycli. et dicif tūc fortior. Qñ aūt est aliqua longitudinū mediaꝝ eccētrici sui. scilicet distans ab auge p. 90. gradus pcise. tūc est equalis in lumine et magnitudie et cursu idest nō dicif magn neqʒ paruus in lumie vel magnitudie et mot cētri epicycli est equalis cū medio motu ipsi. Cū pō fuerit extra hec loca scilʒ distās ab auge plus. 90. gradib ante vl' retro. tūc descēdit et apparet maior lumie et magnitudie et mouef cētrū epicycli. tūc veloci q̄ medius motus ipsius. Et cū fuerit argumentū planete eq̄tū minus. 180 gradib scilʒ qñ addif equatio argumēti sup mediū motū. tūc dicitur auctus numero. Et si argumētū equatū fuerit plus. 180. gradib scʒ qñ equatio argumenti subtrahif a medio motu. tūc dicif nūero diminut. Sed in luna qñ addif equatio dicif aucta nūero qñ subtrahif dicif diminuta numero. Et qñ aliqs triū planetaꝝ altoꝝ mouef velocius medio motu suo vocaf auctus motu: et qñ vadit minus medio motu suo vocaf motu diminutus. Eodē mō intelligif de sole et luna. Et qñ mouef tm̄ quātū medius motus suus. tūc dicif motu equalis. Et qñ venus vel mercurius mouef velocius q̄ sol dicif auctus motu qñ tardius dicif motu diminutus. Et quādo aliquis planetarum. 6 transiuerit. nodū intersectionis deferentis sui cū eclyptica q nodus vocaf genzahar est septentrionalis. Et est septentrionalis ascēdens idest augens latitudinē quousqʒ elongatus fuerit ab intersectiōe p. 90. gradus. Et cū elongatus fuerit plus. 90. gradib ab intersectiōe est septētrionalis descēdēs idest minuens latitudinē quousqʒ elōgat fuerit ab itersectione p. 180. gradus. et tūc est intersectiōe opposita prime et nullū hʒ latitudinē idest a in eclyptica: et cū transiuerit illā fit eius latitudo meridiana et est meridionalis descēdēs quousqʒ elōgatus fuerit ab intersectione prima p. 270. gradus. Et cū transiuerit hunc numerū et meridionalis ascēdens quousqʒ reuertitur ad intersectionē primā vbi latitudo ei erit nulla. Hec est sententia littere de esse planetaꝝ i semetipsis.

Textus.

Significatio plāetarū i semeptisis ē vt sit plāeta ascēdēs i circulo augis sue minor lumine et magnitudie atqʒ cursu idest cū fuerint iter ipsū et suā augē min. 90. gradib añ vel retro: si antē fuerint inter ipsum et augē. 90. gradus equalis in lumine et magnitudine atqʒ cursu: si vero fuerit extra hec duo loca. i. plus. 90. erit descendens de circulo augis et apparebit maior lumine et magnitudine

ac cursu vł velocior: ⁊ si fuerit portio, ei⁹ equata min⁹.180.gra.erit augēs numerū.⁊ si fuerit plus erit minuēs numeruz: ⁊ si fuerit portio ei⁹ equata ex.180.gra.vel.360.erit nec augēs nec minuēs:⁊ si addatur equatio eqta sup mediū cursum dicit augens cursum vel numerum:et si minuitur eius equatio dr minuens numerum . Et qn̄ aliquis planetarum altiorum.3. vadit plus medio cursu suo dicitur augere cursum:⁊ si minus vadit dicit minuere cursum:⁊ si vadit tantum dicitur cursu equalis ⁊ quādo aliquis planetarum inferiorum vadit plus medio cursu solis erit augens cursum. quando vadit minus dicitur minuens cursum:⁊ quādo vadit tm̄ erit cursu equalis. Luminariū aūt eē i cursu est sicut esse trium altiorū planetarū. Fit quoq3 planeta septentrionalis cū transierit genzahar suum.i.cū transierit per viam Solis iens a meridie septentrionem ille transitus.i.illa abscisio circulorum dr genz ahar.cū ergo planeta transierit ipsam abscisionē ⁊ fuerit inter planetā ⁊ ipsam abscisionem minus.90.gra.erit planeta septentrionalis ascēdēs:⁊ cū fuerit a.90.vsq3 ad.180.erit septentrionalis descendēs:⁊ cū trāsierint hunc numerū.i.cū habuerit plus iens ad.270. erit meridianus descendens:⁊ cum transierint hunc numerum iens ad 390.erit meridianus ascendens.hoc est eē planetarum in semetipsis.

¶ De esse planetarū. Textus.

DE esse. aūt planetaꝝ ab iuicē tractem⁹.s.qd accidat.5.planetis erga luminaria:⁊ dicem⁹ ex h qd dixit Ptolomeus de almugea h ē de visiōe inuicē faciei ad faciē.h est cū fuerit iter planetā ⁊ solē:dū fuerit planeta occidētalis idest dū sequit solē tātū quātū ē iter domū illi⁹ planete ⁊ domū solis de signis:aut cū fuerit iter ipsū planetā ⁊ lunā cū fuerit oriētalis a luna idest dū succedit luna tātū quātū ē iter domū planete ⁊ domū lune ex signis id est cū fuerit planeta tātū distās a sole post quātū distat dom⁹ ei⁹ a domo solis:simlr de luna dūq3 cū planeta successerit soli ⁊ fuerit a sole saturn⁹: scz in.6.signo:⁊ iupit in.5.mars in.4.ven⁹ in.3.mercuri⁹ in.2.tūc dr esse i almugea solis.Similr cū fuerit inter vnūquēq3 planetā ⁊ lunā succedentē hic numer⁹ signorū vniuscuiusq3 planete dicitur esse in almugea lune.

¶ Glossa super textu De esse planetarū.

DE esse autē ipsorū abinuicē tractemus. Pri⁹ determinauit de esse planetarum in seipsis. Hic determinat de esse eoꝝ adinuicē. et pri̇o de esse quinq3 planetarū respectu luminariū. Et diuiditur in quatuor partes secundum quatuor esse que habent planete erga solē ⁊ lunā. Primū est visio faciei ad faciē. Scdm est securitas. Tertium est combustio. Quartū est orientalis ⁊ occidentalis. Primo ergo determinat de visione faciei ad faciē. Secundo de securitate. Tertio de cōbustiōe. Quarto de oriētalitate ⁊ occidētalitate. Prīa pars est in pricipio Scda incipit ibi:⁊ ex hoc ductoria. Tertia ibi:⁊ ois planeta. Quarta ibi ⁊ ex q̄ altiores. ¶ Sententia prīc partis est. Qn̄ aliqs planeta fuerit occidentalis a sole scz q oriat post solis ortū ⁊ fuerint inter ipsum et solem tot signa quot sunt inter domū illi⁹ planete ⁊ leonem qui est dom⁹ solis talis planeta dicitur esse in visione solis facie ad faciez. Verbi gratia:capricornus est domus saturni ⁊ est sextū signum a domo solis:scilicet leone cum

Visio faciei ad faciem.

igitur fuerit saturnus in sexto signo a sole cōputādo numerū signoꝝ a sole versus saturnū scdm ordinē signoruz. Aliter enim nō esset occidentalis si nō cōputaret hoc mō.tūc dicit ipsum videre facie ad faciē . Et signū sagittarij est quintū a leone.cum igit Jupiter fuerit in quinto signo a sole incipiēdo a sole versus iouē scdm ordinē signorū dicitur videre ipsuz facie ad faciē:⁊ sic de alijs. Et qn̄ aliquis planeta fuerit orientalis a luna ⁊ fuerit inter ipsuz ⁊ lunā scdm ordinē signorū tot signa quot sunt ter domū ipsius planete ⁊ domū lune:scilicet cancrum tunc dicitur esse in eius visione facie ad faciē. Verbi grā:cancer est signū sextū ab alia domo saturni:scilicet ab aquario:ideoq3 cū fuerit luna a saturno in sexto signo est inter eos visio facie ad faciē. Et etiā cācer est signū quintū a domo iouis: scilz a piscibus:ideoq3 cū fuerit luna in quinto signo a ioue scdm ordinē signoruz est inter eos visio facie ad faciez: ⁊ sic de alijs suo modo poteris exēplificare.

¶ De ductoria.i.securitate planete. Textus.

EX hoc ductoria planete.i.vt sit planeta in suo halz.i.in parte sibi propria ⁊ aliquo angulorū ascendētis:⁊ aliqd luminarium:similiter in loco sibi consimili in quadrante videlicet in aliquo angulo ita q sit planeta in die orientalis a sole in nocte occidentalis a luna ⁊ omnis planeta dicitur esse in sua ductoria secundum quosdam cum fuerit inter planetam orientalez ⁊ solem.60.gra. Et omnis planeta ex quo tegitur a radijs solis donec appareat de subradijs vocatur combustus:⁊ dum incipit intrare radios dicitur incepisse comburi:⁊ dum asconditur sub radijs ⁊ fuerit prope solem ꝑ 12.gra. dicitur oppressus ⁊ cum fuerit cum sole in vno gradu fuerintq3 inter eos.16.minuta:vel infra ⁊ latitudo eius similiter vocatur vnitus:⁊ cuz transierit eandem vnionē petens exitum donec videat vocatur euasus. ¶ Et ex quo apparent tres altiores de supradictis ⁊ incipiūt oriri.i.apparere mane ante solem:hoc est cuz fuerint ꝓpinquiores circulo hemisperij orientalis donec veniant ad oppositionem vocantur orientales dextri: ⁊ ex quo transierit oppositionē donec cōiungant iterum soli vocant occidētales sinistri. Venus vero ⁊ Mercurius ex quo seperat aliquis eorū a gradibus solis in medio retrogradationis sue:⁊ apparent donec comburant a sole in sua directione vocantur orientales:⁊ ex quo separantur a sole in medio directionis sue donec iteruz comburantur in retrogradatione sua vocantur occidentales:⁊ cum fuerit in ortu suo.i.cū fuerit orientales vocantur dextri:⁊ dicuntur esse mas. ⁊ occiduo suo.i. cū fuerit occidentales vocantur sinistri ⁊ dicuntur esse feminei:⁊ tunc sunt fortiores. ¶ Tres vero altiores postq3 exeunt de subradijs solis vocantur orientales ⁊ dr augmētari in fortudine vsq3 ad.30.gra.a sole ⁊ vocant post hoc vsq3 ad. 30. gra.altos oriētales fortes vel fortiores:⁊ cū trāsierint solē.60.gra.vocant planete orientales eūtes ad debilitatē donec veniant ad retrogradationē tūc noiant orientales retrogradi:donec sint ⁊ veniāt in oppositione:⁊ post hoc erunt occidentales retrogradi cū transierint oppositionē. donec perueniāt ad directionē:deinde a directione vsq3 ad.60.gra. post directionē donec sit lōgitudo eoꝝ a sole.30.graduū dr occidētales fortes: deinde a

longitudine.6.gra.post directionē dicunt occidentales eūtes ad debilitatē: deinde fiunt occidētales debiles donec intrēt sub radijs solis. ¶ Inferiores quoqꝫ ex quo separant a sole: ⁊ ipsi retrogradi vocantur orientales debiles: sicqꝫ esse non desistūt donec veniāt ad directionē suā: ⁊ tūc fiunt oriētales fortes: donec longitudo eoꝝ sit a sole sicut lōgitudo solis ab eis fuit dū ceperūt debilitari eūtes ad retrogradationē. deinde fiūt oriētales debiles donec supponāt radijs solis post hoc sunt cōiuncti: deinde cōbusti euntes ad apparitionem donec videantur: ⁊ ex quo separantur a sole in directione vsqꝫ ad.60 gradus sunt fortiores: ⁊ a.60. vsqꝫ ad horā sue retrogradationis erunt occidentales fortes: ⁊ donec fuerint cum sole erūt debiles. ⁊ planeta cū exierit de sub radijs solis: ⁊ nulli planete iunct⁹ fuerit dicit ꝙ sit in lumine suo: hoc est esse planetarum cū luminaribus.

¶ Glossa super textu de ductoria. i. securitate planete.

Planeta i suo haim.

Ex hoc ductoria planete. ¶ Hic determinat de scd̄o esse quinto planetarū erga luminaria. s. de ductoria: quod idē est ꝙ securitas. Et est sententia talis qn̄ aliqs planeta est i suo haim ⁊ in aliq̄ āguloꝝ ascēdentis. s. in ascendēte vel in.10. vel.7. vl' 4. domo ⁊ aliqd luminariū sit in aliq̄ anguloꝝ ab ipso planeta. ita ꝙ sit planeta in die oriētalis a sole ⁊ in nocte occidentalis a luna hoc est vt sit in die in.10. signo a sole. tūc em̄ est in angulo a sole ⁊ oriētalis. vel in nocte in q̄rto signo a luna. tūc ei est in angulo a luna ⁊ occidētalis. tūc dr̄ esse in sua ductoria. Angulus aūt oppositiōis nō habet hic locū. Ratio est qr planeta existens in opposito solis vel lune nec est oriētalis nec occidētalis. Postea dicit ꝙ ois planeta a tp̄e quo abscōdit sub radiis solis vsqꝫ ad tp̄s quo incipit apparere dr̄ cōbustus. Et incipit comburi qn̄ incipit intrare radios: ⁊ cū venerit ꝓpe solē infra.12. gradus vocat oppressus: ⁊ cū fuerit cū sole in eodem gradu ⁊ fuerit inter eos min⁹ semidiametro solis ⁊ cū hoc latitudo planete fuerit minor semidiametro solis dr̄ vnitus vel incorporat⁹ soli. Et cum transiuerit hanc vnionem dicitur esse in conualescentia donec sit liberatus a radijs solis.

Cōbustio. Oppressio

Et ex quo apparēt altiores tres. Hic determinat de oriētalitate et occidētalitate planetaꝝ. Dicit ꝙ tres planete superiores qn̄ exeūt de sub radijs solis ⁊ incipiunt apparere de mane an̄ ortū solis quousqꝫ veniāt ad oppositū solis hoc est ꝙ sint ꝓpinquiores circulo orizontis orientalis q̄ꝫ occidētalis qn̄ sol ē in linea medie noctis. tūc vocat oriētales ⁊ dextri. Vocant oriētales eo ꝙ oriunt an̄ solē: ⁊ vocāt dextri eo ꝙ sūt in dextra parte celi a sole. Pars ei occidētalis est dextra ⁊ oriētalis sinistra. Ponat ei ꝙ hō vertat faciem suā versus meridiē patet ꝙ oriens est sibi a sinistris ⁊ occidens a dextris. Et quando aliquis trium superiorum planetarum transiuerit oppositionem solis dicitur occidentalis sinistre. dicitur occidentalis nō ꝙ sit in parte occidentali celi a sole: immo huius contrariuꝫ est verum. Sed dicitur occidentalis pro tanto. quia occidit post solem Et dicitur sinister quia est in parte orientali celi a sole que est sinistra secundum qd̄ dictū est. Venus

vero ⁊ mercuri⁹ qlibet eorū infra tp̄s quo circuit epicyclū suū ꝯiungit soli bis vna vice ꝑ directionē scꝫ in superiori parte epicycli. Alia vice ꝑ retrogradationē scꝫ in inferiori pte epicycli. Igit aliqs eoꝝ separat a ꝯiūctione solis in medio retrogradationis. scꝫ in inferiori parte epicycli recedit a sole ꝑ suā partē occidētalē celi. Et qn̄ elongat⁹ fuerit a sole tn̄ ꝙ pōt videri videt de mane ante ortū solis tō tūc vocat orientalis dextre donec comburat a sole idest donec iungat soli in superiori parte epicycli ꝑ directionē. Et cū separat⁹ fuerit a sole ꝑ directionē videt de vespere post occasum solis. tō tūc vocat occidentalis sinistre donec iterū comburat. Et est dr̄ia inter venerē ⁊ mercuriū ⁊ tres suꝑiores. ven⁹ eꝫ ⁊ mercuri⁹ qn̄qꝫ in recessu eoꝝ a sole siue in exitu de sub radijs fiūt orientales ⁊ qn̄qꝫ in exitu eoꝝ de sub radijs fiūt occidētales. Planete aūt suꝑiores semꝑ cū exeūt de sub radijs solis fiūt oriētales. Et dr̄r augmētari in fortitudie donec sint elōgati a sole ꝑ.30. gradus. ⁊ a.30. vsqꝫ ad 60. dr̄r fortes. Et postq̄ꝫ elōgati fuerit a sole vltra.60. gra. dr̄r oriētales eūtes ad debilitatē vsqꝫ ad pricipiū retrogradationis. Et a pricipio retrogradatiōis vsqꝫ ad oppositionē solis dr̄r oriētales retrogradi. Et ab oppositiōe vsqꝫ ad directionē dr̄r occidētales retrogradi. Et a directione vsqꝫ ad.30. gra. post directionē dr̄r occidētales fortes. Et a.30. gra. post directionē quousqꝫ veniāt ad 30. gradū ꝓpe solē dicūt occidētales eūtes ad debilitatē. Et postea dr̄r occidētales debiles quousqꝫ cōburant. Ven⁹ ꝟo ⁊ Mercuri⁹ qn̄ separāt a sole ꝑ retrogradationē fiunt orientales ⁊ vocant debiles quousqꝫ veniāt ad directionē; ⁊ a directiōe donec sint elōgati a sole tantū quantū solēt elongari in principio retrogradatiōis dr̄r oriētales fortes. Deide fiunt debiles oriētales ⁊ quousqꝫ opprimant sub radijs solis: ⁊ postea dicunt vniri cū sole. deide cōbusti eūtes ad apparitionē ⁊ ab apparitione eoꝝ vsqꝫ ad elongationeꝫ eoꝝ a superiori parte epicycli ꝑ.60. gradus sunt occidētales fortes: ⁊ ab hoc loco vsqꝫ ad retrogradationē sunt occidētales eūtes ad debilitatē: et postea vsqꝫ cōiunctionē sunt occidētales debiles. Si vero nō intelligeret l'ra hoc mō eē falsa cū nō sit possibile eos elongari a sole vsqꝫ ad.60 gra. in zodiaco. Postea dicit qn̄ aliquis planeta exit de sub radijs solis ⁊ nulli coniungitur corpore vel aspectu est in suo lumine proprio.

¶ De his que accidunt planetis ad se inuicem. Textus.

Esse autem illorum erga se inuicē hoc est idem ꝙ cōiunctio. i. cuꝫ fuerint duo planete in duobus signis aspiciētibus se ⁊ fuerit leuior in signo suo minus gradibus q̄ꝫ fuerit pōderosior in signo suo: fueritqꝫ inter eos.6. gra. vel infra: tunc dr̄ ꝙ leuior eat ad ꝯiunctionē ponderosioris: et cum gradus eorum fuerint equales perficiunt coniunctionem eorum: et cum transierit eum erit ab eo separatus coniunctio hec dicitur ꝯiunctio longitudinis ¶ Coniunctio vero latitudinis est: vt duo planete iungantur per latitudinem. Et si fuerit applicatio coniunctionis oportet vt sit latitudo eoꝝ equalis in vna parte: et si fuerit ꝯiūctio ex oppositiōe oportet vt sint latitudines eoꝝ equales: ita vt latitudo vni⁹ sit ascēdēs in septētrione: et alterius descendens in septētrione vel vnius ascendēs in meridie: ⁊ alteri⁹ descēdēs in meridie: aut si fuerit applicatio ex aliq̄ alioꝝ aspectuū

et hoc est ꝙ sit latitudo vnius, septẽtrionalis ascendẽs: ⁊ alterius meridiana descendens: ⁊ ecõuerso in meridie: ⁊ hec est applicatio latitudinis que dicta est. ¶ Et cũ separat vnius planeta ab alio ⁊ nulli planetarũ iungit ꝗdiu i eodẽ signo fuerit dr cursu vacuus. ¶ Et cũ fuerit planeta ĩ aliquo signo: ⁊ aliq̃s planeta non aspexerit hoc signũ alter planeta ꝗdiu in eodẽ fuerit dr feralis vel aggrestis. ¶ Et cũ separat planeta leuis a planeta põderosiori ⁊ iunctus fuerit alteri transfert naturã pmi ad secundũ. Trãsfert etiam planeta naturã alio mõ: hoc est vt planeta leuis iungat planete põderosiori se. ⁊ ipse ponderosior iterũ alteri se põderosiori: tũc meli⁹ trãsfert naturã leuioris ad ponderosiorẽ. ¶ Si aũt nõ iungit vnus istorũ alteri: et iungit vterqꝫ alteri: tũc si aspexerit ille tertius planeta aliquẽ locorũ circuli reddit lumẽ eorũ ad locũ ipsum: ⁊ hoc vocat redditus luminis. Iterum si vnus planeta nõ iungit alteri: sed alter planeta tertius in vtrosqꝫ trãsfulit lumẽ: tũc hec cõiunctio dicit etiã redditus luminis. ¶ Sequit ꝓhibitio ⁊ fit duobus modis. Uno. s. ex cõiunctione hoc cum fuerint tres planete in vno signo: sed in diuersis gradibus: ⁊ fuerit põderosior plus gradibus tũc ille qui est medius ꝓhibet priorẽ illũ. s. qui est minus gradibus ne iungat ponderosiori donec pertranseat eũ Secũdo mõ vt duo planete sint in vno signo: ⁊ leuior iungat ponderosiori: alter quoqꝫ iungat eidẽ ponderosiori per aspectũ: ille ergo qui est cũ eo in vno signo aspicientẽ ꝓhibet a põderosioris cõiunctione: si fuerint tñ gradus illius qui iungit: ⁊ ipsius qui aspicit equales. i. vnius numeri. Si vero ille qui aspicit fuerit ꝓpior gradui põderosioris erit cõiunctio aspicientis. ¶ Et si cõiungit planeta dño illius signi in quo fuerit: vel dño exaltationis seu dño ceterarũ dignitatũ in quibus fuerit: dicit pulsare. i. mittere naturã illius planete dñi. s. eiusdẽ dignitatis ad eũ. ¶ Et si fuerit planeta in aliqua dignitatũ suarũ ⁊ fuerit iunct⁹ alij planete q̃ habeat etiã partẽ dignitatis ĩ eodẽ loco mittit ei etiã vtrãqꝫ naturã suã. s. ⁊ illius cui iungit: et hec missio ois vocat alcobol. i. receptio.

¶ Glossa super textu de his que accidunt planetis ad se inuicem.

De his illorum erga se inuicem. ¶ Prius determinauit de his q̃ accidunt planetis in semetipsis: ⁊ de his q̃ accidũt quinqꝫ planetis erga luminaria. Hic determinat de his que accidũt. 7. planetis ad se inuicẽ. Et possunt diuidi in tot partes quot sunt modi accidentiũ que accidũt planetis ad inuicẽ. Et possunt reduci ad. 16. modos secundũ sententiã littere q̃ sunt isti cõiunctio: vacuatio: cursus: feralitas: translatio luminis: redditus luminis: prohibitio: pulsatio nature: receptio: redditus nature: refrenatio siue contrarietas: frustratio: abscisio luminis: veneratio: destructio: obsessio: dilectio ⁊ odium. Ista exponit auctor in littera per ordinẽ vsqꝫ ad finẽ istius differẽtie. Sententia pime partis est talis. Coniunctio est cũ fuerint duo planete in duobus signis que se aspiciunt aliquo aspectu: ⁊ ille qui fuerit leuior inter eos. i. velocior in motu transiuerit de suo signo pauciores gradus ꝗ ponderosus. i. tardior motu de suo signo. ita ꝙ differentia ista sit. 6. gra. vel infra: ⁊ tũc dicit ꝙ leuior vadit ad cõiunctionẽ ponderosioris: verbi gratia: pono ꝙ sol sit in ariete et transiuerit de ipso ariete. 6. gra. ⁊ mars sit in leone ⁊ transiuerit de ipso 12. gra. ista duo signa aspiciunt se aspectu trino. Et sol qui est velocior in motu ꝗ mars transiuit pauciores grad⁹ de ariete ꝗ mars de leone: ⁊ sunt in differentia. 6 gra. In ꝓposito exẽplo sol vadit ad coniunctionẽ martis de aspectu trino. Et si sol esset in. 12. gra. arietis: ⁊ mars in 12. gra leonis: tunc esset coniunctio cõpleta. Et sol esset vltra duodecimũ gradũ arietis marte existente in. 12. leonis: tunc esset inter eos separatio. Et hec vocat cõiunctio longitudinis. Coniunctio aũt latitudinis est cũ fuerint duo planete in vno signo cõiuncti corpalr ⁊ fuerint equalis latitudinis ab eclyptica ita qđ latitudo vnius sit ascendẽs in septẽtrione ⁊ alterius descendens in septẽtrione vel vnius ascendẽs in meridie ⁊ alterius descẽdẽs in meridie. Uel si fuerit cõiunctio ex aliquo aspectuũ ⁊ altitudo vnius fuerit septẽtrionalis ascendens: alterius meridiana ascendẽs. Uerbi grã: pono qđ luna cõiungat saturno in aliquo signo: ⁊ in aliquo gradu ⁊ minuto illius ita qđ saturnus sit iuxta genzahar suũ vadens ad septẽtrionẽ in altitudinẽ: ⁊ sit ei⁹ latitudo. 3 minutorũ ⁊ luna appropinquet ad caudã draconis veniens a septẽtrione minuens latitudinẽ: ita qđ ei⁹ latitudo similiter sit. 3. minutorũ hec est cõiunctio verissima quantũ ad longitudinẽ et latitudinẽ. Et in hoc casu luna eclypsaret saturnũ nisi diuersitas aspectus lune esset tanta qđ impediret. Licet auctor dicat qñ latitudo vni⁹ debeat esse ascendẽs et alteri⁹ descendẽs: tñ videt mihi ꝙ in cõiunctione corpali in oĩ casu quo cõtingere potest qđ latitudines amborum sint equales ad eãdem partem. Uolo dicere ꝙ ambe latitudines sint septẽtrionales vel ambe meridionales erit coniunctio latitudinũ veridica: ⁊ in aspectu oppositionis si latitudines fuerint equales in diuersis partib⁹ ita ꝙ vna sit meridionalis ⁊ alia septẽtrionalis erit aspectus veridicus quantum ad latitudines.

Et cum separatur vnus planeta ab alio. ¶ Hic ponit vacuationem cursus. Dicit qñ aliquis planeta fuerit cõiunctus alteri corpore vel aspectu: ⁊ post separationẽ ab illo nõ cõiungit alicui alteri corpore vel aspectu quãdiu fuerit in illo signo: tunc dicit esse vacuus cursu. Uerbi gratia: pono ꝙ luna iungat ioui corporaliter in sagittario: ⁊ post separationẽ eius a ioue non sit aliquis planeta in sagittario cui possit coniungi: nec radij alicuius quẽ possit aspicere in hoc casu luna est vacua cursu donec exeat de sagittario et iungatur alicui corpore vel aspectu.

Et cum fuerit planeta in aliquo signo. ¶ Dicit qñ aliq̃s planeta fuerit ĩ aliquo signo vbi nullus alter planeta sit nec radij alicuius ille planeta quãdiu fuerit in signo illo sic se habente dicitur esse ferialis: siue siluestris in similitudine hominis non habentis societatem cum aliquo.

Et cum fuerit separatus. ¶ Dicit qñ planeta velocioris mot⁹ separauerit se a planeta tardioris mot⁹ ⁊ in sepando se ab eo iungat alteri. tũc trãsfert naturã pmi ad secũdũ. Uerbi gratia: pono ꝙ luna separetur a coniunctione corporalis iouis: et anteqꝫ compleatur separatio coniungatur saturno aliquo aspectu: vel corporaliter luna transfert tunc naturã iouis ad saturnũ. Fit etiam alio modo translatio scilicet quando planeta leuis coniungit ponderosiori se: et

ille ponderosius alteri adhuc ponderosiori se tūc medius transfert naturā leuis ad ponderosiorē. vbi grā: pono qđ luna aspiciat iouē aliq̊ aspectu ⁊ iupiter aspiciat saturnū. Jupiter in h̄ casu trāsfert naturā lune ad saturnū

Si autem non coniungitur. ¶ Dicit qđ qñ duo planete fuerint hoc modo dispositi qđ vnus eorū nō iungit̄ alteri. sed ambo iungunt̄ alicui tertio. tūc si ille tertius aspiciat aliquē locū et locis circuli proijcit lumē illorū duorū ad illū locū. Et si aliquis planeta fuerit in loco radiorū suorū reddit illi lumen illorū duorū. Uerbi grā: pono qđ sol sit in capricorno ⁊ venus in piscibus: ita q̄ nō aspiciant se. Deinde pono qđ mars sit in cancro aspiciens solē de opposito et venerē de tertio in hoc casu mars recipit lumē solis ⁊ veneris: ⁊ reddit lumina ipsorū ad loca circuli in quibus sunt radij martis: ⁊ hoc vocatur redditus luminis. Fit etiam alio modo redditus luminis quando duo planete non aspiciunt se: sed tertius transfert lumen vnius ad alterum ita q̄ separetur ab vno ⁊ iungatur alteri: et tunc idem est q̄ translatio.

Sequitur prohibitio. ¶ Dicit qñ tres planete fuerit ī vno signo sed in diuersis gradibus et ille qui fuerit tardior motu trāsiuerit plures gradus illius signi q̄ aliquis aliorū duorum. tunc medius eorū prohibet coniunctionē leuioris cū ponderoso. vbi gratia: pono qđ saturn⁹ sit in. 12. gradu virginis: pono qđ mars sit in q̄nto gradu eiusdem virginis. in hoc casu mars petit cōiunctionē saturni. Sed pono qđ luna sit in. 8. gradu eiusdē virginis in hoc casu nō esset iudicandū q̄ mars cōiungeret̄ saturno: q2 luna est in medio ⁊ ꝓhibet ei⁹ cōiunctionē. Fit etiā ꝓhibitio alio modo: ita q̄ duo planete sint ī vno signo ⁊ leuior iungit̄ ponderosiori ⁊ alter planeta aspiciat eundē ponderosum ⁊ aspect⁹ eius fit ita ꝓpe sicut cōiunctio corporalis alterius: tunc ille q̄ corporaliter iungit̄ ꝓhibet aspicientē ne aspiciat. Et si in hoc casu vnus illorū fuerit ꝓpinquior q̄ alter ille q̄ fuerit ꝓpinquior obtinet ⁊ dicit̄ iungi ponderosiori. verbi gratia: pono qđ saturnus sit in. 12. gradu virginis: ⁊ mars in. 8. gra. eiusdē. Et pono qđ iupiter ꝓijciat radios suos ad octauū gradū virginis in hoc casu mars ꝓhibet aspectū iouis. Sz si iupiter ꝓijceret radios suos ad nonū gradū esset iudicādū qđ iupiter aspiceret saturnū. ⁊ cū hoc ꝓhiberet cōiunctionē martis. Et si iupiter ꝓijceret radios suos ad. 7. gra. esset iudicandū q̄ mars iungeret̄ saturno ⁊ cū hoc prohiberet aspectum iouis.

Et si iungitur planeta domino illius signi. ¶ Dicit quādo aliq̄s planeta iungit̄ per aspectū dn̄o illius signi in quo fuerit vel dn̄o exaltationis vel triplicitatis vel termini vel faciei dicit̄ mittere naturā domini illius dignitatis ad ipsum cuius fuerit dignitas. verbi gratia: pono qđ sol sit in capricorno aspiciens saturnū existentē in virgine in hoc casu sol est in domo saturni ⁊ mittit naturā ipsius saturni saturno. Et si leuis planeta fuerit in aliquo loco vbi hꝫ dignitatē aliquā. verbi gratia: pono qđ sit domus sua vel exaltatio ⁊c. ⁊ aspiciat aliquē planetā ponderosiorē se ⁊ qui nullā habeat dignitatē in loco eius dicit̄ leuis mittere suā fortitudinē ponderoso. verbi gratia: pono qđ luna sit in thauro. s. in exaltatione sua ⁊ aspiciat saturnū existentē in virgine de trino. in hoc casu luna naturā suā siue virtutē mittit ipsi saturno: licet saturnus nullā habeat dignitatē in loco lune. Sz

si saturnus habeat dignitatē in loco lune. verbi gratia: pono qđ luna sit in 24. gradu tauri in exaltatione sua ⁊ in termino ⁊ facie saturni ⁊ aspiciat saturnū mittit saturno naturā ꝓpriā ⁊ nām saturni rōne termini ⁊ faciei sue.

Et quādo fuerint aliqua dignitatū suarū. ¶ Dicit planeta leuior aspiciat pōderosiorē se ⁊ leuior hꝫ dignitatē in loco in q̄ est et ille quē aspicit etiā habet ibidē aliquā dignitatē: tunc leuis mittit ponderoso vtrasq̄ naturas. s. suā ꝓpriā ⁊ illius quē aspicit. ⁊ hec missio vocat̄ receptio. vbi grā: pono qđ sol sit in ariete in exaltatiōe sua ⁊ in domo martis ⁊ aspiciat martem aliquo aspectu in hoc casu sol mittit marti naturā suā ꝓpriā ⁊ cum hoc naturā martis rōne domus sue. ⁊ mars recipit solē a domo sua. Et si contingat q̄ inferior sit in dignitate superioris. ⁊ econtra superior in dignitate inferioris illa est melior receptio q̄ esse pōt. verbi grā: pono qđ sit sol in ariete in domo martis ⁊ mars in leone in domo solis ⁊ sol aspiciat martē aspectu tertio talis receptio erit integra et perfecta.

¶ Textus.

Nunc sequit̄ redditus. i. qñ iungit̄ planeta alicui planete qui cōburit̄. i. qui fuerit sub radijs solis vel fuerit retrogradus reddit q̄ ei virtutem ꝓpter debilitatē suā quā nō valet retinere: tūc si fuerint vtriq̄ planete in angulo vel succedentib⁹ angulorū erit redditus cū ꝓficuo: similiter si fuerit qui coniungitur ei tantū in angulo: ⁊ ille cui cōiungit̄ receperit eū. Si aūt fuerit planeta qui iungit̄ cadens ab angulo: ⁊ ille cui coniungit̄ in angulo vel in sequenti angulorū: aut si vtriq̄ fuerint cadentes erit redditus cū detrimēto.

¶ Glossa super textu nunc sequitur redditus.

Nunc sequitur redditus. ¶ Dicit qñ īferior planeta aspiciat superiorē: et ille quē aspicit est cōbustus sub radijs: vel retrogradus. in hoc casu superior reddit inferiori virtutē quā sibi misit. q2 ꝓpter debilitatē suā nō pōt retinere eā. Et si in tali casu vterq̄ fuerint in angulo vel in succedenti. tūc reddit⁹ fit cū ꝓficuo. Et si inferior fuerit in angulo ⁊ superior nō ita tñ q̄ superior recipiat inferiorē talis reddit⁹ etiā fit cū ꝓficuo. Et si inferior fuerit cadēs ab angulo ⁊ superior in angulo fit redditus cū ꝓficuo. Et si ambo fuerint cadentes redditus fit cū detrimento. verbi gratia: pono qđ luna sit in thauro ⁊ aspiciat mercuriū existētē in capricorno cōbustū in hoc casu luna mittit mercurio naturā suā. Sz q2 mercuri⁹ est cōbust⁹ nō pōt retinere naturā sibi missam: iō reddit lumē illud qđ recipit ab ea ⁊ si in hoc casu ābo fuerint in angulis reddit⁹ est ꝓficuus ⁊c.

¶ Textus.

Inde sequitur almenē. i. refrenatio q̄ fit qñ planeta vult coniungi alteri: sed añq̄ iungat̄ accidit retrogradatio et sic destruit̄ ei⁹ cōiunctio. ¶ Hāc sequit̄ alichorad. i. Jucteas accidēs: h̄ fit cū aliq̄s planeta leuis fuerit mitorū ḡduū ī signor

alter illo ponderosior minus gradib⁹ tertius quoq; leuior p̄mo volens cõiungi ponderosiori: sed anteq; ei cõiungat sit retrogradus ille leuior qui habet plures gradus ꝛ iungit ꝛ applicat illi põderoso ꝛ trãsiens illũ iūgitur ēt alteri planete leuiori: ꝛ sic destruit ꝯiūctio illius p̄oris cũ põderoso.

¶ Glossa super textu Inde sequitur.

Inde sequitur almenem. ¶ Dicit quãdo planeta inferior vult cõiungi superiori: sed anteq; cõpleatur cõiunctio inferiori fit retrogradus hoc vocat refrenatio. verbi grã: pono q̄ saturn⁹ sit in.12.gra. virginis: ꝛ venus in p̄cipio ṽginis vadẽs ad ꝯiunctionẽ saturni. Sed cũ p̄uenerit ven⁹ ad.8.gradũ vel nonũ.s. anteq; cõiungat saturnum icipit retrocedere: in tali casu refrenat ven⁹ ne ꝯiūgat saturno: ꝛ idem intellige de aspectu si iret ad aspectũ: sz anteq; aspectus ꝯpleret inciperet retrocedere. ¶ Glossa.

¶ Hanc sequitur alchoꝛad id est contrarietas.

¶ Dicit q̄ contrarietas est qñ tres planete fuerint in vno signo quoꝝ vn⁹ sit ponderosus: ꝛ alij duo leues: et vnus duorũ leuium transiuerit ponderosum ꝛ alter petat ꝯiunctionẽ põderosi. sed anteq; cõiungat ponderoso: ille q̄ transiuerit ponderosũz sit retrogradus: ꝛ ꝯiungit ponderoso per retrogradationẽ: ꝛ obuiat alteri leui: tũc retrogradus destruit ꝯiunctionem illi⁹ cui obuiat cũ ponderoso. Verbi grã: pono q̄ȝ sit saturnus in.8.gradu ṽginis: ꝛ mars sit in.12.gradu eiusdẽ ꝛ iupiter sit in p̄cipio ṽginis petẽs cõiunctionẽ saturni: sed anteq; cõiungat sibi: mars incipiat retrogradari ꝛ ꝯiungi saturno p̄ retrogradationẽ ꝛ obuiet ioui in h̄ casu mars destruit cõiunctionẽ iouis cũ saturno.

¶ Textus.

Sequitur alfazim.i.frustratio. hec quoq; fit cũ aliquis planeta petit cõiunctionẽ alterius planete sed anteq; perueniat ad eum mutatur iste in aliud signuz ꝛ erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciẽs ip̄m signũ ꝛ erunt radij ei⁹ in initio signi. Cũq; exierit sequẽs planeta de p̄imo signo iūgit isti aspiciẽti et ãnullat ꝯiunctio quã habebat cũ illo.s.cũ p̄mo.

¶ Glossa super textu Sequitur alphazim.

Sequitur alphazim id est frustratio. ¶ Dicit q̄ frustratio est qñ planeta leuis petit ꝯiunctionẽ põderosi. sed anteq; cõpleat coniunctio ponderosi: s intrat aliud signũ: ꝛ sint radij alicuius alterius planete in principio illius signi tunc quãdo leuis volẽs coniungi ponderoso intrat illud signũ coniungit radijs illi⁹ planete ibi aspicientis: ꝛ sic annullat cõiunctio p̄ima. verbi gratia: pono q̄ saturnus sit in.29.gra in leone ꝛ mars sit in.24.gradu eiusdem pe-

tens cõiunctionẽ saturni. Sed anq; iungat mars saturno: saturnus intret ṽginẽ: ꝛ pono q̄ȝ iupiter aspiciat p̄mũ gradũ ṽginis. in h̄ casu mars exiẽs de leone cõiungit radijs iouis: et sic annullat cõiunctio martis ꝛ saturni.

¶ Textus.

Hinc q̄z sequit abscisio luminis hoc ẽ qñ aliq̄s planeta petit coniunctionẽ alterius ꝛ fuerit in secundo signo a signo illius cui iungit alter planeta: sed anq; iungat ei prius sit ille qui est in secundo signo retrogradus cõiungiturq; ei ꝛ abscindit lumẽ suũ a planeta qui volebat cõiungi ei. Similiter si fuerit planeta iens ad coniunctionẽ alterius planete: ꝛ ipse alter planeta cui vult iungi petat cõiunctionẽ alterius planete se ponderosioris: sed anq; p̄ueniat leuis ad gradus põderosioris iungit ipse ponderosus alteri seipso ponderosiori et abscindit lumen illius a planeta p̄imo leuiori.

¶ Glosse super textu Hinc quoq; sequit abscisio luminis.

Hinc quoq; sequitur abscisio luminis. ¶ Dicit q̄ abscisio luminis est qñ aliquis planeta leuis petit cõiunctionẽ ponderosi. ꝛ in secundo signo a signo ponderosi fit alter planeta. sed anq; leuis iungat põderoso. ille qui est in scdo signo fit retrogradus ꝛ iungit ponderoso. in tali casu retrogradus abscindit lumen ponderosi a planeta q̄ volebat ei iungi. Et est quasi idẽ q̄ȝ cõtrarietas sed differt in hoc q: in cõtrarietate planeta retrogradus nõ solũ iungit ponderoso sed etiã iungit leui q̄ volebat iungi põderoso p̄ obuiationẽ. ꝛ põt exẽplificari sicut ibi fuit dictũ. Fit etiã alio mõ abscisio luminis.s. qñ planeta leuis petit cõiunctionẽ ponderosi ꝛ ille ponderosus petit cõiunctionẽ alteri⁹ põderosioris ꝛ iungit ei anq; leuis iūgat p̄mo põderoso. ṽbi grã: pono q̄ȝ mars petat cõiunctionẽ iouis ꝛ iupiter petet cõiũctionẽ saturni ꝛ anq; mars iungat ioui iupiter iungat saturno: in tali casu saturnus abscindit lumen iouis a marte.

¶ De locis fortunatis ꝛ malis. Textus.

Sunt quoq; his planetis loca in quib⁹ cõfortant ꝛ in quibus debilitant: ꝛ loca in quibus fiunt fortune: ꝛ loca in quibus fiunt mali. Sed loca in quibus fiũt fortune sunt hic: vt.s. sint in aspectibus bonoꝝ.i. in aliquo aspectu vtili.s. sextili: aut in trino aspectu q: a quibusdã ita nominat exagona radiatio quoq; ac trigona: ꝛ vt sint mali cadẽtes ab eis sintq; separati ab infortunaꝛ iũcti fortune: aut sint obsessi a fortunis vel radijs eoꝝ.i. vt sint iter duas fortunas vel inter radios fortunarũ. ¶ Hec est eñ obsessio vt habeat planeta fortunã vel radios eius añ se ꝛ aliã fortunam: vel eius radios post se. Et quidã vocant hoc altisert.i. veneratio: aut sint vniti cũ sole in vno gradu aut sint in aspectu ei⁹ sextili siue trino: vel cõsimili aspectu lune ꝛ luna tũc sit fortunata: ꝛ vt cursu sint veloces aucti lumine ꝛ numero: aut sint in dignationib⁹ suis vel in suo haim.i. in sua similitudine vt sit videlicet planeta masculinus in signo masculino ꝛ feminin⁹ in signo feminino ꝛ diurn⁹

in die sup terrā ꝛ in nocte sub terra. nocturn⁹ in nocte sup terrā ꝛ in die sub terra ꝛ reliqua ꝛ vt sint in signis in quib⁹ habuerint dignitates seu ptātes suas: vel gaudijs suis vel in gradib⁹ lucidis recepti: et ex fortitudine coꝝ est vt sint ascendentes in septētrione: aut sint septētrionales: vel sint ascēdentes in circulo augis sue: aut in statione secūda: hoc est qn̄ fuerint in statione vbi dirigant a retrogradatione: aut sint exeuntes de sub radijs solis aut sint in angulo: vel in sequēti eius aut sibi tres altiores oriētales a sole ꝙ si cū aspexerint sextili: aut trino aspectu: erit illis hoc augmentū fortitudinis: aut fuerint in quartis masculinis ꝛ sol cū fuerit in illis quartis masculinis: aut in signis masculinis erit fortis etiā nisi sit in libra: qꝛ ibi cadit. Et ex fortitudine triū inferiorū est vt sint occidentales a sole: aut in quartis femininis ꝛ ex fortitudine lune: vt sit in nocte sup terrā ꝛ in die sub terra in loco feminino: vel in signo feminino: et cū fuerit in exaltatione solis.

¶ Glossa super textu de locis fortunatis ꝛ malis.

Sunt quoqꝫ his planetis. ¶ Dicit ꝙ planete in quibusdā locis confortantur ꝛ in quibusdā debilitant ꝛ in quibusdā locis fiunt fortune ꝛ in quibusdā infortune. Fiunt fortune in aspectu sextili vel tertio bonorū ꝛ vt infortune sint cadētes ab eis iuxta ꝙ intelligēdū est ꝙ qn̄ aliqs planeta est in eodē signo cū alio vel in quarto vel in septimo vel decimo ab ipso dicit esse in angulo ab illo. Et si fuerit in scdo signo ab ipso vel in quinto vel in octauo vel in .11. dicit esse ab ipso in succedēti. Et si fuerit ab ipso in tertio signo vel in .6. vel in .9. vel .12. dicit esse in cadenti ab ipso. Fiunt etiā fortune qn̄ separat ab vna fortuna ꝛ iungunt alteri aut qꝺ sint inter radios duarū fortunarū ꝛ hoc vocat veneratio a quibusdam. Fiūt etiā fortune qn̄ sunt vniti sole in eodē gradu aut qꝺ sint in eiꝰ aspectu tertio vel sextili vel in aspectu trino vel sextili lune: et etiā vt sint aucti numero ꝛ lumine: ꝛ qꝺ sint in aliqua dignitatū suarū vel in suo haim. Et planete fiunt fortiores qn̄ ascendūt in circulo augis et qn̄ sunt septētrionales vel ascēdūt in septētrione Similiter fortificant qn̄ sunt in statione secūda euntes ad directionē. Similiter qn̄ exeunt de sub radijs solis ꝛ qn̄ sunt in angulis vel in succedētib⁹. Et tres superiores fortificant qn̄ sunt oriētales. Et si aspiciunt solē aspectu sextili augmentat eorū fortitudo. Similiter qn̄ fuerint in quartis masculinis vel i signis masculinis. Fortitudo solis etiā augmentat in quartis ꝛ in signis masculinis preterqꝫ in libra: ibi eñ non fortificat ꝓpter casum ab exaltatione lꝫ libra sit signū masculinū ꝛ etiā in q̄rta masculina. Et tres inferiores planete .s. existētes sub sole significant qn̄ sunt occidētales a sole. ꝛ in q̄rtis ꝛ in signis femininis. Et luna fortificatur cū fuerit in nocte sup terrā: ꝛ in die sub terra. ꝛ cū fuerint in signo ꝛ in loco feminino ꝛ cum fuerint in exaltatione solis .s. in ariete.

¶ De infortunio planetarum. Textus.

Ex infortunio vero planetarū ꝛ destructione eorum est vt sint in coniunctione malorū: aut in opposi tione eorū: vel in eoꝝ tetragona: aut trigona: aut exagona radiatiõe: aut si fuerit inter eos ꝛ corp⁹ mali vel radios eiꝰ minus termino planete: aut fuerit i terminis malorū aut domib⁹ eoꝝ

aut sint mali eleuati super eos a .x. vel .xi a locis eorum: et multo deterius si non receperint eos. Aut fuerint in coniunctione solis: vel oppositione eius: vel in tetragona radiatione: aut fuerint in capitibus suoꝝ genzahar: aut cū caudis suis. aut cū capi. e draconis vel cauda: sintqꝫ inter eos ꝛ inter aliquem istorum scilicet locorū .12 gradus vel infra et maxime si fuerit luna aliquo eorum: similiter ꝛ sol tunc magis impeditur ab eis .i. a capite vel cauda cū fuerint iter ipsū ꝛ vnū eoꝝ etiā .4. gra. añ vel retro: aut fuerit planeta obsessus inter duos malos: hoc est vt sit planeta in signo aliq̄ ꝛ cū eo malus: vel radij eiꝰ añ se: ꝛ malus vel radij eiꝰ post se: aut separat a malo ꝑ cōiunctionē: vel ꝑ aspectū: ꝛ iungat tali mō alteri malo: aut si fuerit malus: vel radij eiꝰ in signo qꝺ est añ eū .i. in scdo ab eo: ꝛ in signo qꝺ est post eū: i. dest in .12. ab eo fuerit alter malus vel radij eiꝰ. Et dicit de signis ꝙ sint obsessa. Qꝺ si aspexerit fortuna vel sol cūdē planetam obsessū. vel signū obsessum a trino: vel a sextili aspectu fueritqꝫ inter eū ꝛ cōiunctionē minus septē gradibus soluit ipsa malitia vel obsessio. ¶ Et ex hoc vt sit planeta retrogradus. vel sub radijs solis cōbustus: aut cadens ab ascēdente: aut ex debilitate eoꝝ: vt sint tardi cursu: aut statiõe ꝑma: hoc est qn̄ stāt vt retrogradi fiāt: aut sint in gradibus tenebrosis: aut sint masculini in signis masculinis: ꝛ gradib⁹ femininis in die sub terra: ꝛ in nocte sup terrā: aut sint feminini: ꝛ in signis masculinis: in ꝛ gradib⁹ masculinis in nocte sub terra: ꝛ in die sup terrā: aut sint in oppositione dignitatū suarū: seu potestatū: aut descēdentes in meridie vel meridiani: aut cadētes ab angulis vel a succedētibus angulorum: aut in domibus cadentibus: aut sint in via combusta q̄ est medietas vltima libre: ꝛ prima medietas scorpionis: aut iungant planete retrogrado vel impedito seu cadenti: aut nõ sint recepti. Aut sint tres altiores a solo occidētales: aut in quartis femininis: ꝛ debilitas solis est: vt sit in signis femininis: aut in q̄rtis femininis: nisi sit in domo nona: ꝛ debilitas trium inferiorum est vt sint oriētales: aut quartis masculinis.

¶ Glossa super textu de infortunio planetaꝝ.

Ex infortunio vero planetarum. ¶ Dicit ꝙ planete fiunt infortunate idest infortunant quando sunt in aspectibus malorū. et quando coniunguntur malis per corpus vel per aspectum ita ꝙ inter eos et corpus mali vel inter eos et radios mali sit minus termino vnius planete. Et infortunantur qn̄ sunt in terminis malorum aut in domibus malorū. Uerbi gratia. iupiter vel venus infortunatur in terminis saturni et martis et in domibus eorum. Et infortunantur qn̄ infortune eleuant sup ipsos. ita quod sint infortune in .10. vel .11. signo ab ipsis. Iuxta quod intelligendū est ꝙ planeta existens in .10. signo ab alio dicit eleuari sup ipsū. sicut existens in .10. domo eleuat sup ascēdēs: ꝛ si istud fiat sine receptione est peius. Uerbi gratia: pono quod iupiter sit in principio sagittarij ꝛ saturn⁹ in ꝑncipio ꝟginis: in hoc casu saturnus eleuat sup iouem. Uirgo enim est decimū signum a sagittario. Infortunant etiā quādo sunt in coniunctione solis: vel in opposito solis: vel in aspectu

Quod planeta super aliū eleuat.

eius quarto. Etiaȝ infortunant qñ sunt in capitibus suoꝝ genȝahar idest in intersectionibus deferentium coꝝ cũ eclyptica siue in capite vel cauda draconis eoꝝ: vel ꝓpe hec loca per. 12. gradus vel infra maxime si in his locis luna fuerit impedita ab eis: vel sol scilȝ vt luna: vel sol iungat eis in his locis vel aspiciat eos aspectu inimico. Ratio aũt quare infortunant in his locis est qr possunt ibi eclypsari. Infortunant etiã qñ distãt a sole per quatuor gradus ante vel retro. Et qñ fuerint inter corpa vel radios duorũ maloꝝ: ita qḋ separentur ab vno malo corpore vel aspectu ꝛ iungant alteri malo: aut fuerit malus: vel radij eiꝰ in signo qḋ est ante eũ ꝛ alter malꝰ vel radij eius in signo qḋ est post eũ. tũc enim dicitur obsessus. Verbi grã: pono ꝙ iupiter sit in virgine ꝛ in. 11. gradu: ꝛ mars vel radij martis sint in 10. gradu eiusdẽ ꝛ saturnus vel mars sint in. 12. gradu eiusdẽ in hoc casu iupiter diceret obsessus a duabꝰ infortunis. Eodẽ mõ dicit de signis ꝙ sũt obsessa qñ vnus malus est in eius principio ꝛ alter in eius fine. Sȝ qñ sol vel fortuna aspicit planetã vel signũ obsessum aspectu sextili: vel tertio: ita ꝙ sit aspectus ad. 7. gradus ꝓpe vel infra: tũc ꝑ talem aspectum soluit obsessio. Infortunant etiã qñ sunt retrogradi vel cõbusti aut cadentes ab angulis. Et debilitãtur qñ sunt tardi cursus qḋ vadant minus medio motu eoꝝ. Et qñ sunt in statione prima euntes ad retrogradationẽ: aut ꝙ sint in gradibus tenebrosis: aut planete masculini in signis vel gradibus femininis: ꝛ in die sub terra ꝛ in nocte sup terraȝ: aut feminini in signis masculinis ꝛ in gradibꝰ masculinis ꝛ in die sup terrã ꝛ ĩ nocte sub terra. Hoc enĩ est cõtrariũ haim idest similitudini eoꝝ. Et debilitant siue infortunantur qñ sunt in locis oppositis dignitatũ suarũ: aut ꝙ sint in latitudine meridiana ab eclyptica maxime si fuerint descendentes in eadeȝ latitudine: aut sint ĩ via cõbusta. s. a medietate libre vsqȝ ad mediũ scorpionis: aut sint iuncti planete retrogrado: aut cadẽti: aut qḋ non sint recepti. Et tres superiores. s. saturnus iupiter ꝛ mars debilitant cũ fuerint occidẽtales a sole: aut in q̃rtis femininis: ꝛ sol debilitat in signis ꝛ in q̃rtis femininis: nisi fuerit in nona domo: qr ĩ illa gaudet. Tres inferiores. scȝ venus mercuriꝰ ꝛ luna debilitant in signis ꝛ in q̃rtis masculinis. ¶ Et di de planetis qḋ sunt q̃dã eoꝝ se inuicem diligẽtes. Dicit qḋ quidam planete diligunt se inuicẽ ꝛ quidam habent se odio: ꝛ patet in littera: ꝛ sic cõpleta est expositio tertie differentie alkabitij introductorij ad iudicium.

¶ De amicitia et odio planetarũ. Textus.

ET dicitur in planetis ꝙ sint quidã eoꝝ se inuicem diligẽtes ꝛ odiẽtes: nã de diligentibus q̃dã antiquorũ dixerũt ꝙ Jupiter diligit oẽs planetas ꝛ sit amicus eoꝝ et ipsi illius ꝓter martẽ. Veneris amici sunt oẽs planete ꝛ oẽs diligũt eã ꝓter saturnũ. ¶ Saturni aũt amici sunt Jupiter Sol ꝛ Luna ꝛ inimici eiꝰ Mars et Venus ꝛ ipsa plus hȝ cũ odio. ¶ Et amica martis est Venus ꝛ ceteri planete odio habent eũ ꝛ plus Jupiter ꝛ Sol. ¶ Solis ꝓo amici sunt Jupiter ꝛ Venꝰ. ꝛ inimici Mars Mercuriꝰ ꝛ Lune. ¶ Mercurij amici sunt Jupiter Venus: ꝛ Saturnus tñ: ꝛ inimici eiꝰ sunt Sol ꝛ Luna ꝛ Mars. Lune aũt amici sunt Jupiter ꝛ Venꝰ ꝛ Saturnus. ꝛ inimici Mars ꝛ Mercurius. Capitis draconis amici sunt Jupiter ꝛ Venꝰ ꝛ inimici Saturnꝰ ꝛ Mars caude ꝓo amici Saturnꝰ ꝛ Mars inimici Sol ꝛ Luna Jupiter ꝛ Venꝰ. Et sunt alie spẽs inimicitie cũ fuerit duo planete habẽtes domos suas oppositas. vt Mars ꝛ Venus: ꝛ cũ cõiũgunt dr aptio portaꝝ. Tertia q̃ȝ spẽs inimicitie est vt sint duoꝝ planetarũ exaltatiões opposite. Fortior aũt planetaꝝ amicitia est: vt concordet planeta cũ planeta in natura ꝛ in qualitate atqȝ substãtia ꝛ ꝑtãte sicut cõcordat Mars cũ sole: qr vterqȝ ꝯcordat in caliditate et siccitate et acuitione ꝛ celeritate: ꝛ est dñs exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo: ꝛ vti ꝯcordat Luna ꝛ Venus in frigore et humiditate: ꝛ est dña exaltatiõis eius. Cũ aũt concordauerũt duo planete in nature ꝛ substantia: vt Jupiter ꝛ Venus sunt amici.

¶ Differentia quarta in expositione nominum astrologoꝝ. Textus.

ET prosequamur nũc expositionẽ nominũ astrologorũ. Initium hoꝝ est. Cõiũctio ꝛ res significãtes destructiões seu mutatiões q̃ fiũt in hoc seculo ex cõiũctionibꝰ: quaꝝ numerꝰ est sex: maior aũt oĩbus cõiũctionibus est ꝯiunctio saturni ꝛ Jouis in initio arietis ꝛ hic fit in. 960. annis. ¶ Scḋa aũt eoꝝ ꝯiũctio est in initio vniuscuiusqȝ triplicitatis ꝛ hec fit in 240. ãnis. Jungũtur enĩ in vnaquaqȝ triplicitate duodecies: ꝛ fortassis faciũt in vnaquaqȝ triplicitate. 13. cõiunctiones: deinde mutat eoꝝ ꝯiunctio ad triplicitatẽ q̃ huic succedit. ¶ Tertia aũt ꝯiũctio est saturni ꝛ martis in initio cancri que fit in omnibꝰ. 30. annis. ¶ Quarta quoqȝ est cõiunctio iouis ꝛ saturni in vnoquoqȝ signo que fit in omnibꝰ 20. annis. ¶ Quinta est descensio luminaris maioris in punctum equinoctij vernalis temporis: scilicet ingressus solis in capite arietis que fit in omni anno. ¶ Sexta est coniunctio luminarium ꝛ oppositio eorum que fit in dimidio cuiusqȝ mensis lunaris. Et quando dicitur ascendens coniunctionis dicitur vel significatur ascendens mundi. idest signum quod ascendit hora introitus solis in predictum punctum equinoctij vernalis in initio scilicet illius anni quo debet fieri cõiunctio predicta.

¶ Glosa sup textu differentie quarte.

DIfferentia quarta in expositione nominuȝ astrologorum. ¶ Cõpletis tribus differentijs huius libri in quibus auctor determinauit de esse circuli signorum essentiali et accidentali in prima differentia et de naturis septem planetaruȝ in secunda differentia: et de his que accidunt septem planetis in semetipsis: ꝛ adinuicem. s. in tertia differentia. Sequitur quarta differentia in qua exponit nomina quibus vtunt magistri iudicioꝝ ꝛ docet ea applicare ad opus. Et põt tota illa differentia diuidi in. 16. partes ꝫm. 16. capitula q̃ ponit in ea. In primo capitulo loq̃

rit de cōiunctionibꝰ magnis cōnumerando eas. In scdo capitulo docet i
nestigare gradū ascendetē alicuius natiuitatis. In tertio capitulo docet
eligere locū vite in natiuitatibꝰ. In quarto capitulo docet eligere datorē
annoꝝ vite i natiuitatibꝰ. In.5.docet eligere planetā dn̄atorē natiuitatis
q̄ preest nato post hylech ⁊ alcochodē.in 6 tractat de pfectu annoꝝ na
tiuitatis ⁊ mūdi.in.7.cap docet dirigere significatorē q̄libet ad quēlibet
locū circuli. In.8.docet dirigere gradū ascendentē in natiuitatibꝰ.in.9.
docet inuenire duodenarias planetarū ⁊ domoꝝ.in.10.docet inuenire no
uenarias. In.11.docet inuenire decanū.in.12.docet inuenire dn̄m orbis
siue hore.in.13.docet inuenire annos fridarie in natiuitatibus.in.14.do=
cet cognoscere qs planetarū eleuat̄ super alterū. in.15.docet inuenire q̄n
sit apertio portaꝝ.in.16.loquit̄ de horis fortunatis ⁊ isfortunatis:vbi par=
tes incipiāt patebit in pcessu. In p̄mo ergo capl.loquitur generaliter de
magnis ꝯiunctionibꝰ ⁊ dicit ꝙ ꝯiunctiōes magne sunt res significātes de
structiones siue mutatiōes q̄ fiūt in hoc seculo ⁊ sunt 6 in numero. ¶ Pri
ma maior oībus ꝯiunctionibꝰ est ꝯiunctio iouis ⁊ saturni in pricipio arie
tis et hoc fit in.960.annis semel. ¶ Secunda cōiunctio est mutatio con=
iunctionis iouis ⁊ saturni de vna triplicitate ad aliā:⁊ hoc fit in.240.an=
nis semel. Et quando venit coniunctio eorum ad aliquā triplicitatem an=
teq̄ exeat illam duodecies coniungitur. Verbi gratia:coniunctio iouis ⁊
saturni nūc est in triplicitate aerea ⁊ incipit in signo geminoꝝ anno dn̄i
1325.ab illo tpe in.20.annis.s.anno dn̄i.1345.cōiungent̄ in aquario.⁊ ab
illo in.20.annis ꝯiungent̄ in libra ⁊ postea i geminis:⁊ ita sm̄ hūc ordinē
donec tribus signis duodecies ꝯiungant̄ et si multiplicaueris.20.per.12.
inuenies.240.annos post quos cōiunctio mutabit se et intrabit triplici=
tatē aquaticā ⁊ stabit ibi similiter per.240.annos ⁊ sic de aliis triplicita
tibus intelligas:⁊ intelligas ꝙ sicut dicit qḋ ꝯiunctio maxima reuertit̄ in
960.annis ad pricipiū arietis.i.ad triplicitatē igneā:ita ꝯiūctio intrās
pricipiū alicuius alterius triplicitatis nō reuertit̄ ad pricipiū eiusdē ni
si post.960 annos stabit igit̄ vt supra dictū est in q̄libet triplicitate.240.
annis.triplicitates sunt quatuor:multiplica igit̄.240.per quatuor:⁊ inue
nies.960.annos. ¶ Tertia ꝯiunctio est martis ⁊ saturni i cācro in q̄bus fi
unt.30.annis. ¶ Quarta cōiunctio est iouis ⁊ saturni quocūq̄ signo fue=
rit:⁊ hoc fit in.20.annis semel. ¶ Quinta ꝯiunctio est introitus magni lu=
minaris in primū minutū equinoctij vernalis.i.arietis. ¶ Sexta cōiunctio
est solis ⁊ lune ⁊ eorū oppositio. Et q̄n dicit̄ ascendēs ꝯiunctionis magne
intelligit̄ de ascēdēte.s.introitus solis in arietē in illo anno in quo debet
fieri illa ꝯiūctio. Verbi grā:ꝯiunctio iouis ⁊ saturni fuit i geminis āno dn̄i
1325. Et ascēdēs introitus solis in arietē in illo anno fuit taurus.20.gra=
dus:taurꝰ ḡ est ascēdēs illiꝰ cōiunctiōis. Iste cōiunctiōes q̄ dicte sūt vocā
tur cōiūctiōes magne. Alie multe sūt cōiunctiōes i planetis q̄rū numerꝰ
est.120.sꝫ ptolomeū in 50.ppositiōe centiloquij. Dicit ei ibi nō obliuisca
ris eē 120.cōiunctiōes q̄ fiūt in stellis erraticis. In illis eīm est maior scia
eoꝝ q̄ fiūt in hoc mūdo suscipiēti incremētū ⁊ decremētū. Haly ibi in com
mento numerat eas:dicit qḋ quedā sunt cōiunctiōes binarie ⁊ q̄dā trina
rie q̄dam quatrinarie quedā quinarie quedā senarie quedam septenarie.
Binaria autē cōiunctio est quādo duo planete tantū coniungūtur:et hoc

pōtest 21.modis variari. Ternaria coniunctio est q̄n coniungunt̄ tres pla
nete ⁊ hoc pōt variari triginta quinq̄ modis. Quatrinaria coniunctio est
q̄n coniungunt̄ quatuor planete:⁊ h̄ pōt variari similiter.35.modis. Qui=
naria coniunctio est q̄n coniungunt̄ quinq̄ planete ⁊ hoc pōt variari.21.
modis. Senaria cōiunctio est q̄n coniunguntur sex planete:⁊ hoc pōt va=
riari.7.modis. Septenaria nō est nisi vna scꝫ cōiunctio omnium septē pla
netarū. Et si ꝯputaueris seu addideris hos numeros predictos ad inuicē
inuenies.120. Qui volunt singulas numerare inuenient eas numeratas
in commento propositionis preallegate.

¶ De annimodar.i.gradus ascendentis natiuitatū inuestigatiōe. Textꝰ

Textus hoc annimodar qḋ est inuestigatio gradus ascēdētis
alicuiꝰ natiuitatis:⁊ putant multi astrologorū
ꝙ inueniat̄ p eundē idē gradus ascendētis natiuitatis alicu=
ius sed hoc falsum est.⁊ hoc iaꝫ patefeci in libro meo quē feci
de annimodar.sꝫ inuenit̄ p eundē dignior oībꝰ gradibꝰ circuli
post gradū ascēdentis in eadē hora sm̄ cursum naturalē:⁊ cōcordat multo=
tiens idest accidit aliq̄n inueniat̄ per eū gradus. Cuiꝰ rei cognitio est vt cō
sideretur gradus cōiunctiōis vel gradus preuentiōis q̄ fuerit an̄ ipsaꝫ na
tiuitatē:⁊ si fuerit coniunctio illi natiuitati propior vocat̄ ipsa natiuitas
cōiunctionalis.⁊ si fuerit preuentio illi propior dicit̄ preuentionalis.idest
in qualicunq̄ eoꝝ fuerit natiuitas in cōiunctione.scꝫ vel preuentiōe eodē
modo ⁊ nomine natiuitas predicta nuncupat̄.⁊ q: gradus coniunctionis
est idē gradus in quo iungunt̄ luminaria nulla est inquisitio:nec indiget
expositiōe sua in preuentione autē q: vnūquodq̄ luminarium est in gradu.
idest in diuersis gradibus. Necesse est nobis scire quem horū graduū velit
intelligi gradū preuentionis:etiā dixit Ptolomeus:q: gradus illius lumi
naris qḋ fuerit super terram est gradus preuentionis.⁊ quidā sapientū di=
xerūt ꝙ si venerit in preuentione ꝙ vnum luminariū sit in gradu orientis
⁊ alterum in gradu occidentis:tūc gradus orientis erit gradus preuentio
nis. Et dixit Vellius:quia gradus preuentionis est gradus in quo fit im=
pletio volens intelligi gradū lune.sed q: hoc est opus Ptolomei opꝫ i hoc
nos redire ad eius sniam. cū ergo gradus cōiunctionis vel gradus preuen
tionis certissime patuerit constitues gra.ascendentē per extimationē hore
natiuitatis ⁊ quatuor angulos reliquas domos:deinde aspicies gra.con=
iunctionis:vel gradū preuentionis que fuerit ante natiuitatē:⁊ quis pla=
netarū in eo fuerit dignior vel fortior in eadē hora cōiunctiōis vel preuen
tionis per multitudinē dignitatū seu potestatū.i.cōsiderabis quis planeta
rū habet maius dn̄m in eodem loco. Hunc ergo planetā equabis ad horā
opinatā natiuitatis. deinde aspicies vtrū sit gradus illius planete i signo
in quo est propior gradui.x.domus aut gradui ascēdētis ⁊ cui hoꝝ ppior
fuerit facies hūc angulū ad instar gradus ipsius planete ⁊ eiꝰ minuti ⁊ di
uides.rij.domus per eū dixit. Ptolomeus si planete plures conuenerint
in domino eiusdem loci ⁊ fuerint equales in fortitudine constitues dn̄m lo
ci illum qui fuerit dn̄s batam ꝙ si in hoc etiam cōuenerint cōstitues eum
qui velocius debet mutari ab esse suo ad id quod fuerit melius.i.cum qui

voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit: ꝛ intrare aliud ī quo habuerit plures dignitates: vel si fuerint orientales a sole eliges eū q̄ soli fuerit propinquior nō fuerit sub radiis. Si vero in angulo fuerit ille est eligendus qui gradui eiusdem anguli fuerit propinquior ꝛ hoc intellige.

¶ Glosa sup textu De inuestigat. de gradus ascendentis.

ET ex hoc annimodar quod est. In hoc capitulo auctor docet inuestigare gradū ascēdentē alicui⁹ natiuitatis supposito q̄ sciat signū ascendens ꝛ ignoret gradus. ꝛ hoc docet ſm sententiā ptolomei nō ſm propriā intentionē. Dicit em̄ ptolomeus. in 34 propositiōe centiloquii Almuſteli sup locū cōiunctionis vel preuentiōis est in cōsimili gradu anguli ex angulis oīs natiuitatis hūane q̄ fuerit in illa cōiunctiōe vel preuentiōe. Et oīs gradus q̄ nō est similis gradui almutē sup locū cōiunctiōis vel preuentiōis nō est angulus alicuius natiuitatis humane. Sentētia littere talis est cū volueris iuenire gradū ascēdentē natiuitatis alicui⁹ cōsidera cōiunctionē solis ꝛ lune q̄ precessit natiuitatē vel oppositionē si precessit oppositio. Si precessit cōiunctio natiuitas dicit̄ cōiunctionalis: si precessit oppositio siue preuentio q̄d idē est natiuitas vocat̄ p̄uentionalis. Si natiuitas fuerit cōiunctionalis: cōsidera gradū in q̄ cōiungunt̄ luminaria. s. gradū zodiaci in quo fuit cōiunctio precedēs illā natiuitatē ꝛ vide q̄s planetarū sit fortior in gradu p̄ multitudinē testimoniorū ille em̄ est almutem super locū cōiunctiōis. Equa ergo eū ad horā natiuitatis quo equato constitue ascendēs ad horā natiuitatis ſm estimationem. ita tamē q̄ sis certus de signo ascēdente. Si em̄ deficeres in signo hec regula nō valeret tibi Habito igitur signo ascendēte hora natiuitatis: cōsidera vtrū locus planete quē equasti tali dispositiōe stāti sit propinquior gradui ascēdentis vl' gradui decime dom⁹ ꝛ cui eoꝝ fuerit propinquior huic hunc angulū facies similē gradui planete hoc est: pone tot grad⁹ signi existentis ī āgulo quot gradus pertransiuit planeta de sinu in quo est. Et vt euidenti⁹ pateat sententia littere pono in hoc exēplū.

¶ Pono q̄ in hora natiuitatis alicui⁹ ascendēs fuit libra s3 nescio quis gradus eius: ꝛ pono q̄ natiuitas fuit cōiunctionalis ꝛ cōiūctio precedēs eā fuit in. 6. gradu aquarii video q̄ saturnus est fortior in illo gradu: ergo equabo saturnū ad horā natiuitatis ꝛ ponat̄ q̄ inueniā eū in. 20. gradu virginis video q̄ saturnus in h̄ casu est propinquior ascēdēti q̄3 medio celi ſm ascendens estimatū faciā ergo angulū ascendentis ad similitudinē gradus saturni hoc est ponā. 20. gradū libre in ascendēte ꝛ si fuisset p̄pinquior medio celi fecissem angulū medii celi. 20. gra. signi ibidē existentis. Et ita fac in septima vel quarta vt guido bonatus sentit. Si aūt natiuitas preuentionalis fuerit operaberis per gradū oppositionis sicut nūc tibi dixi de gradu cōiunctiōis idest cōsiderabis planetā habentē plures fortitudines in gradu oppositiōis. Sed dubiū est de gradu preuentionis cū in preuentione siue oppositiōe sol sit in vno gradu ꝛ luna in opposito quē ergo gradum accipiemus p̄ gradu preuentionis vtrum gradum solis vel gradum lune. Dicit auctor ſm intentionem ptolomei q̄ gradum illius

luminaris accipere debem⁹ q̄d fuerit super terrā. S3 adhuc restat dubiū: ponat̄ q̄ vnū luminare sit in ortu reliquū in occasu ꝛ sic neutrū erit super terrā nec sub terra. Dicit auctor q̄ q̄dā sapientes dixerunt q̄ debem⁹ operari per gradū illius luminaris q̄d fuerit in orientem. Deinde dicit auctor q̄ ptolomeus dixit si plures planete cōuenirēt in dn̄o loci coniunctionis vel preuētiōis sc3 q̄ duo planete vel tres ī loco illo haberēt equales fortitudines videlicet q̄ vnus haberet ibi tot fortitudines quot alter: tūc debemus accipere illū q̄ fuerit in suo haim: ꝛ si quilibet eorū fuerit in suo haiz tūc debem⁹ accipere illū qui citius deberet mutari ad melius esse idest illum qui citius intrabit signū in quo habet plures fortitudines q̄3 in illo signo in quo est. Et si fuerit orientales a sole eligat eū q̄ fuerit ꝛ soli propinquior dūmodo nō sit cōbustus ¶ Iuxta istam partē notandū est q̄ alter est modus inuestigandi gradū ascendētis natiuitatis ꝛ ille modus accipitur a sententia ptolomei in. 51. propositiōe centiloquii vbi dicit. Locus lune in natiuitate est ipse gradus ascēdēs de circulo in hora casus spermatis in matricē ꝛ locus lune hora casus spermatis est gradus ascēdēs hora natiuitatis. Est etiā intelligendū ad euidentiā dicendorū q̄ more infantū in vteris matrum non sunt equales ſm q̄ dicit Haly in cōmento propositionis iā allegate. More aūt sunt distincte in. 3. sc3 maiorē morā ꝛ in mediā ꝛ in minorē. minor aūt mora cōtinet. 258. dies. Media mora cōtinet 273. Maior mora cōtinet. 288. dies. Et differentia inter maiorē ꝛ minorē sunt. 30. dies. Istud est intelligendum de his que nascunt̄ ſm cursum naturalē. De abortiuis aūt ꝛ de his qui nascunt̄ ī septimo mense hec regula nō tenet. Quantitas aūt more infantis in vtero accipit̄ a loco lune in figura hora natiuitatis. Si eī in hora natiuitatis luna fuit in principio septime domus sup terrā: sc3 supra orizontem occidentalē: tūc infans fuit in vtero matris per morā minorē: sc3 per. 258. dies. Et si luna fuerit in hora natiuitatis in gradu ascendente: tūc infans stetit in vtero per morā mediā sc3 per. 273. dies. Et si luna fuerit hora natiuitatis in gradu qui est ante gradum occidentis: tunc infans stetit in vtero per morā maiorē. sc3. 288. dies.

¶ Et nota q̄ cū luna in natiuitate est in parte occidentali prope orizontē si astronomus credit eam esse super terrā quando est sub terra vel ecōtra errabit in hora cōceptionis per 30. dies. Si vero luna fuerit super terram elōgata ab occidente idest inter oriens ꝛ occidens mora in vtero est maior minori mora ꝛ minor media. Dico q̄ est maior minori mora ſm quantitatem elongationis lune ab occidente. Et si luna fuerit sub terra elongata ab ascēdēte mora in vtero est maior media ꝛ minor maiori ꝛ est maior media ſm quantitatem elongationis ab ascendente. Cum ſm hanc viam volueris gradū ascēdētis natiuitatis alicui⁹ inuestigare cōstitue ascēdēs ad horā natiuitatis secundū estimationē propinquiorē quātū poteris veritati ꝛ equa lunam ad illā horā: ꝛ vide in quo loco ceciderit in figura: q̄ si ceciderit in principio septime domus subtrahe ab hora natiuitatis. 258. dies. Et remanebit hora conceptiōis. Si vero ceciderit inter septimā domū ꝛ ascendens. s. sup terrā vide p̄ quot gradus sit elōgata a gradu occidētis ꝛ pro quibuslibet. 12. gradib⁹ accipe vnum diē ꝛ pro quolibet gradu q̄ fuerit vltra. 12 accipe duas horas quos dies ꝛ horas adde super moram minorem. i. super. 258. dies. Et totū subtrahe ab hora natiuitatis ꝛ rema

nebit tps cõceptionis. Si vero ceciderit in ascẽdẽte subtrahe ab hora nativitatis.273. dies: et remanebit tps cõceptiõis. Si vero ceciderit inter ascẽdens et septimã. i. sub terra cõsidera qñtũ sit elõgata a gradu ascẽdẽte et pro quolibet.12. gradib⁹ accipe vnum diẽ et pro quolibet gradu residuo duas horas et numerũ dierũ et horarũ prouenientẽ adde sup horã mediã et totũ subtrahe ab hora natiuitatis. Si vero luna ceciderit in fine sexte dom⁹ subtrahe ab hora natiuitatis morã maiorẽ et remanet hora cõceptiõis. Hora igit̃ cõceptiõis nota: equa lunã ad illã horã et gradus in q̃ inuēta fuerit luit ascẽdẽs in hora natiuitatis. Licet hec via sit vera scdʒ intẽtionẽ fere oiuʒ sapientũ. videt̃ tñ mihi et cert⁹ sum q̃ nõ sufficit ad inuestigandũ in casu vbi nõ habeo gradũ ascẽdentẽ nisi p estimationẽ. Supponit ei q̃ sciã elõgatione lune a gradu occidẽtis vel ab ascẽdẽte: et si ignorẽ gradũ ascẽdente et p cõsequens gradũ occidẽtis qũo potero scire distãtiã lune ab aliquo illoꝝ nescio. Posito ei q̃ estimatio mea deficiat p.12. gradus distãtia lune ab occidẽte vel ab ascẽdẽte etiã deficiet p.12. gradus: et p illis deberet accipi vna dies et sic deficiet hora cõceptiõis in vna die et defect⁹ vltim⁹: scʒ in gradu ascẽdẽtis erit quãtũ luna mouet vna die. ¶ Additio. Adequabis gradũ ascendẽtis vel decime vl' septime vl' q̃rte dom⁹ cu fuerit ppinquior almutẽ ꝯiunctiõis vl' oppositiõis luminarioꝝ. Almutẽ aũt habebis a domo vel exaltatiõe vl' tio vel facie qḋ cõtingit qñ pcedẽtes sunt retrogradi.

Additio.

¶ De significatore vite. Textus.

Et ex hoc hylech. i. locus vite in natiuitatib⁹ cui⁹ sciẽtia est: vt p̃io aspicias horã natiuitatis: q̃ si fuerit i die accipies a sole: q̃ si fuerit añ gradũ signi ascẽdẽtis p.5. gradus aut ĩfra: aut fuerit i.10. vel.11. siue masculinũ fuerit ipsũ signũ seu femininũ apt⁹ erit: vt sit hylech. Si aũt fuerit i his trib⁹ locis. s. i septia vl' octaua vl' nona i signo mas. sit apt⁹ erit: vt sit hylech. Si vo fuerit i his trib⁹ locis i signo feminino non erit apt⁹: vt sit hylech. Hic aspicies lunã q̃ si fuerit i ascẽdẽte vl i scda vl' tertia: aut i septia vel octaua erit apta hylech siue masculinũ siue femininũ fuerit signũ. Et si fuerit añ gradũ signi ascẽdẽtis p.5. gradus vel infra: aut fuerit in.10. vel.11. aut in q̃rta vel quita vel in septima in signo feminino aptet̃ hylech. Si aũt fuerit in aliq̃ istoꝝ i signo masculino nõ erit apta hylech si fuerit i die natiuitas. Si vo natiuitas fuerit nocturna icipiam⁹ a luna q̃ si fuerit i aliq̃ pdictoꝝ locoꝝ: sʒ q̃ pdixim⁹ erit apta hylech. Si aũt luna nõ fuerit i eis aspicies post h̃ ad solẽ. q̃ si fuerit añ gra.7. per.5. gra. vl' ĩfra: aut si fuerit in.4. vl' i.5. erit apt⁹ vt sit hylech siue signũ fuerit masculinũ siue femininũ si vo fuerit añ ascendentẽ.5. gradib⁹ vel infra: aut in ascẽdẽte: vel in scdo signo mas. aptabit etiã hylech. Si aũt fuerit in aliquo istoꝝ locoruʒ in signo feminino nõ erit aptus hylech. Qḋ si luminariũ aliqḋ non fuerit aptũ hylech. Aspice post hoc natiuitatẽ: vtrũ sit cõiunctionalis aut pręuẽtionalis. i. vtrũ sit post cõiunctione vel pręuentionẽ. Qḋ si fuerit natiuitas cõiunctionalis et fuerit gradus cõiunctiõis in aliquo angulorũ. vel in succedẽti ãgulo: erit i loco apto hylech. Si vo predict⁹ grad⁹ fuerit cadens ab his octo locis idest ad angulis et a succedẽtib⁹ angulis nõ erit hylech. Aspicies tunc gradũ partis fortune: qui si fuerit in aliquo angulorum vel in

succedentibus angulis: erit in loco apto hylech. Si vo cadens fuerit ab his octo locis. Aspicies post hoc gradũ ascẽdẽtis et ꝯstitues eũ hylech. Si vo natiuitas pręuẽtionalis fuerit: incipies a gradu pręuentionis. Aspicieſq̃ eũ sicut prius fecisti in gradu ꝯiunctionis: et post ipsum gradũ ptis fortune post ipsuʒ gra. ascẽdẽtis eo ordine q̃ pdiximus in gra. ꝯiunctiõis. De sexu aũt signoꝝ nõ curabis idest nõ aspicies vtrũ sint signa illa mas. vel femi. nisi tãmõ in luminarib⁹ hoc est in gradu ꝯiunctiõis vel pręuentiõis et ascendẽtis et ptis fortune nõ ꝯsideres vtrũ sint in mas. signis vel femi. tã in angulis q̃ in succedẽtib⁹ anguloꝝ. sʒ hec q̃ttuor tñ erũt: tũc apta hylech cũ fuerint in his octo locis. i. in ãgulis vel succedẽtib⁹ eoꝝ: si vo fuerint in locis recedentibus. i. cadẽtib⁹ ab angulis non erũt apta hylech. Apparet itaq̃ q̃ sol sit hylech aptus i die et nocte sup terrã et sub terra in.11. locis sup terrã in.6. locis: et sub terra i.5. Luna q̃ʒ apta erit hylech i die et nocte sup terrã et sub terra sicut in.11. locis sup terrã in.5. et sub terra in.6. et cũ hoc si fuerit luna in his locis sub radijs solis nõ erit apta hylech. Aspiciẽs aũt hylech in angulis et succedẽtib⁹ eoꝝ sm q̃ equãtur.12. domus circuli p grad⁹ horarũ ascẽdentis sm q̃ exponit ei⁹ opus in canone planetaꝝ. i. in libro cursuũ planetaꝝ. Cũq̃ eq̃ueris domos hoc mõ ois planeta q̃ fuerit añ gradũ signi ascendẽtis vel cuiuslibet domus per.5. gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo que ei succedit: et ois locus ex locis que prediximus est aptus hylech: si aspexerit euʒ aliquis dominoꝝ illius qui sit dominus domus: aut domin⁹ exaltationis: aut dominus termini: aut triplicitatis: aut dominus faciei: et si non: non erit aptus hylech.

¶ Glossa sup textu et ex hoc hylech.

Et ex hoc hylech. ¶ In hoc capitulo auctor docet eligere hylech. i. significatorẽ vite in natiuitatibus. Sñia littere est ista. In eligendo significatorẽ vite debem⁹ incipere a sole si natiuitas fuerit in die et si inuenerimus ipsuʒ ante gradũ ascẽdẽtẽ per.5. gradus vel infra idest si inuenerimus ipsuʒ solẽ. in.5. gradibus q̃ ascenderunt super orizontem: scilicet in fine.12. domus aut si inuenerimus ipsum in.10. domo vel.11. domo accipiemus solẽ pro hylech siue fuerit in signis masculinis siue in signis femininis. Si vo nõ fuerit in his signis debem⁹ incipere: si fuerit in 7. vel.8. vel.9. domo in signis masculinis adhuc accipiem⁹ ipsuʒ pro hylech. ¶ Si vo his tribus locis iaʒ dictis: scilicet in septima domo octaua vel nona esset in signis femininis nõ esset apt⁹ ad hoc q̃ esset hylech. Si igit̃ sol nõ fuerit aptus hylech aspiciem⁹ ad lunã si eã inuenerim⁹ in ascẽdente vel in.2. vel in.3. domo aut in.7. vel.8. domo ipsa erit hylech siue fuerit in signo masculino siue feminino. Si vo nõ fuerit i his locis aspiciem⁹ si inuenerim⁹ eã ante gradũ signi ascẽdẽtis p quinq̃ gradus vel infra aut in.10. domo.4. aut in.5. in signo feminino adhuc ipsa erit hylech. Si autẽ in his locis esset in signis masculinis nõ esset apta hylech. Si vo natiuitas fuerit in nocte debem⁹ incipere pmo a luna. Si inuenerimus eã ante gradũ occidentem per quinq̃ gradus vel infra idest in illis quinq̃ gradibus qui sunt sub terra ex parte occidentis aut in aliquo aliorum locorum

Hylech significator vite.

p̄dictoꝝ ſcʒ modū dictū ipſa erit hylech. Et ſi ipſa nō fuerit apta aſpiciem⁹ ad ſolē q̄ ſi fuerit ante gradū ſeptime dom⁹ p.5. gradus vel infra: ſcilʒ ſub terra aut fuerit in.4. vel.5. domo erit aptus hylech ſiue ſigna ſint maſcu-lina ſiue feminina. Et ſi fuerit in aſcendēte vel in.2. domo in ſigno maſcu-lino erit apt⁹ hylech in feminino ꝟo nō. Si ꝟo luminaria nō fuerint apta vt ſint hylech aſpiciemus vtrū cōiunctio preceſſit natiuitatē vel oppoſitio ꝙ ſi p̄ceſſit cōiunctio aſpiciemus gradū coniunctiōis: ſcilicet illū gradum in quo luminaria fuerūt cōiuncta ante natiuitatē ⁊ ſi inuenerimus ipſuʒ gradū in aliquo quattuor anguloꝝ vel in aliquo ſuccedentiū accipiemus ipſuʒ ꝓ hylech. Et ſi nō inuenerimus ipſuʒ in aliquo anguloꝝ neqꝫ ſucce-dentiū. Debemus aſpicere ad gradū partis fortune qui ſi fuerit in aliquo angulorū vel ſuccedentiū debemus ipſuʒ accipere pro hylech. Si vero nō fuerit in aliquo hoꝝ locoꝝ debemus vltimo accipere gradum aſcendēteʒ natiuitatis. Si aūt oppoſitio preceſſit natiuitatē debem⁹ aſpicere ad gra-dū oppoſitiōis ſicut dictū eſt de gradu cōiunctionis ⁊ poſtea ad partē for-tune ⁊ vltimo ad gradū aſcēdētē natiuitatis: nec oportet in gradu cōiun-ctiōis vel p̄uentionis vel partis fortunā aſpicere vtrū ſigna ſint maſculina vel feminina. Et ſic patet ꝙ ſol pōt eſſe hylech ī die ⁊ nocte ſup terrā ⁊ ſub terra in.11. locis. Pōt eñ eſſe ſup terrā hylech in ſex locis ⁊ ſub terra in.5. Et luna ſilr pōt eſſe hylech in.11. locis. Pōt eñ ſub terra eſſe hylech ī ſex locis ⁊ ſup terrā in.5. Si aūt luna in aliquo predictorū locoꝝ fuerit cōbu-ſta ſub radijs ſolis nō erit apta hylech. Et cū fuerint domus equate ſcd̄m doctrinā traditam in canonibus aſtrolabij et tabularū primi mobilis oīs planeta qui fuerit ante aſcendēs vel ante principiū alicuius alterius do-mus per quinqꝫ gradus vel infra erit fortitudo eius valida in domo q̄ ſuc-cedit. Et oīs locus ex locis predictis nō pōt eſſe hylech niſi aſpiciat eū ali-quis planeta habens dignitatē in loco illo: ſcilʒ ꝙ ſit dn̄s domus vel dn̄s exaltationis aut triplicitatis aut termini aut faciei. Tota ſentētia littere poteſt reduci ad pauca ꝟba. Quinqꝫ ſunt loca a quibus recipitur hylech

Hylech q̄d

ideſt ſignificator vite q̄ ſunt hec: ſol: luna: gradus cōiunctionis vel p̄uen-tiōis p̄s fortune grad⁹ aſcēdēs natiuitatis ſi natiuitas fuerit ī die īcipiē-dū eſt a ſole. Et ſi nō fuerit in locis aptis ſm̄ qḋ p̄dictū eſt recipienda eſt lu-na. Et ſi nō fuerit apta recipiēdus eſt gradus cōiunctionis vel p̄uentiōis q̄ ſi nō fuerit aptus recipienda eſt pars fortune. Et ſi non fuerit apta reci-piēdus eſt gradus aſcēdēns natiuitatis. Dicit ptolomeus ꝙ hylech nūqꝫ debeat accipi ab aliq̄ loco exiſtēte ſub terra. Dicit eñ ⁊ cōuenit vt nō ope-remur in re tā nobili ſicut iſta p id totū qḋ eſt ſub terra ſed ſemp per id qḋ aſcendit ⁊ apparet ſup terrā. Nec conuenit nō operari per ſignū qḋ aſcen-dens non aſpicit nec p ſignum qḋ aſcendit ante aſcendens qḋ dicitur do-mus laboris ideſt domus.12. quia eſt cadēs ab anguloꝝ plus etiā: quoniā fumoſitates que eleuantur ab humorib⁹ terre turbant virtutē eius que ve-nit ab ea ad terrā cum ſpiſſitudine ac lugubilitate ſua: ⁊ damnāt eam pro-pter qḋ apparēt colores ⁊ magnitudines ſtellaruʒ exiſtentium in hac do-mo alterius maneriei q̄ ſint ꝑ naturā coꝝ. Haly Abenragel dicit ſapien-tes in hoc ſunt plurimū diſcordati: tamen id in quo maior pars eoꝝ cōcor-dat eſt ꝙ incipiūt primitus in natiuitatib⁹ diurnis a ſole ⁊ incipiūt ſi eſt in aliquo anguloꝝ vel ſuccedēti ⁊ in ſigno maſculino ⁊ in q̄rta maſculina et

aſpexerit aliquā dignitatū ſuarū erit ipſe hylech: ⁊ ſi ita nō fuerit nec aſpe-xerit aliquā dignitatū ſuarū nō erit ipſe aptus pro hylech: ⁊ perquires tūc hylech a luna ⁊ ſi eā inueneris in angulo vel in ſuccedenti ⁊ in ſigno femi-nino ⁊ in quarta feminina ⁊ aſpexerit aliquā dignitatū ſuarū accipe eam pro hylech alioquin nō erit apta: tunc aſpice natiuitatē ſi fuerit cōiunctio-nalis accipe hylech a gradu aſcendente: ⁊ ſi dn̄s aliquis habēs ibi aliquā dignitatē aſpexerit gradū illū accipies eū pro hylech. Et ſi aſcendens nō fuerit aptū perquiras hylech a parte fortune. Et ſi pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a loco cōiunctionis vel oppoſitionis precedentis natiuitatē. Et ſi nō fuerint apti natiuitas nō habebit hylech. Et oporte-bit te neceſſario reuerti ad dirigendū per athazir loca hylech ad loca for-tunarū ⁊ ad radios earū ⁊ ibi inuenies locū finis. Et ſi natiuitas fuerit no-cturna perquiras primitus hylech a luna ſicut incepiſti ꝑquirere de die a ſole. Et ſi eā inueneris in angulo vel in ſuccedenti in ſigno feminino ⁊ in quarta feminina ⁊ aſpexerit aliquā dignitatū ſuarū ipſa erit hylech. Alio-quin perquiras hylech a ſole ⁊ ſi eū inueneris in angulo vel in ſuccedenti in ſigno maſculino: ⁊ in quarta maſculina ⁊ aſpexerit eū habēs dignitatē ibidē accipias eū pro hylech alioquin nō erit aptus. Et tunc ſi natiuitas fuerit preuentionalis perquiras hylech a parte fortune ſicut perquiſiuiſti a luna ⁊ ſole. Et ſi pars fortune nō fuerit apta perquiras hylech a gradu aſcendente. Et ſi aliquis eorū nō fuerit apt⁹ pro hylech perquiras hylech a gradu cōiunctionis vel preuentionis precedētis natiuitatē. Et ſi fuerit in angulo vel in ſuccedenti: ⁊ fuerit aſpectus ab aliquo habēte ibi aliquā ex quinqꝫ dignitatibus accipe eū pro hylech. Et qn̄ ſol fuerit hylech ⁊ nō habuerit alcochodē perquiras hylech a gradu lune ⁊ ſi ille.i. gradus lune fuerit hylech ⁊ nō habuerit alcochodē perquiras hylech a gradu aſcēdē-te ſi natiuitas fuerit cōiunctionalis. ⁊ ſi gradus ille fuerit hylech ⁊ nō ha-buerit alcochodē perquiras hylech a parte fortune. Tamen ſi natiuitas fuerit preuentionalis incipe primitus a parte fortune: ⁊ ſi fuerit hylech et nō habuerit alcochodē aliquis horū perquiras hylech a gradu cōiunctio-nis vel oppoſitionis antecedentis natiuitatē: ⁊ ſi nullus eorum habuerit alcochodē: quoniā natus nō habuit hylech nec alcochodē eſt ſignifica-tio vite ac durabilitatis modice. Et ſcias ꝙ in hylech qui perquiritur ab aſcendente ⁊ a parte fortune ⁊ a gradu coniunctionis vel preuentionis nō aſpicit̄ maſculinitas nec femininitas ſignorū neqꝫ quartarū. Et dicit ma-ior pars ſapiētū ꝙ luna ī tertia domo apta eſt vt ſit hylech: q̄ gaudet ī ea ⁊ dicunt ſilr ꝙ ſoli in nona domo conuenit eſſe hylech: q̄ gaudet ibidem.

¶ De alcochoden. Textus.

Et ex hoc alcochoden qui eſt ſignificator vite.i. dominus annorum vel dans annos quē cum volueris ſci-re ⁊ iam preno ſti hylech eo ordine quē predixi: aſpicies domi-num domus hylech: aut dominū exaltationis eius: aut domi-num termini eius aut dominum triplicitatis: aut faciei eius quis horum fortior fuerit ⁊ attentior in loco hylech: ⁊ ſi aſpexerit hylech erit dignior alcochodē. ꝙ ſi nō aſpexerit hylech qui fuerit pluris auctori-

tatis aspicias eũ qui fuerit auctoritatis minoris donec inuenias aliquem ex illis qui aspiciat: q si non aspexerit hylech nõ poterit ille locus esse hylech: ⁊ tũc queres ab alio hilech ⁊ iteruʒ queres ab eodem secũdo hylech alcochoden eo ordine quo prediximus: q si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hylech. ⁊ aspexerit vterqʒ erit dignior alcochoden qui fuerit fortior loco. Si vero fuerint equales in fortitudine loci scilicet. vbi fuerint ipsi planete erit ille alcochoden qui propior fuerit gradui hylech. ¶ Quibusdam autem videbatur melius inspicere a domino domus qui si aspexerit hylech ponebant eũ alcochoden ⁊ nõ cõsiderabãt alterum: et si non inuenissent dñm domus aspicientem hylech accipiebãt dominum exaltationis quẽ si aspicere viderent hylech ponebãt alcochoden eum et non cõsiderabant alium: similiter faciebant de domino triplicitatis termini atqʒ faciei per ordinem: et erat Dorothius preponens dominum termini in hoc domino domus. Et quidam dixerunt q si equales fuerit duo planete vel tres vel plures in dignitate: et in propiquitate aspectus gradui hylech ille erit alcochoden qui erit in loco laudabili a sole idest qui fuerit cum sole in vno gradu per. 51. minuta. aut infra: vel propinquior gradui anguli. aut in initio ortus sui idest cum mane apparuerit aut fuerit in statione sua secunda: vel in aliquo esse scilicet laudabili a sole sicut prediximus ipse erit alcochoden. Si vero gradus Solis fuerit hylech et fuerit in Ariete vel in Leone erit Sol hylech: et alcochoden simul et non considerabitur alius alcochoden preter eum: similiter si fuerit gradus Lune hylech: et fuerit in Tauro vel in Cancro habeto eam pro hylech et alcochoden: simul et non considerabis alcochoden aliũ preter eã.

¶ Glossa super textu alcochoden.

Et ex hoc alcochoden. ¶ In hoc capitulo docet auctor eligere alcochoden qui ẽ dator annorũ vite. Sentẽtia littere est talis cũ volueris scire qs planetarũ est dator annorũ vite debemus aspicere quis planetarũ habeat plures dignitates siue fortitudies in loco hylech Uerbi gratia: si sol fuerit hylech debem⁹ respicere planetã fortiorẽ in loco solis. Et si luna fuerit hylech debem⁹ respicere fortiorẽ in loco lune: et sic de alijs locis intelligendũ est. Et si talis planeta aspexerit locũ hylech a quocũqʒ aspectu debem⁹ ipm accipere pro alcochoden. Si vero nõ aspexerit debemus respicere aliũ post illũ. s. planetã qui hʒ in loco hylech aliquas fortitudines: sed non tot sicut primus dñs gradus. Uerbi gratia: si vnus habeat in loco hylech sex fortitudines ⁊ ali⁹ habeat ibi. 5. vł. 4. fortitudines si prim⁹ nõ aspexerit locũ hylech nõ poterit esse alcochoden: tunc si scdus aspexerit locũ hylech debem⁹ ipm accipere pro alcochoden: ⁊ si ille etiam nõ aspexerit debem⁹ aspicere iterũ ad aliũ habentẽ pauciores dignitates ⁊ sic debem⁹ procedere: donec inueniam⁹ aliquẽ aspicientẽ locũ hylech qui habeat aliquã dignitatẽ in loco hylech: ⁊ si nullã planetã inuenerim⁹ aspicientẽ locũ hylech qui habeat ibi dignitatẽ vel dignitates ille locus nõ potuit eẽ hylech: iõ in hoc casu oportet querere aliud hylech scdʒ modũ prius dictũ. Uerbi grã: si natiuitas fuerit diurna. ⁊ sol fuerit ĩ loco apto

ad hoc q sit hylech: tamẽ nullus habet dignitatem in loco solis aspiciens ipsum sol nõ poterit esse hylech: quia nõ habet alcochoden: ideo oportet tũc perquirere hylech a luna: ⁊ si ipsa fuerit in loco apto hylech ⁊ nullus habens in loco eius dignitatẽ sit aspiciens eũ oportet perquirere hylech a parte fortune vel a gradu cõiunctiõis vel preuentiõis vel gradu ascendente ſm ordinem predictũ. Et videbatur quibusdam esse incipiẽdũ a domino domus ita videlicet q si dñs dom⁹ loci hylech aspexerit hylech aspiciebant eum pro alcochoden ⁊ nõ aspexerunt aliquem alium. Si autem dñs domus nõ aspexerit aspiciebant ad dñʒ exaltationis qui si aspexerit ponebant illum alcochoden. Et si ille nõ aspexerit aspiciebãt dñm triplicitatis. deinde ad dñm termini: deĩde ⁊ vltimo ad dñm faciei. Dorothius aspexit primo dñm termini ⁊ preposuit eum domino domus: sed hoc non videtur veritati cõsonum. Et quidam dixerunt si duo vel tres vel plures planete cõueniãt dignitatibus q habeant equales fortitudines essentiales in loco hylech ⁊ omnes aspexerint illum locum accipiẽdus est ille qui propinquius aspicit: ⁊ si in hoc etiam cõueniant q raro cõtingit accipiendus est ille qui fuerit in esse laudabili a sole: ita q sit cõiunctus cum sole in vno gradu ⁊ nõ sit elongatus ab ipso per. 16. minuta. Uel accipiendus est ille qui fuerit ꝓpinquior ãgulo aut ille q̃ fuerit in initio ortus matutini: scʒ qui icipit apparere in mane añ ortũ solis aut ille qui fuerit ĩ statiõe sua secũda ⁊ iens ad directionem aut qui fuerit in alio esse laudabili a sole scʒ q sit oriẽtalis: si fuerit aliquis trium superiorũ aut occidẽtalis si fuerit aliquis trium inferiorꝝ. Si vero cõtingat q sol fuerit hylech ⁊ fuerit in leone vel in ariete scʒ in domo vel exaltatiõe sua erit ipse hylech ⁊ alcochoden. Et si luna fuerit hylech. ⁊ fuerit in cãcro vel in tauro erit ipsa hylech et alcochodẽ ⁊ nõ oportet cõsiderare aliquem aliũ. ptolomeus dicit q ille est alcochodẽ q̃ habet plures fortitudines ĩ loco hylech siue aspiciat siue nõ aspiciat ipsum locũ: sed null⁹ sapientũ cõcordat cũ eo. ideo tuti⁹ videt mihi tenere viã sapiẽtũ. De ãnis vero quos dat alcochodẽ licet auctor nihil dicat: volo tñ ſm sniaʒ haly abenragel pauca ⁊ veritati magis cõsona narrare. Dicit haly aberagel maior pars sapiẽtũ hui⁹ sciẽtie dicũt q qñ alcochodẽ fuerit in ãgulis dat ãnos suos maiores: ⁊ qñ in succedẽtib⁹ dat annos suos medios. ⁊ qñ in cadẽtib⁹ dat ãnos suos minores nec dat melioramẽtũ alicui succedẽtiũ super aliũ ⁊ est error. Dicit Haly abenragel scias q de secretis coopertis ⁊ signalib⁹ celatis hui⁹ sciẽtie est qñ alcochodẽ fuerit in gradu decime dom⁹ dat annos suos maiores. Et qñ fuerit in gradu vndecime dom⁹ dat ãnos suos medios. Et qñ remouetur ab vno istorum duorũ locorũ ⁊ vadit ad aliũ aspice quot gradus sunt ab vno ad alium ⁊ diuide per eos ãnos qui sunt inter ãnos maiores ⁊ ãnos medios. Uerbi gratia: pono q gradus. 10. dom⁹ sit tertius gradus piscĩũ: ⁊ pono q ven⁹ sit alcochodẽ ⁊ sit in. 13. gradu piscium: est ergo elongata a puncto. 10. domus per. 10. gradus. ⁊ pono q a principio. 10. dom⁹ vsqʒ ad principiuʒ. 11. sunt. 30. gradus. Scio q si esset in principio. 10. dom⁹ daret ãnos maiores qui sunt. 82. Et si esset in principio. 11. dom⁹ daret ãnos suos medios qui sunt. 45. nũc aũt in neutro horũ duorum punctorũ est. subtrahã ergo. 45. ãnos: scʒ medios ab annis maioribus scilicet. 82. ⁊ remanẽt. 37. ãni quos multiplicabo per distantiam veneris a principio decime domus ⁊ prouc=

De annis quos dat alcochoden.

nient.370.& diuidam per.30.scilicet per longitudinem inter decimam do mum & vndecimam & exibunt.12.anni & remanent post diuisionez.10.que multiplicabo per.12.& diuidam per.30.& exibunt quatuor menses: subtra ham ergo.12.annos & quatuor menses ab annis maioribus veneris et re manebunt.69 anni.& 8.menses:& erunt anni quos dat venus in tali ca su. Istud exemplum poteris applicare ad alios angulos et domos. Dicit haly abenragel quando alcochoden fuerit combustus & ipse iens ad so lem ita q non appareat perdit totum datum suũ. quia quando est in hoc statu non dat nisi dies vel horas vel res que nomen non habent.& termi nus combustionis est iste. Postq; saturnus fuerit occidentalis a sole & sol fuerit ad eum & fuerint inter eos.15.gradus donec remanserit & orientalis fuerit & fuerint inter eos decem gradus cõpleti. Et iupiter illud idẽ mars tamen postq; inter eum & solez in occidente fuerint.15.gradus quousq; sit orientalis.et inter eos sint nouem gradus. Mercurius tamen facit facta sua et dat dona sua completa quandiu fuerit directus: dummodo non sit appropinquatus soli ad minus de septem gradibus & a septem gradibus vsq; ad.5.dat non tamen complete. Sed a principio septem graduum do nec transeat solem per quinq; gradus perdit suum datuz totum & a quin q; gradibus vsq; ad complementum septem graduum dat modicum: ve rum postq; transiuit.7.gradus dat suum datum completum et hoc idem facit venus excepto q quando apparet visibiliter ad minus horuz quin q; graduum dat tunc datum suum completum. Luna tamen quando ap plicat soli eundo ad euz & fuerint inter eos.15.gradus debilitatur eius fa ctum & dat modicam rem: scilicet dies vel qd huic assimilatur. Et quan do applicuerit soli ad 12.gradus perdit totum eius datum donec transi uerit gradum solis per.10.gradus & tunc dat modicum datuz dies: scilicet vel qd ei assimilatur quousq; transiuerit solez per.12.gradus.& tunc dabit totum eius datum completum. Casus autem planete qui est contrarius exaltationi aufert medium dati.& terminus huius casus & ita sol cum fue rit in quinto gradu libre quousq; transeat.25.gradus eiusdem est in casu suo residuuz signi iudicabitur sicut detrimentum. Saturnus est in suo ca su a principio duodecim gradus arietis donec transeat.26.gradum eius dem: & residuum signi pro detrimento iudicabitur. Jupiter est in suo casu a quarto gradu capricorni vsq; ad complementuz.20.graduum.& residuũ signi iudicabitur sicut detrimentum. mars est in suo casu a principio.19. gradus cancri vsq; ad finem ipsius cãcri.& in principio ipsius signi iudica tur sicut detrimentũ. Et venus est in suo casu postq; transiuit terminũ Jo uis vsq; ad.21.gradum virginis. Istud de venere qd dicit non potest sta re nisi intelligas sm terminos ptolomei. sm enim terminos illos.14 gra dus virginis est finis termini iouis. Scdʒ vero terminos positos in alcha bitio non est ita. ibi enim terminus iouis finitur in.21.gradu virginis. Uel igitur littera haly est corrupta. vel non potest dictuz suum intelligi nisi sm terminos ptolomei. Et mercurius est in suo casu a principio.8 gradus pi scium vsq; ad complementum.19.graduum ipsius: & in residuo eiusdem signi iudicatur tanq; si esset in detrimento suo. Retrogradatio trium su periorum planetarum a principio sue retrogradationis vsq; oppositionẽ solis.i. vsq; ad medium retrogradationis aufert medietatem dati et alia

medietas remanet. et quando transiuerit oppositionem solis aspice quot gradus et minuta ibi retrogradando ab oppositione solis et quot fuerint aspice quam partem proportionalem habent ad omnes gradus quos ha bet retrogradari ab oppositione vsq; ad directionem & tantum addas me dietati dati & diriges gradus illos recte cũ suis minutis tali modo q quã do planeta fuerit in principio directionis sue dabit recte suum datum cõ pletum. Pono in hoc exemplum: pono q mars fuerit alcochoden & fuerit datum suum totum.60.anni secũdũ proportionem prius factam inter an gulum succedentem & ponatur q sit ipse retrogradus inter medium retro gradationis amisit ergo in medio retrogradationis sue & ante medium re trogradationis medietatem horum annorum remanserunt 30.anni: & po no q iuerit vltra medium retrogradationis sue.i. oppositionẽ solis retro gradando per duos gradus: et pono q ab oppositione vsq; ad directionẽ debeat ire retrogradando per.10. gradus multiplicabo igitur duos gra dus per medietatem dati qd amisit.s.per.30.annos & prouenient.60.que 60.diuidam per.10. et exibunt.6. anni quos annos addã medietati dati scilicet.30.annis & prouenient.36.anni. hoc esset datum martis in casu p posito. Tamen venus & mercurius postq; quilibet eorum incipit retrogra dari perdit medietatem dati eius qd dat quãdo est directus. & postmodũ aspice quot gradus & minuta sibi remanent vsq; ad occultationẽ suã recte q̃to plus poteris: quia venus forte apparebit existendo inter eã & solẽ mi nus.5.gradibus. Et quando fuerit apparens dabit medium datũ nisi ap paruit existendo inter eã & solẽ minus.5.gradibus. qr tunc non prodest illi apparitio illa in hoc statu. Postmodũ diriges illos gradus & minuta postq; retrogradari incepit quousq; occultauerit se subtiliter & recte diuidas per hoc medium dati qd remansit in modo predicto: qr quando occultatur to tum perdit eius datum sicut prediximus qr nihil remanet ei. Et potest exẽ plificari ad similitudinẽ exempli dati in retrogradatione trium superiorũ. Dicit haly q iupiter & venus quãdo coniuncti fuerint corporaliter vel qñ aspiciunt alcochoden de tertio vel sextili addunt numero annorum quos dedit alcochoden sm numerũ annorũ suorũ minorum annos vel menses vel dies vel horas iuxta virtutes vel debilitates eorũ & tamen ambe infor tune saturnus & mars quando iunguntur corporaliter cum alcochodẽ vel ipsum aspiciunt de opposito vel quarto minuunt ei numerum annorũ suo rum minorum. Sed quando mercurius fuerit cum fortunis addentibus alcochoden addit ipse similiter numerũ annorũ suorũ minorũ: et quando fuerit cum infortunis minuentibus alcochoden minuit etiam partem suã et quando mars et saturnus aspexerint de tertio a signis breuium ascen sionũ aut de sextili longarũ ascensionum minuunt. Et dico qd sol in quar ta oppositione minuit numerum annorum suorum minorum: et addit de tertio & sextili. Multi ex astrologis antiquis & modernis dicunt qd luna fortunata addit de tertio vel sextili & omnes sapientes huius scientie con fitent qd quando natus non habuerit hylech et habuerit aliquã duarum fortunarum in ascẽdente vel medio celi possibile est qd viuet sm quantita tem annorum minorum illius fortune que vitam significauit nisi gradus ascendens & luna fuerint infortunati vel fuerit eadem fortuna domina do mus mortis: quia tunc significat modicam durabilitatem et vitam.

¶ Textus.

Almutem est qui preest natiuitati: ab eo significatur esse nati post hylech ⁊ alcochodē: ⁊ ipse planetis ceteris est pluris auctoritatis in ascendente et in locis luminariū atq; in loco partis fortune in loco quoq; coniunctionis vel preuentionis que est añ natiuitatē. Quod si prefuerit aliq̄s planeta duob⁹ locis aut trib⁹ aut q̄tuor aut plurib⁹ pre multitudine ꝑtātis sue erit ipse almutē.i.auctor ⁊ fig̃tor vite post hylech: ⁊ alcochoden ⁊ per eū significat̃ esse nati: ⁊ quidā habēt eū ꝓ alcochodē ad dandū vitā.

¶ Glossa super textu Almutem est.

Almutem vero qui preest natiuitati. ¶ Hic auctor docet eligere almutem.i. planetā dominatorē in figura a quo accipitur esse nati post hylech ⁊ alcochodē. Sententia littere est ista. planeta habens maius dominiū siue plures fortitudines in.5.locis predictis a quibus accipit̃ hylech que sunt loc⁹ solis locus lune locus coniunctionis vel preuentionis pars fortune gradus ascēdens: ille planeta est almutem.i. vincens. Et si aliquis habuerit dignitates in secunda vel tertia vel pluribus locis ex locis predictis ille est almute. Uerbi gr̃a: pono ꝙ vnus planeta sit dñs ascendentis ⁊ dñs termini eiusdē ascendentis: ⁊ cū hoc dñs faciei eiusdē. talis planeta haberet in ascendente.8. fortitudines ⁊ pono ꝙ alter planeta sit dñs exaltationis ascendentis ⁊ dñs domus loci solis ⁊ dñs triplicitatis partis fortune: talis planeta esset dignior almutē q̄ primus: quia habet plures fortitudines in locis predictis. Et vt abbicuietur sermo colligende sunt fortitudines cuiuslibet in.5. locis predictis: et ille eorū qui abundauerit in numero fortitudinē ille erit almutē.

¶ De profectione signorum. Textus.

Et ex hoc signū ꝓfectionis in annis natiuitatū atq; mūdi. Nā in annis natiuitatū scientia est: vt aspicias quot anni transierunt nato ex annis solaribus perfectis: aspicies q; omni anno signū vnū ⁊ incipies ab ascendente nati per successionē signorū quousq; finitus fuerit numerus. signū qđ succedit est signū ꝓfectionis ab ascendente signū videlicet anni intrantis quē nō misisti in numero hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendente natiuitatis: ⁊ dñs eiusdē dicit̃ alcochodē cui⁹ interpretatio est dñs anni. Similiter numerabis a signo solis vnicuiq; anno signū vnū: ⁊ exibit per hoc signū ꝓfectionis a sole. Similiter a signo lune ⁊ a medio celi: ⁊ a parte fortune in similitudinē grad⁹ radicis.i. puncti natiuitatis. Cuius rei exēplar est ꝙ quidā natus est oriente capricorno.s.17.gra.eius. ⁊ sol erat in piscib⁹ 15.gra. ⁊ mediū celi scorpionis.8.gra. ⁊ luna in libra.15.gra. ⁊ pars fortune in leone.17.gra. ⁊ iā transierunt nato tres anni ꝑfecti ꝑuenietq; q̄rtus annus ab ascendēte in ariete q̄ est quart⁹ a capricorno vsq; ad.17.gra. eiusdē arietis. ⁊ erit mars alcochodē: ꝑuenit locus solis ad geminos vsq; ad.15. gra. eiusdē signi: ⁊ ꝑuenit luna ad capricornū ad.15.gra. ⁊ ꝓfect⁹ a medio

celi ad octauū gradū aq̄rij. ⁊ ꝓfectus a pte fortune ꝑuenit vsq; ad.17.gra. scorpij. Cūq; ꝑuenerit annus ad gradū ꝓfectiōis: vt ad.17.gra. arietis in hoc exēplo: ⁊ fuit inter ipsum ⁊ similē gradū succedentis signi ad quē dʒ ꝑuenire annus sequens in eadē domo planeta vel radij ei⁹: ⁊ si volueris scire qñ ꝑuenerit ꝓfectio ad ipsum planetā vel ad radios ei⁹ aspicies q̄d sit inter gradū ad quē ꝑueniet annus ⁊ planetā vel radios ex gradibus ⁊ minutis: ⁊ multiplicabis illud ꝑ.12. ⁊ sextā illius numeri quē multiplicas vel in.12.gra. ⁊.6. vnius gra. ⁊ quot prouenerint erūt dies ex anno illo in quo fueris in quibus ꝑueniet ꝓfectio a gradu in quo incipit vsq; ad gradū ad quē numerasti post fiet ꝓfectio ipsius planete. ¶ Profectio aūt ex annis mundi dixit alchindus est qđ fuerit inter annū ꝯiunctionis q̄ significauit sarracenoꝝ sectā ⁊ inter annū alhegerat in quo cepit ꝑmū ꝑdicare machometus q̄ fuit primus annorū arabū.52. anni solares. ⁊.57. dies: ⁊ fuit ascēdēs anni illius cōiunctiōis ꝑdicte secte signū geminorū: ⁊ ꝑuenit ꝓfectio eiusdē anni ad virginē: ⁊ inter ꝑm ꝑmū annorū arabū: ⁊ primū annorum iezdagird regis persarū fuerūt.3624. dies.s. ꝑfecti. Cū ergo volueris habere noticiā hui⁹ rei accipe annos iezdagird ⁊ verte eos in dies sicut iam expositū est in azig in libro cursuū planetarū: ⁊ adde desuꝑ dies q̄ sunt inter ꝑmū annorū arabū ⁊ iezdagird: ⁊ diuide hoc ꝑ.365. dies ⁊ quartā ptē diei: ⁊ quot diuisiōes exierint tot erūt anni solares: ⁊ qđ remāserit ex mēsibus ⁊ diebus erit ex āno imperfecto: qđ cū ita collectū fuerit ex annis ipsi sunt anni solares ab initio ānorū arabū: ꝓijce ergo omni anno signū vnū ⁊ incipe a virgine: et ad qđcūq; signū te ꝑduxerit numerus ipm erit signū ad qđ ꝑuenit annus mundi ab ascēsione cōiunctiōis ꝑdicte secte. ¶ Alijs aūt extra alchindū visum est: vt adderēt suꝑ annos iezdagird ꝑfectos.61. annos. ⁊.11. menses. ⁊.12. dies. ⁊.16. horas: ex annis persidū q̄ sunt sine fractione.i. sine quarta diei: ⁊ extenderent hos annos in dies acverterēt dies in annos solares sicut ꝑdixim⁹: ⁊ inciperent ꝓijcere ab initio libre: ꝙ si volueris ꝓfectionē a signo cōiunctionis secte sit ꝓfectio a scorpione: si vero volueris ꝓfectionē ab ascēdente regni minue ex annis iezdagird ānos illos 317. persidos ⁊ verte eos in annos solares sicut ꝑdixim⁹: ⁊ incipe ꝓijcere a virgine. ¶ Rursus si volueris ꝓfectionē ab ascēsione ꝓfectionis mutationis cōiunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatē igneā minue ex annis iezdagird ꝑfectis.176. annos ⁊ verte illos q̄ remanēt in annos solares ⁊ incipe ꝓijcere a leone: ⁊ quo ꝑuenerit numer⁹ in eodē signo erit ꝓfectus vniuscuiusq; initij eorū q̄ diximus.

¶ Glossa super textu de profectione signorum.

Et ex h̄ ꝓfectio in ānis natiuitatū atq; mū. ¶ In hoc capitulo docet opus profectiōis.i. mutationis annorum de vno signo ad aliud: ⁊ hoc dupl'r. Primo in annis natiuitatū. Secundo in annis magnarū cōiunctionū. Opus in annis natiuitatū est facile. ⁊ est sententia lr̃e talis cū volueris scire ad qđ signū applicat annus natiuitatis alicui⁹: vide qđ āni ꝑfecti trāsierint nato ⁊ icipies a gradu ascēdēte natiuitatis: ⁊ dabis cuilibʒ āno vnū signū ⁊ vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit signū ꝓfectiōis ab ascēdēte. Vbi gr̃a: ascēdens

alicuius natiuitatis fuit.10.gra.arietis in fine p̄mi anni venit ꝓfectio ad 10.gradū tauri. In fine secūdi anni ad.10.gradū geminorum.⁊ sic secūdū hūc ordinem dādo cuilibet anno signum vnum vsq; ad cōplemētum.12. annorum:tūc enim scilicet in fine 12.ānoꝝ reuertitur ad locum radicis.Si aūt multi anni trāsierint nato subtrahe a toto numero annoꝝ perfectoꝝ q̄ trāsierunt nato.12.quotiens poteris.i.diuide per.12. ⁊ numerū qui remanet infra.12.proice ab ascendente natiuitatis ſm modū prius dictū. Verbi grā:ascendēs cuiusdā natiuitatis fuit.13 gra.virginis ⁊ trāsierūt nato 32.āni solares cōpleti subtrahā a.32.annis.12.bis ⁊ remanēt.8. āni cōpleti:dabo ergo.1.annū virgini.scd̄; libre.tertiū scorpioni. quartū sagittario. quītuz capricorno.sextum aquario septimū piscibus.octauū arieti:veniet ergo ꝓfectio ad signū quod succedit immediate.scilicet ad tauruz ad cōsimilē gradum gradui radicis.scilicet ad.13.eiusdem Sicut dixi de gradu ascendēte ita faciēdum est de gradu solis.⁊ gradu lune:⁊ gradu partis fortune: ⁊ vbi applicuerit ānus dominus illius signi est dispositor illius anni.Et ab illo accipiūtur facta de quibus natus se intromittet illo anno et fortunia ⁊ īfortunia que accident sibi illo anno. Auctor ponit exempla in littera:ideo nō est necesse multū insistere exemplis.Deinde dicit auctor cū profectio anni peruenerit ad aliquem gradum alicuius signi et fuerit aliquis planeta vel radij alicuius planete post ipsuz gra. in eodē signo vel ī eadē domo in figura ⁊ volueris scire quādo perueniet profectio ad ipsum planetam vel radios eius:vide quot gradus ⁊ minuta sint inter grad ad quē puenit ānus ⁊ ipsum planetā vel radios eius ⁊ multiplica illos p.2. ⁊ sextā vnius.hoc est dicere dabis cuilibet gradui.12.dies ⁊ sextā partē vni⁹ ⁊ prouenient tibi dies qui sunt a principio illius āni vsq; ad tempus in quo ꝓfectio pueniet ad planetā vel eius radios.Ratio aūt quare cuilibet gradui dātur.12.dies.⁊.6.vnius est.q: hoc modo in fine anni cōpletur vnum signū.Si enim multiplicaueris.30 gradus p.12.⁊ sextā vnius prouenient 365.dies qui sunt dies vnius āni.Dicit ptolomeus in ꝓposiīōe.236.quarte partis quadripartiti sui.⁊ sciemus dispositionē facti annorū accipiēdo numerū annoꝝ natiuitatis:⁊ proijciemus eos a quolibet locorū hylegiorū secūdum ordinationem signorū vnicuiq; signo annum ⁊ accipiem⁹ dispositorē signo in quo applicat numerus graduū. Idem haly in commēto dicit ꝙ in hoc dicto vult narrare ptolomeus ꝙ quodlibet signum disponit in āno vno.⁊ sic ibi signi reuolutio in quo est significator q̄buslibet. 12. annis vna vice vsq; ad finem vite.⁊ hoc sciunt omnes astrologi.

Profectio autem ex annis mundi.

¶ Hic docet opus ꝓfectionis in annis mūdi.

Sententia littere est talis.Cū volueris scire applicationez annoꝝ alicui⁹ secte vide quot transierint anni solares completi a principio illius anni in quo fuit magna cōiunctio que significauit illam sectā : ⁊ diuide illum numerū annorum per.12.⁊ numeruz qui remanserit intra.12. proijce ab ascēdente illius anni in quo fuit coniunctio ⁊ vbi applicuerit numerus ibi est signum profectionis.Auctor ponit exemplum in littera de secta sarracenorū.i.machometi:⁊ dicit ꝙ inter annū cōiunctiōis que significauit legē illā ⁊ annū apparitionis machometi.s.in quo incepit p̄dicare fuerunt.61 anni.Alia littera hʒ.52.āni.Ego credo ꝙ debent esse.52.anni : ⁊.57.dies

alioquin nō cōcordabit cū illo qd̄ dicit postea ⁊ ascēdens anni in quo fuit illa cōiunctio fuit signū geminoꝝ ⁊ ꝑuenit ille annus in quo incepit p̄dicare ad signū virginis:scʒ ad signū illius planete q̄ fuit dn̄s signi ascēdentis anni cōiunctiōis.Si enim subtrahātur a.51.12.quotiens poterit remanēt.3.dek ergo signo geminorū primus.scd̄s cācro.tertius leoni.⁊ sic ānus incōpletus q̄ fuit positus in numero peruenit ad signū virginis.Nō est nobis magna cura quot āni fuerūt ab āno illius ꝯiunctiōis vsq; ad p̄mū annuz arabū.Sufficiat em̄ nobis scire ꝙ annus ille,in quo iceperāt āni arabū ꝑuenit ad ꝟginē:q: anni arabū sunt nobis noti ex tabulis extractiōis eaꝝ ⁊ poterim⁹ icipe a ꝟgine ſʒ ꝙ dicit auctor in lr̄a.Et q: tp̄e auctoris ipī operabātur i ꝓtib⁹ suis p ānos ꝑsarū:iō applicat dictū st̄ ū ad ānos ꝑsarū ⁊ dicit cū volueris hr̄e noticiā hui⁹ rei.i.scire ad qd̄ signū applicat annus ex āno ꝯiunctionis que significauit sectā sarracenoꝝ vide quot āni ꝑsarū trāsierūt ⁊ verte illos in dies p tabulā extractionis earū deseruiētē annis ꝑsarū.aut qd̄ multiplicētur anni p.365.tot em̄ dies cōtinet ānus ꝑsicus q: anni ꝑsici nō habēt q̄rtā diei ⁊ numerū dierū q̄ ꝑuenerit tibi adde.3624. dies.tot em̄ dies fuerūt a principio annoꝝ arabū vsq; ad principiū annoꝝ persarū ⁊ qd̄ collectū fuerit diuide p.395.⁊ quartā vnius : ⁊ ꝑuenient anni solares:si q̄d residuū fuerit erūt dies anni imꝑfecti. Et potes etiā numerū dierū reducere ad ānos solares p tabulas extractionis earū deseruiētē annis solarib⁹.Tota intētio auctoris stat in hoc qd̄ sciamus quot āni solares ꝑfecti transierūt ab initio ānorū arabū vsq; ad tēpus cōsiderationis ⁊ damus cuilibet āno vnuz signum ſm modū prius dictū: ⁊ incipiemus a virgine:⁊ ego ponā exēplū applicādo ad computationes nostras ſm annos dn̄i nr̄i iesu christi.Cum volueris scire ad qd̄ signū applicat annus cōiunctionis que significauit legem sarracenoꝝ subtrahe ab annis xp̄i. 621.annos:⁊.6.mēses.⁊.14.dies tot em̄ anni fuerūt a principio ānoꝝ christi vsq; ad principiū annorū arabū:⁊ numeruz ānoꝝ perfectorū qui remanserint diuide p 12.⁊ illud qd̄ remanet ꝓijce a virgine dando cuilibet anno signum vnū ſm modū prius dictum ⁊ remanet annus imperfectus sequēs annos ꝑfectos quos diuisisti manet in virgine.Verbi gratia:anni xp̄i sunt modo 1330.cōpleti.⁊.22.dies ab illis subtrahā.621.annos.6.mēses.14. dies remanēt.708.anni solares perfecti.6.mēses.⁊.8.dies.Illius sunt anni qui trāsierunt a pricipio annorū arabum vsq; modo quos annos ꝑfectos diuidā per.12.⁊ totus numerus surgit ita ꝙ nō remanet aliquis ānus ꝑfect⁹. Dico ergo ꝙ profectio āni cōiunctiōis magne que significauit sectā sarracenoꝝ modo est in virgine ſm sn̄iam auctoris.Sicut exēplificatū est de secta sarracenoꝝ ita pōt fieri in alijs sectis si debeāt dici secte si sciatur cōiunctio significās illam sectam ⁊ ascendēs anni cōiunctiōis. Sed de hac materia nō expedit multuz loqui.est em̄ res que nō ꝯcordat cū fide nostra: sed siquis delectat̄ in his ⁊ voluerit reducere mutatiōes que fiūt in legib⁹ ad motus superioꝝ corporū legat libros de magnis cōiunctiōibus ⁊ ibi inueniet.Deinde dicit si volueris ꝓfectionē a signo cōiunctiōis que significauit predictā sectā ꝓijce ānos predictos a scorpiōe:q: cōiūctio illa ſm eum fuit in scorpione.Si vero volueris ꝓfectionē ab ascēdēte regni vide quot anni solares trāsierūt a pricipio illius regni. Ipse exēplificat de vno regno sed nescio de quo regno loquit̄ ⁊ nō curo q: sine exēplo suo pōt itelligi lr̄a.

Sicut aũt dĩ de ascẽdẽte regni ita dꝫ ĩtelligi d ascẽdẽte fũdatiõis alicuiꝰ ciuitatꝭ vł castri vł ẽt cuiuscũqꝫ edificij. ita ꝙ accipiãt ãni solares pfecti q̃ trãsierũt a pͥncipio fũdatiõis illiꝰ ꝛ ꝓijciãt ab ascẽdẽte pͥncipij fundatiõis ſꝫ modũ an̄ dictũ. Deĩde dicit si voluerꝭ ꝓfectiõeꝫ ab ascẽdẽte mutatiõis ꝯiũctiõis. Iouis ꝛ saturni d triplicitate aq̃tica ad triplicitatẽ igncã subtrahe ab ãnis psarũ.176.ãnos psicos ꝛ cõuerte illos q̃ remanẽt ĩ ãnos solares ꝛ proijce a leone vult dicere ꝙ cõiunctio iouis ꝛ saturni in principio ãnorũ persarũ fuit ĩ triplicitate aquatica ꝛ post pͥncipiũ ãnorũ psarũ p quos ipsi cõputabant p.176.ãnos mutauit se cõiunctio ad triplicitateꝫ igneam iõ iubet subtrahere ab ãnis persarũ.176.ãnos ꝛ remanẽt ãni q̃ trãsierunt ab ãno mutatiõis cõiunctiõis ad triplicitatẽ igneam ꝛ iubet eos ãnos q̃ remanent ꝯtere in ãnos solares qꝛ psici nõ habent bissestũ: ꝛ ãni solares habent: ꝓfectio aũt fit ſm annos solares: ꝛ iubet ꝓijcere a leone: qꝛ ſm ipsuꝫ leo fuit ascendẽs in ãnos mutatiõis cõiunctionis ad triplicitatẽ igneam. ex quo videt ꝙ auctor iste fuit ꝛ cõposuit hunc librũ in tẽpore quo coniunctio fuit ĩ triplicitate ignea. Nũc aũt hec cõiunctio est ĩ triplicitate aquea ideo ponã exẽplum de triplicitate in qua nos sumꝰ. Cũ volueris scire profectionẽ ab ãno mutatiõis ꝯiunctiõis iouis ꝛ saturni ad triplicitatẽ aereã subtrahe ab ãnis xp̄i.1324.annos.ꝛ.71.dies.ꝛ.20.horas.tantũ enĩ tẽpus trãsiuit a principio ãnorũ xp̄i vsqꝫ ad principiũ ãnorũ mutatiõis cõiunctionis ad triplicitatẽ in qua nos sumꝰ: ꝛ residuũ proijce a.13.gradu tauri. ille enĩ fuit ascendẽs anni supradicti: ꝛ vbi perduxerit te numerꝰ ibi erit profectio ãni. Verbi gratia: ãni xp̄i sunt numero.1330.cõpleti: ꝛ.22.dies ab illis subtrahã.1334.ãnos ꝛ.17.dies. ꝛ remanent.5 ãni pfecti ꝛ.316.dies ãni ĩpfecti: dabo pͥmũ annũ tauro icipiẽdo a.13.gradu eiꝰ ſꝫ signũ geminorũ incipiendo.13.a gra. eius tertiũ cancro. quartũ leoni incipiendo a.13.gradu eius quintũ virgini incipiendo. a.13.gradu eiꝰ. venit ergo profectio.6. anni mundi pfecti ad librã ad.13.gradũ. Et si volueris graduꝫ in quo est perfectio diei vltimi ex diebꝰ qui trãsierũt de anno imperfecto multiplica numerũ dierũ anni perfecti per.30.ꝛ productũ diuide per.365.ꝛ numerus quotiẽs erit gradus. Si aũt aliquid remanserit post diuisionẽ multiplica illud per.60.ꝛ diuide per idem ꝙ prius numerus quotiens erit minuta. verbi gratia. in proposito exemplo remanserunt de ãno imperfecto.316. dies quos multiplicabo per.30.ꝛ prouenient.9480.quẽ numerũ diuidã per.365.ꝛ exibunt.25.gradus ꝛ remanent post diuisionẽ.355.q̃ multiplicabo per.60.ꝛ ꝓuenient.21300.ꝛ diuidã per.365.ꝛ exibunt.58.minuta addam ergo sup 13.gradũ libre.15.gradus ꝛ.58.minuta ꝛ prouenietnumerꝰ vsqꝫ ad.8.gradus ꝛ.58.minuta scorpionis: ibi ergo nũc est ꝓfectio ab ascẽdente anni mutatiõis coniunctionis ad triplicitatem aereaꝫ.

Nũc anno. 1520. est in triplicitate aquea.

De directione significatoris. Textus.

Et ex hoc sequit atazir.i.directio: ħ est vt diriges sigtoreꝫ aliquẽ ad aliquẽ locũ signorũ: ꝛ scias q̃d sit iter eos ex gradibꝰ directiõis accipiesqꝫ vnicuiqꝫ gradui ãnũ vnũ. Cũ g̃ volueris scire ħ: ꝛ fuerit ille sigtor ĩ ascẽdẽte: quemvis dirigere ad aliquẽ partẽ circuli minue ascẽsiões gradꝰ ĩ q̃ fuerit

sigtor: quẽ volueris dirigere p ascẽsiões regionis de ascẽsionibꝰ gradus illiꝰ ad quẽ volueris dirigere eũ: ꝛ qꝺ remãserit erit gradus directionis: ꝙ si fuerit significator in gradu septie minues ascẽsiones nadir.i oppositi gradus: in quo est significator de ascẽsionibꝰ nadir illiꝰ gradus ad quẽ volueris ipsuꝫ dirigere in illa regiõe. Si ꝟo fuerit significator ĩ medio celi vł in angulo terre: minues ascẽsiões gradus significatoris de ascẽsionibꝰ illius gradꝰ ad quẽ volueris eũ dirigere p ascẽsiones circuli directi: ꝛ qꝺ remãserit erit gradus directiõis. Si ꝟo fuerit ille significator quẽ volueris dirigere in aliquo loco extra q̃tuor angulos. Aspicies lõgitudinẽ eiꝰ ab aliq̊ horũ angulorꝫ qui sunt angulus medij celi atqꝫ angulus terre: hoc est vt aspicies significatorẽ: q̃ si fuerit inter ascendẽs ꝛ mediũ celi: minues ascẽsiões gradus medij celi p circulũ directũ de ascensionibꝰ gradus significatoris ꝛ si fuerit inter.7.ꝛ mediũ celi: minues ascẽsiões gradus significatoris de ascensionibꝰ gradus medij celi p circulũ directũ: ꝛ qꝺ remãserit ex qualicũqꝫ horꝫ locorꝫ fuerit: illud diuides p ptes horarũ illius diei gradus in q̃ fuerit significator: ꝛ qꝺ exierit erũt hore lõgitudinis ab ãgulo. Et si fuerit inter ascẽdẽs ꝛ angulũ terre minues ascensiões gradus significatoris per circulũ directũ de ascensionibꝰ gradus anguli terre. Rursus si fuerit significator inter angulũ terre ꝛ.7.minues ascẽsiones gradus ãguli terre p circulũ directũ de ascensionibꝰ gradus significatoris: ꝛ qꝺ remãserit ex qualicũqꝫ horꝫ locorꝫ diuides p tẽpora horarũ diei nadir idest oppositi gradus significatoris: ꝛ qꝺ exierit ipse erũt lõgitudines hore ab angulo. Cũqꝫ sciueris lõgitudinis horas ab angulo ꝛ volueris dirigere significatorẽ ad aliquẽ locũ circuli signorꝫ: ꝛ fuerit significator in medio circuli ouẽtalis q̃ est a medio celi vsqꝫ ad angulũ terre de eis q̃ succedũt ascẽdẽs: minue ascẽsiones gradꝰ illius in q̃ fuerit significator de ascẽsionibꝰ gradus illius ad quẽ volueris dirigere p circulũ directũ: ꝛ qꝺ remãserit erit significator circuli directi. serua eũ. Post hoc minues ascẽsiones illiꝰ gradus in quo fuerit significator p ascensiones regionis de ascẽsionibꝰ illiꝰ gradꝰ ad quẽ volueris eũ dirigere: ꝛ qꝺ remãserit erit significator regiõis: post hoc aspice residuũ qꝺ fuerit inter significatorẽ circuli directi: ꝛ significatorẽ regiõis: accipiesqꝫ sextã partẽ eius ꝛ multiplicabis in horis lõgitudinis ab angulo: ꝛ qꝺ fuerit erit equatio: ꝛ si fuerit significator circuli directi minor significatore regiõis: addes equationẽ sup significatorẽ circuli directi. Et si fuerit significator circuli directi plus minues equationẽ ex eo: ꝛ qꝺ remãserit erit gradus directionis. Item si fuerit significator quẽ volueris dirigere in medietate circuli occidẽtalis q̃ est ab ãgulo terre vsqꝫ ad mediũ celi de eo qꝺ succedit.septẽ minues ascẽsiões nadir gradus significatoris quẽ volueris dirigere de ascẽsionibꝰ nadir gradus illiꝰ ad quẽ volueris dirigere eũ p circulũ directũ ꝛ qꝺ remanserit erit significator circuli directi. Post hoc minues ascẽsiones nadir gradꝰ significatoris p ascẽsiões regionis de ascẽsionibꝰ nadir gradus illius ad quẽ volueris eũ dirigere. ꝛ qꝺ remãserit erit significator regiõis: deinde accipies residuũ qꝺ fuerit inter significatorẽ circuli directi ꝛ significatorẽ regiõis accipiesqꝫ sextã partẽ eiꝰ: ꝛ multiplicabis ĩ horis lõgitudinis ab ãgulo: ꝛ qꝺ fuerit erit eq̃tio. post hoc aspicies significatorẽ circuli directi si fuerit minor significatore regiõis addes eq̃tiõeꝫ sup significatorẽ circuli directi: ꝛ si fuerit significator circuli dire-

cti plus significatore regiõis minues equationē de significatore circuli di
recti: et qđ ex eo exierit erit gradus directiõis. ¶ Quod si fuerit significa-
tor in aliqua q̃rta: ꝛ locus ad quē diriges eū in alia quarta diriges signifi
catorē ad angulū qui ei succedit: post hoc diriges ab angulo ad locū quē
admodū ostendi tibi directionē ab angulo et iunges vtrasq; directiones.
¶ Qđ cū sciueris significatorē et volueris scire quo pueniet directio de
circulo signoꝝ in aliquo annorū. fueritq; significator in ascendēte: addes
numerum annorum: super ascensiones gradus ascendentis: ꝛ facies eum
arcū in ascensione regionis: ꝛ q̄d exiuerit arcus gradu. de circulo signorū
ibi pueniet directio in eodē anno. Si vero fuerit significator i septē addes
numerū annoꝝ sup ascēsiões nadir gradus sig̃toris: ꝛ arcuabis eū etiā in
ascēdētib⁹ regiõis: ꝛ q̄d exierit de circulo signorū: ad eius nadir pueniet
directio eodē āno. Qđ si fuerit sig̃tor i. 10. vel. 4. addes sup ascēsiões gra.
sig̃toris in circulo directo numerū ānoꝝ: ꝛ arcuabis eū in ascēsiõib⁹ circuli
directi: ꝛ q̄d exierit de circulo signoꝝ ibidē pueniet in eodē anno directio.
¶ Si vero fuerit significator extra hec q̃tuor loca q̄ sunt āguli scias horas
longitudinis ab angulo sicut predixi: qđ si fuerit significator in medietate
oriētali: addes sup ascēsiones gra. significatoris p circulū directū numerū
annoꝝ quos volueris ꝛ arcuabis hoc in ascensionib⁹ circuli directi: et qđ
exierit erit significator circuli directi: serua eū post hoc addes numerum
ānoꝝ etiā sup ascensiões gra. sig̃toris in regione: ꝛ arcuabis hoc in ascen
sione regionis ꝛ q̄d fuerit erit significator regionis: post hoc accipies sextā
partē residui inter sig̃torē circuli directi: ꝛ sig̃torē regiõis: ꝛ multiplicabis
eā in horis lōgitudinis ab angulo ꝛ q̄d fuerit erit equatio ¶ Quod si fue-
rit sig̃tor circuli directi minor significatore regionis addes equationē sup
significatorē circuli directi: ꝛ si fuerit plus minues eā de eo: ꝛ q̄d remāserit
ibi perueniet directio ex circulo signorū eodē anno. ¶ Qđ si fuerit sig̃tor
in medietate occidētali facies cū nadir gra. significatoris sicut fecisti cum
gradu sig̃toris in opere q̄d est ante eū: ꝛ q̄d fuerit ibidem pueniet directio
ex circulo signoꝝ in eodē anno: ꝛ locus ad quē perueniet directio dicit lo
cus diuisionis ꝛ dñs termini illius loci dicit diuisor: q̄d si fuerit in gradu di
uisionis planeta alius aut radij ei⁹ aut ꝓpe locū añ eū dr hic planeta aut
dñs radiorum particeps diuisoris in diuisione. ¶ Significatores ãt qui
diriguntur sunt quinq; loca. id est gradus ascendētis. et gra. Solis ꝛ gra.
Lune gra. quoq; partis fortune ac grad⁹ medij celi. Gradus nāq; ascēdē-
tis dirigit ad accidentia dinoscēda que accidūt in corpore: ꝛ gra. solis ad
dignitatis ꝛ exaltatiõis causas: honoris quoq; atq; regni: ꝛ Luna ꝓpter
esse anime ꝛ corporis atq; coniugij: ꝛ pars fortune propter acquisitiões
ꝛ profect⁹ exiguitatē ꝛ largitatē ꝛ medium celi propter magisterium ꝛ ce-
teras dispositiões particulares ꝛ esse eorū. ¶ Si autē fuerit ascendens re
uolutionis alicuius annorum mundi vel natiuitatum dirigūtur significa
tores ei⁹ s̄m hanc directionē vnicuiq; scz gradui diem vnū. Quibusdā vi-
detur vt dirigantur significatores anni hoc modo omnibus: scz. 59. minu
tis: ꝛ. 8. secundis vnum diem: nam directio regnum ꝛ principiū sic dirigit
eis a gradu medij celi per ascensiones circuli directi omnibus. 56. minu-
tis ꝛ octo secūdis vnū diē: donec perueniat ad bonos vel malos planetas.
Et dirigit esse regnum in incolumitate: aut infirmitate ex gradu ascen-

dentis ad bonos vel malos planetas omnibus. 59. minutis. et octo secun
dis diem vnum per ascensiones regionis. ꝛ directio in reuolutione anno-
rum mundi ꝛ prenoscendū esse vulgi vel rusticorū a gradu ascendentis. si-
militer ꝛ ad prenoscendū esse regis a gradu medij celi. ꝛ in reuolutione an
norū natiuitatū ad prenoscendū esse nati a gradu ascēdētis reuolutionis
omnibus. 59. minutis ꝛ. 8. secundis per ascensiones regionis diem vnum.

¶ Glossa super textu de directione significatoris.

Et ex hoc directio ¶ In hoc capitulo auctor docet di
rigere significatorem quēlibet ad
quēlibet locum circuli. Intelligendum est primo qđ directio
siue dirigere significatorem ad quemlibet locum circuli nihil
aliud est q̄ȝ inuenire gradus equinoctialis qui reuoluuntur
a loco significatoris vsq; ad locum ad quē debet dirigi. Si locus significa
toris fuerit in medio celi vel in angulo terre tunc dirigere est inuenire gra
dus equinoctialis qui reuoluunt a loco significatoris vsq; ad locum quem
debet dirigi in orizonte recto. Si autem fuerit in ascendente vel in occidē
te tunc est inuenire illos gradus in orizonte obliquo. Si autem non fuerit
in aliquo horum locorum. tunc accipiuntur ascensiones mixtim: scilicet
miscendo ascensiones circuli directi cum ascensionibus regionis: propor
tionaliter tamen s̄m distantiam loci significatoris ab angulis: et gradus
directionis quandoq; significat annos quandoq; dies quandoq; alia tē-
pora. In natiuitatibus quilibet gradus significat annum. In reuolutio-
nibus annorum mundi ꝛ natiuitatum quilibet gradus significat diem.
Et quidam volunt qđ in reuolutionibus annorum. 59. minuta. ꝛ. 8. secun
da. s. motus solis in vno die significant vnum diem. In coniunctionibus
solis ꝛ lune ꝛ in oppositionibus s̄m quosdam quilibet. 13. gradus. 10. minu
ta. s. quantum luna mouetur in die per medium cursum significant diem.
Cum ergo volueris significatorem aliquē dirigere ad quecūq; locū circu-
li si significator ille fuerit in gradu medij celi vel in angulo terre subtrahe
ascensiones circuli directi gradus significatoris ab ascensionibus circuli
directi loci ad quē vis dirigere ꝛ remanent gradus directionis. Si vero
significator fuerit in ascendente aut occidente subtrahe ascēsiones circuli
obliqui gradus significatoris ab ascensionibus circuli obliqui ad quē vis
eū dirigere ꝛ remanent gradus directionis. Exemplū qñ est in medio celi
Pono qđ luna sit in medio celi in. 5. gradu aquarij ꝛ pono q̄d radij opposi
ti saturni sint in 6. gradu piscium. Ponā qđ velim dirigere lunam ad ra-
dios oppositos saturni. Quesiui igit ascensiones gradus lune in circulo
directo ꝛ inueni. 37. gra. 23. minuta. Quesiui etiā ascensiones sexti grad⁹
pisciū vbi sunt radij oppositi saturni in eodē circulo directo ꝛ inueni. 67.
gradus. 48. minuta. Deinde subtraxi ascensiones lune ab ascensionibus
radiorū saturni ꝛ remanserunt. 30. gra. 25. minuta. illi essent gradus dire-
ctionis in hoc casu. Exemplū quando est in ascendente. Pono q̄d luna sit
in eodem. 5. gradu aquarij ꝛ radij saturni in. 6. piscium. Quesiui ascensio
nes gradus lune in circulo obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gra-
duum. ꝛ inueni. 330. gra. 22. minuta. Quesiui etiā ascēsiones sexti gradus

piscium & inueni.348 gradus.31.minuta subtrari ascēsiones lune ab ascē
sionib⁹ gradus radiorū saturni & remāserūt.18.gradus.9 minuta illi essent
gradus directionis in hoc casu hoc eodē modo dirigit gradus ascēdens
ad quēlibet locū circuli. Si vero significator dirigendus fuerit sexta hec lo
ca tunc si fuerit inter mediū celi & ascendens vide distantiā eius a medio
celi subtrahēdo ascēsiones grad⁹ medij circuli in circulo directo ab ascē
sionibus gradus significatoris quā distantiā serua. Deinde scias medie
tatē arcus diurni gradus significatoris per modū dictū in capitulo de ra
diationibus & serua eā. Deinde subtrahe ascēsiones circuli directi grad⁹
significatoris ab ascensionibus circuli directi loci ad quē vis eū dirigere &
q remāserit erit significator circuli directi serua eū. Deinde subtrahe ascen
siones gradus significatoris in circulo obliquo ab ascensionibus loci ad
quē vis eū dirigere in eodē circulo obliquo & q remanserit est significator
regionis. Deinde subtrahe significatorē minorē de maiori & differentiam
multiplica p distantiā ab angulo medij celi & pductū diuide p medietatē
arc⁹ diurni & proueniet pars proportionalis quā adde sup significatorē circu
li directi si fuerit minor significatore regionis: vel subtrahe si fuerit maior
& q prouenerit erit gradus directionis. Si aūt velles dirigere ꝯ successionē
signorū sicut dirigunt partes & planete retrogradi. s. pcedendo ab ascedē
te versus mediū celi: tūc debes accipere distantiā significatoris ab ascēdē
te p ascēsiones regiōis: & debes addere partē pportionalē differētie duo
rū significatorū sup significatorē regionis: si ille erit minor significatore cir
culi directi aut subtrahere ab eo si esset maior. i alio nō differt op⁹. Si aūt
significator dirigend⁹ fuerit inter ascendēs & angulū terre: vide distantiā
gradus significatoris ab ascendēte subtrahendo ascēsiones gradus ascen
dentis regionis ab ascēsionib⁹ grad⁹ significatoris regionis & serua distā
tiā. Deinde scias medietatē arcus nocturni grad⁹ significatoris p modū
dictū in ope radiationū quā ēt serua. Deinde subtrahe ascēsiones grad⁹
significatoris in circulo obliquo ab ascēsionib⁹ loci ad quē vis eū dirigere
in eodē circulo obliquo & qd remanserit est significator regionis quē hua.
Deinde subtrahe ascēsiones grad⁹ significatoris circuli directi ab ascēsio
nib⁹ circuli directi loci ad quē vis eū dirigere & q remāserit erit significator
circuli directi. Deinde subtrahe minorē de maiori & remanebit differentia
duorū significatorū: quā multiplica p distātiā grad⁹ significatoris ab ascē
dente & productū diuide p medietatē arcus nocturni gradus significato
ris & proueniet pars proportionalis quā ad de significatori regionis si fue
rit minor significatore circuli directi: vel subtrahe a significatore regiōis si
fuerit maior significatore circuli directi: et si post additionē vel subtractio
nem prouenerit sunt gradus directionis. Si vero volueris dirigere cōtra
successionē signorum. s. procedendo ab angulo terre versus ascendens: tūc
debes accipere distantiā significatoris ab angulo terre per ascēsiones cir
culi directi & multiplicare illā per differentiā duorum significatorū & diui
dere p medietatē arcus diurni vt p̄us dictū est: & partē pportionalē debes
addere ad significatorē circuli directi si fuerit minor significatore regiōis.
Uel subtrahere si fuerit maior in alio nō differt opus. Si aūt significator
dirigendus fuerit inter angulū terre & gradū occidentis operari debes cū
gradu opposito significatoris & cū gradu opposito loci ad quē vis eū diri

gere & p distātiā gra. oppositi significatoris a medio celi: & p medietatē ar
cus diurnū gra. oppositi significatoris gra. cū opposit⁹ significator tm̄ di
stat a linea meridiana quātū gra significatoris ab āgulo terre: & medietas
arc⁹ diurni gra. oppositi ē tāta q̄ta ē medietas arc⁹ nocturni significator̄
& ē tūc idē op⁹ q fuit iter mediū celi & ascēdēs. Si ꝟo significator dirigēd⁹
fuerit iter āgulū occidētis & mediū celi debes opari sic p gradū oppositū
significatoris & p distantiā eiusdē ab ascēdēte & p medietatē arc⁹ nocturni
eiusdē gradus oppositi & p gradū oppositū loci significatoris ad quē diri
gēdus est: & est eiusdē opatio sicut sic iter ascendēs & āgulū terre. Si ꝟo cō
tingat q significator dirigēdus sit in vna quadra & locus ad quē debet di
rigi sit in alia quadra. Uerbi gr̄a: significator sit inter mediū celi & ascēdēs
& locus ad quē debet dirigi sit inter ascēdens & angulū terre: tūc debes di
rigere vsq ad angulū & postea dirigere angulū vsq ad locū ad quē debet
dirigi & iungere has directiones insimul. Diriges aūt significatorē prius
dictū: ita q accipias distantiā significatoris ab angulo q est retro ipsuz in
ordine signoꝝ sicut si fuerit inter angulū medij celi & ascendens accipies
distātiā eius ab angulo medij celi. Et si fuerit iter ascēdēs & angulū terre
accipies distātiā eius ab ascendēte: accipies etiā medietatē arcus diurni
vel nocturni gradus significatoris vel eius oppositi p modū prius dictuz
& angulū ad quē vis dirigere accipies p loco ad quē dz dirigi. & teneto or
dinē p̄us dictū. Illa directiōe facta diriges angulū p modū prius dictum
qn̄ significator fuerit in aliquo angulorꝫ vsq ad locū ad quem dz dirigi si
gnificator: & addes vnā directionē cū alia & proueniēt gradus directiōis.
Auctor in lr̄a dicit q debet accipi distātia significatoris ab angulo & illa
dz diuidi p ptes horaꝝ grad⁹ significatoris & proueniēt hore distātie signi
ficatoris ab angulo & dicit qd debet accipi sexta pars dr̄e duoꝝ significa
toꝝ quā sextā ptē iubet multiplicare p horas distā tie significatoris a me
ridie. & proueniēs iubet addere ad significatorē circli directi vel subtrahere
p modū dictū. Sz modus quē posui est leuior & planior. In modo eīn au
ctoris oportet accipere distātiā ab angulo per eundē moduz quez ego po
sui & vltra hoc oportet q̄rere partes horaꝝ gradus significatoris: & postea
diuidere distātiā ab angulo p partes horaꝝ gradus significatoris: & qd p
uenerit tenere. Oportet etiaz scd̄m modum suum querere significatorem
circuli directi & significatorem regionis per eundē moduz quē posui & etiā
differentiam duoꝝ significatoruz: & vltra hoc oportet illā differētiaz diui
dere per sex ad hoc q habeat sexta pars ei⁹. Cū in multitudīe operationū
faciliter cadat error videtur mihi modus quem posui certior. Exemplum
quādo significator est inter mediū celi & ascēdens & locus ad quez debet
dirigi in eadem quadra scilicet inter mediuz celi & ascendēs. Pono q lu
na sit hylech & sit in quinto gradu aquarij & pono q radij oppositi satur
ni sint in sexto gradu pisciuz: & idē esset de corpore: & pono quod angulus
medij celi sit.20.gradus capricorni. Ad dirigendū lunā ad radios saturni
q̄siui p̄mo ascendēs gradus medij celi in circulo directo & inueni.21.gra
dus.&.39.minuta subtrari ascēsiones gradus medij celi ab ascēsiōib⁹ gra
dus lune: & remāsit distātia lune a medio celi.15 grad⁹.44.minuta. Dein
de q̄siui ascēsiones gradus lune in circulo obliq̄ & inueni.330.grad⁹.22.
minuta: q̄siui etiā ascēsiōes gradus oppositi loci lune.104.grad⁹ &.30.mi

nuta a quibus subtrari ascensiones gradus lune: sed q2 non potui subtra-
here eo qđ ascensiones gradus lune erāt maiores ascensionibus gradus
oppositi addidi ascēsionibus gradus oppositi lune .360. gradus ⁊ ꝓuene
runt .464. gradus .30. minuta: deinde subtrari ⁊ remāserunt .134. gradus
8. minuta ⁊ hoc fuit totus arcus diurnus gradus lune quē mediaui ⁊ fuit
medietas 67 gradus ⁊ q̄ttuor minuta. Seruaui itaq3 distantiā lune a me
dio celi ⁊ medietatē arcus diurni lune. Deinde subtrari ascēsiones gra. lu
ne in circulo directo que fuerint .37. gradus .23. minuta ab ascēsionib⁹ gra
dus radiorum saturni in eodē circulo que fuerunt .67. gradus .48. minuta
⁊ remanserunt .31. gradus .25. minuta: ⁊ hoc fuit significator circuli directi
seruaui itaq3 eū. Deīde subtrari ascēsiōes gradus lune in circulo obliquo
qui fuerūt .330. gradus .22. minuta ab ascensiōib⁹ radiorū saturni in eodē
circulo obliq̄ q̄ fuerunt .348. grad⁹ .31. minuta ⁊ remāsit significator regio-
nis qui fuit 18. gradus .9. minuta. Deinde subtrari significatorem regionis
a significatore circuli directi ⁊ remansit differentia duorum significatorum
que fuit .12. gradus .16. minuta. Deinde multiplicaui istam differentiam ꝑ
distantiam lune a medio celi ⁊ diuisi per medietatem arcus diurni gradus
lune ⁊ prouenit pars proportionalis que fuit .2. gradus .25. minuta .38. se-
cūda quā partē ꝓportionalem etiam subtrari a significatore circuli dire-
cti: quia fuit maior significatore regionis et remanserunt gra. directionis
qui fuerūt 27. gradus .32. minuta .21. secūdo accepi ꝓ quolibet gradu vnū
annum ⁊ pro quibuslibet minutis 5. residuis vnum mensem. et pro quoli-
bet minuto .6. dies: ⁊ pro quolibet secūdo .6. minuta dierum cū completum
fuerit hoc tempus a tempore natiuitatis: cuius figura fuerit hoc modo di
sposita morietur natus. Quando vero significator est inter ascendens et
angulū terre operaberis cū distantia ab ascendente ⁊ cum medietate ⁊ ar
cus nocturni: ⁊ non differt in alio. Cum volueris dirigere contra successio
nē signorum si significator fuerit inter mediū celi ⁊ ascendens operaberis
cū distantia ab ascendente ⁊ cum medietate arcus diurni. Si significator
fuerit inter angulum terre ⁊ gradum occidentis operaberis cum opposito
gradu significatoris ⁊ gradu opposito loci ad quem vis dirigere: ⁊ tunc est
opus tuū inter mediū celi ⁊ ascēdens. Et si significator fuerit inter gradū
occidentis ⁊ medium celi operaberis similiter cum gradibus oppositis: ⁊
tunc est opus tuū inter ascendens ⁊ angulum terre. ¶ Nota tamen q̄ secū
dū modū dictum diriguntur significatores quando non habent latitudi-
nē. Quando autem significatores habent latitudinem difficilior est mo
dus: ⁊ propter hoc factum fuit instrumentū ad dirigendum planetas ha-
bentes latitudinem ⁊ illud instrumentum vocatur directorium. Videbat
cōpositori seu inuentori illius instrumēti q̄ significator habēs latitudinē
non posset dirigi per tabulas ascensionū vel nō sine magna difficultate.
Ego autem dico q̄ instrumentum suum non est sufficiens: nisi sit maxime
quantitatis: ita q̄ possit recipere minuta: tale autem vix potest fieri. In di
rectionibus enim vt plurimū accipitur pro quolibet gradu vnus annus.
mō si in directionibus instrumentum nō sit diuisum nisi per gradus vix in
uenitur in eo certitudo vsq3 ad ānū: ⁊ hoc si instrumentum sit bene factū: ita q̄
nō si error in diuidendo: hoc autem non sufficit. Et ego dico tibi q̄ signifi
cator habēs latitudinem potest dirigi ad locum habentē latitudinē ꝑ ta-

bulas ascensionum: et non vidi modum expositū in aliquo libro. Modus
autem est iste cum volueris dirigere significatorem habentē latitudinem
ab ecliptica ad corpus alicuius planete etiam habentis latitudinem vel
ad radios alicuius habentis latitudinem: quere primo gradum cum quo
significator mediat celum ſm doctrinam canonum ꝑmi mobilis. Deinde
quere gradum cum quo mediat celum locus ad quem vis dirigere ſm ean
dem doctrinam: et accipies gradum cum quo significator mediat celū pro
loco significatoris: et per hunc scies distantiam significatoris a medio celi
vel ab ascendente per modum prius dictū: nec plus nec minus: ⁊ accipies
locū cū quo mediat celū locus ad quē debet dirigi pro loco ad quē debet
dirigi: et cū istis duobus queres significatorē circuli directi per modū ꝑus
dictum. Deinde quere gradū cū quo oritur significator regione sua ſm do
ctrinā canonū primi mobilis: quere etiā gradū cū quo oritur locus ad quē
debes dirigi ſm eosdē canones. Deinde cū gradu cū quo oritur significa-
tor queres medietatē arcus diurni vel nocturni per modū prius dictū: et
queres significatorē regionis cū istis duob⁹ gradibus .s. cū gradu cū quo
oritur significator ⁊ cū gradu cum quo oritur locus ad quē debet dirigi in
alio nō differt opus. Dico tibi etiā ⁊ breuiter oportet querere gradū ī quo
significator mediat celū ⁊ gradū cū quo mediat celū locus ad quem debet
dirigi cū primis duobus oportet querere significatorē circuli directi: cum
aliis duobus oportet querere significatorē regionis. Cum gradu cū quo
significator mediat celū oportet querere distantiā a medio celi si fuerit in-
ter mediū celi ⁊ ascendēs: cū gradu cū quo oritur significator oportet que-
rere medietatē arcus diurni vel nocturni. Si autē significator fuerit inter
ascendens ⁊ angulū terre oportet querere distantiā significatoris ab ascē
dēte cū gradu cū quo oritur significator ⁊ cū eodē medietatē arcus noctur
ni in omnibus aliis est idē opus cū opere prius dicto. Est etiā vnus alius
casus qui potest contingere in directionib⁹ qn̄ significator ⁊ locus ad quē
debent dirigi habent latitudinē: aut vnus eorū habet latitudinē. Potest
enim cōtingere q̄ significator dirigendus ⁊ locus ad quem debet dirigi si
mul veniant ad lineā meridianā: ita q̄ ambo mediant celū cū eodē gradu
licet nō sint in eodē gradu ī ecliptica. Si aliquis istorū casuū eueniat: tūc
operaberis eodē modo quo dicā. Si significator ⁊ locus ad quē debet diri
gi veniant cū eodē gradu ad mediū celi: q2 nō sunt alique ascensiones in
circulo directo inter eos pones pro significatore circuli directi .o. Postea
queres significatorē regionis accipiendo ascensiones in circulo obliquo
a loco cū quo orit significator vsq3 ad locū cū quo oritur loc⁹ ad quē debet
dirigi: et totū illud .s. significatorē regionis multiplicabis ꝑ distantiā signi
ficatoris ab angulo ⁊ ꝓductū diuides per medietatē arcus diurni vel no-
cturni. ⁊ prouenīet pars ꝓportionalis quā tenebis ꝓ gradibus directiōis.
Si aūt significator dirigendus: ⁊ locus ad quem debet dirigi oriant cum
vno ⁊ eodē gradu pones ꝓ significatore regionis .o. ⁊ significatorē circuli
directi multiplica per distantiā significatoris ab angulo: ⁊ diuide per me-
dietatē arcus diurni vel nocturni: ⁊ prouenīet pars ꝓportionalis quā te-
nebis ꝓ gradib⁹ directionis. Ponere de omnib⁹ exēpla esset nimis longū
sed intendo dño cōcedente in fine istius expositionis ponere equationem
vnius natiuitatis: in qua patebit modus inuestigādi ascendentē eligēdi

hylech ⁊ alcochoden: ⁊ ponã ibi aliquas ꝓiectiones radiorũ ⁊ aliquas di rectiones. sufficiant hec de opere directionum. Dicit auctor in littera cognitis annis directionis si volueris scire locum istius directionis in zodiaco adde annos directionis sup ascẽsiones circuli directi gradus significatoris si significator fuerit in medio celi vel in angulo terre et reduces ad gradus equales in circulo directo: ⁊ vbi perduxerit te numerus in circulo signorum: ibi est locus directionis: ⁊ dicitur locus diuisionis ⁊ dominus termini illius loci dicitur diuisor. Si significator fuerit in ascendente adde annos directionis super ascensiones regionis gradus significatoris ⁊ reduc ad gradus equales in circulo obliquo: et vbi perduxerit numerus in circulo signorum ibi est locus diuisionis: et dominus termini illius loci est diuisor. Et istud est idem opus cum opere de proiectionibus radiorum: ⁊ quando feceris directionẽ ⁊ feceris istud opus inuenies in fine eundem locum ad quem direxisti: nisi significator haberet latitudinem.

¶ De algebugthar. Textus.

ET ex hoc sequitur algebugthar in natiuitatibus ⁊ est directio gradus ascendentis: hoc est vt aspicias gradum ascendentis in termino cuius sit planete minuas ascensiones ascendentis de ascensionibus que sunt in directo finis termini planete per ascensiones regionis: et ꝙ remanserit accipies vnicuiꝗ gradui vnum annum et omnibus quinꝗ minutis mense: et omni minuto. 6. dies et erit dominus termini dispositor annorum qui dicitur diuisor. Post hoc accipies gradus termini qui eum succedit et ꝑtes eos etiam in gra. ascensionum et ꝙ fuerit accipies vnicuiꝗ gradui annuz vnum: ⁊ omnibus. 5. minutis mensem: et omni minuto sex dies. eritꝗ dominus termini diuisor et dispositor illorum annorum. Similiter intrabis cum omni termino domini per successionem vsꝗ in finem vite: ⁊ si fuerit in termino alicuius planete: planeta aut radij eius erunt particeps in diuisione: ⁊ hec diuisio dicitur algebugthar.

¶ Glossa super textu de algebugthar.

ET ex hoc algebugthar in natiuitatibus.

¶ In hoc capitulo auctor docet dirigere gradũ ascẽdentẽ in natiuitatibus. Sententia lr̃e est talis. Considera in cuiꝰ planete termino sit gradus ascendens ⁊ considera finem illius termini. Deinde quere ascensiones gradus ascendentis in circulo obliquo per tabulam tue regionis et serua eas: quere etiam ascensiones finis illiꝰ termini per eandem tabulaz a quibus subtrahe ascensiones gradus ascẽdentis ⁊ gradꝰ qui remanserint sunt gradus directionis. accipe pro quolibet gradu annum vnum. ⁊ pro quibuslibet quinꝗ minutis vnũ mensez: ⁊ ꝓ quolibet minuto. 6. dies ⁊ ꝓ quolibet secũdo duas horas. ⁊. 24. minuta hore et planeta ꝙ est dominus termini est dispositor annorum siue diuisor postea considera finem termini: immediate sequentis: et subtrahe ascen-

siones finis termini precedentis ab ascensionibus finis termini illius: ⁊ remanebunt gradus directionis accipe sicut primus pro quolibet gradu annum vnum ⁊ cetera. ⁊ dominus illius termini est dispositor siue diuisor et isto modo facies ad finem cuiuslibet signi secundũ ordinẽ signorum vsꝗ ad finem vite. Et si fuerit in aliquo termino aliquis planeta vel radij alicuius planete illa planeta erit particeps in diuisione. Exemplũ in hoc pono ꝙ ascendens alicuius natiuitatis fuit quartus gradus virginis completus ad dirigendum gradum istum cõsidera primo in cuius planete termino est iste gradus. ⁊ patet primo ꝙ in termino mercurij ⁊ durat terminꝰ vsꝗ ad finem septimi gradus virginis. quesiui ascensiones gradus ascendentis in orizonte obliquo in regione cuius latitudo est. 48. gradus ⁊ inueni. 144. gradus. 27. minuta. quesiui etiam ascensiones finis termini. s. finis septẽ gradus virginis ⁊ inueni. 148. gradus. 33. minuta. subtraxi ascẽsiones gradus ascendentis ab ascensionibus finis termini et remanẽt. 4. gradus. 6. minuta. dedi cuilibet gradui annum et quibuslibet. 5. minutis vnum mensem: ⁊ cuilibet minuto. 6. dies: ⁊ fuerunt quatuor anni. i. mẽsis 26. dies. ⁊ mercurius dominus termini fuit dispositor istorum annorum. Deinde consideraui terminum immediate sequẽtem qui est veneris ⁊ durat vsꝗ ad finem. 17. gradus virginis. quesiui ascensiones finis termini illius. s. veneris ⁊ inueni. 162. gradus. 15. minuta a quibus subtraxi ascẽsiones finis termini precedentis mercurij: ⁊ remanserunt. 13. gradus. 44. minuta qui fecerunt. 13. annos. 8. menses. 12. dies. et venus disposuit hos annos. in fine istius termini fuit etas nati. 17. anni. 9. mẽses. 18. dies. Deinde sequitur terminus iouis qui durat vsꝗ ad. 21. gradum virginis cõpletum quesiui ascẽsiones eius ⁊ inueni. 167. gradus. 93. minuta a quibus subtraxi ascensiones finis termini precedentis: ⁊ remanserũt quinꝗ gradus. 28. minuta que fuerunt quinꝗ annos. quinꝗ menses. 18. dies: et iupiter fuit dispositor istorum annorum. Factaꝗ est etas nati in fine istorum annorũ. 23. anni tres menses. sex dies. Deinde sequitur terminus martis ⁊ faciẽdũ est vt prius: ⁊ ꝓm istum ordinem est directio continuanda vsꝗ ad finem vite: ⁊ quotiens directio peruenit ad corpus vel radios infortune veniet nato infirmitas vel impedimentum in corpore suo ꝓm naturam illius infortune nisi fortune aspexerint ipsum locum. tunc enim minuent malum.

¶ Sequitur tabula pro algebuthar id est ascensionum

	Aries		Taurus		Gemini		Cancer		Leo		Virgo	
Gradus.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.
1	0.	25	15.	23	34.	26	62.	13	99.	25	140.	25
2	0.	56	15.	56	35.	12	63.	20	100.	46	141.	47
3	1.	25	16.	29	35.	58	64.	27	102.	6	143.	10
4	1.	53	17.	2	36.	45	65.	35	103.	27	144.	32
5	2.	22	17.	35	37.	33	66.	43	104.	48	145.	54
6	2.	50	18.	9	38.	22	67.	51	106.	9	147.	17
7	3.	19	18.	43	39.	12	69.	1	107.	30	148.	39
8	3.	48	19.	18	40.	1	70.	11	108.	52	150.	1
9	4.	17	19.	52	40.	51	71.	22	110.	13	151.	23
10	4.	56	20.	27	41.	41	72.	34	111.	35	152.	45
11	5.	15	21.	2	42.	32	73.	46	112.	57	154.	7
12	5.	44	21.	38	43.	24	74.	59	114.	19	155.	29
13	6.	13	22.	14	44.	17	76.	12	115.	41	156.	51
14	6.	42	22.	51	45.	11	77.	26	117.	3	158.	13
15	7.	11	23.	28	46.	6	78.	40	118.	26	159.	35
16	7.	40	24.	6	47.	1	79.	55	119.	48	160.	57
17	8.	10	24.	45	47.	57	81.	10	121.	10	162.	19
18	8.	39	25.	23	48.	53	82.	26	122.	32	163.	41
19	9.	9	26.	2	49.	50	83.	42	123.	54	165.	3
20	9.	39	26.	41	50.	48	84.	59	125.	17	166.	24
21	10.	9	27.	21	51.	47	86.	16	126.	40	167.	46
22	10.	40	28.	2	52.	47	87.	34	128.	3	169.	8
23	11	10	28.	42	53.	47	88.	51	129.	26	170.	29
24	11.	41	29.	23	54.	48	90.	9	130.	49	171.	51
25	12.	12	30.	4	55.	49	91.	27	132.	11	173.	12
26	12.	43	30.	46	56.	51	92.	46	133.	34	174.	34
27	13.	15	31.	29	57.	54	94.	6	134.	56	175.	56
28	13.	46	32.	12	58.	58	95.	25	136.	18	187.	17
29	14.	18	32.	56	60.	2	96.	45	137.	40	178.	39
30	14.	50	33.	4	61.	7	98.	5	139.	2	180.	0

Edita per Magistrum petrũ turrelluz diuioneñ. rectorem.

Libra		Scorpio		Sagitta.		Capcorn⁹		Aquari⁹		Pisces		
G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	G.	M.	Gradus.
181.	21	222.	20	263.	15	299.	58	327.	4	345.	42	1
182.	43	223.	42	264.	35	301.	2	327.	48	346.	14	2
184.	4	225.	4	205.	54	302.	6	328.	31	346.	45	3
185.	26	226.	26	267.	14	303.	9	329.	14	347.	17	4
186.	48	227.	49	268.	33	304.	11	329.	56	347.	48	5
188.	9	229.	11	269.	51	305.	12	330.	37	348.	19	6
189.	31	230.	34	271.	9	306.	13	331.	18	348.	50	7
190.	52	231.	57	272.	26	307.	13	331.	58	349.	20	8
192.	14	233.	20	273.	44	308.	13	332.	39	349.	51	9
193.	36	234.	43	275.	1	309.	12	333.	19	350.	21	10
194.	57	236.	6	276.	18	310.	10	333.	58	350.	51	11
196.	19	237.	28	277.	34	311.	7	334.	37	351.	21	12
197.	41	238.	50	278.	50	312.	3	335.	15	351.	50	13
199.	3	240.	12	280.	5	312.	59	335.	54	352.	20	14
200.	25	241.	34	281.	20	313.	54	336.	32	352.	49	15
201.	47	242.	57	282.	34	314.	49	337.	9	353.	18	16
203.	9	244.	19	283.	48	315.	43	337.	46	353.	47	17
204.	31	245.	41	285.	1	316.	36	338.	22	354.	16	18
205.	53	247.	3	286.	14	317.	28	338.	58	354.	45	19
207.	15	248.	25	287.	26	318.	19	339.	33	355.	14	20
208.	37	249.	47	288.	38	319.	9	340.	8	355.	43	21
209.	59	251.	8	289.	49	319.	59	340.	42	356.	12	22
211.	21	252.	30	290.	59	320.	48	341.	17	356.	41	23
212	43	253.	51	292.	8	321.	38	341.	51	357.	10	24
214.	6	255.	12	293.	17	322.	27	342.	25	357.	38	25
215.	28	256.	33	594.	25	323.	15	343.	58	358.	7	26
216.	50	257.	54	295.	33	324.	2	343.	31	358.	35	27
218.	13	259.	14	296.	40	324.	48	344.	4	359.	4	28
219.	35	260.	35	297.	47	325.	34	344.	37	359.	32	29
220.	58	261.	55	298.	53	326.	19	345.	10	360.	0	30

¶ De duodenarijs planetarum et domorum. Textus.

Et ex hoc duodenarie planetarum aut domorum: hoc est vt aspicias quantū ambulauerit planeta in signo suo in quocūqꝫ fuerit aut gra. domus quē volueris ex gradibus ꝛ minutis multiplicabisqꝫ hoc in. 12. hoc addes desup ipsos gra. atqꝫ minuta que multiplicasti in. 12. ꝛ ꝙ collectum fuerit ex eo proijce ab initio gra. eiusdem signi dans vnicuiqꝫ signo 30 gra. et quo fuerit finitus numerus ibi erit duodenaria planetarum ac domorum.

¶ Glossa super textu de duodenarijs planetarū et domorum.

Et ex h duodenarie planetarū aut domoꝝ. ¶ In hoc capitulo auctor docet inuenire dñm duodenarie. Intelligendum est ad euidentiam istius capituli ꝙ quodlibet signū intelligitur diuidi in duodecim partes: et quelibet pars est de duobus gradibus ꝛ.30. minutis. Hispalensis ponit hoc capitulū: et duo capitula sequentia inter dignitates planetarū: ꝛ dñs prime duodenarie est dñs illius signi. Dominus secūde duodenarie est planeta succedēs descendēdo ꝛ sic ꝭm ordinem. Uerbi gratia: dñs prime duodenarie arietis est mars: secunde sol: tertie venus: quarte mercurius: quinte luna: sexte saturnus: septime iupiter: octaue iterū mars. ꝛ sic ꝭm ordinē. Sententia auctoris est talis. Cū volueris scire duodenarias planetarū vel domorū vide quantū transiuit planeta de signo in quo est aut de domo in qua est ꝛ numerū illorū. graduū multiplica p duodeci: ꝛ sup nūerū pductū adde nūerū graduū q̄s mltiplicasti. ꝛ qđ collectū fuerit ꝓice ab initio signi in q̄ est planeta dādo vnicuiqꝫ signo. 30. ꝛ vbi finit⁹ fuerit numer⁹ ibi erit duodenaria.

¶ De nouenarijs eorūdem. Textus.

Et ex hoc anaubarach que sunt nouenarie. Cuius scientia est vt scias quantū ambulauerit planeta in signo suo ex gradibus minutis: aut gra. domus cuius volueris scire nouenariū post hoc diuide signū in nouē diuisiones ꝛ vnaqueqꝫ diuisio est ex trib⁹ gradib⁹ ꝛ tertia pte vni⁹ grad⁹. Post h aspicies in q̄ nouenario ex nouenarijs ceciderit gradus planete aut domus. ¶ Post hoc dabis pmū nouenariū ex signis dño signi mobilis eiusdē triplicitatis ꝛ ꝭm nouenariū dño signi cui⁹ est ipm signū qđ succedit donec venias ad aliquē nouenariuꝫ ex q̄ est grad⁹ eritqꝫ planeta dñs ei⁹ nouenarij ꝭbi gra. signū ex q̄ fuerit grad⁹ ille erat ex triplicitate arietis: erit q̄ pmum nouenariū eiusdē signi martis dñi arietis: ꝛ secūdū nouenariū veneris dñe tauri: ꝛ nouenariū tertio mercurij dñi geminoꝝ. Similiter vsqꝫ ad nouenariū nonū. Et si fuerit signū ex triplicitate cancri erit primum nouenariū ei⁹ lune: ꝛ secūdū nouenarium solis domini leonis: ꝛ tertium mercurij domini virginis. Et si fuerit signū ex triplicitate libre erit primum nouenarium ei⁹. Ueneris domini libre: ꝛ scdm martis domini scorpionis: ꝛ tertiū iouis domini sagittarij. Similiter in triplicitate capricorni primū nouenarium eius est saturni domini capricorni: ꝛ ꝭm similiter saturni domini aquarij:

aquarij: ꝛ tertiū iouis dñi piscīū. deinde que sequit ꝭm ordinez successiōis signorū: ꝭbi gratia: planeta vel aliqua dom⁹ ex domib⁹. 12. erat in 12 gradu aquarij si diuidat signū p nouem diuisiones erit gradus. 19. i diuisiōe sexta ꝛ qꝛ signū aquarij est in triplicitate libre ponit primū nouenariū ei⁹ Ueneris dñi libre. secundū martis domini scorpionis: ꝛ tertiū iouis dñi sagittarij: ꝛ quartū saturni dñi capricorni: ꝛ quintū etiā saturni dñi aqrij: ꝛ sextū iouis dñi piscīū: eritqꝫ nauhahar. i. nouenariū. 19. gra. aqrij iouis.

¶ Glossa super textu Et ex hoc anaubarach.

Et ex hoc anaubarach. ¶ Hic docet inuenire dñz nouenarie. Sentētia eīn est talis. Cū volueris scire nouenariā siue dñz nouenarie alicui⁹ planete: vide qđ grad⁹ ptrāsiuit plāeta de signo in q̄ ē vel de dño in quo est. ꝛ diuide totū illd signū i. 9. diuisiōes ꝛ erit quelibet diuisio ex tribus gradib⁹. 20. minutis. Deinde vide in qua parte illi⁹ diuisionis sit planeta ꝛ dabis primā diuisionez domino signi mobilis eiusdē triplicitatis ꝛ secūdam diuisionem domino signi sequentis: ꝛ sic eundo secūdū ordinez signoꝝ quousqꝫ venias ad illā nouenariā in qua est planeta cuius queris dominū nouenarie. Uerbi gratia: pono quod sol sit in. 24. gradu aquarij. ad sciendū dominum nouenarie gradus solis dedi primo tres gradus aquarij ꝛ. 20. minuta domino signi mobilis eiusdē triplicitatis. est autē aquarius de triplicitate aerea. Signū mobile illi⁹ triplicitatis est libra: dñs eius est venus. est ergo venus domina prime nouenarie aqrij. scꝫ primoꝝ trium graduū ꝛ. 20. minutoruꝫ. Deinde dedi secundam nouenariam marti domino signi sequentis. sciꝫ scorpionis ꝛ cōpleti tūc fuerunt a principio aquarij sex gradus. 40. minuta. Deinde tertiā nouenariam dedi Joui. scilicet domino sagittarij qui succedit scorpioni ꝛ completi fuerunt tunc a principio aquarij. 10. gradus. Dedi quartam nouenariam saturno domino capricorni qui succedit sagittario: et completi fuerunt a principio signi. 13. gra. ꝛ. 20. minuta. Dedi quintam nouenariā saturno domino aquarij: ꝛ cōpleti fuerūt. 16 gradus ꝛ. 40. minuta. Dedi sextā nouenariā ioui dño piscīū ꝛ cōpleti fuerūt a pncipio signi aqrij. 20. gradus. Dedi septimā nouenariam marti dño arietis: ꝛ completi fuerūt a principio signi. 23. grad. ꝛ. 20. minuta. Dedi octauā nouenariā veneri dñe tauri illa ergo est diuisio nouenarie solis in casu ꝓposito: ꝛ cōpleti fuerūt tūc gradus 26. ꝛ minuta. 40. aqrij. Qñ ergo inuenies in libris iudicioꝝ de domino anaubarach luminariū si fuerit in die intelligitur de domino nouenarie solis: si in nocte de domino nouenarie gradus lune. Alia que auctor dicit patet legendo litteram.

¶ De modis inueniendi dominum decani. Textus.

Et ex hoc adorōgen hoc est vt diuidas ascendens in tres partes ꝛ sit omnis diuisio. 10. graduum dabisqꝫ diuisionem primam domino ascendentis ꝛ secundam dño q̄nti signi ab eo: ꝛ tertiū dño tertij: nā ascendens. 5. ꝛ. 9. vna semper sunt triplicitas: ꝭbi gratia ab initio arietis vsqꝫ i decimū gradū ei⁹ est dorongē i. decan⁹ est martij. Et si fuerit ex 10. gradu vsqꝫ ad 20. graduꝫ erit eius dorongen sol dñs leonis. Et si fuerit a. 20. vsqꝫ in finem

erit dorongen iupiter dominus sagittarij.

¶ Glossa super textu de adoringen.

ET ex hoc adoringen. ¶ Hic docet iuenire decanū. Snīa eius est talis. Diuide signū ascēdens in tres ptes: ⁊ ꝗlibet diuisio erit ex decē gradibus. dabisqꝫ primā diuisionē dn̄o ascēdentis: scd̄az dn̄o secundi signi: ⁊ tertiā dn̄o tertij signi. Uult dicere ꝙ pͥma diuisio est dn̄i eiusdē signi qḋ ascēdit. Et scd̄a diuisio est dn̄i signi sequēns eiusdē triplicitatis. tertia diuisio est dn̄i tertij signi illius triplicitatis. ita ꝙ tres decani sunt dn̄i triū signorum vnius triplicitatis. Auctor ponit exemplū tale in littera. Posito ꝙ prima facies arietis sit ascendens eius decanus est mars. Si secunda facies est ascendens eius decanus est sol dn̄s leonis secundi signi eiusdē triplicitatis: ⁊ si tertia facies sit ascēdens eius decanus est iupiter dn̄s sagittarij qḋ est tertium signum illius triplicitatis. Et si prima facies leonis sit ascendens eius decanꝰ est sol dn̄s eiusdez signi. Si secunda facies sit ascēdens eius decanus est dominus signi qḋ succedit leoni in eadem triplicitate. Si tertia facies sit ascendens eius decanus est mars dominus tertij signi a leone in eadem triplicitate: scilicet arietis. et ſm hunc modum intellige de alijs triplicitatibus.

¶ Et ex hoc dominus orbis. Textus.

ET ex hoc dn̄s orbis in natiuitatibꝰ hoc est vt aspicias dn̄z hore in qua oritꝰ natus dabisqꝫ ascēdens ⁊ dn̄m hore anno pͥmo natiuitatis eiꝰ ⁊ significabit ꝑ esse eiꝰ. i. dn̄m hore sanitas vel infirmitas corpis nati sicut significat ꝑ dn̄m ascēdentis radicis. i. natiuitatis: ⁊ dabis dn̄m scd̄e hore ab ea scd̄e domui ab ascēdēte in scd̄o anno ⁊ significabit ꝑ eū esse suū in eodē āno eē substātie ⁊c̄. sicut significat ꝑ esse dn̄i domus substātie: ⁊ dabis dn̄z tertie hore ab ea tertie domui ab ascēdēte tertio anno ⁊ significabit ꝑ esse illiꝰ in eodez anno esse fratrū ⁊ soroꝝ ⁊ ceteroꝝ sicut significabit ꝑ esse dn̄i tertie domꝰ ⁊ dabis dn̄m hore quarte domui q̄rte ab ascēdente in anno q̄rto: ⁊ significabitur ꝑ esse suū in eodem anno esse patrum ⁊ eorum qui significantur per domū quartā. Similiter facies de dominis horarum per successionem dabis scilicet dominum vniuscuiusqꝫ hore domui et domibus radicalibus eritqꝫ dn̄s hore. 12. ab hora natiuitatis domus. 12. ab ascēdēte radicis ⁊ annus. 12. ⁊ dn̄s 12. hore a natiuitate radicis ascēdentis ⁊ anni. 13. ⁊ dn̄s. 14. hore ab ea domus substātie ⁊. 14. anni. Et nominat dn̄s hore prime dn̄s ascēdētis hore. ⁊ dn̄s. 2. hore. dn̄s hore domus substātie ⁊ dn̄s hore tertie dn̄s hore domus fratrū: ⁊ sic de alijs. Simil'r dn̄s vniuscuiusqꝫ harū horarum nominat nomine domus: ⁊ nominat etiaz orbis dominus ⁊ significat per eum omni anno sicut significatur per alcochoden: hoc est per dominum anni. ⁊ quidam astrologorū ponunt dominum orbis. s. ascē dentis radicis anno primo ⁊. 2. anno planetam qui huic succedit. ⁊ in tertio anno planetam qui huic succedit sicut dictum est in domino hore.

¶ Glossa super textu. Et ex hoc dn̄s orbis.

ET ex hoc dominus orbis. ¶ In hoc capitulo ponit ordinē in dn̄o horaꝝ in natiuitatibus. Sententia littere est talis. Aspice in qua hora natus egredit vterū ⁊ dn̄m illius hore da primo anno natiuitatis ⁊ per illū significat esse nati in eodē anno quātū ad sanitates vel infirmitates corporis nati sicut per dn̄m ascendentis. Et dabis dn̄m hore sequentis secūdo anno. ⁊ per eū significat esse substantie in eodē anno sicut per dn̄m domus substantie. Dabis dn̄m tertie hore tertio anno ab hora natiuitatis. ⁊ per eū significat esse fratrū in illo anno sicut ꝑ dn̄m tertie domus. ⁊ isto modo facies de alijs dn̄is horarū eundo secūdū ordinē horarū ⁊ domorū vsqꝫ ad finē vite. et planum est in littera qḋ dicit. Exemplū in hoc ponat ꝙ quidā natus fuit in die solis hora quarta: que hora quarta est hora lune. erit luna domina primi anni. ⁊ ab ea accipitur esse corporis. Hora sequens est saturni. erit ergo saturnus dominus secundi anni. et ab eo accipitur esse substantie in illo anno. et sic per ordinem.

¶ Textus.

ET ex hoc alfridarie dispositio: hoc est cum natiuitas fuerit diurna preerit initio vite dispositioni eius fridarie sol ſm quantitatē annorū fridarie eius qui sunt decem: post hoc planeta qui succedit soli q̄ est venus cuius fridarie anni sunt octo. et post venerē planeta qui succedit ei ⁊ est mercurius: et anni eius sunt tredecim deinde luna: ⁊ anni fridarie eiꝰ sunt nouē: deinde saturnus ⁊ anni fridarie eius sunt. 11. deinde iupiter ⁊ anni fridarie eiꝰ sunt 12. deinde mars ⁊ anni fridarie eius sunt. 7. deinde caput draconis ⁊ anni fridarie eius sunt. 3. post hoc cauda: ⁊ anni eius fridarie sunt duo. fiunt autem anni sunt collecti simul. 75. anni post hoc reuertit dispositio ad solem ⁊ similiter vsqꝫ ad vltimū planetarū. Si aūt fuerit natiuitas nocturna incipit dispositio a luna disponetqꝫ annos fridarie eius qui sunt nouē. similiter planeta post planetā sicut prediximꝰ in sole. Cūqꝫ disposuerit planeta annos fridarie sue disponet ꝓpue primā septimā solū. i. septimā partē fridarie sui. deinde participat ⁊ in secunda septima: planeta qui eū succedit: post hoc participat ei in tertia septima planeta. tertius qui succedit ſm: et ita donec participat ei planeta qui est ante eū in vltima septima ex annis fridarie eius: et est vnicuiqꝫ iudiciū cū participatur alteri sup natiuitate.

¶ Glossa super textu et ex hoc alfridarie dispositio.

ET ex hoc alfridarie dispositio. ¶ In hoc capitulo auctor docet ordinare annos fridarie ⁊ guberna tionis planetarū in natiuitatibus. Sententia littere talis est si natiuitas fuerit in die incipit fridarie a sole ⁊ gubernat ipsum natū sol ſm quantitatem annorū sue fridarie qui sunt decē. Post solem gubernat ipsum venus ſm quātitatē annorū fridarie eiꝰ q̄ sunt octo. Post venerē gubernat mercurius ꝑ. 13. annos. deinde luna ꝑ nouē annos. deinde saturnus ꝑ. 11. deinde iupiter ꝑ. 12. ānos. deinde mars ꝑ. 7. annos. deinde caput draconis ꝑ tres annos. deinde cauda draconis ꝑ duos annos. deinde reuertit dispositio

ad solē ⁊ vadit ꝑ ordinē planetarū sicut pri⁹: numer⁹ aūt oīuz ānoꝝ est.75. ⁊ qui trāsit hūc numerum ānoꝝ reuertit ad dispōnē pumā ꝑm ꝙ possibile est. si aūt natiuitas est i nocte icipit fridaria a luna ⁊ disposuit luna ānos suos. deinde saturn⁹ deide iupiter deide mars deide sol deinde ven⁹ postea mercuri⁹. deinde reuertit ad lunā ⁊ vadit ꝑm ordinē planetarū sicut prius. Et qñ aliqs planeta dispōit ānos sue fridarie disponit ipe septimā partē il lorū annorū solus. In scda aūt septima participat ei planeta freqūes q̄ ei succedit. In tertia aūt participat ei planeta terti⁹. In quarta quart⁹. Et in q̄nta q̄nt⁹ ⁊ sic vsqꝫ ad septē septimas ⁊ septē planetas. Verbi gratia: pono ꝙ nat⁹ fuit qs in die: incipit ergo fridaria a sole ⁊ gubernat ipsuz sol ꝑz quā titatē annorū fridarie sue: q̄ sunt decē anni. ⁊ gubernauit ipse sol solus septimā partē istorū decē annorū. s. ꝑ vnū ānū solarē. ⁊.156. dies ⁊.12. horas. Hec est eñ septima pars decē annorū. In scda septima parte horū decem ānoꝝ habuit ven⁹ participationē cū sole in fridarie dispositiōe ꝑ vnū ānū. ⁊.156. dies. ⁊.12. horas. ⁊ transierūt tunc nato duo anni. 313. dies completi. deinde habuit participationem cum sole in dispositione fridarie mercuri⁹ per vnū annū. ⁊.156. dies. ⁊.12. horas. ⁊ i fine hui⁹ diuisionis trāsierūt nato quatuor anni solares. 104. dies. 6. hore: deinde habuit participationē cū sole luna ꝑ eādē septimā. 10. ānorū. ⁊ i fine hui⁹ diuisiōis trāsierūt nato q̄nqꝫ āni. 260. dies. 18. hore. deide habuit participationē cū sole saturn⁹ ꝑ septimā partē. 10. ānoꝝ ⁊ i fine hui⁹ diuisiōis trāsierūt nato. 7. āni. 52. dies cō pleti. deinde habuit participationē cū sole iupiter i dispositiōe fridarie ꝑ eandē septimā. ⁊ in fine huius diuisionis transierūt nato. 8. anni solares. 208. dies. 12. hore: deinde habuit participationē cū sole i dispositiōe fridarie mars in vltima septima parte decē annorū. ⁊ in fine hui⁹ diuisiōis trā sierunt nato. 10. anni cōpleti. ꝑm hunc modū est faciēdū in fridariis oīum planetarū. Caput aūt draconis ⁊ caudam quilibet eorū disponit per se annos fridarie sue siue participationē planetarū. Narrare aūt euent⁹ cōtingentes nato in qualibet harū diuisionū esset nimis longū. Haly aūt abenragel in suo libro magno cōplete posuit oēs diuisiōes ⁊ iudicia cuiuslibet diuisionis. ideo qui volunt hec iudicia legant librum illum.

¶ Textus.

Tex hoc almanar. idest supereminētia qua dicit ꝙ planeta vadit sup planetā: hoc est vt aspicias cursum planete mediū ⁊ locū ei⁹ equatū: ⁊ si fuerit loc⁹ ei⁹ equat⁹ min⁹ medio cursu ei⁹ erit ascendēs a medio circuli sui vsqꝫ ad sūmitatē circuli: ⁊ si fuerit locus ei⁹ equat⁹ plus medio cursu erit descēdēs a medio circuli sui vsqꝫ ad infimū ei⁹: ⁊ si fuerit loc⁹ ei⁹ eq̄t⁹ eq̄lis medio cursui erit i medio circuli sui. deide locū planete minues de medio cursu suo postqꝫ h certissime cognoueris. i. locū eq̄tū vl̄ ecōuerso minorē d maiori eoꝝ subtrahēdo ⁊ multiplicabis qd remāserit ꝑ septē ⁊ diuides ꝑ. 22. ⁊ qd de diuisione exierit hoc est planete ꝑ quantitate ei⁹ ascensionis vel descensiōis. De venere ⁊ mercurio accipimus qd est inter vtraqꝫ loca idest qd est inter locū solis ⁊ veneris ⁊ mercurij ⁊ facimus vt supra: q: per hoc scimus quis eorū fortior sit in circulo augis: sed venus et mercurius cum fuerit aliquis

eorū orientalis ⁊ fuerit locus eius equatus minus loco solis accipies residuum qd est inter locū solis ⁊ locū eius: faciesqꝫ cū eo queadmodū feceris vt dictū est in planetis altioribus et multiplicatione ⁊ diuisione ¶ Et ꝑpior ac fortior sit significatio planetarū dū abierint super seinuicē. i. dum abierit alter sup alterū in cōiunctione. ¶ In oppositione aūt ⁊ in quarto aspectu erit significatio eorū minus apparēs ⁊ debilior. ¶ Et tñ cū vnus illorū fuerit ascendens ⁊ alter descendens tunc ascēdens eorū vadit supra descendētē. ¶ Cū vero ambo fuerint descendentes ille qui fuerit minoris descensionis vadit super illum qui fuerit maioris vel pluris descensionis. ¶ Si aūt ambo fuerint ascendentes ille q̄ est maioris ascensionis vadit sup illū q̄ fuerit minoris ascensionis. ¶ Dicitur quoqꝫ ⁊ alio mō. i. vt scias latitudinē vtriusqꝫ planetarū: q: septētrionalis eorū vadit sup meridianū. Et si fuerint ambo septētrionales ille q̄ fuerit pluris latitudinis vadit sup eū qui fuerit minoris latitudinis ¶ Si aūt fuerit vterqꝫ meridiani ille qui fuerit minoris latitudinis vadit sup eū q̄ fuerit maioris latitudinis ideoqꝫ dicit ꝙ luna vadit sup iouē in his duob⁹ operib⁹. Similiter si fuerit aliqs duorū planetarū in medio circuli nullā latitudinē habens tunc ascendēs septētrionalis vadit sup eū q̄ caret latitudine ⁊ vadit ipse q̄ sine latitudine est sup descēdētē meridianū. ¶ Et ex hoc aptio portarū dr̄ cū iungit planeta inferior planete superiori ⁊ fuerint cum hoc domus eorum opposite.

¶ Glossa super textu et ex hoc almanar.

Tex hoc almanar. ¶ In hoc capitulo docet de planetarū sit eleuatus sup alterū. Intentio sua est ꝙ planeta qui fuit altior in circulo suo breui. i. in epicyclo dicit eleuat⁹ sup alterū eleuatione de qua hic loquit. et hoc est qd dicit ptolomeus in. 63. propositione centiloquij. Dicit eñ oportet aspicere in cōiunctione. Saturni ⁊ iouis in eodē minuto ad eleuationē vnius super alterū: et iudicia cū fortitudine nature eius in hoc mundo. Et similiter fac in. 21. cōiunctionib⁹ residuis. haly ibidē dicit in cōmēto eleuatio planete sup planetā est vt sit remotio eius ab auge sui circuli breuis. ⁊ ille dicit eleuatus sup alterū. Auctor aūt in lr̄a iubet aspicere mediū locū planete ⁊ verū locū planete. et si verus loc⁹ planete fuerit minor medio motu planeta est descendens a superiori parte epicycli versus inferiorē partē. Si vero verus locus planete maior medio motu fuerit planeta est ascendens ab inferiori pte epicycli versus superiorē partē: ⁊ vt breuiter dicat: si argumentū equatū planete fuerit minus sex signis cōib⁹ est descendens. ⁊ si plus est ascendēs: deinde iubet auctor subtrahere mediū motū planete de ꝟo motu eiusdē si medius motus fuerit minor ꝟo: vel ecōtra: si fuerit maior: ita videlicet ꝙ minor subtrahat a maiori: ⁊ residuuz iubet multiplicare ꝑ septē: ⁊ numerū ꝓuenientē iubet diuidere ꝑ. 22. ⁊ numerū quotientē iubet tenere ꝓ eleuatione quando ascēdit vel ꝓ depressione qñ descendit. De venere ⁊ mercurio iubet despicere differentiam inter locū cuiuslibet eorum ⁊ locum solis: ⁊ iubet facere sicut in aliis. Modus prius dictus ꝑm sententiā Ptolomei videtur mihi melior ⁊ certior: deinde dicit auctor ꝙ fortior significatio planetarū est cū vnus eorū fuerit eleuat⁹ super alterū in coniunctione. In oppositione autem et in quarto aspectu

erit significatio min⁹ apparēs. ⁊ si vnus planeta fuerit ascendēs ⁊ alter descendēs ille q̄ fuerit ascendēs vadit supra descendētē. ⁊ si vterq̄ fuerit ascēdens ille vadit sup aliū q̄ fuerit maioris ascensiōis. ⁊ si vterq̄ fuerit descēdens ille vadit sup aliū: qui fuerit minoris descensionis. Dicitur etiā alio mō planeta eleuari super planetā quantum ad altitudinem: quia septentrionalis vadit super meridianū. Et si fuerit ambo septētrionales ille qui fuerit plus septentrionalis vadit super illū qui fuerit minus septentrionalis. Si vero fuerit ambo meridionales ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super illū qui fuerit maioris latitudinis. Si fuerit planetarū in ecliptica carens latitudine: tunc planeta septentrionalis vadit super eum et ipse carens latitudine vadit super meridianum.

Et ex hoc apertio portarum. ¶ Dicit q̄ apertio portarū dicitur quando inferior superiori: ⁊ eorum hoc fuerit eorum domus opposite. Verbi gratia: quando luna coniungitur cum saturno vel cū aspicit. tunc est apertio portarum. Similiter quando sol coniungitur saturno: domus enim solis ⁊ lune sunt opposite domibus saturni. Similiter fit apertio portarum quando mercurius coniungitur Joui: quia ambe domus vtriusq̄ sunt opposite. Similiter quando iungitur venus marti fit apertio portarum: quia eorū domus sunt opposite. Dicit hyspalensis q̄ venus significat humiditatem. Mercurius significat ventos. saturnus nebulas ⁊ frigus. mars vētos a dextro. a meridie ⁊ calorem iupiter temperiem ⁊ ventos a sinistro. i. a septētrione. Dicit idem hyspalēsis quādo luna separatur a coniūctione alicuius planete vel ab ei⁹ aspectu ⁊ coniungit alteri planete ⁊ sint illi⁹ planetarū dom⁹ opposite. hoc est apertio magnarum valuarū: in qua necesse est venire ventos vel pluuias: vt est ex natura illorū planetarū. verbi gratia: luna quādo separādo a venere cōiungitur marti: aut separādo a mercurio cōiungitur Joui: aut separādo a sole cōiungitur saturno hoc est apertio magnarum valuarum.

¶ De albuzic. Textus.

Et ex hoc albuzic ⁊ ē res quā valde seruabant indi. Nā ipsi numerant post cōiunctionem solis ⁊ lune. 12. horas ⁊ applicāt eas soli ⁊ diuidūt. 12. horas trinas. i. in tres partes. s. in haim solis. ⁊ iudicant super omnes quatuor horas s̄m iudiciū dn̄orū triplicitatis solis hora cōiunctionis: deinde dāt veneri post. 12. horas ⁊ diuidunt eas iterū trinas ⁊ iudicant super omnē trinā diuisionē s̄m dominos triplicitatis veneris hora cōiunctionis: post hoc faciunt similiter cū mercurio ⁊ alijs planetis p̄ successionē eorū donec reuertitur orbis ad solē post. 84. horas ⁊ nō cessant sic facere frequenter donec venerit cōiunctio scd̄a. Et quidā dicunt q̄ albuzic sic hoc q̄ post cōiunctionem sint. 12. hore inequales q̄ vocant cōbuste ⁊ nō oportet aliquē in his incipere aliqd̄ opus: ⁊ post horas. 12. sunt. 72. hore incōbuste in quib⁹ est vtilis operū inceptio ⁊ post has. 72. horas incōbustas sunt 12 cōbuste similiter vsq̄ ad cōiunctionē q̄ succedit. post hoc diuidūt has horas. 12. in tres diuisiōes idest in partes. Dixeruntq̄ cū qs incipit in quatuor horis p̄mis deambulare vel bellare timenda erit perditio aīe sue: ⁊ in quatuor horis

secūdis timendū erit detrimētū corporis sui sine amissiōe anime: ⁊ in q̄tuor horis vltimis timēdū est detrimētū substātie sue ⁊ suorū ⁊ oium q̄ possidet.

¶ Glossa super textu albuzic.

Et ex hoc albuzic. ¶ Hic loquit̄ de horis fortunatis et infortunatis: dicit q̄ indi fuerāt 12. horas post cōiunctionē solis ⁊ lune ⁊ dāt eas soli ⁊ diuidūt eas in tres partes: ⁊ iudicāt sup p̄ma q̄tuor horas s̄m iudiciū primi dn̄i triplicitatis loci solis. ⁊ iudicāt sup q̄tuor scd̄as s̄m iudiciū scd̄i dn̄i triplicitatis loci solis. ⁊ sup q̄tuor vltimas. s̄m iudiciū tertij dn̄i triplicitatis loci solis hora cōiūctiōis. Postea dāt veneri. 12. horas sequētes ⁊ diuidūt eas simil̄r in tres partes. ⁊ iudicant sup q̄libet q̄tuor s̄m iudiciū dn̄orū triplicitatis loci veneris hora cōiūctiōis. Postea faciūt simil̄r cū mercurio ⁊ luna ⁊ cū ceteris planet̄ s̄m ordinē planetarū: donec reuertat̄ orbis ad solē post. 87. horas ⁊ tūc recipiūt a sole s̄m eūdē ordinē. ⁊ hoc cōtinuāt vsq̄ ad cōiūctionē scd̄am. Et qdā dicūt q̄ post cōiūctionē sūt. 12. hore q̄ vocāt̄ cōbuste i qb⁹ nō est bonū incipere aliqd̄ opus. ⁊ post has. 12. cōbustas sūt 72. hore icōbuste in qb⁹ vtilis est inceptio operum: ⁊ post has. 72. incōbustas iterū sunt duodecim cōbuste ⁊ iterū post illas. 72. incōbuste, ⁊ post eas 12. cōbuste. ⁊ sic vsq̄ ad cōiunctionē sequentē. Et vt breuiter dicat̄ oēs. 12. hore que dantur soli s̄m ordinē planetarum sunt combuste. ⁊. 72. que sunt aliorū planetarū sunt incōbuste. Deinde dicit auctor ⁊ diuidunt has. 12. horas cōbustas in tres diuisiōes ⁊ quelibet diuisio erit ex quatuor horis. Et dicunt quidā q̄ qui inceperit bellum in quatuor p̄mis horis cōbustis timenda est p̄ditio anime sue. Auctor nō intelligit p̄ditionē anime post vitā istam: ita q̄ post separationē aīe a corpore rapiant eā diaboli ⁊ deducāt ad inferos. Sed intelligit aīe p̄ditionē idest amissionē vite presentis ⁊ hoc mō intelligitur in oībus locis iudiciorū astronomie. De ista eīn perditiōe pertinet ad eos loqui. De prima aūt perditiōe pertinet theologis. Et qui iceperit bellū in scd̄is quatuor horis timēdū est detrimentū sui corporis scilicet absq̄ p̄ditiōe vite: ⁊ q̄ inceperit bellū in vltimis quatuor timēda est p̄ditio oium q̄ possidet ⁊ timet̄ p̄ditio illorū q̄ p̄tinēt ad ipsum: ⁊ sic cōpleta expositio q̄rte differētie alchabicij itroductorij ad magisteriū iudiciorū astrorū.

¶ Differentia quinta in cōmemoratiōe vniuersarū partiū. Textus.

Et quia expleuimus expositiōes eorū que sequuntur ex nominib⁹ astologorū. Exequat̄ nūc cōmemorationē vniuersarū partiū. Et cū notauerim⁹ in loco partiū accipe a loco illo in locū illū ⁊ proijce hoc ab ascēdente vel de alio loco: dicimus vt addas super illud q̄ fuerit inter vtraq̄ loca gradus ascendentis: ⁊ proijce ab ascendente vel ab initio signi a quo proijcis. Cuius exēplar est opus partis fortune quia accipis quicquid est inter solem ⁊ lunam ex gradibus. et addas super eos gradus ascendentis signi: ⁊ qd̄ collectum fuerit proijcias illud a. 30. i. 30. grad⁹ ⁊ incipis proijcere

ab initio ascēdētis signi ⁊ quod significat numer⁹ ibi est pars fortune: ⁊ in nocte ē a luna in solē ⁊ addes gradus desup signi ascēdētis ⁊ proijce hoc de.30.in.30.⁊ incipe proijcere ab initio signi ascēdētis. ¶ Incipiam⁹ hic ita ꝙ post partē fortune partis.21.domorū.⁊ incipiamus ab scendente.

¶ Glossa super textu quinta differentie.

Differentia quinta in cōmemoratiōe vniuersarū partium.

Ista ē q̄nta dr̄ia istius libri i qua auctor docet ꝓiectionē ptiū ⁊ pōt diuidi in duas ptes:qm̄ in prima pte ponit partes que cadunt in natiuitatib⁹. Et in scd̄a parte ponit partes q̄ cadūt in reuolutionib⁹ annorū mūdi. Scd̄a pars incipit ibi:⁊ qr auxiliante deo. Prīa pars diuidit in duas partes:qm̄ in prīa parte dat modū proiectiōis partiū i generali ⁊ exēplificat d parte fortūe. In scd̄a parte ponit i speciali partes.12.domorū. Scd̄a pars incipiam⁹ itaqꝫ post partē fortune. Sententia prime partis est talis. Modus in ꝓiectionib⁹ partiū est ꝙ accipiuntur gradus equales q̄ sunt inter vnū locū ⁊ aliū:⁊ numerus ille ꝓijcit ab ascēdente vel alio loco. vel addunt sup gradus equales q̄ fuerunt inter ambo loca gradus q̄ sunt ab initio signi ascēdētis ⁊ productū cōputat ab initio signi ascēdentis dando cuilibet signo.30.gradus.⁊ vbi finit⁹ fuerit numerus ibi ē pars fortune. Uerbi gratia:pono ꝙ sit sol in fine sexti grad⁹ piscū ⁊ luna sit in fine.14.gradus geminorū ⁊ gradus ascēdentis sit.10.gradus arietis subtrahā verū locū solis a vero loco lune ⁊ remanent.98.gradus sup quos addā.10.gradus q̄ sunt a principio arietis vsqꝫ ad gradū ascendentem ⁊ prouenīunt.108.gradus incipiam proijcere ab initio arietis dādo cuilibet signo.30.gradus:⁊ terminatur numerus iste in.28.gradu cancri.ibi ergo est pars fortune in exemplo preposito.

¶ De prima domo. Textus.

Prima domus.

Prima. dom⁹ est pars vite ⁊ accipit i die a ioue i saturnū ⁊ i nocte eē ⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars hylech accipit a gradu coniūctiōis seu ꝓuentiōis q̄ fuerit an natiuitatē vsqꝫ i gradū lune:⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars futurorū.i.pars solis accipit i die a luna in solē ⁊ i nocte ē ⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars dilectiōis ⁊ ꝯcordie.i.pars veneris accipit i die a parte fortune in partē futurorū:⁊ i nocte eē ⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars stabilitatis ⁊ fiducie ascēdētis durationis nati ē sicut pars ꝯcordie ⁊ dilectiōis. ¶ Pars alositatis ⁊ audacie.i.pars martis accipit i die a marte i gradū partis fortūe ⁊ i nocte ecōuerso.⁊ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Additio. Si dn̄s ascēdētis ⁊ planeta in cui⁹ terminis vel finib⁹ ceciderit pars fortune fuerit eiusd triplicitatis vl vn⁹ ⁊ idē dn̄s:vita nati erit felix ⁊ sine labore. Si si nō fuerit eiusdē triplicitatis vita:erit laboriosa ⁊ infelix.ille dr̄ dn̄s geniture:h̄ ꝓ dn̄s ꝓiectiōis.

Additio

Incipiam⁹ itaqꝫ ¶ In hac parte ponit ꝓiectiōes partiū ꝯm ordinē.12.domorū ponēdo i qlibet domo partes ad illā ptinētes. Et potest diuidi i tot partes quot sūt dom⁹ vbi partes icipiūt patet in

lr̄a. Prio ponit partes p̄me dom⁹ ⁊ sunt sex. Prima est pars vite. Scd̄a est pars hylech. Tertia est ps futurorū siue ps diuinatiōis. Quarta est ps dilectiōis ⁊ cōcordie. Quinta est pars stabilitatis ⁊ durationis. Sexta est ps animositatis ⁊ audacie. Dicit i lr̄a cū volueris scire ptē vite accipe gradus q̄ sunt a Ioue vsqꝫ ad saturnū ⁊ in die ⁊ in nocte gradus q̄ sunt a saturno vsqꝫ ad Iouē ⁊ ꝓijce ab ascēdente. Albumazar dicit i suo introductorio magno ꝙ hec ps significat vitā naturalē ⁊ esse corpis ac vict⁹ q̄ si fuerit bōi esse significat ꝓlixitatē vite ⁊ sanitatē corpis ⁊ gaudiū aīe. Si fuerit ipedita significat paucitatē vite ⁊ multitudinē infirmitatū animiqꝫ merorē ac tristitiā. Deinde dicit auctor pars hylech accipit a gradu cōiunctionis q̄ ꝓcessit natiuitatē:si natiuitas fuerit cōiunctionalis.vel a gradu ꝓuētiōis. idest oppositionis:si natiuitas fuerit preuentionalis vsqꝫ ad gradū lune ⁊ ꝓijcit ab ascēdente natiuitatis:vbi finitus fuerit numerus ibi est pars hylech. Albumazar dicit ꝙ hec pars dirigit quēadmodū dirigit hylech per gradus.⁊ ducit ei⁹ ꝓfectio ꝑ signa quēadmodū fit de hylech.cūqꝫ puenerit eius directio vel ꝓfectio ad malos significat impedimētum ⁊ periculum. Et erāt multi sapientū astrologorū cū inuenirent hoīes pacientē pericula maxima in quibusdā tēporibus.⁊ nō inuenirēt in eodē tpe suū hylech peruenisse ad loca malorū.nec inuenirēt idē impedimētū patēte significatione in reuolutiōe eiusdē anni nesciebāt cām huius rei. Et ideo latebit eos hoc:qr nō dirigebāt hanc partē ⁊ si direxissent eā inuenissent hoc malum accidere in eodē tpe quo peruenisset hec pars ad loca quedā significantia ipsum periculū. Pars futurorū accipit in die a luna vsqꝫ ad solē:⁊ in nocte ecōtra:⁊ ꝓijcit ab ascēdente ⁊ ꝓprietates isti⁹ partis ꝯm Albumazar est significare animā ⁊ corpus ⁊ esse eorū:⁊ significat fidē ⁊ ꝓphetiā ⁊ regionē ⁊ dei cultū ⁊ secreta ⁊ cogitationes atqꝫ intētiōes ⁊ res occultas ⁊ celatas ⁊ omne qđ absens est ex reb⁹ ꝑ hūc modū applicabis iudicia in alijs et a quo loco in quē accipiat quelibet ⁊ a quo loco proijciatur patet in littera.

¶ De secunda domo. Textus.

Secūda domus.

Secunda domus est pars substātie ⁊ accipit in die ⁊ nocte a dn̄o domus substantie in gradū atqꝫ minutum domus substātie ⁊ ꝓijcit ab ascendēte. ¶ Pars paupertatis et paruitatis ingenij.i.pars mercurij accipit in die a pte futurorū in partē fortune:⁊ in nocte ecōuerso.⁊ ꝓijcit ab ascendēte. ¶ Pars beatitudinis ⁊ triūphi atqꝫ victorie.i.pars iouis accipit in die a parte fortunarum in iouē ⁊ in nocte ecōuerso ⁊ proijcitur ab ascendente.

¶ Glossa super textu secunde domus.

Secunda domus. ¶ Hic ponit partes secunde dom⁹ ⁊ sunt tres. Prima est pars substantie. Secunda est pars paupertatis ⁊ paruitatis ingenij. Tertia est ps beatitudinis triūphi ⁊ victorie. Albumazar dicit ꝙ ps substātie significat ꝓfectū ⁊ victū ac cibū q̄bus sustentātur corpora que si fuerit in bono loco significat bonū esse in substantia cibo ⁊ victu. Et si fuerit ipedita significat malū esse in his q̄ diximus. Ceteras aūt species fortune apparentes ex substātia scꝫ q̄ thesaurizat ⁊ seruat ac acquiritur significāt ceteri significatores substantie ⁊ pars fortune.

¶ De tertia domo. Textus.

Tertia domus.

Tertia domus est pars fratrũ ⁊ accipit in die a saturno in Iouẽ ⁊ i nocte econuerso. et ꝓijcitur ab asc ẽdente. ¶ Pars beniuolẽtie fratrũ accipit in die a sole in saturnũ et in nocte ecõuerso. ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ꝙ si fuerit saturn⁹ sub radijs accipit in die a sole in iouẽ ⁊ in nocte ecõuerso. ⁊ ꝓijcitur ab ascẽdẽte.

¶ Glossa sup textu de tertie domus.

Tertia domus. ¶ Hic ponit partes tertie domus ⁊ sunt due. Prima est pars fratrũ. Scḋa est ps beniuolentie fratrũ. Dicit Albumazar ꝙ pars fratrum ⁊ dñs eius. idest dñs signi in quo ceciderit significant esse fratrũ ⁊ cõcordiã eorũ atq; dilectionẽ peregrinationẽq; eoꝝ ⁊ absentiã. Post hec aspice si hec pars ⁊ dñs eius ceciderint in signis multorũ filiorũ multiplicabũtur fratres ⁊ si ceciderũt in signis paucorũ filiorũ erũt pauci. Et si volueris scire numerũ eoꝝ accipe numerũ signorũ que fuerũt inter partẽ ⁊ dñm domus in qua ceciderit aut quot fuerint inter ipm dominum ⁊ partem ⁊ pone vnicuiq; signo vnũ. Et si fuerit inter eos signũ cõe dupli ca numerũ eiusdẽ signi. Et si fuerit inter ipsaꝫ partẽ ⁊ dñm domus in qua ceciderit aliquis planeta accipe et etiam vnũ. Albumazar etiã ponit partẽ vnã in hac domo q̃ vocat pars mortis fratrũ: ⁊ dicit qḋ accipit in die a sole in gradũ medij celi ⁊ in nocte ecõtra. ⁊ augent desup gradus ascẽdẽtis ⁊ proijcit ab ascẽdẽte. ⁊ quotiẽscũq; ꝑuenerit hec ps ꝓm directionẽ ad significatores fratrum ⁊ soroꝝ dãdo vnicuiq; gradui vnũ annũ aut ꝑ ꝓfectionẽ dando cuilibet signo annũ eueniet fratrib⁹ ⁊ sororibus aliqḋ horribile: aut aliquis eorum morietur.

¶ De quarta domo. Textus.

Quarta domus.

Quarta dom⁹ pars patrũ ẽ. ⁊ accipit i die a sole i saturnũ: ⁊ i nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascendẽte. ¶ Pars mortis pris accipit in die a saturno in iouẽ ⁊ in nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdente. ¶ Pars annoꝝ accipit in die a dño domus solis i saturnũ: ⁊ i nocte ecõuerso ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. Et si fuerit in domo sua sol vel aliqua domoꝝ saturni accipe i die a sole in saturnũ: ⁊ in nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijce ab ascẽdẽte ⁊ nõ cõsideres vtrũ saturn⁹ sit apparẽs vel sub radijs. ¶ Pars hereditatũ ⁊ possessionũ accipit in die ac nocte a saturno i lunã: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars nobilitatis nati: et eius de quo fit dubitatio vtrũ sit fili⁹ illius patris cui imponit: an alteri⁹ accipit in die a gradu solis in gradũ exaltationis sue: ⁊ ꝓijcitur ab ascẽdẽte. ¶ Quod si sol fuerit in gradu exaltationis sue in die ⁊ luna in nocte i gradu exaltationis sue erit pars in gradu ascendentis: ⁊ erit significatio gradus ascẽdentis. ¶ Pars finis rerũ accipit in die ⁊ nocte a saturno vsq; ad dñm domus cõiunctionis: aut peruentionis: ⁊ additur desuꝑ gradus ascẽdentis; ⁊ proijcitur ab ascendente.

¶ Glossa super textu quarte domus.

Quarta domus. ¶ Hic ponit partes q̃rte domus. ⁊ sunt sex. Prima est pars patrũ. Scḋa est ps mortis pris. Tertia ẽ pars ãnorũ. Quarta ẽ pars hereditatũ ⁊ possessionũ. Quita ẽ pars nobilitatis nati vtrũ sit fili⁹ illi⁹ cui imponit vel nõ. Sexta est pars finis reꝝ. Albumazar dicit qḋ

pars pris signt esse pris ⁊ ei⁹ nobilitatis atq; gñis. ⁊ si hec pars fuerit boni esse pr erit nobilis. Et si dñs domus hui⁹ ptis fuerit boni esse pr erit fortunat⁹. Si ṽo fuerit mali esse erit laboriosus. A scḋa pte hui⁹ dom⁹ q̃ est ps mortis pris accipit cã mortis: ⁊ quotiẽscũq; ꝓfectio anni ꝑuenerit ad hãc partẽ vel ad dñm ei⁹ significat ꝑiculũ patri. ⁊ silr cũ peruenerit aliqs eoꝝ ad significatores patris.

¶ De quinta domo. Textus.

Quinta domus.

Quinta dom⁹ est ps filiorũ: ⁊ accipit in die a ioue in saturnũ de nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars que signt tps i q̃ dʒ fili⁹ fieri: ⁊ nũeꝝ eorũ seu masculorũ seu feminaꝝ ⁊ qñ mulier pariet accipit i die ac nocte a marte in Iouẽ ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars sciẽtie filij masculi ⁊ femine accipitur in die ⁊ nocte a luna in iouẽ ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars ꝑ quã scit nat⁹ de q̃ fit interrogatio vtrũ sit mascul⁹ vel femina vel accipit in die a dño dom⁹ lune i lunã: ⁊ i nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars significãs filiũ cũ ꝑuenerit iupiter ad eũ. i. ad gradũ ptis significãtis filiũ accipit in die ac nocte a marte in iouẽ ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars dilectiõis ⁊ gradui accipit in die ac nocte a venere i saturnũ: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. ¶ Pars sciẽtie esse filiorũ accipit in die ac nocte a luna in venerem ⁊ proijcitur ab ascendente.

¶ Glossa super textu quinte domus.

Quinta domus. ¶ Hic ponit ptes quinte dom⁹ ⁊ sunt septẽ. Prima est pars filioꝝ. Scḋa est ps tpis in quo debẽt haberi filij. Tertia ẽ ps ꝓpter quã scit masculinitas vel femininitas. Quarta est ps ꝑ quã scit de nato de quo fit iterrogatio vtrũ sit masculus vel femina. Quinta est ps ad quã cũ ꝑuenerit iupiter ẽ significatio filij. Sexta ẽ ps dilectiõis filioꝝ. Septia est pars sciẽtie filioꝝ. Dicit Albumazar si ps filioꝝ ceciderit in signo multoꝝ filioꝝ habebit multos filios. Si ṽo ceciderit in signo sterili nõ habebit aliquẽ filiũ. Si vero ceciderit in signo paucorũ filioꝝ habebit paucos filios. Et si hec pars significauerit filios ⁊ fuerit fortunata filij viuent: ⁊ si infortunata morient.

¶ De sexta domo. Textus.

Sexta domus.

Sexta domus est pars infirmitatis ⁊ azemena. i. debilitatis inseparabilis alicui⁹ mẽbrorũ. accipit i die a saturno in martẽ in nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascendente. ¶ Pars seruorũ accipit in die a mercurio in lunã: ⁊ i nocte ecõuerso: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdẽte. Et dixit alẽdezgod accipit i die a mercurio in partẽ fortune: ⁊ in nocte ecõuerso. Et dixit: oportet vt vtamur vtrisq; partibus insimul.

¶ Glossa super textu sexte domus.

Sexta domus. ¶ Hic põit ptes sexte dom⁹ ⁊ sunt due. Prima ẽ pars azemena. i. debilitatis inseparabilis alicui⁹ mẽbri. Scḋa est pars seruoꝝ. Si ps azemena fuerit cõiuncta cũ fortunis erit nat⁹ sanus in mẽbris suis. Si ṽo fuerit cõiuncta in fortunis habebit morbos inseparabiles in mẽbris. ⁊ loca in q̃bus erũt he egritudines sciũtur a locis infortunarũ significantiũ eas.

¶ De septima domo. Textus.

Septima domus.

Septima domus est pars desponsationis virorũ seu cõiugij: et accipit in die ac nocte a sole i venerẽ: ⁊ ꝓijcit ab ascẽdente. Et hec pars similis est parti mandatorũ ⁊ rumorũ. Et pars

desponsationis mulierū vel coniugij ab hermete accipit in die ac nocte a venere in saturnū ꝛ ꝓijcit ab ascendente. Et hec pars congruit ꝑti cukus terre. ¶ Itē pars desponsationis mulierū ꝑ ꝼm vellū accipit in die ac nocte a sole in martē: ꝛ ꝓijcit ab ascendēte. ¶ Pars delectationis ac voluptatis accipit in die ac nocte a venere in gradum septime: ꝛ ꝓijcitur ab ascendente. ¶ Pars nuptiarū accipit in die ac nocte a saturno in venerē: ꝛ proijcit ab ascendente. ¶ Glossa super textu septime domus.

Septima domus. ¶ Hic ponit ꝑtes septime domus ꝛ sunt quattuor. Prima ē pars desponsationis virorꝫ. Scḋa est pars desponsationis mulierū. ꝛ hec accipit duob⁹ modis. Tertia est delectationis ꝛ voluptatis. Quarta ē pars nuptiarū. Qñ pars desponsationis ꝑuenerit ꝑ directionē ad Iouē vel venerē est significatio desponsationis. Et ego inueni in vna natiuitate tp̄s desponsationis qñ dñs partis desponsationis ꝑuenit ad ipsaꝫ partē ꝑ directionē dādo cuilibet gradui ānū vnū. ¶ De octaua domo. Text⁹.

Octaua domus.

Octaua dom⁹ est ꝑs mortis et accipit in die ac nocte a luna in gradu ꝛ minutū dom⁹ octaue: et addit desuper ꝙ ambulauerit saturn⁹ in signo suo ꝛ ꝓijcit ab initio signi saturni. ¶ Pars planete q̄ interficit accipit in die a dño grad⁹ ascēdētis in gradū lune: ꝛ in nocte ecōuerso ꝛc. ¶ Pars anni in quo timet nato mors: ꝛ paupertas impedimētū ac destructio accipit in die ac nocte a saturno in gradū dñi domus cōiunctionis vel ꝑuentiōis que fuerit ante natiuitatē ꝛc. ¶ Pars ligationis ꝛ carceris: ꝛ vtrū liberet ab eo vel nō accipit in die a saturno in partē fortune ꝛ in nocte econuerso. ¶ Glossa super textu octaue domus.

Octaua domus. ¶ Hic ponit ꝑtes octaue dom⁹ ꝛ sunt quattuor. Prima est ꝑs mortis. Scḋa est ꝑs planete q̄ interficit. Tertia est ꝑs āni in quo veniet nato mors aut paupꝰtas ꝛc. Quarta ē ꝑs cōtētiōis ꝛ litigatiōis. Dicit Albumazar si ꝑs mortis fuerit īpedita ꝛ dñs ei⁹ et non aspexerit eos fortune iterficiet nat⁹ morte turpissima. Si vo aspexerint fortune erit exilio. Si luna sol aspexerit partē planete interficiētis ꝛ ipsa luna fuerit in signo mēbrorꝫ abscissorꝫ nat⁹ interficiet patiēdo. Et si luna fuerit impedita abscidet ei aliq̄d de membris. Qñ pars anni in quo timet nato mors dñs ei⁹ cū dño ascēdētis fuerint īpediti erit nat⁹ multarꝫ īfirmitatū ꝛ afflictiōis ī corpe atq̄ substātia: ꝛ multotiēs appropinq̄bit ꝑditiōi corpis ꝛ amissiōe substātie. ꝛ quotiēscūq̄ ꝓfectio āni ꝑuenerit ad hāc ptē: aut ꝑuenerit hec pars ꝑ ꝓfectionē: aut directionē ad ascēdēs aut ad dñm eius inueniet nat⁹ ꝑicula in corpe ꝛ īfirmitatib⁹ ꝛ inueniet angustiā ꝛ horribile ī substātia timebit q̄ꝫ mortē ex diuersis partib⁹. ¶ De nona domo. Text⁹.

Nona domus.

Nona domus est pars ꝑegrinatiōis accipit in die ac nocte a dño domus none in gradū ꝛ minutū dom⁹ none: ꝛ ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Pars itineris ꝑ aquā accipit in die a saturno in .15. gradū signi cācri ꝛ in nocte ecōuerso ꝛc. Quod si fuerit saturn⁹ in .15. gradu cācri erit gradus partis gradus ascendentis. ¶ Pars religionis accipit in die a luna in mercuriū ꝛ in nocte ecōuerso. ꝛ proijcit ab ascendēte. ¶ Glossa sup textu none domus.

Nona domus ¶ Hic ponit partes none dom⁹ ꝛ sūt due. Pria ē ꝑs ꝑegrinatiōis. Scḋa ē ꝑs itineris in aq̄. Ab istis accipiunt ꝑegrinatiōes nati ꝛ itinera ꝑ aq̄s. Albumazar dicit. ¶ Si ꝑs itineris ī aq̄ ceciderit in signo aq̄tico faciet nat⁹ multa itinera ꝑ aq̄s: ꝛ si ibi fuerit fortūata hēbit ī suis itinerib⁹ ꝓfectū ac lucrū: ꝛ si fuerit īfortunata sit̄ ꝯuū ¶ Textus.

Domus decima pars regiōis ꝛ regni: q̄d operis faciat nat⁹ ꝛ accipit in die ac nocte a saturno ī lunā ꝛ proijcit ab ascēdēte. ¶ Pars regis atq̄ regni accipit ī die a marte in lunā: ꝛ ī nocte ecōuerso: ꝛ ꝓijcit ab ascen. ꝛ est alia pars similis parti patrū. ¶ Pars operis ꝛ regni ꝼm Vellium accipit in die ac nocte a sole in gradū medij celi: ꝛ proijcit ab ascen. ¶ Pars significans vtrū sit causa regni aut nō accipit in die ac nocte a sole ī gradu medij celi: ꝛ ꝓijcit a ioue. ¶ Pars matris accipit in die a venere in lunā: ꝛ ī nocte ꝛ ecōuerso: ꝓijcit ab ascēdēte. ¶ Glossa sup textu decime domus.

Decima domus. ¶ Hic pōit ꝑtes decime dom⁹ ꝛ sūt .5. Pria est ꝑs regiōis atq̄ regni. Scḋa est ꝑs regis atq̄ regni. Tertia ē ꝑs pricipatū opis regni. Quarta est ꝑs significās vtrū sit cā regni vł nō. Quita ē ꝑs matrū. ¶ Textus.

Undecima dom⁹ est pars amicorꝫ ꝛ accipit ī die ac nocte a luna in mercuriū ꝛ ꝓijcit ab ascē. Et dixit alēdezgod accipit ī nocte ecōuerso. ¶ Pars significās effectū amicorꝫ ꝛ amicitie accipit ī die a parte fortūe ī partē futurorꝫ ꝛ ī nocte ecōuerso ꝛ cetera. ¶ Glossa super textu vndecime domus.

Undecima domus ¶ Hic ponit partes vndecime domus ꝛ sūt due. Prima est pars amicorꝫ scḋa est pars significans profectum ꝛ effectum ꝛ amiciciam amicoruꝫ. ¶ Textus.

Duodecima dom⁹ est pars inimicorꝫ ꝼm hermetē ꝛ accipitur ī die ac nocte a dño dom⁹ inimicorū vsq̄ in gradū minutū domus inimicorū ꝛ proijcit ab ascen. Et ꝼꝫ quosdā antiquorꝫ accipit in die ꝛ ī nocte a saturno in martem ꝛc̄. ꝛ he sunt partes .12. domorꝫ ꝛc̄ ¶ Hec sunt alie partes q̄b⁹ vtunt magistri iudiciorꝫ astrorū multū. Ex q̄b⁹ est pars q̄ significat mēdaciuꝫ rumorū qñ ceciderit in signū tortuosuꝫ vel mobile: aut dñs dom⁹ fuerit retrogradus vel īpedit⁹: aut aspexerint eū mali vel ei sint cōiuncti. Et significat ꝟitatē rumorū eorꝫ si ceciderit cuꝫ fortunis aut in domibus seu terminis earū vel aspexerint eam aut fuerit in signo directo: ꝛ accipitur in die a mercurio in venerē: in nocte ecōuerso ꝛ proijcit ꝛc̄. Et ꝼm albumasar in die a mercurio in lunā ꝛ in nocte ecōuerso ꝛc̄. ¶ Pars ratiōis ꝛ ꝓfunditatis sensus accipit ī die a saturno ī lunā ꝛ ī nocte ecōuerso ꝛc̄ ¶ Pars sapientie ꝛ discipline accipit ī die ac nocte a saturno in iouē ꝛ proijcit ꝛc. ¶ Pars guerre ꝛ preliorū accipit in die ac nocte a saturno ī lunā: ꝛ proijcitur ab ascen ¶ Pars pacis ꝛ cōcordie exercituuꝫ accipit in die ac nocte a luna in mercuriū ꝛ proijcit ab ascēdēte. ¶ Pars aspiciēdi in reuolutione anni accipit in die a luna in venerē ꝛ in nocte ecōuerso ꝛ proijcitur a sole. ¶ Glossa super textu duodecime domus.

Duodecima domus ❡ Hic ponit vnã solã partẽ i hac domo q̃ ẽ pars inimicorũ. Et he sunt partes alie qb⁹ vtunt magistri iudicioꝝ. Hic ponit quasdã alias partes q̃ nõ sunt in aliqua domoꝝ ⁊ sunt sex. Prima est pars mendacii rumorũ: secũda est pars rationis ⁊ profundationis sensus. Tertia est pars sapientie ⁊ discipline. Quarta est pars guerre ⁊ preliorũ. Quinta est pars pacis Sexta est pars aspiciendi in revolutiõib⁹ annoꝝ: ⁊ omnes iste proiiciuntur ab ascendente.

❡ De partibus revolutionum in causis regnorum. Textus.

Et quia auxiliãte deo introduxim⁹ has partes q̃ cõveniũt in reb⁹ particularib⁹ ꝓseq̃mur partes q̃ cõveniunt in revolutiõe annoꝝ mũdi ⁊ cõiunctionũ significatiũ causas regni ⁊ stabilitatẽ seu durationẽ ei⁹. Ex qb⁹ est pars q̃ dicitur pars regni seu īperii q̃ exercet in revolutiõe mũdi: accipiturq̧ a marte in lunã ⁊ proiicit ab ascendẽte cõiunctionis q̃ significat mutationẽ regni. Sic quoq̧ alio mõ accipit scꝫ a gradu ascendẽtis cõiunctiõis in gradũ cõiunctiõis ⁊ proiicit a gradu ascẽdentis revolutionis. Itẽ fit alio mõ accipit a gradu medii celi revolutiõis vsq̧ ad solem ⁊ proiicit a ioue idest a gradu iouis. ❡ Pars tẽporis regis .i. q̃diu debet durare: accipitur hora electiõis regis a sole in .15. gradũ signi leonis ⁊ proiicit a luna deinde accipit a luna in .15. graduꝫ signi cancri ⁊ proiicit a sole. Alia pars de tpe electionis regis accipit hora electiõis regis in die a Ioue in Saturnũ et in nocte ecõuerso ⁊ proiicit ab ascẽdẽte revolutiõis anni in quo surrexerit rex q̧ si fuerit iupiter in signo cõmuni ⁊ fuerit revolutio diurna: fueritq̧ iupiter cadẽs ab angulis tũc accipit a saturno in iouẽ ⁊ addunt desup .30. gradus ⁊ proiicitur ab ascendente. Si vero saturnus ⁊ iupiter fuerint sibi oppositi ⁊ fuerint ambo cadentes ab ascendente mediatur q̧ exierit inter eos .i. accipiat medietas graduum qui sunt inter eos ⁊ proiicit ab ascẽdẽte. Et si fuerit iupiter in exaltatiõe sua: ⁊ fuerit revolutio in nocte numeratur ab eo in saturnum ⁊ proiicitur ab ascendente.

Due partes maxime sunt ex q̃bus extrahit tps electiõis regis ⁊ ei⁹ durationis. ❡ Prima earũ est vt aspicias horã electionis regis qua peruenit ꝓfectus anni a cõiunctione triplicitatis q̃ significauit sectam ex numero quo dat oib⁹ .30. gradib⁹ annus ⁊ oibus gradib⁹ duob⁹ cũ dimidio mẽsis vnus: ⁊ cũ sciueris in quo gradu vel signo sit hic serua eũ qr hic est locus a quo equabis primã partẽ: ⁊ cum volueris aptare eum aptabis ascẽdẽs revolutiõis anni in quo surrexerit ipse elect⁹: post hoc aspice a planeta orientali a sole ex saturno ⁊ ioue in ipso anno vsq̧ ad gradũ eq̃tionis partis ꝓme quã seruasti ⁊ ꝓiice ab ascẽdẽte revolutiõis anni ⁊ quo peruenit numerus ipse est locus prime partis. ❡ Pars scda sic inuenit accipe in cõiunctiõe in qua surrexerit rex vel cepit regnũ ad qd signũ vel gradũ ꝑuenit ꝓfectio anni ex numero quo dat oibus .30. gradib⁹ annus ⁊ .2. gradibus cũ dimidio mensis vsq̧ ad diẽ quo surrexerit rex: ⁊ ipse erit loc⁹ equationis scde partis: serua quoq̧ eũ: post hoc aspice a planeta occidentali a sole ex saturno ⁊ ioue vsq̧ ad locum equationis partis secũde quã seruasti ⁊ ꝓiice eũ ab ascẽdente revolutiõis: ⁊ quo ꝑuenerit erit locus partis scde. Hec sunt partes que significant fortitudinẽ regis ⁊ eius durationem.

❡ Glossa super textu de partib⁹ revolutionũ. ⁊c.

Et quia auxiliante deo. ❡ Pri⁹ auctor posuit ptes q̃ cadũt i natiuitatib⁹. Hic ponit ptes q̃ cadũt in revolutionib⁹ ãnoꝝ mũdi. Et põt diuidi i duas ptes. qm̃ ꝑmo ponit ptes quib⁹ vtunt magistri iudicioꝝ in revolutionib⁹ in causis regnoꝝ. Scdo ponit ptes qb⁹ vtunt magistri iudicioꝝ i ꝑsciẽdo futuroꝝ regꝝ. scda est ibi. Itẽ sunt hic alie ptes. Dicit q̧ ex ptib⁹ q̃ exercẽtur in revolutiõib⁹ annoꝝ mũdi ad sciẽdũ cãs regni atq̧ iperii: ⁊ ista accipit a marte in lunã: ⁊ ꝓiicit ab ascẽdẽte ꝯiunctionis q̃ sigt mutationẽ regni: ⁊ accipit alio mõ a gradu ascẽdẽtis ꝯiunctiõis in gradũ ꝯiunctiõis. intelligendo a gradu ascẽdẽtis revolutiõis ãni i quo est ꝯiunctio vsq̧ ad locũ in quo planete ꝯiungunt. ⁊ nisi hoc mõ intelligat impossibile est. Supponit em̃ qd hõ sciat gradũ ascendẽtis in hora ꝯiunctiõis planetaꝝ superioꝝ. Hoc aũt est impossibile scdm̃ q̧ dicit Abrahaꝫ Auenezre: dicit em̃ si possem⁹ scire diẽ in q̃ cõiungi debeant: esset hec res magna. Fit etiã ps alio mõ videlꝫ accipit a gradu medii celi revolutiõis illi⁹ anni in q̃ fuit cõiunctio vsq̧ in solẽ ⁊ ꝓiicit a gradu iouis. Scda ps ꝑ quã scit q̃tũ debeat durare rex i regno. Hic accipit hora electiõis regis a sole in .15. gradũ signi leonis. Et ꝓiicit a luna. accipit etiã a luna in .15. gradũ cãcri ⁊ ꝓiicit a sole. tertia ps est de tpe electiõis regis. hic accipit hora electionis regis in die a ioue in saturnũ ⁊ in nocte ecõtra: ⁊ ꝓiicit ab ascẽdẽte revolutiõis ãni in q̃ surrexit rex. Et si iupiter fuerit in signo cõi ⁊ revolutio fuerit diurna: ⁊ cũ hoc fuerit iupiter cadẽs ab ãgulo: tũc accipit a saturno in iouẽ ⁊ addunt de sup .30. grad⁹: ⁊ ꝓiicit ab ascẽdẽte. Si v̄o iupiter ⁊ saturnus fuerint sibi oppositi ⁊ ambo fuerit cadẽtes ab ascẽdẽte accipit medietas graduũ q̃ sunt iter eos ⁊ ꝓiicit ab ascẽdẽte. Et si fuerit iupiter in exaltatiõe sua ⁊ fuerit revolutio i nocte numerat ab eo in saturnũ ⁊ ꝓiicit ab ascẽdẽte. Deinde dicit auctor q̧ due sunt ptes maxie ex q̃bus extrahit tps electiõis regis ⁊ ei⁹ durationis. Pria eaꝝ est vt aspicias horã electiõis regis ⁊ aspicias vbi ꝑuenit ꝓfectio anni a cõiunctiõe triplicitatis q̃ significauit illã sectã in q̃ est illo regnũ scdꝫ q̧ dat oib⁹ .30. gradib⁹ ãnus ⁊ oib⁹ duob⁹ gradib⁹ cũ dimidio mẽsis. ⁊ sic scdm̃ istam ꝓportionẽ vsq̧ ad horã electiõis. ⁊ cũ scieris in q̃ gradu signi sit serua illũ gradũ: qr ab eo eq̃bis primã ptẽ. Et cũ volueris equare eã aptabis ascẽdẽs revolutiõis ãni in quo surrexit ipse elect⁹. Postea respice saturnũ ⁊ iouẽ ⁊ q̃s eoꝝ fuerit oriẽtalis a sole accipe ab illo vsq̧ in gradũ eq̃tionis ꝑme ptis quã seruasti: ⁊ ꝓiice ab ascẽdẽte revolutionis ⁊ q̃ ꝑuenerit nũerus ipse est locus ꝑme partis. ❡ Nota q̧ auctor dicit accipe a planeta oriẽtali a sole ⁊ saturno vel ioue: ⁊ nõ dicit q̃d sit faciẽdũ qñ ambo sunt oriẽtales. ego credo q̧ tũc dꝫ accipi ab eo q̃ soli fuerit ꝓpinquior. Itẽ nõ dicit q̃d debeat fieri qñ null⁹ eoꝝ est oriẽtalis vt breuiter dicã nescio q̃d fieri debeat. qr nõ vidi istas duas partes ꝑ hũcmodũ positas in aliquo alio libro. Scda ps scit hoc mõ. Aspice ꝯiũctionẽ iouis ⁊ saturni in q̃ surrexerit rex vel cepit regnũ ad qd signum ⁊ gradũ ꝑuenit ꝓfectio ani dãdo cuilibet ãno .30. gra. ⁊ cuilibet mẽsi .2. gra. cũ dimidio vsq̧ ad diẽ in q̃ surrexerit rex ⁊ ipe est loc⁹ eq̃tionis ptis secũde serua eũ. Post hoc accipe a saturno vel ioue q̃s eoꝝ orientalis fuerit vsq̧ ad locũ partis scde: ⁊ ꝓiice ab ascẽdente revolutionis anni ⁊ quo ꝑuene-

rit numerꝰ ipse est locꝰ partis scđe. Hec sunt partes q̄ significāt fortitudinē regis ⁊ eiꝰ durationē. Dicit haly abenragel aspicies in reuolutionē annorū mundi pro intronizatione intronizati. Primo a saturno que est prima pars. ⁊ a ioue q̄ est secunda. ⁊ quot gradu. ⁊ quot minuta fuerint inter eos ⁊ nota hoc. Postmodū cōsidera in quo signo est dn̄s medij celi ⁊ reducas illos gra. ad ascēsiones illius signi in quo fuerit ꝙ inde exierit erit id q̄d durāt anni vel menses aut dies. Et si fuerit in domibus vel in exaltationibus suis erūt anni ⁊ si fuerint peregrini in succedentibꝰ erunt mēses: alioquin erunt dies. Silr̄ qn̄ sol applicuerit marti ⁊ mars fuerit cursu vacuus nō applicās saturno significat ꝙ milites mouebunt ꝯtra ipsum intronizatū ⁊ venient sup ipsuȝ erecti. ⁊ ꝓpter hoc accident ei tristitie ⁊ anxietates ⁊ forte capiēt eū. Tn̄ si mars cū hoc applicuerit saturno ipsoꝝ nature cōiunguntur ⁊ nullus mouebitur contra eum.

¶ Textus.

Item sunt alie partes in q̄bus vtuntur: reuolutionibus annorū mūdi: sciatur ꝑ eas quid graue de rebus in foro ⁊ quid erit leue in precio: quidue preciosuȝ seu vile: multū seu paruȝ: hoc est vt aspicias vbi ceciderit pars idest cuius planete domo exaltatione termino vel triplicitate: q̄ planeta si fuerit retrogradus vel combustus vel in malo loco vilescit illa res ⁊ erit parui precij. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo ⁊ maxime in medio celi grauabitur illa res ⁊ erit magni precij: ⁊ si peruenerit dn̄s domus ad locum descēsionis sue vilescit illa res. ⁊ aspice aspectus fortunarum et planetarū maloꝝ ad ea necnon ⁊ ad lunam ⁊ dn̄m eius: ⁊ vide quomodo ⁊ q̄s aspiciat ipsaȝ partem si fortuna ⁊ luna aspexerit illā partē multiplicabit illa res: ⁊ si aspexerint eā mali detrimētū patiet. ¶ Pars dispositionis anni a luna in mercuriū. ¶ Pars aq̄ a luna in venerē. ¶ Pars ordei a luna in iouē ¶ Pars ciceris q̄d est quōdā genꝰ leguminis a venere in solē. ¶ Pars lētis a marte in saturnū. ¶ Pars fabaruȝ a saturno in martem. ¶ Pars almusi. i. milij a saturno i martē ¶ Pars ceparū a saturno i martē ¶ Pars tritici a sole in martem. ¶ Pars nucū a mercurio in martem. ¶ Pars zucari a mercurio in venerē. ¶ Pars dactiloꝝ a sole in venerē. ¶ Pars mellis a luna i solē. ¶ Pars alroȝ. i. ris q̄d ē genꝰ farris a ioue in saturnū ¶ Pars oliuarū a mercurio i lunā. ¶ Pars vuarū a saturno i venerē ¶ Pars bōbicis a mercurio i venerē. ¶ Pars alonicē. i. sisami quoddā genꝰ seminis albi in similitudine seminis lini: ⁊ vtunt eo medici: fit aūt ex eo vnguētū vtile a mercurio i iouē vel a saturno i venerē. ¶ Pars q̄ sunt albucefler. i. meliones q̄ sūt magni ⁊ crocei a mercurio i saturnū. ¶ Pars ciboꝝ acrisi a saturno in martē. ¶ Pars ciborum dulciū a sole in venerē. ¶ Pars ciboꝝ saporis apij vel hmōi herbaꝝ saporē hn̄tiū a marte i saturnū. ¶ Pars ciboꝝ amaroꝝ a mercu. in saturnū. ¶ Pars medicaminum acriū a saturno in iouem. ¶ Pars medicaminū salsoꝝ a marte in lunam. ¶ Pars medicaminū venenatoꝝ a gēzaher. i. a capite draconis in saturnū ⁊ ꝓiciant vniuersa hec ab ascēdēte reuolutiōis ānī. Hec sunt vniuersa q̄ ceciderūt nobis ex ptibꝰ: introduximꝰ q̄ȝ has ptes nouissimas: ⁊ si esset eis narratio debilis: ne dimitteremꝰ aliq̄d ꝙ posset esse introductoriuȝ ad magisteriū iudicioꝝ astroꝝ q̄n ꝓferamus illud. ¶ Additio. pars fortune

Additio.

ƒm quā dominus ꝓfessionis cognoscit ⁊ multarū aliarū rerū euentus in die accipit a sole in lunā ⁊ in nocte ecōuerso et ꝓiicit ab ascendente.

¶ Tabula amicitie et inimicitie signorum.

Amici	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	Inimici
	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	
	♍	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♊	

Item sunt alie partes ¶ Hic auctor ponit ptes que exercent in reuolutiōibꝰ ānoꝝ mūdi ꝑ quas scitur q̄ res erūt chare ⁊ q̄ viles. Snia littere est talis. Cū volueris scire vtrū aliq̄ res erit chara vel vilis multū vel parū ꝯsidera partē illiꝰ rei ⁊ vide i cuiꝰ planete domo vel exaltatiōe vel termino siue triplicitate cadat ipsa pars q̄ planeta si fuerit combustꝰ vel retrogradꝰ aut in aliq̄ loco maligno vilescit res illa ⁊ erit parui p̄cij. Si vero fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in medio celi grauabit res illa ⁊ erit maioris p̄cij: ⁊ si ꝑuenerit dn̄s domus illiꝰ ad locū descensiōis sue vilescit res illa. Vult dicere si planeta hn̄s plures fortitudines in loco ptis fuerit in aliqua dignitatū suarū ⁊ maxie i sua exaltatiōe. aut fuerit in aliquo anguloꝝ ⁊ maxime in medio celi res illa erit chara. ⁊ ƒm q̄ntitatē fortitudinis planete in suis dignitatibꝰ aut in angulis vel succedētibꝰ erit q̄ntitas charistie. Si v̄o planeta ipse fuerit in casu a domo vel exaltatiōe sua vel fuerit in domo cadēte ab angulo vilescet res illa ⁊ erit parui p̄cij. R̄spice silr̄ aspectū fortunarū ⁊ infortunarū ad eā s ptē ⁊ ad lunā ⁊ dn̄ȝ eiꝰ q̄s sit ⁊ qualr̄ aspiciat illā ptē. Si aūt fortuna ⁊ luna aspiciāt i. sa ptē multiplicabit eadē res in p̄cio. ⁊ si aspexerint eā in fortune detrimētū patiet res illa ⁊ erit vilior parui p̄cij. Ego dico tibi ꝙ si planeta h. s plures fortitudines in loco ptis i reuolutiōe āni retrogradꝰ fuerit ⁊ cu hoc fuerit in aliqua dignitatū suarū vel in angulo sigt ꝙ res illa erit chara: sȝ nō in principio āni q̄ādiu dn̄s partis est retrogradꝰ. ⁊ qn̄ ille planeta incipiet dirigi: tūc res illa incipiet esse chara. Eodē mō si planeta dn̄s ptis fuerit in casu ⁊ fuerit directꝰ sigt vtilitatē rei: sȝ illa vtilitas erit maxima qn̄ planeta incipiet esse retrogradus. Deinde ponit ꝓiectiones ⁊ incipit a pte tritici ⁊ dicit: ꝙ ps tritici accipit a sole in marte ⁊ ꝓiicit ab ascēdēte: a q̄bꝰ locis accipiant ⁊ a q̄bꝰ locis ꝓiciant pȝ in lr̄a. Et vt meliꝰ pateat modus ponā exēplū de pte tritici in figura cōiūctiōis p̄cedētis introitū solis in arietem ⁊ ēt in figura reuolutiōis anni istius. s. 1331. dico ꝙ parisius ƒm veritatē tabularū alfonsij i hora cōiunctiōis solis ⁊ lune p̄cedentis introitum solis in arietem erit ascendens primus gra. cancri. locus solis illa hora erit. 5. signa. alfonij. 56. gra. 42. minuta. 36. scđa verus locus martis fuit vnum signum. 44. gra. 17. minuta. 28 scđa videbo q̄ntū ē iter solē ⁊ marteȝ subtrahēdo locū solis a loco martis ⁊ inuenio. 1. signū. 47. gra. 34. minuta. 52. scđa. quē numerū cōputabo ab ascēdēte ⁊ terminat numerꝰ i libra. 18. gra. 10. minuta 6. scđo. Deide videbo q̄s ē ibi fortior ⁊ inuenio saturnū i illo loco fortiorē: q̄ est exaltatio sua nomine cuius habet ibi quatuor fortitudines. ⁊ est triplicitas sua

♉ ♐ ♊ ♈ ♒ ♋ ♑ ♌ ♎ ♐ ♍ ♏

Exaltatio in loco domui est preponenda.

rõne cuius habet tres fortitudines. est etiam facies sua rõne cuius habet vnam fortitudinẽ: habet ergo saturnus in loco ptis tritici. 8. fortitudines. Post saturnum est ven⁹ quia est domus sua et habet ibi. 5. fortitudines. ꝛ iupiter habet ibi terminum. Aspiciam statuꝫ cuiuslibet istorum in figura ꝛ sm statum eorum videbo de sorte tritici. Aspiciam primo ad saturnuꝫ quẽ statum ipse habet in figura: ꝛ inuenio ipsum in angulo terre non distantem ab angulo per. 4. gra. significat hoc ꝙ triticum debet esse charum nõ tñ multũ: qꝛ angulus nõ est fortis. fortior eñ angulorum q̃tum ad hoc est mediũ celi: deinde ascẽdens postea angulus terre ꝛ vltimo angulus occidẽtalis: tñ qꝛ saturnus est retrogradus ꝛ in loco suo pegrin⁹ nullã hñs in loco suo dignitatẽ significat ꝙ triticum in principio anni erit parui precij. Et qñ saturnus incipiet dirigi ascendet precium eius ꝛ erit magis charuꝫ hec est significatio saturni. Deinde aspiciam ad statum veneris ꝛ inuenio eam in domo. 11. sua propria domo significat hoc similiter ꝙ triticum erit aliquantulum charum. Prospiciam etiam candeꝫ partem in figura reuolutionis anni eiusdem.

Dico qd ascẽdẽs reuolutionis sm tabulas pdictas erit. 4. gra. 15. minuta. 16. scda libre. Distantia inter solẽ ꝛ martẽ erit. 1. signũ 45. gra. 3. minuta 59. scda. Cõputabo hũc numerũ ab ascẽdẽte: ꝛ terminat numer⁹ i capricorno. 19. gra. 19. minuta. 25. scdo mars hꝫ in loco istius ptis exaltationẽ ꝛ triplicitatẽ. hꝫ ꝙ ibi septẽ fortitudines saturnus. hꝫ ibi domũ ꝛ faciẽ hꝫ ꝙ ibi sex fortitudines. mars est fortior in loco et ipse in angulo medij celi sigt hoc ꝙ triticum dꝫ esse charũ: sꝫ qꝛ mars est i casu ab exaltatiõe sua nõ erit charũ donec exiuerit casum suũ. ¶ Additio. Dicit messehala ꝙ supiores planete scilicet saturnus et iupiter in reuolutione anni si fuerint in signis fertilibus scilicet terreis vel aqueis significant fertilitatẽ. In signis vero sterilibus scꝫ aereis vel igneis significant sterilitatem. Et si alter sit sic et alter non significant mediocritatem. Et hec experientia cognouimus.

Additio.

¶ Alkabitij tractatus feliciter finit.

¶ Tractatulus infirmitatũ a multis authoribus per magistrũ petrum turrellum astrophilum gymnasij diuionensis rectorem decerptus.

Si quis in infirmitatem occiderit ad horam illius casus figuram celi per astrolabiũ vel per tabulas ante ephemerides cõmunes positas eriges. et si horam casus infirmitatis ignoraueris: ad horã questionis vel interrogationis recurres vel quãdo medicus accedit ad infirmum vel quando nũcius infirmi querit medicũ et similiter iudicabis. ¶ Scito igitur ꝙ multa sunt mortis signa. Quedã se tenẽt ex parte almutem id est dñi domus mortis: Quedaꝫ ex parte almutem ascendentis. Quedã ex parte dñi domus infirmitatis. Et quedã ex parte lune et domini eius. ¶ Teneto primũ ꝙ nũq̃ fit iudicium mortis nisi vnus significatorũ scilicet dñs ascendentis vel luna fuerit corruptus vel vnus alterũ debilitet ꝛ ꝙ fortune sint cadentes ab angulis. ¶ Nota etiaꝫ ꝙ omnis malus peior est in angulis q̃ in cadenti et quãto tardior in motu vel retrogradus tanto peior. Iteꝫ nota ꝙ in omnibus signis malis receptio minuit malũ maxime quando est fortis.

¶ De signis mortem indicantibus.

Primum igitur mortis signũ est tale quãdo dominus ascendẽtis et luna iungunt domino mortis nisi sit receptio. Et si dominus mortis iungatur dño ascendentis similiter dicendũ est nisi sit receptio fortis. Et scias ꝙ deterius est dominũ ascendẽtis iungi malo vel domino domus mortis q̃ ꝙ malus vel dominus mortis iungatur ascendenti.

¶ Secundum signuꝫ: si dominus ascendẽtis vel significator principalis celi dederitvim aut iungat planete existenti in quarta domo maxime per malum aspectũ: quoniã illa est domus fouee sic sequitur mors.

¶ Tertium signũ: si dominus ascendentis ꝛ luna sint in quarta domo vel cõbusti aut cadentes vel cõiuncti domino octaue domus. Et etiã si alter ipsorum sic se habueritvt dictũ est sequitur mors. Item si dominus ascendentis est retrogradus vel cadẽs mortẽ indicat. Et nota ꝙ stelle que sunt super terram significant vitam: et que sunt sub terra mortem ampliant.

¶ Quartum signum: si dñs ascendentis vel luna vel dominus sexte domus sint cõbusti vel retrogradi: et domin⁹ ascendentis sit in domo mortis marti coniunctus vel saturno sequitur mors.

¶ Quintum signum: si dominus ascendentis et sexte sint male influentie et reperiantur in octaua domo sequitur mors.

¶ Sextum signũ: si dominus ascendẽtis vel luna sint impediti significãt mortem vel longuam infirmitatẽ. Et hec oia vera sunt nisi vincant signa vite vel boni. Itẽ si idẽ planeta eq̃les habeat dignitates essenciales i ascẽdente vel in octaua domo. Item dominus sexte vel octaue signũ est mortis vel longe infirmitatis.

¶ Sunt et alia signa que se tenent ex parte domini domus mortis quoꝝ

primum est: si dominus mortis fuerit in quarta domo impeditus.

¶ Secundum signũ: quando malus est dominus octaue & bonus planeta separatur ab eo qui est dominus infirmitatis. et ille dñs infirmitatis recipitur in ascendente maxime in prima medietate signũ est mortis: quia transfert naturã domini mortis ad dñm vite. Et fortius est quando dominus domus mortis est retrogradus vel aliter impeditus: et deterius quãdo dominus sexte malus est in ascendente. Et nota q̃ dominus sexte cum almutem iunctus significat mortem.

¶ Tertium signũ: quando dominus rei quesite vel luna recedit ab infortunio & vadit ad aliud infortuniũ per malum aspectũ vel per applicationem corporalem. tunc enim malus effectus significatur.

¶ Quartum signum: malus in octaua vel dominus octaue malus mortẽ denotat. si recipiat dñm ascendẽtis vel lunã qui non sint aliunde infortunati significat euasionẽ post mortis timorẽ et hoc ꝓpter receptionem fiet.

¶ Quintum signũ: aislocia significatori dominũ triplicitatis prime & domini hore & si plures infortunati fuerint in sexta vel octaua vel duodecima domo aut domini domus eorũ mors erit.

¶ Sunt & alia signa ex parte lune: quorũ primum est. Quãdo luna est cũ marte in quarta domo sine aspectu beniuoli planete.

¶ Secundum signũ: si luna fuerit in angulo terre cum marte et planete beniuoli sint cadentes.

¶ Tertium signũ: si luna sit orientalis ad duodecim gradus prope solem mors aderit. & quanto propinquior soli tanto peior.

¶ Quartum signum: luna intra tres gradus scorpionis primos corrupta et saturno fert mortem.

¶ Quintum signum: si gradus qui sunt inter lunam & primum gradũ mortis sint subtracti a principio signi ascendentis accipiendo pro quolibet signo triginta gradus si fuerit mali planete vel q̃ receptor dispositionis fuerit malus vbi talis numerus finitur signũ est mortis. Item si malus solẽ vel lunam corrumpat ita q̃ non sit testis fortune.

¶ Item nota q̃ si luna fuerit cum saturno in decremẽto in principio infirmitatis significat longam infirmitatẽ vel mortem sed in cremento significat sanationem. Et econuerso de marte cum luna: quia crementũ lune est calidum et decrementum frigidum. Et scito q̃ plurimi cauent ne sit luna in principio mensis lunaris cum marte: in fine enim eius non nocet.

¶ Haly abenragel vult q̃ si tres significatores scilicet: sol: luna: vel almutem ascendentes: aut fortior eorum et maxime si sol vel luna fuerint domini temporis et habuerint aspectũ cum domino domus mortis non potest eger liberari. Si vero fuerint liberi ab infortuniis et non habuerint aspectum cum domino domus mortis & si duo sint liberi non habẽdo respectũ ad dominum mortis euadet.

¶ Omnis almutem ascendentis habens vicinitatẽ cum domino domus mortis vel quarte maxime quãdo est malus: signũ est mortis. Et si lunam in principio infirmitatis aspexerit infortuna vel iuncta fuerit cum ea mortem significat. quod etiam Dorothius rex affirmat.

¶ Si dominus ascendẽtis et dñs domus mortis se aspiciãt aliquo aspectu maxime inimico peius si iungantur per corpus signum est mortis nisi inter eos fuerit receptio.

¶ Quando dominus querentis et dominus rei quesite cõueniunt signũ est potẽs cõsecutionis effect⁹ vt si fiat questio hora martis & aries ascẽderit tũc octaua habet scorpionẽ signũ est mortis &c. Vel si scorpio hora martis ascẽderet tũc aries esset sexta dom⁹ & esset signũ peiorationis infirmitatis. Sed nota vnũ scitu dignũ. s. q̃ mali planete iuuãt suos: interficiẽdo alios.

¶ Si luna vel dñs sexte dom⁹: vel dñs ascendẽtis fuerit cõbustus vel retrogradi aut dñs ascendẽtis fuerit in octaua iunct⁹ marti vel saturno aut luna impedita iuncta domino dom⁹ mortis de vita desperatur.

¶ Item nota hoc signum mortis. Si in gradu ascendentis vel prope ad duos gradus & numerus graduum illius distantie ab ascendente cõsideretur ostendet effectuum tempus. nam signa mobilia denotant dies: fixa plus: et communia mediocriter ostendunt.

¶ Si dominus octaue est in fortuna & det ei vim dominus ascendentis & non sit receptus signũ est mali et maxime si dñs octaue sit in aliquo angulo. Si dñs ascẽdẽtis sit infortunatus a dño domus sexte vel duodecime & ipse vel luna aspiciat infortuniũ quouis aspectu: & pei⁹ si fuerit in signis fixis cũ saturno morit eger. ¶ Signa mali ascendentis.

Primum: si in ascendẽte est malus planeta vel dominus ascẽdentis est malus significat malum.

¶ Secundum signum: si dominus ascendentis vel sexte est retrogradus vel cõbustus vel in domo mortis iunctus marti vel saturno maxime per malum aspectum signum est mali.

¶ Tertium signũ: si dominus ascendentis fuerit in domo quinta vel vndecima nisi fuerit feliciter receptus signum est mali.

¶ Quartum signũ: si dominus ascendẽtis vel luna vel pars fortune fuerit in gradu azemena tenebroso vel puteali significat infirmitates radicales. In gradu lucido recẽtes et peius in ariete cancro scorpione capricorno et piscibus. ¶ Signa mali ex parte lune.

Primum est si luna aspiciat malos quarto vel opposito aspectu.

¶ Secundum signũ est: si luna fuerit in malo loco et in signo fixo prolongabitur morbus et si in mobili cito sanabitur. et si locus lune dederit vim domino sexte fortificabitur morbus.

¶ Tertium signũ: luna impedita vel dña domus mortis vel in domo mortis vel in duodecima aut quarta malum significat.

¶ Luna saturno iuncta in ariete si artes fecerit ascendens vel sextam vel octauã domũ significat recidiuationẽ. Luna in tauro cũ saturno vt prius dictũ est de ariete iuncta nõ significat malũ q: ipsa est in exaltatione sua.

¶ Luna in geminis cũ saturno vt pri⁹ significat malũ i cãcro bonũ: in leone malũ: in ꝟgine est idifferẽs: in libra & scorpiõe malũ: in sagittario reirenat saturn⁹: in capricorno & aq̃rio malũ: in piscib⁹ indifferẽs & sic de aliis planetis tute cõlecta. ¶ Signa mali ex pte dom⁹ sexte q̃ est infirmitatũ.

Primum si dominus sexte sit in malo loco vt in sexta vel duodecima vel octaua.

¶ Scdm si idẽ dñs sexte fuerit impedit⁹ a dño ascẽdẽtis sup malũ aspectũ vel in gradu azamena & in angulis talis infirmitas ẽ icurabilis.

¶ Tertium si in sexta domo est malus eger transibit de egritudine in egritudinem: si bonus ipse curabitur.

Si separetur planeta a domino domus mortis et transferat lumen mortis per coniunctionē vel aspectū ad dominū ascendentis hoc significat malū detestabile in significatione egroti est vt si significator interrogationis ingrediens radios vel pars fortune infortunata.
Timor magnus est super infirmo cum interrogationis hora ambo luminaria sunt sub terra.

¶ Sequitur de parte fortune.

¶ Si pars fortune fuerit prope caudam draconis ad quartum gradum sub terra vel in octaua vel vadat ad caudam vel malos vel habeat aspectum malum luna ad malos: et numera gradus in partem fortune vel caudam vel inter lunam et partem fortune vel inter illum qui erit propior parti fortune infortunate Et si ascēdens sexta et octaua sint signa firma dic effectus mali pluries dies.
¶ Et nota rē cognitione dignissimam si luna sit domina sexte vel octaue effectus erit hora lune et sic de alijs horis aliquorum dominorum harum domorum.

¶ Signa boni que omnia fere sumunt ex parte almutē ascendētis.

¶ Primum si dominus ascendentis fuerit fortunatus sitque in vno angulorum et fuerit bonus planeta sine malo aspectu et nō sub radijs solis neque retrogradus fueritque in situ celi fortunato signum est vite.
¶ Scdm signum si dominus ascendentis sit fortunatus quando luna peruenit ad eum corporaliter incipiet apparere crisis ad bonum maxime si luna non sit infortunata.
¶ Tertium signum si dominus ascendentis fuerit velox et aliud ingrediatur signum vel aliam domū cito deficiet morbus: dum tamen nō sit in octaua vel duodecima domo.
¶ Quartum signum si dominus ascendentis recipiat dominum domus mortis iunctum sibi directum licet appareat mors medico et alijs tamen euadet.
¶ Quintum signum luna aspiciens venerem: venus solem vel iouē: maxime si iupiter sit in ascendente vel in nona domo aut fuerit almutē significat bonum: et fortune habent naturam vite nisi sint dñe domus mortis. Si almutē fuerit fortunatus in quarta domo sanabitur eger qd si fuerint illic boni et mali iudica fm fortiores. Sed si postea eger se in lectum strauerit mouetur.
¶ Si significator fuerit in decima domo crescens lumine et numero abreuiabitur morbus.
¶ Saturnus orientalis a sole et mars occidentalis egros minus impedit
¶ Jupiter in septemtrione: venus in meridie bonum augent cum ipsi fuerint domini ascendentis infirmi vel questionis.

¶ Directorium figure celi.

Ro vera prognosci habenda et infirmitatis cognitione declaranda multa sunt consideranda.
¶ Primo qd planete situentur in domibus fm qd in celo inueniuntur in gradibus et minutis.
¶ Scdo cōsiderande sunt planetarum dignitates tam essentiales qz accidentales non pretereundo signorum infortunium qd est finis libre et signum scorpionis.

¶ Tertio si sint in domo amici vel inimici in domo in exaltatione vel detrimento et sic de alijs. Ascendens et decima domus sese quarto aspectu aspiciunt et sic de alijs domibus.
¶ Quarto considerandum est si planete retrogradationem patiantur. Item haim planetarum. Item diurni planete gaudent quando sunt orientales sicut nocturni quando sunt occidentales.
¶ Itē diurni gaudent in signis masculinis: nocturni in signis femininis.
¶ Mercurius gaudet cum fuerit orietalis in geminis et occidentalis in virgine: et cū fuerit sub radijs solis nō tū cōbustus que combustio est p sex gradus ante et totidem retro. Itē nota qd aspectus durant quātum orbes luminis.
¶ Orbis solis durat quinque gradibus ante et totidem retro.
Orbis lune durat duodecim gradibus ante et totidem retro.
Orbis saturni nouem ante et totidem retro.
Orbis iouis similiter se habet.
Orbis martis octo ante et totidem retro.
Orbis veneris sex ante et totidem retro.
Orbis mercurij quinque ante et totidem retro.
¶ Nota preterea qd domus prima et eius dñs assignant egro scda medico sexta infirmitati quarta medicinis et pharmacopolis. Si ascendēs habet bonos planetas eger erit boni regiminis: si ecōtrario: eduerso erit. Si decima fuerit infortunata medicus nō pficiet: si econtrario: eduerso erit. Si sexta domus sit de signo terreo morb9 erit de melencolia: si de igneo de colera. si de aqueo erit de pituita. i. flegmate: si de aereo de sanguine erit. Cetera que ad hec pertinent amplius reperies superius in additionibus sexte et octaue domorum.

¶ Finis.

¶ Tractatus alkabitij cū apparatu Ioānis saxonij finē sortit9 est in inclyta vrbe Lugd. Opera. M. Guilhelmi Huyon calchographi. Impensis vero honesti viri Bartholomei trot bibliopole.

¶ Registrum.

a.b.c.d.e.f.g.h.i.k. omnes sunt quaterni.

Tabula.

¶ Sequitur tabula quinqꝫ differentiarū alkabitij omnia singularia contenta in qualibet differentia complectens.
Et primo contēta in prima differētia.

¶ De contentis in scda differentia.

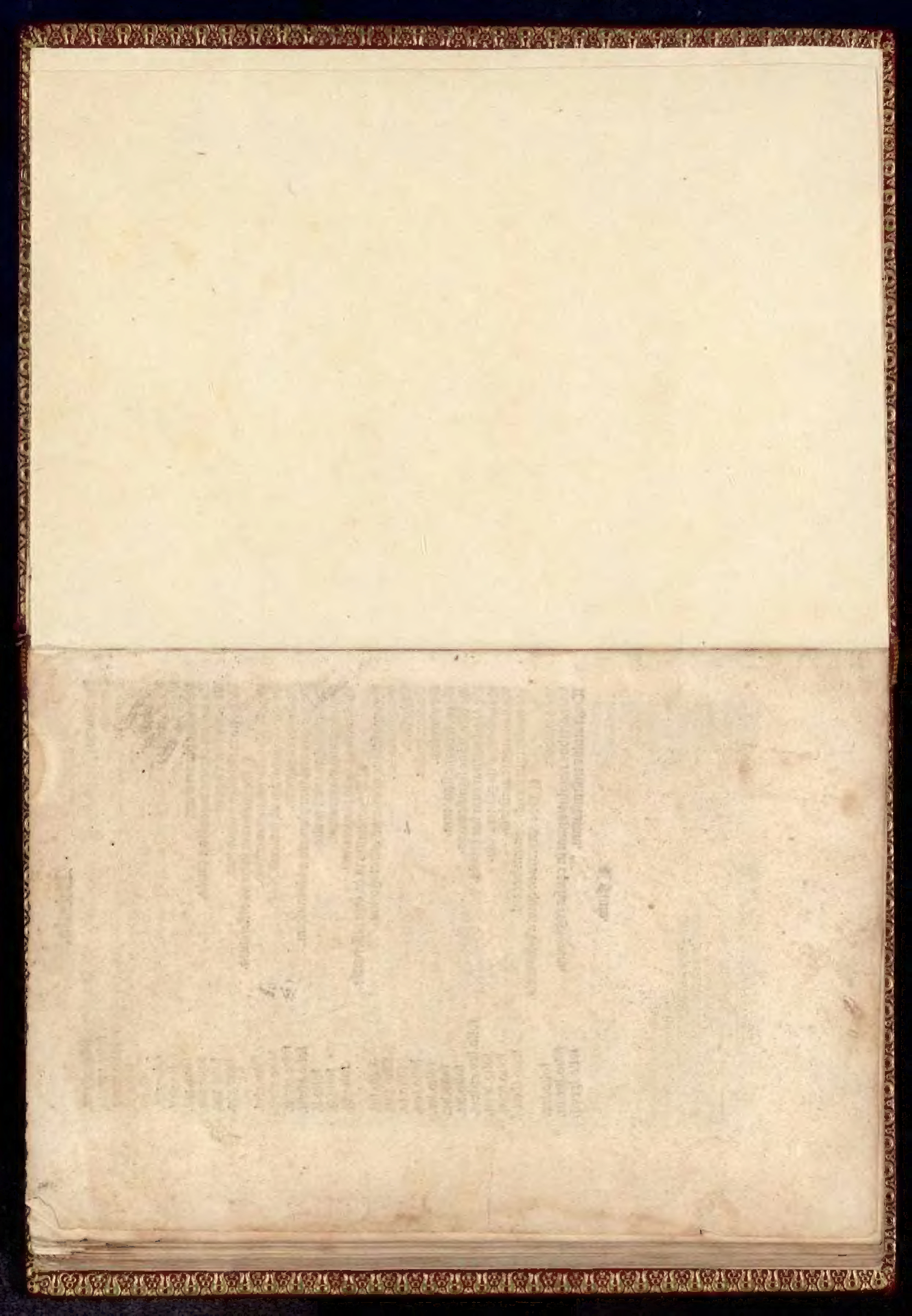
Tabula.

¶ De contentis in tertia differentia.

¶ De contentis in quarta differentia.

¶ De contentis in quinta differentia.

¶ Finis.

2002 Q. 10

10 **ALCABITIUS.** Astronomie iudicarie principia tractatus cum Johannis Saxonii commentario ordine textus nuperrime distincto. Additis annotationibus et in margine et in textu atque glossa per Petrum Turrel ... cum tractatulo do cognoscendis infirmitatibus. [Colophon:] Lyons, Guillaume Huyon for Bartélemi Trot, [between 1519 and 1523].

8vo, title printed in red and black and with woodcut printer's device, with six woodcut astronomical diagrams in text, woodcut initials throughout; slight browning; red morocco, gilt panelled sides, by R.R. Luna of Madrid.

An attractively printed edition. The chapter on astrological influences on medicine by the French philosopher and astrologer Petrus Turrellus appears here for the first time. The publisher, Bartélemi Trot, was a Croat who arrived in Lyons in 1491. He specialised in pirated editions of the Aldine classics and used various printers, among them Guillaume Huyon.

Baudrier VIII p. 415; BMSTC French Books p. 1; Carmody p. 146; IA 102.860; Houzeau & Lancaster 3847; NUC records two locations, University of Wisconsin, and Columbia University, New York.

